

การศึกษาสภาพการดำเนินงานโครงการ English Program ในโรงเรียนเอกชน
เขตกรุงเทพมหานคร

สารนิพนธ์
ของ
อรรถัย ธารีเกษ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2551

การศึกษาศาภาพการดำเนินงานโครงการ English Program ในโรงเรียนเอกชน
เขตกรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
อรรถัย ธารีเกษ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2551

อรรถัย ธารีเกษ. (2550). การศึกษาสภาพการดำเนินงานโครงการ English Program

ในโรงเรียนเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา).

กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานโครงการ English Program ของโรงเรียนเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร ใน 4 งาน คือ งานวิชาการ งานการบริหาร บุคลากร งานการบริหารทั่วไป และงานงบประมาณ กลุ่มตัวอย่างเป็นโรงเรียนที่จัดโครงการ English Program จำนวน 4 โรงเรียน จำแนกเป็นโรงเรียนหลักสูตรเดียว 2 โรงเรียน และโรงเรียนหลักสูตรร่วม 2 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) และแบบสำรวจรายการ (Check list) โดยผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) คือ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ และครูใหญ่ จำนวน 4 คน วิเคราะห์ข้อมูลผลการสัมภาษณ์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) วิเคราะห์ข้อมูลผลการสำรวจโดยการหาค่าความถี่

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการดำเนินงานโครงการ English Program ในโรงเรียนเอกชน เขต กรุงเทพมหานคร สรุปได้ดังนี้

1.1 งานวิชาการ ทุกโรงเรียนใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของกระทรวงศึกษาธิการเป็นหลักสูตรแกนกลาง และมีโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาประกอบด้วย กลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ชมรมที่เป็นสองภาษา ภาษาที่สาม คือ ภาษาจีนหรือภาษาญี่ปุ่น และใช้นวัตกรรมพหุปัญญาเหมือนกัน แต่ละโรงเรียนมีความแตกต่างกันที่ ปรัชญา แนวคิด นวัตกรรมการศึกษา และหลักสูตรอื่นที่นำมาผสมผสาน วิชาหลักได้แก่ ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ สอนเป็นภาษาอังกฤษ และสอนเสริมเป็นภาษาไทย หรือสอนแบบคู่ขนาน มีคาบการสอนต่อสัปดาห์สูงกว่าหลักสูตรปกติ โดยสอนเป็นภาษาอังกฤษ 50% มีจำนวนนักเรียน 30 คนต่อห้อง แม้มีกิจกรรมการเรียนรู้ โครงการ กิจกรรม และชมรม แตกต่างกัน แต่ก็มีเป้าหมายในการจัดการศึกษาเหมือนกัน แต่ละโรงเรียนกำหนดคุณลักษณะพิเศษ ของโรงเรียนแตกต่างกัน สภาพของสื่อการสอน การนิเทศ ติดตาม และการวัดและประเมินผล เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของโครงการ English Program โรงเรียนที่มีเครือข่าย และเป็นโรงเรียน หลักสูตรร่วมใช้ประโยชน์จากสื่อได้คุ้มค่า โดยการหมุนเวียนสื่อในกลุ่มโรงเรียน

1.2 งานการบริหารบุคลากร มีการกำหนดหน้าที่ครูชาวต่างชาติและครูชาวไทย ต่างกัน มีทั้งการแบ่งงานกันและทำงานร่วมกัน โดยครูชาวไทยมีหน้าที่ทำหลักฐานการศึกษาประจำ ชั้น ผู้บริหารโรงเรียนยึดหลักความเที่ยงธรรมในการบริหารโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program ซึ่งจะช่วยแก้ไขปัญหาคือความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างครูชาวไทยกับครูชาวต่างชาติ

1.3 งานการบริหารทั่วไป รับนักเรียนทั้งชายและหญิง มีการทดสอบความพร้อมก่อนเริ่มเรียนเหมือนกัน มีห้องเรียน ห้องประกอบการเรียนตรงตามเกณฑ์มาตรฐานของสำนักบริหารงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

1.4 งานงบประมาณ มีการจัดทำงบประมาณประจำปีการศึกษา งบประมาณที่ใช้สูงสุด คือ งบบุคลากร งบค่าเครื่องมือและสื่อการสอน สวัสดิการบุคลากร และการบำรุงรักษาตามลำดับ ทุกโรงเรียนได้มีการอนุมัติเก็บค่าธรรมเนียมตามที่ขอจากสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัด โรงเรียนมีทุนการศึกษาให้แก่บุตรของบุคลากรในโรงเรียน รวมทั้งทุนการศึกษาอื่น ๆ ให้นักเรียนได้มีโอกาสเข้าร่วมโครงการ English Program

2. ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานโครงการ English Program สรุปได้ดังนี้

ปัญหา คือ ครูชาวต่างชาติสอนบางเนื้อหาไม่ได้ ครูต่างชาติใช้สื่อไม่เป็น ไม่เข้าใจวิธีการวัดและประเมินผล นักเรียนหลักสูตร English Program ไม่อยากร่วมกิจกรรมกับนักเรียนหลักสูตรปกติ ผู้ปกครองมีความคาดหวังสูง การใช้ห้องเรียน ห้องประกอบการเรียน และห้องปฏิบัติการยังไม่คุ้มค่า งบประมาณการดำเนินงานไม่เพียงพอ และงบบุคลากรครูชาวต่างชาติสูงขึ้นทุกปีการศึกษา

ข้อเสนอแนะ คือ วิชาที่สอนเป็นภาษาอังกฤษให้การจัดการการสอนเสริมเป็นภาษาไทย มีการจัดปฐมนิเทศ อบรมวิธีสอน สาธิตการใช้สื่อการสอนให้ครูชาวต่างชาติก่อนเปิดภาคเรียน มีการปฐมนิเทศผู้ปกครองเพื่อสร้างความเข้าใจก่อนนักเรียนเริ่มเรียน จัดตารางการใช้ห้องต่าง ๆ และมีเจ้าหน้าที่แนะนำการใช้ การปรับงบประมาณค่าธรรมเนียมการศึกษาให้สอดคล้องกับค่าใช้จ่าย และกำหนดหน้าที่รับผิดชอบของครูชาวต่างชาติให้ชัดเจนและคุ้มค่า

A STUDY OF ENGLISH PROGRAM IMPLEMENTATIONS IN PRIVATE SCHOOLS,
BANGKOK METROPOLIS

AN ABSTRACT
BY
ORATHAI THAREEKATE

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Educational Administration
at Srinakharinwirot University
May 2008

Orathai Thareekate, 2008. *A Study of English Program Implementations in Private Schools, Bangkok Metropolis*. Master's Project, M.Ed. (Educational Administration).
Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University.
Project Advisor: Asst. Prof. Dr. Puongrat Kesonpat.

The purpose of this study was to study the administration of the English program in private schools in Bangkok Metropolis in 4 aspects, i.e. academic administration, personnel administration, general administration, and budget administration. Four private schools in Bangkok were chosen for the sample; 2 schools using single curriculum and 2 schools using co-curriculum. The instrument used in the study consisted of a structured interview form and a checklist form. Key informants consisted of 4 directors, deputy directors, and school principals. The interview results were analyzed by the content analysis. The checklist form results were analyzed by frequency and percentage. The information was presented in tables with description.

The results of the study are as follow.

1. The implementation conditions of the English program in private schools in Bangkok Metropolis were concluded as follows.

1.1 Every school used Basic education curriculum B.E. 2544 (A.D. 2001) of the Ministry of Education as the core curriculum. The school curriculum structure consisted of 8 strands, learner development activities, two-language clubs. The third language was Chinese or Japanese. Every school applied multiple intelligences innovative approach. Differences between schools were school philosophy, ideology, education innovation, and curriculum combinations. Principle subjects, i.e. English, mathematics and science were taught in English with supplement teaching or parallel teaching in Thai. All schools had more teaching periods than those using normal curriculum; taught in English 50%; had maximum 30 students per class. Although they had different learning activities, projects, and activity clubs, their education goals were similar. Each school identified specific school characteristics differently. The conditions of instructional media, supervision, monitoring, and measurement and evaluation were in accordance with the criteria of the English Program. The school which had network schools and used co-curriculum uses instructional media worthily by circulating them in the network schools.

1.2 Personnel administration. Job descriptions of Thai and foreign teachers were different. There were both division of work and cooperative work; Thai teachers were

responsible on keeping classroom evidence. The administration focused on the equalization principle between Thai and foreign teachers to achieve conflict resolutions.

1.3 General administration. Every school is coeducational school. Each has an entrance test and interview sessions for incoming students. They have classrooms and supplementary study rooms, such as science and math laboratory, as required by standard criteria of the Office of the Private Education Commission.

1.4 Budget administration. Annual budget for academic year was implemented. The highest budget was allocated for personnel, instrument and instructional media, personnel welfare, and maintenance respectively. School fees were subject to approval of the Office of the Private Education Commission which is the affiliation. Every school provided scholarships for school personnel's children including various scholarships.

2. Problems and recommendations on the English Program implementations are concluded as follows.

Problems. Foreign teachers could not teach some contents; could not use instructional media; and did not understand measurement and evaluation methods. English Program students did not like to join activities with normal curriculum students. Parents had high expectations. The use of classrooms, supplementary study rooms, and laboratory were not worthily used. The implementation budget was insufficient, and the budget for hiring foreign teachers increased every academic year.

Recommendations. The subjects taught in English should have supplement teaching or parallel teaching in Thai. Should arrange an orientation on teaching methods and instructional media demonstrations for foreign teachers before the opening of the semester. Should arrange an orientation for parents to build understanding before the opening of the semester. Manage timetables and classroom allocation as well as provide service personnel. Adjust the school fee budget in accordance with the expenses, and assign the job descriptions of the foreign teachers clearly and worthily.

การศึกษาสภาพการดำเนินงานโครงการ English Program ในโรงเรียนเอกชน
เขตกรุงเทพมหานคร

สารนิพนธ์
ของ
อรรถัย ธารีเกษ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2551
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยดี เพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ สุภากิจ ประธานกรรมการควบคุมสารนิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรธรณ ตัณฑ์เจริญรัตน์ กรรมการควบคุมสารนิพนธ์ ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่าเพื่อให้คำปรึกษา แนะนำในการจัดทำ งานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

นอกจากนี้ขอกราบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ให้ความรู้แก่ผู้วิจัยในการศึกษาตามหลักสูตร การบริหารการศึกษา และขอขอบพระคุณในความร่วมมือของผู้เชี่ยวชาญ และผู้บริหารโรงเรียนทุก ท่านที่กรุณาสละเวลาให้ข้อมูลในทุกขั้นตอนของการวิจัย

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ทุกท่าน นางปองทิพย์ เทพอารีย์ นางวิชุดา พงษ์สุขเวชกุล นางจรัสศรี บัวรุ่ง ที่ให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือ ขอขอบคุณ นายเมย์ เนาวรัตน์ นางสาวกมลรัตน์ กมลนาวัน และ Ms.Lani May Avila-Mojica ที่ให้ความร่วมมือ รวมทั้งญาติ พี่น้อง นางนวลละออ เจนจรัสสกุล ที่ให้กำลังใจด้วยดีมาโดยตลอด จนทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้ ประสบความสำเร็จ

ขอขอบคุณทุกท่านที่มีได้กล่าวนาม แต่ได้เป็นกำลังใจให้การทำสารนิพนธ์ครั้งนี้สำเร็จ

คุณค่าและประโยชน์ของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา และบูรพาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความแก่ผู้วิจัย

อรทัย ธารีเกษ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
โครงการ English Program.....	9
ความหมายและที่มาของ English Program.....	9
โรงเรียนเอกชนที่ใช้โครงการ English Program ในเขต กรุงเทพมหานคร.....	11
การติดตามผลการดำเนินงานโครงการ English Program.....	14
การดำเนินงานโครงการ English Program.....	20
โปรแกรมการเรียนรู้ภาษาที่สอง.....	27
การเรียนรู้ภาษาที่สอง.....	27
โปรแกรมการเรียนรู้ภาษาที่สองในต่างประเทศ.....	31
โปรแกรมการเรียนรู้ภาษาที่สองระดับประถมศึกษาในประเทศไทย.....	33
ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ภาษาที่สอง.....	36
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	47
งานวิจัยในประเทศ.....	47
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	51

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	53
การกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก.....	53
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	52
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	54
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	56
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
ตอนที่ 1 ข้อมูลสภาพทั่วไปของโรงเรียนและสภาพการดำเนินงานโครงการ English Program จำแนกเป็นรายโรงเรียน.....	58
สภาพทั่วไปของโรงเรียน.....	58
สภาพการดำเนินงานโครงการ English Program.....	61
โรงเรียนที่ 1.....	61
โรงเรียนที่ 2.....	71
โรงเรียนที่ 3.....	82
โรงเรียนที่ 4.....	94
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานโครงการ English Program ในโรงเรียนเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร.....	104
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานโครงการ English Program ของโรงเรียนหลักสูตรเดียวและโรงเรียนหลักสูตรรวม.....	133
ตอนที่ 4 ผลการรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะการดำเนินงานโครงการ English Program	142
5 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	148
บรรณานุกรม.....	171
ภาคผนวก.....	182
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	212

บัญชีตาราง

ตาราง

1 ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรม.....	43
2 สถานภาพผู้ให้ข้อมูลของโรงเรียนหลักสูตรเดียวและโรงเรียนหลักสูตรรวม.....	58
3 สภาพทั่วไปของโรงเรียน.....	59
4 โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนที่ 1.....	62
5 โครงการและกิจกรรมที่สำคัญของโรงเรียนที่ 1.....	65
6 โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนที่ 2.....	72
7 โครงการและกิจกรรมที่สำคัญของโรงเรียนที่ 2.....	75
8 โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนที่ 3.....	83
9 โครงการและกิจกรรมที่สำคัญของโรงเรียนที่ 3.....	86
10 โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนที่ 4.....	95
11 โครงการและกิจกรรมที่สำคัญของโรงเรียนที่ 4.....	98
12 หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร English Program.....	104
13 โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program.....	106
14 การจัดกระบวนการเรียนการสอนของโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program.....	111
15 กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นสาระสำคัญของโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program	112
16 โครงการและกิจกรรมสำคัญของโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program.....	115
17 การจัดหา จัดซื้อ และผลิตสื่อการเรียนการสอนของโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program.....	117

บัญชีตาราง

ตาราง

18	สภาพสื่อการเรียนการสอนของโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program.....	118
19	การให้บริการสื่อการเรียนการสอนของโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program...	120
20	งานนิเทศ ติดตามผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program	121
21	การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนของโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program.....	122
22	การจัดหา คัดสรร และจำหน่ายของโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program.....	123
23	บทบาทหน้าที่ของบุคลากรของโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program.....	125
24	การพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program.....	126
25	การปกครองบุคลากรของโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program.....	127
26	สวัสดิการบุคลากรของโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program.....	128
27	สภาพครูชาวต่างชาติและครูชาวไทยของโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program...	129
28	สภาพงานการรับนักเรียนของโรงเรียนหลักสูตรเดียวและโรงเรียนหลักสูตรร่วม.....	129
29	สภาพห้องเรียน ห้องประกอบการเรียน และห้องปฏิบัติการของโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program.....	131
30	สภาพการดำเนินงานงบประมาณของโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program.....	132
31	สภาพการบริหารหลักสูตรร่วมของโรงเรียนที่ 3และโรงเรียนที่ 4.....	139

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
2 การศึกษาสองภาษาแบบซึ่มซาบ (Immersion Bilingual Education) ของประเทศไทย.....	34

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีและการสื่อสาร ทำให้โลกปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทักษะภาษาเพื่อการสื่อสารเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับประชากรโลก ทั้งนี้เพราะภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้คนเกิดความเข้าใจในวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ภาษาเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการสื่อสาร เรียนรู้ และส่งผ่านความรู้ถึงกันได้ทั่วโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลที่ใช้เป็นภาษากลางในการสื่อสารมากที่สุด และในอนาคตอันใกล้นี้ทักษะความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารก็จะเป็นคุณสมบัติพิเศษที่ทำให้บุคคลหนึ่งได้เปรียบในการประกอบอาชีพแล้ว แต่ทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารจะกลายเป็นสิ่งจำเป็นที่ประชากรโลกยุคใหม่ต้องมี สำหรับประเทศไทยได้ให้ความสำคัญและมีความตื่นตัวในการเตรียมพร้อมเด็กยุคใหม่ให้มีความรู้และทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเรียนรู้ ก้าวทันเทคโนโลยี ขวามเหตุการณปัจจุบัน สังคม การเมืองและเศรษฐกิจโลกได้เช่นกัน คนไทยทุกคนยอมรับกันว่า ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศที่คนไทยมีความต้องการที่จะยกระดับความรู้ความสามารถเป็นอันดับแรก สูงกว่าภาษาอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็น ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น ฝรั่งเศส สเปน หรือเกาหลี

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 กระทรวงศึกษาธิการเริ่มต้นนโยบายให้โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาที่มีความพร้อมและมีความประสงค์เปิดสอนวิชาบางวิชาเป็นภาษาอังกฤษตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนได้ ทำให้ในปี พ.ศ. 2538 มีโรงเรียนเอกชน 3 แห่งได้ขออนุมัติเปิดสอนภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนโดยใช้ชื่อขณะนั้นว่า โครงการใช้สื่อการสอนเป็นภาษาอังกฤษ วัตถุประสงค์ของโครงการคือ ให้นักเรียนมีความสามารถและทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษในระดับสากล สามารถดำรงตนอยู่กับวัฒนธรรมไทยและศึกษาต่อได้ทั้งในประเทศและต่างประเทศ และตลอดระยะเวลาตั้งแต่ปี 2538 ถึง ปี 2541 กระทรวงศึกษาธิการได้พยายามปรับ แก้ไขหลักเกณฑ์การจัดโครงการให้รัดกุมขึ้น แต่สภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนก็ยังประสบกับปัญหาของการจัดการเรียนการสอนในระดับต่าง ๆ แตกต่างกัน คุณภาพครู การผลิตและใช้สื่อการสอน การวัดและประเมินผล หรือแม้แต่การใช้ชื่อเรียกโครงการที่แตกต่างกัน รวมทั้งการจัดองค์การที่เป็นไปตามลักษณะและความพร้อมของตนเอง (สุทธิพงศ์ ยงค์มกล. 2543: 17-18)

อย่างไรก็ตามโครงการใช้สื่อการสอนเป็นภาษาอังกฤษก็ได้รับความนิยมอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว และเพื่อให้การบริหารโครงการเป็นไปอย่างมีคุณภาพ มีความเท่าเทียม ทั้งถึง และเป็นธรรม กระทรวงศึกษาธิการจึงได้มีคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ วก. 1065/2544 เรื่องให้ใช้

นโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2544) ซึ่งได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งที่ สพฐ. 43/2546 ลงวันที่ 22 กรกฎาคม พ.ศ. 2546 เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมนโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546) เพื่อให้โรงเรียนทั้งภาครัฐและภาคเอกชนใช้เป็นกรอบและแนวทางในการดำเนินงาน และตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 จนถึงปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการเรียกชื่อโครงการนี้ว่า โครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program: EP) หรือโครงการ English Program

ปีการศึกษา 2550 นี้ มีโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ที่ใช้โครงการ English Program ทั่วประเทศ จำนวนทั้งสิ้น 145 โรงเรียน แบ่งเป็น โรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร 74 โรงเรียน เป็นโรงเรียนสายสามัญ 66 โรงเรียน และเป็นโรงเรียนที่มีหลักสูตรระดับประถมศึกษา 59 โรงเรียน (สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน 2550: ออนไลน์)

ถึงแม้โครงการ English Program จะได้รับความสนใจและมีการขยายจำนวนโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการเพิ่มขึ้นทุกปีการศึกษา แต่โรงเรียนเอกชนที่เข้าร่วมโครงการก็ยังคงเผชิญกับปัญหาที่ต้องพยายามหาแนวทางการแก้ไขหลายประการ ได้แก่ ปัญหาความคาดหวังของกลุ่มผู้ปกครอง ซึ่งมองเห็นว่าการส่งบุตรหลานเรียนในโครงการเป็นการลงทุนทางการศึกษาที่สูงเกือบเทียบเท่ากับโรงเรียนนานาชาติ ดังนั้นนักเรียนโครงการ English Program จึงต้องมีความสามารถใช้ภาษาอังกฤษได้ทัดเทียมกับนักเรียนโรงเรียนนานาชาติซึ่งใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ และขณะเดียวกันต้องมีความสามารถทางภาษาไทยเทียบเท่ากับโรงเรียนหลักสูตรปกติเพราะใช้หลักสูตรเดียวกัน ซึ่งเป็นเหตุผลต่อเนื่องถึงปัญหาการปรับโครงสร้างหลักสูตรของโรงเรียนบางโรงเรียนที่เพิ่มเวลาเรียนภาษาอังกฤษมากกว่า 50% โดยลดเวลาเรียนภาษาไทยและทำให้คุณภาพภาษาไทยตกต่ำลง ปัญหาคุณภาพครูต่างชาติไม่ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานที่ดูเหมือนจะเป็นปัญหาที่หนักขึ้น เพราะยิ่งโรงเรียนเปิดขยายโครงการมากขึ้น ก็ยิ่งหาครูต่างชาติยากขึ้น ปัญหาคือ ครูต่างชาติขาดวุฒิทางการศึกษา ไม่มีประสบการณ์การสอน มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม อยู่ไม่ครบสัญญาจ้าง บางคนมีความรู้วิชาเฉพาะแต่ไม่ได้จบทางการสอนจึงไม่สามารถถ่ายทอดความรู้ได้ หรือควบคุมชั้นไม่อยู่ รวมทั้งปัญหาการขาดแคลนครูเนื่องจากถูกดึงตัวไปสอนในโรงเรียนนานาชาติ และแม้กระทั่งปัญหามาตรฐานครูไทยทั้งด้านทักษะการสอนและทักษะในการสื่อสารภาษาอังกฤษ ทำให้ครูไทยขาดความมั่นใจ ไม่กล้าแสดงออก และเป็นเหตุให้การประสานงานกับครูต่างชาติล่าช้า หรือเกิดความขัดแย้งทางด้านวัฒนธรรมการทำงานกับครูต่างชาติ รวมทั้งครูไทยที่ใช้ภาษาอังกฤษได้ดีก็ถูกดึงตัวเช่นเดียวกับครูต่างชาติ ปัญหานักเรียน English Program ต้องสอบวัดมาตรฐานการศึกษาชาติ (National Test) เช่นเดียวกับหลักสูตรปกติเป็นปัญหาเดิมที่ยังไม่ได้รับการแก้ไข คือ การสอบมาตรฐานชาติ (NT) ในวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์เป็นภาษาไทย ในขณะที่เวลาเรียนปกติ

เรียนเป็นภาษาอังกฤษ ทำให้โรงเรียนต้องจัดเวลาคิวเข้มให้นักเรียนเตรียมพร้อมสำหรับการสอบ NT ฯลฯ

นอกจากปัญหาดังกล่าวเบื้องต้น สภาพการดำเนินงานโครงการ English Program ของโรงเรียนเอกชนยังมีความแตกต่างกันเนื่องจากลักษณะของหลักสูตรที่เปิดดำเนินการภายในโรงเรียน พบว่า มีทั้งโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรปกติและโครงการ English Program ร่วมกัน ทำให้มีกลุ่มนักเรียน 2 กลุ่ม คือ กลุ่มนักเรียนหลักสูตรปกติ และนักเรียนหลักสูตร English Program อยู่ในโรงเรียนเดียวกัน และโรงเรียนที่ขออนุมัติเปิดสอนเฉพาะโครงการ English Program ทำให้มีหลักสูตร English Program เพียงหลักสูตรเดียว

จากความแตกต่างของหลักสูตรที่เปิดสอนภายในโรงเรียน ทำให้สภาพการดำเนินงานโครงการ English Program ในโรงเรียนเอกชนแต่ละโรงมีความแตกต่างและยังคงต้องแสวงหาจุดยืนร่วมกัน เพื่อให้การดำเนินงานโครงการเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน คือ สามารถพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่เป็นเด็กไทยให้สามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อเป็นภาษาสากล และมีความรู้ความสามารถทางวิชาการทัดเทียมโรงเรียนหลักสูตรปกติ โดยยังคงคุณลักษณะของคนไทยที่มีความเป็นไทย ได้รับการปลูกฝังให้รักและร่วมอนุรักษ์วัฒนธรรมและประเพณีไทย

ในการศึกษาครั้งนี้จึงมุ่งศึกษาสภาพการดำเนินงานโครงการ English Program ของโรงเรียนเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร ใน 4 งาน คือ งานวิชาการ งานการบริหารบุคลากร งานการบริหารทั่วไป และงานงบประมาณ โดยผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์แก่ โรงเรียนที่เปิดดำเนินการสอน English Program ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการดำเนินงานโครงการ และเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นข้อมูลในการส่งเสริม สนับสนุน และแก้ปัญหาการดำเนินงานของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานโครงการ English Program ในโรงเรียนเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร ใน 4 งาน คือ งานวิชาการ งานการบริหารบุคลากร งานการบริหารทั่วไป และงานงบประมาณ
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานโครงการ English Program จำแนกตามโรงเรียนหลักสูตรเดียว และโรงเรียนหลักสูตรร่วม
3. เพื่อรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานโครงการ English Program ในโรงเรียนเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร ใน 4 งาน คือ งานวิชาการ งานการบริหารบุคลากร งานการบริหารทั่วไป และงานงบประมาณ

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบสภาพการดำเนินงานโครงการ English Program ในโรงเรียนเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร ตามนโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ แนบท้ายคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ วก 1065/2544 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2544) ใน 4 งาน คือ งานวิชาการ งานการบริหาร บุคลากร งานการบริการทั่วไป และงานงบประมาณ เพื่อให้ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานโครงการ English Program ในทิศทางเดียวกัน และใช้ในการพัฒนาคุณภาพการดำเนินงานโครงการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants)

ผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการเลือกแบบเจาะจงผู้บริหารโรงเรียน English Program จำนวน 4 คน โดยกำหนดหลักเกณฑ์การเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้บริหารโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program เป็นหลักสูตรเดียว 2 โรง โรงเรียนละ 1 คน รวมเป็น 2 คน และโรงเรียนหลักสูตรรวม คือ โรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program ร่วมกับหลักสูตรปกติ 2 โรง โรงเรียนละ 1 คน รวมเป็น 2 คน

ขอบเขตที่ศึกษา

ขอบเขตที่ศึกษา ได้แก่ การศึกษาสภาพการดำเนินงานโครงการ English Program ในโรงเรียนเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2 เพื่อให้สามารถทราบสภาพการดำเนินงานโครงการตามนโยบาย หลักเกณฑ์และวิธีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ แนบท้ายคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ วก 1065/2544 ลงวันที่ 9 ตุลาคม พ.ศ. 2544 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2544) ใน 4 งาน คือ งานวิชาการ งานการบริหารบุคลากร งานการบริการทั่วไป และงานงบประมาณ

นิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นิยามความหมายของคำศัพท์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

1. **โครงการ English Program** หมายถึง โครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ
2. **สภาพการดำเนินงานโครงการ English Program** หมายถึง สภาพของการดำเนินงานโครงการ English Program ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ วก 1065/2544 เรื่อง ให้ใช้นโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ

ใน 4 งาน คือ งานวิชาการ งานการบริหารบุคลากร งานการบริหารทั่วไป และงานงบประมาณ

1) งานวิชาการ หมายถึง สภาพการดำเนินงานวิชาการโครงการ English Program ประกอบด้วย งานหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร การจัดกระบวนการเรียนการสอน งานสื่อการเรียนการสอน งานนิเทศติดตามผลการปฏิบัติงาน การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน และการบริหารหลักสูตรรวม

1.1) งานหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร หมายถึง งานการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และการกำหนดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาเป็นสองภาษา

1.2) การจัดกระบวนการเรียนการสอน หมายถึง งานการเปิดชั้นเรียน การกำหนดจำนวนนักเรียนในห้องเรียน แนวคิดและนวัตกรรมการศึกษา กระบวนการเรียนรู้ที่สำคัญ และโครงการและกิจกรรมที่สำคัญที่ส่งเสริมสาระสำคัญตามหลักเกณฑ์การดำเนินงานโครงการ English Program

1.3) งานสื่อการเรียนการสอน หมายถึง งานการจัดหา จัดซื้อ สื่อการเรียนการสอน สภาพสื่อการสอนตามหลักเกณฑ์ของโครงการ English Program รวมถึงงานการให้บริการสื่อการเรียนการสอน

1.4) งานการนิเทศและติดตามผลการปฏิบัติงาน หมายถึง การนิเทศการสอนครูชาวต่างชาติและครูชาวไทยอย่างต่อเนื่อง งานนิเทศติดตามผลจากศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และงานการนิเทศจากองค์กรอื่น ๆ

1.5) งานการวัดและประเมินผลการศึกษา หมายถึง งานการวัดและประเมินผล ตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ และการจัดทำหลักฐานการศึกษา

2) งานการบริหารบุคลากร หมายถึง งานการจัดหา คัดสรร บรรจุ และจำหน่ายครูชาวต่างชาติและครูชาวไทย การกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรครู การพัฒนาบุคลากรครู การปกครองครูชาวต่างชาติ และงานสวัสดิการบุคลากร

3) งานการบริหารทั่วไป หมายถึง งานการรับนักเรียน การบริหารด้านอาคารสถานที่ ได้แก่ การจัดการห้องเรียน ห้องประกอบการเรียน และห้องปฏิบัติการ เพื่อให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานของสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัด และงานสัมพันธ์ชุมชน

4) งานงบประมาณ หมายถึง งานการจัดสรรงบประมาณ งานการเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษา และงานกองทุนการศึกษา

3. โรงเรียนเอกชน หมายถึง โรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร ที่จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ประกอบด้วย โรงเรียนหลักสูตรเดียว และโรงเรียนหลักสูตรรวม

4. โรงเรียนหลักสูตรเดียว หมายถึง โรงเรียนเอกชนที่เปิดดำเนินการสอนโดยใช้

โครงการ English Program เป็นหลักสูตรเดียวในโรงเรียน

5. โรงเรียนหลักสูตรร่วม หมายถึง โรงเรียนเอกชนที่เปิดดำเนินการสอนโดยใช้โครงการ English Program ร่วมกับหลักสูตรสามัญซึ่งใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของกระทรวงศึกษาธิการเป็นหลักสูตรแกนกลางเหมือนกัน

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การศึกษาศาภาพการดำเนินงานโครงการ English Program ในโรงเรียนเอกชน เขต กรุงเทพมหานคร มีตัวแปรต้น คือ สภาพโรงเรียน แบ่งออกเป็น โรงเรียนหลักสูตรเดียว และ โรงเรียนหลักสูตรร่วม

การเลือกตัวแปรต้น ผู้วิจัยได้ศึกษาศาภาพของโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program จากผลงานวิจัยของ เสาวภา จันทรสงค์ (2547: 173) ซึ่งทำการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานจัดหลักสูตร English Program ในโรงเรียนสองภาษา ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า โรงเรียนสองภาษาส่วนใหญ่มีการจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างนักเรียนภาคปกติกับนักเรียนในโครงการสองภาษา ส่วนใหญ่จัดกิจกรรมชมรมและกิจกรรมลูกเสือ ยุวกาชาด ผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าโครงการ และบุคลากรในโครงการ ซึ่งโรงเรียนดำเนินการได้เหมาะสม เพราะนอกจากจะมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนปกติแล้ว โรงเรียนสองภาษาจำเป็นต้องมีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นการช่วยพัฒนาคุณลักษณะในด้านอารมณ์ สังคม สติปัญญาของนักเรียน นอกเหนือจากการเรียนปกติ ซึ่งควรจัดกิจกรรมให้นักเรียนและครูในโครงการสองภาษาและในหลักสูตรปกติได้ปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันเพื่อไม่เกิดความแตกแยก และเศรษฐภรณ์ หน่อคำ (2548: 154) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในโรงเรียนสองภาษา และได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรมีการปรับปรุงหรือพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพการจัดการเรียนการสอนในโครงการ English Program ให้มีความเหมาะสมกับบริบทที่จะเปลี่ยนไปในอนาคต เช่น การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ อาจถูกจัดตั้งให้เป็นโรงเรียนสองภาษาที่สอนเฉพาะหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษเท่านั้น ไม่มีการสอนในหลักสูตรปกติรวมอยู่ด้วย เหมือนกับโรงเรียนสอนในปัจจุบัน

นอกจากนั้นผู้วิจัยได้ศึกษาคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ วก 1065/2544 เรื่อง ให้นโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544) ซึ่งกล่าวถึงสภาพโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program ว่า

สถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนสองกลุ่ม ต้องจัดให้นักเรียนทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมของโรงเรียน/ชุมชน โดยเฉพาะกิจกรรมที่ส่งเสริมความเป็นไทย ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์

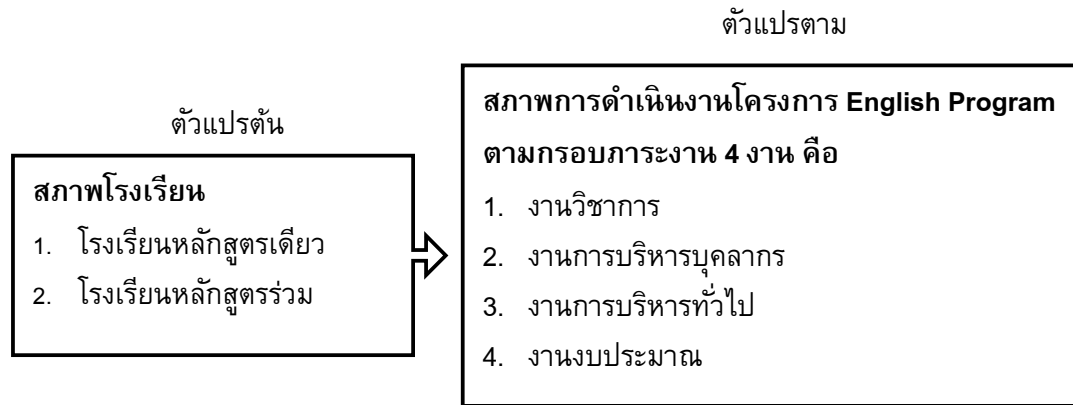
ดังนั้นปัจจุบันสภาพของโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program แต่ละโรงเรียนจึงมีความแตกต่างกันของหลักสูตรที่เปิดสอนในสถานศึกษาเดียวกัน ซึ่งสามารถแบ่งออกได้ 2 ลักษณะ คือ โรงเรียนหลักสูตรเดียว หมายถึง โรงเรียนที่ขออนุมัติเปิดดำเนินการโครงการ English Program และโรงเรียนหลักสูตรร่วม หมายถึง โรงเรียนที่เปิดดำเนินการสอนหลักสูตรปกติ ร่วมกับ หลักสูตร English Program ทำให้มีคณะครูและกลุ่มนักเรียนตั้งแต่สองกลุ่ม อยู่ในโรงเรียนเดียวกัน โดยมีการจัดกิจกรรมร่วมกัน

สำหรับตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพการดำเนินงานโครงการ English Program นั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ วก 1065/2544 เรื่อง ให้ใช้นโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2544) เป็นกรอบภาระงานการดำเนินงานโครงการ English Program และศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 39 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545: 24) ที่กล่าวถึงการให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยัง คณะกรรมการ และสำนักงานเขตพื้นที่ และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง หลักเกณฑ์ และวิธีการกระจายอำนาจดังกล่าว ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง นอกจากนี้ในการศึกษามาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ มาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2548: 5) ว่า การจัดการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญและการบริหารโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนเห็นแบบอย่างที่ดี ได้ฝึกการคิด ได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงที่หลากหลาย ตรงตามความต้องการ และมีความสุขในการเรียนรู้ ครู ศึกษายักษ์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล เตรียมการสอนและใช้สื่อที่ผสมผสานความรู้ สากลกับภูมิปัญญาไทย จัดบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้ จัดหาและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย และพัฒนาความคิดของผู้เรียนอย่างเป็นระบบและสร้างสรรค์

ความสำเร็จของการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญขึ้นอยู่กับ 1) ปัจจัยด้านบุคคล ได้แก่ ผู้เรียน ครู ศึกษายักษ์ ผู้บริหาร ผู้ปกครองและสมาชิกชุมชน และ 2) ปัจจัยด้านการบริหาร ได้แก่ หลักการบริหารจัดการและหลักธรรมาภิบาล

จากการศึกษางานวิจัย เอกสารวิชาการดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้แบ่งสภาพโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program ออกเป็น 2 ลักษณะ คือ โรงเรียนหลักสูตรเดียว และโรงเรียนหลักสูตรร่วม เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานโครงการ English Program ในโรงเรียน เอกชน เขตกรุงเทพมหานคร ภาระงานการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management) (ธีระ รุญเจริญ. 2546: 68) เป็น 4 งาน คือ งานวิชาการ งานการบริหาร บุคลากร งานการบริหารทั่วไป และงานงบประมาณ

สรุปการศึกษาสภาพการดำเนินงานโครงการ English Program ของโรงเรียนเอกชน ใน
เขตกรุงเทพมหานคร มีกรอบแนวคิดในการศึกษาดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาสภาพการดำเนินงานโครงการ English Program ในโรงเรียนเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยได้ศึกษาดำรงเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำเสนอประเด็นที่สำคัญดังนี้

1. โครงการ English Program
 - 1.1 ความหมายและที่มาของ English Program
 - 1.2 โรงเรียนเอกชนที่ใช้โครงการ English Program ในเขตกรุงเทพมหานคร
 - 1.3 การติดตามผลการดำเนินงานโครงการ English Program
2. การดำเนินงานโครงการ English Program
 - 2.1 งานวิชาการ
 - 2.2 งานการบริหารบุคลากร
 - 2.3 งานการบริหารทั่วไป
 - 2.4 งานงบประมาณ
3. โปรแกรมการสอนสองภาษา
 - 3.1 การเรียนรู้สองภาษา
 - 3.2 โปรแกรมการเรียนรู้ภาษาที่สองในต่างประเทศ
 - 3.3 โปรแกรมการเรียนรู้สองภาษาระดับประถมศึกษาในประเทศไทย
 - 3.4 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ภาษาที่สอง
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. โครงการ English Program

1.1 ความหมายและที่มาของ English Program

English Program : EP หมายถึง โครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นหนึ่งในโครงการพิเศษของกระทรวงศึกษาธิการที่มีเป้าหมายในการสร้างทางลัดให้กับคนไทยได้มีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และขณะเดียวกันยังคงไว้ซึ่งความเป็นไทย โดยสามารถใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้องเหมาะสม มีความเป็นคนไทยที่มีความรักท้องถิ่น ประเทศชาติ มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดี รวมทั้งมีใจรักในการร่วมกันอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีไทย

โครงการ English Program มีชื่อเดิมที่ใช้เรียกในปี พ.ศ. 2538 ว่า โครงการใช้สื่อการสอนเป็นภาษาอังกฤษ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ

ได้ริเริ่มโครงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนในโรงเรียนเอกชนก่อน (สุทธิพงศ์ ยงค์กมล. 2543: 1) และมีโรงเรียนเอกชนที่เริ่มเปิดดำเนินการในปีแรก 3 โรงเรียน คือ โรงเรียนสารศาสตร์ เอกตรา โรงเรียนอุดมศึกษา และโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียน (เพ็ญสิริ อุดมผล. 2546: 56) วัตถุประสงค์ของโครงการ คือ ให้นักเรียนมีความสามารถและทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษในระดับสากล สามารถดำรงตนอยู่ในวัฒนธรรมไทยและศึกษาต่อได้ทั้งในประเทศและนอกประเทศ (สุทธิพงศ์ ยงค์กมล. 2543: 1)

หลังปี พ.ศ. 2538 มีบางโรงเรียนเรียกโครงการใช้สื่อการสอนเป็นภาษาอังกฤษนี้ว่าโปรแกรมสองภาษา (Bilingual Programme) หรือเรียกชื่อประเภทโรงเรียนว่า โรงเรียนสองภาษาหรือ Bilingual School (สุกัญญา หาญตระกูล. 2544: 72) ซึ่งทำให้เกิดความสับสนในเรื่องความหมายของชื่อ เพราะ Bilingual School เป็นโรงเรียนที่ใช้สองภาษาเป็นสื่อการเรียนการสอน เนื้อหาวิชาโดยทั่วไปก็คือใช้ภาษามาตรฐานหรือภาษาหลักของประเทศควบคู่กับอีกหนึ่งภาษา ระบบการเรียนการสอนมุ่งหวังให้ผู้เรียนสามารถใช้สองภาษาได้ดีในระดับพอ ๆ กัน หรือใกล้เคียงกัน โดยอาจรู้ภาษาหนึ่งดีกว่าอีกภาษาหนึ่งเล็กน้อย (สุกัญญา หาญตระกูล. 2544: 56) ดังนั้น Bilingual School จึงหมายถึงโรงเรียนสองภาษาโดยทั่วไป ซึ่งแตกต่างกับโครงการสองภาษา (English Program) ในประเทศไทย เพราะกำหนดให้ใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการเป็นหลักสูตรแกนกลาง

เพื่อให้แนวการดำเนินงานมีความชัดเจน และสามารถจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษได้อย่างมีคุณภาพ มีความเท่าเทียม ทั้งถึง และเป็นธรรม กระทรวงศึกษาธิการจึงได้มีคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ วก 1065/2544 เรื่อง ให้ชั้้นโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2544) ขึ้น มีสาระสำคัญกำหนดว่าต้องจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยมีจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษอย่างน้อย 4 สาระการเรียนรู้ คิดเป็นเวลาเรียนอย่างน้อย 18 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

ต่อมาเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องในการเรียกชื่อโครงการ กระทรวงศึกษาธิการจึงได้มีคำสั่ง กระทรวงศึกษาธิการที่ สพฐ. 43/2546 เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติม นโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546) มีข้อความตอนหนึ่งในคำสั่งข้อ 1 กล่าวถึงชื่อโครงการเป็นภาษาอังกฤษว่า English Program : EP

ดังนั้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546 โครงการนี้จึงมีชื่อเรียกเป็นภาษาอังกฤษว่า English Program หรือ โครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) และในโรงเรียนที่เปิดหลักสูตร English Program หลักสูตรเดียวในโรงเรียนก็เรียกชื่อโรงเรียนว่า โรงเรียนสองภาษา (English Program)

จากเอกสารไขข้อข้องใจ “English Program” (สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา. 2548: 9) ได้ชี้แจงความแตกต่างของโรงเรียนสองภาษา (English Program) และโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ว่า ทั้งสองชื่อมีความหมายเหมือนกัน โดยโครงการโรงเรียนสองภาษา (English Program) เป็นชื่อเรียกในปีการศึกษา 2546 ส่วนปีการศึกษา 2547 ใช้ชื่อเรียกว่าโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program)

ปัจจุบันชื่อ “โครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program)” เป็นชื่อที่ใช้เรียกโครงการ English Program ที่ปรากฏให้เห็นในเอกสารของกระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546: ออนไลน์)

นอกจากชื่อโครงการ English Program จะมีความสับสนแล้ว คำว่า Program ในภาษาอังกฤษซึ่งแปลเป็นภาษาไทยจะตรงกับคำว่า โครงการ ก็มีความหมายตรงกับคำภาษาอังกฤษอีกคำที่มีความแตกต่างกันคือคำว่า Project ซึ่งพิษณุ พงศ์ศรี (2549: 156) ได้อธิบายว่า Program หมายถึง แผนงานที่มีขนาดใหญ่กว่าโครงการไปอีก 1 ระดับ หรือสิ่งที่กำหนดไว้ตายตัวแล้วในลักษณะงานประจำเพื่อใช้ดำเนินการให้สนองตอบจุดมุ่งหมายของแผน (Plan) ดังนั้นการนิยามคำว่า Program จะใช้เรียกโครงการก็ได้ แต่ต้องเข้าใจว่าเป็นโครงการประจำ

จากข้อความข้างต้นจึงสรุปความหมายของโครงการ English Program คือโครงการใหญ่และเป็นโครงการประจำ ซึ่งโรงเรียนที่มีความพร้อมและต้องการจัดการเรียนการสอนเป็นสองภาษา (ไทย-อังกฤษ) ต้องดำเนินการขออนุมัติโครงการจากหน่วยงานต้นสังกัด และเสนอขออนุมัติต่อกระทรวงศึกษาธิการ โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546) ก่อนจึงสามารถเปิดดำเนินการสอนได้ โดยที่การดำเนินงานโครงการอยู่ภายใต้กรอบนโยบาย หลักเกณฑ์และวิธีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ วก 1065/2544 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2544)

1.2 โรงเรียนเอกชนที่ใช้โครงการ English Program ในเขตกรุงเทพมหานคร

โรงเรียนเอกชนที่เข้าร่วมโครงการ English Program จะต้องมีความพร้อมที่จะจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กระทรวงศึกษาธิการ

เป็นภาษาอังกฤษ โดยกระทรวงศึกษาธิการ (2544: 7) ได้ให้หลักเกณฑ์และวิธีการบริหารจัดการ ไว้ดังนี้

1) สถานศึกษาที่มีความพร้อม สามารถจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษได้ ตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาเป็นต้นไป สถานศึกษาใดประสงค์จัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษจะต้องเสนอโครงการให้หน่วยงานต้นสังกัดพิจารณาตามลำดับขั้น ทั้งนี้ ต้องได้รับอนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการก่อนการเปิดการสอน หน่วยงานต้นสังกัดต้องกำหนด หัวข้อ เรื่องและวิธีการในการเขียนโครงการ

2) การขออนุมัติโครงการ

2.1) สถานศึกษาเสนอโครงการต่อหน่วยงานต้นสังกัดตามลำดับ

2.2) หน่วยงานต้นสังกัดแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาโครงการ

2.3) คณะกรรมการตรวจสอบความพร้อมที่สถานศึกษา

2.4) คณะกรรมการประเมินผลการตรวจสอบและแจ้งผลการประเมินต่อ

หน่วยงานต้นสังกัด

2.5) หน่วยงานต้นสังกัดให้ความเห็นชอบ

2.6) หน่วยงานต้นสังกัดเสนอขออนุมัติต่อกระทรวงศึกษาธิการ

3) สถานศึกษาที่ได้รับอนุมัติให้ดำเนินโครงการแล้ว ให้ดำเนินการภายใน 2 ปี ถ้าไม่ดำเนินการภายในเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าโครงการนั้นสิ้นสุด

4) สถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษแล้วมีความประสงค์จะหยุดดำเนินการต้องแจ้งต่อหน่วยงานต้นสังกัดและผู้ปกครองนักเรียนล่วงหน้าอย่างน้อย 2 ปี ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงการจบ ตัวประโยชน์ของนักเรียนชั้นสุดท้ายที่รับเข้าเรียนด้วย

5) สถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนสองกลุ่ม คือ กลุ่มที่จัดเป็นภาษาไทย และกลุ่มที่จัดเป็นภาษาอังกฤษ ต้องกำหนดให้มีกิจกรรมการพัฒนาครูสอนภาษาอังกฤษ สำหรับกลุ่มที่จัดเป็นภาษาไทย ไว้ในโครงการอย่างต่อเนื่อง จนสามารถสอนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อใช้ในการสื่อสารได้เหมือนเจ้าของภาษา

ปัจจุบันโรงเรียนเอกชนที่ใช้โครงการ English Program แต่ละโรงเรียนมีการใช้ชื่อเรียกโรงเรียนหรือโครงการ English Program แตกต่างกันไป อาทิเช่น โรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program เป็นหลักสูตรการสอนเดียวในโรงเรียน จะเรียกชื่อโรงเรียนว่า โรงเรียนสองภาษา (English Program) หรือโรงเรียนสองภาษา (Bilingual School) และใช้ชื่อเรียกโครงการในแต่ละโรงเรียนแตกต่างกันไป เช่น IEP (Intensive English Program), EIP (English Immersion Program) และ ELPC (English Language Program Center) เป็นต้น ส่วนโรงเรียนที่จัดหลักสูตรรวม คือ หลักสูตรปกติ (หลักสูตรไทย) และหลักสูตร English Program นั้นทำให้มีนักเรียน 2 กลุ่มอยู่ในโรงเรียนเดียวกัน มีการดำเนินงานการบริหารโรงเรียนที่ต้อง

คำนึงถึงความเท่าเทียม ความทั่วถึงของการใช้สื่ออุปกรณ์ ห้องเรียน ห้องประกอบการเรียน ห้องปฏิบัติการ การจัดกิจกรรม และการใช้บุคลากรร่วมกัน รวมทั้งการจัดโครงสร้างองค์กรที่เหมาะสม

จากเอกสารรายงานการวิจัยประเมินโครงการการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนในโรงเรียนเอกชน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2542: 121) กล่าวถึง การดำเนินการบริหารและจัดการโครงการ English Program สรุปได้ดังนี้

- 1) โครงสร้างองค์กร มีโครงสร้างองค์กรแยกจากโครงการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรภาษาไทยชัดเจน
- 2) โครงสร้างการบริหาร มีอยู่สองลักษณะคือ มีระบบการบริหารแยกจากโครงการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรภาษาไทย และระบบบริหารที่รวมอยู่ในโครงการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรภาษาไทย
- 3) บุคลากร มีการกำหนดบุคลากรตามภาระหน้าที่ในโครงสร้างการบริหารอยู่สองลักษณะเช่นเดียวกัน คือ มีทั้งแยกและรวมบุคลากรทั้งในการบริหาร การสอน และการบริการ

ดังนั้นแม้การดำเนินงานโครงการ English Program ของโรงเรียนเอกชนจะใช้นโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการดำเนินงานตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ วก 1065/2544 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2544) และใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของกระทรวงศึกษาธิการเป็นหลักสูตรแกนกลางเช่นเดียวกัน แต่ก็ยังมีความแตกต่างกันของชื่อเรียกโครงการหรือโปรแกรมที่ตั้งขึ้น ความแตกต่างของกลุ่มนักเรียนในโรงเรียนที่แบ่งออกตามประเภทหลักสูตรที่เปิดสอน รวมทั้งการดำเนินการบริหารและจัดการโครงการ English Program เพื่อให้ทุกคนได้ใช้ประโยชน์ร่วมกันและอย่างเท่าเทียมกัน

สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2550: ออนไลน์) และสมาคมโรงเรียนเอกชนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอน (Associate of Private Schools for English Program: APEP) (2550: ออนไลน์) มีข้อมูลของจำนวนโรงเรียนเอกชนที่เปิดดำเนินการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในปีการศึกษา 2550 ดังนี้

จำนวนโรงเรียนทั้งสิ้น 145 โรง เป็นโรงเรียนประเภทสายสามัญ จำนวน 134 โรง และโรงเรียนสายอาชีวศึกษา 11 โรง ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครมีจำนวนโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program 74 โรง และส่วนภูมิภาค 71 โรง มีจำนวนโรงเรียน English Program ในเขตกรุงเทพมหานครทั้งสิ้น 74 โรง เป็นโรงเรียนสายสามัญ 66 โรง สายอาชีวศึกษา 8 โรง โดยโรงเรียนเอกชนสายสามัญในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครที่เปิดสอนระดับประถมศึกษามีทั้งสิ้น 59 โรง แบ่งออกตามเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร 3 เขต คือ เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 1 จำนวน 16 โรงเรียน เขตพื้นที่การศึกษา

กรุงเทพมหานครเขต 2 จำนวน 27 โรงเรียน และเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 3 จำนวน 16 โรงเรียน

เฉพาะเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2 มีโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program ระดับประถมศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 27 โรงเรียน ดังรายชื่อโรงเรียนต่อไปนี้

1. โรงเรียนอุดมศึกษา
2. โรงเรียนฉัตรวิทยา
3. โรงเรียนทรงวิทยศึกษาศาสตร์
4. โรงเรียนพระมารดานิจจานุเคราะห์
5. โรงเรียนแย้มสอาด
6. โรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน
7. โรงเรียนตรุณพัฒน์
8. โรงเรียนเด็กสากล
9. โรงเรียนสารสาสน์วิเทศร่มเกล้า
10. โรงเรียนโชคชัย
11. โรงเรียนไพฑูริย์ศึกษา
12. โรงเรียนศิริวัฒนวิทยา
13. โรงเรียนสารสาสน์วิเทศสายไหม
14. โรงเรียนกรุงเทพวิเทศศึกษา
15. โรงเรียนเด็กสากลนิมิตใหม่
16. โรงเรียนสากลพัฒนา
17. โรงเรียนเอกบุรพาวิเทศศึกษา
18. โรงเรียนเลิศหล้า ถ.เกษตร-นวมินทร์
19. โรงเรียนยุวทูตศึกษา
20. โรงเรียนสารสาสน์วิเทศนิมิตใหม่
21. โรงเรียนศิริเพ็ญ
22. โรงเรียนสองภาษาลาดพร้าว
23. โรงเรียนบางกอกทวิวิทย์
24. โรงเรียนภูมิสมิทธิ์ (มีนบุรี)
25. โรงเรียนปณยา พัฒนาการ
26. โรงเรียนชินวร
27. โรงเรียนสาริตพัฒนา

ในจำนวนโรงเรียนทั้ง 27 โรงเรียน มีทั้งโรงเรียนที่เปิดสอนโดยใช้โครงการ English Program เป็นหลักสูตรเดี่ยว และหลักสูตรร่วม คือ เปิดสอนโดยใช้โครงการ English Program ร่วมกับหลักสูตรอื่น

1.3 การติดตามผลการดำเนินงานโครงการ English Program

แม้โครงการ English Program จะได้รับความนิยมจากผู้ปกครองอย่างต่อเนื่อง แต่สภาพการดำเนินงานโครงการก็ยังประสบกับปัญหาที่ต้องพยายามหาแนวทางในการแก้ไข อยู่ตลอดเวลา สุทธิพงศ์ ยงค์มกล (2543: 16-17) กล่าวถึง สภาพการดำเนินงานของโรงเรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนในปี พ.ศ. 2543 ว่ายังอยู่ในระยะการปรับตัว คิดค้นแสวงหา ความมั่นคงและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น โดยแยกแยะปัญหาออกเป็น สภาพการจัดการเรียนการสอนในระดับต่าง ๆ ของแต่ละโรงเรียนต่างกัน ปัญหาคุณภาพของครูผู้สอนไม่ปฏิบัติตามเกณฑ์ รวมทั้งปัญหาการอบรมด้านการสอนให้ครูชาวต่างชาติ การผลิตและการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน โดยโรงเรียนผลิตด้วยตนเอง ยังไม่มีเกณฑ์กำหนดแนวทางการใช้และพัฒนาทำให้สื่อไม่ตรงตามหลักสูตรและมีมาตรฐานต่างกัน การวัดและประเมินผลขาดมาตรฐาน เอกสารของกรมวิชาการฉบับภาษาอังกฤษยังมีจำกัดไม่ครอบคลุม และการบริหารจัดการโรงเรียนแต่ละแห่งยังใช้ชื่อเรียกการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกันและยังมีการจัดองค์การที่เป็นไปตามลักษณะ

และความพร้อมของตนเอง อันจะมีผลให้คุณภาพของผู้เรียนแตกต่างกัน และเพ็ญสิริ อุดมผล (2546: 57) กล่าวถึงสภาพการดำเนินของโรงเรียนในปี พ.ศ. 2546 ว่ารวมระยะเวลา 8 ปี สภาพการดำเนินงานของโรงเรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนก็ยังคงอยู่ในระยะการปรับตัว คิดค้นแสวงหาความมั่นคงและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา แต่ถึงกระนั้นก็มีโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการเฉพาะที่อยู่ในสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน รวมถึง 47 แห่งด้วยกัน

สำนักงานบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และสำนักพัฒนา นวัตกรรมจัดการศึกษา ได้ติดตามผลการดำเนินงานโครงการ English Program อย่าง ต่อเนื่อง ดังนี้คือ

ปี พ.ศ. 2542 สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2542) ได้มีการประเมินผลและจัดทำเป็นรายงานการวิจัยประเมิน โครงการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนในโรงเรียนเอกชน สรุป ผลการวิจัยคือ ด้านบริบทพบว่า วัตถุประสงค์ของโครงการทุกระดับมีความชัดเจน แต่จะ แตกต่างกันในปีเป้าหมายของแต่ละระดับ วัตถุประสงค์ของโครงการยึดวัตถุประสงค์ตามหลักสูตร กระทรวงศึกษาธิการ และในการดำเนินการตามโครงการ ผู้บริหารส่วนใหญ่มีความเข้าใจใน ระดับมาก ผู้ปกครองมีความเข้าใจในระดับน้อย ปัจจัยทางด้านสภาพแวดล้อมและลักษณะทาง กายภาพและกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น นักเรียนและเจ้าหน้าที่พยาบาลเห็นว่าจัดอยู่ในระดับดีถึง ดีมาก ด้านปัจจัยนำเข้า ทั้งผู้บริหารและผู้ปกครองมีความเห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนโดยภาพรวม มีความเหมาะสม ผู้บริหารและผู้ปกครองเห็นว่าครูผู้สอนมีความเหมาะสมด้านคุณวุฒิ ความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในระดับปานกลางและมาก ผู้บริหารและผู้ปกครองมีความ คิดเห็นเกี่ยวกับนักเรียนว่ามีความเหมาะสมในระดับมากและปานกลาง ระบบการคัดเลือก นักเรียนชัดเจน แต่โอกาสในการคัดเลือกน้อยเพราะมีจำนวนน้อย ด้านอาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก ตำราและวัสดุอุปกรณ์ ความพร้อมของหลักสูตรและการบริหารหลักสูตรอยู่ใน ระดับมากถึงมากที่สุด การประเมินหลักสูตรและการเรียนการสอนยังไม่มีระบบชัดเจน ด้าน กระบวนการ คุณภาพการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก นักเรียนมีพัฒนาขึ้น การสอน เสริมควรจัดกลุ่มนักเรียนตามความสามารถ และรายงานผลการประเมินอย่างสม่ำเสมอ ด้าน ผลผลิตพบว่า ทักษะการใช้ภาษา การอ่าน พูด ฟัง และเขียนในระดับมากและมากที่สุด ทั้ง ผู้บริหารและผู้ปกครองมีความคิดเห็นต่อผลผลิตโดยภาพรวมพบว่า มีความพึงพอใจในระดับ มาก โดยเห็นว่าผู้เรียนมีพัฒนาการขึ้นทั้งด้านภาษา การรู้จักคิด และความสุขในการเรียน

ในปี พ.ศ. 2546 สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546) ได้ดำเนินการติดตามและประเมินผลโรงเรียนเอกชนที่จัดการ เรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program: EP) จำนวน 72 โรงเรียน เป็นโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร 38 โรงเรียน ภูมิภาค 23 โรงเรียน สรุป

เป็นรายงานผลดังนี้ คือ ด้านการบริหารและการจัดการเรียนการสอน เจ้าหน้าที่ของจังหวัดไม่มีความรู้ความเข้าใจ ขาดการสนับสนุนจากภาครัฐ ขาดสื่ออุปกรณ์ โดยเฉพาะหนังสือจากต่างประเทศ ค่าธรรมเนียมการศึกษาที่ขออนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการต่ำ นักเรียนมีความแตกต่างกัน โรงเรียนยังขาดการวางแผนและทีมงานที่ดี ไม่จัดการประชาสัมพันธ์ ไม่ทราบนโยบายชัดเจน ด้านครูผู้สอน หากครูชาวต่างชาติตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการยาก ค่าใช้จ่ายสูง ครูชาวต่างชาติอยู่ไม่ครบสัญญา ไม่สามารถหาครูชาวไทยที่มีความรู้ TOEFL 550 ได้ ปัญหาการอบรมครูและการอนุมัติบรรจุครูชาวต่างชาติ ข้อเสนอแนะ คือ ภาครัฐทำโครงการแลกเปลี่ยนครูกับมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ จัดตั้งศูนย์ทดสอบความรู้ครูชาวต่างชาติ ลดเอกสารและขั้นตอนบรรจุครูชาวต่างชาติ จัดอบรมชี้แจงโครงการ English Program ให้หน่วยงานรัฐสนับสนุนสื่อการสอน อนุญาตให้เก็บค่าธรรมเนียมตามกลไกตลาด มีกองทุนพัฒนาบุคลากร มีกรรมการเขตพื้นที่พิจารณาการเปิดโครงการ มีหลักสูตร English Program ให้อิสระโรงเรียนจัดการเรียนการสอน มีโรงเรียนและสมาคมมีส่วนร่วมพิจารณา เปิดชั้นเรียนเตรียมความพร้อมก่อนเริ่มเรียน จัดอบรมความรู้ และโรงเรียนมีอิสระในการกำหนดหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการผู้ปกครอง

ปี พ.ศ. 2547 สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2547) ได้สรุปผลการดำเนินงานโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ : โรงเรียนสองภาษา (English Program) มีประเด็นสำคัญ 3 ประเด็นคือ

1) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่เป็นลักษณะเฉพาะ พบว่า นักเรียนในโครงการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์สูงกว่านักเรียนภาคปกติ คือ มีนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน ศึกษาหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดเวลาและเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการแสวงหาความรู้ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรบนพื้นฐานความเป็นไทย มีความสามารถแข่งขันได้ในระดับสากล มีความรู้ความเข้าใจความหลากหลายทางวัฒนธรรม มีกระบวนการคิดอยู่ในระดับสูง กล้าคิด กล้าแสดงออก มั่นใจและมีภาวะความเป็นผู้นำสูง เป็นที่ยอมรับจากเพื่อน ๆ และบุคลากรในโรงเรียน

2) ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่โดดเด่น นักเรียนสองภาษาทุกโรงเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง เมื่อทดสอบความสามารถทางด้านการเรียนวิชาต่าง ๆ มีคะแนนอยู่ในระดับสูงและสูงมาก

3) ผลกระทบที่ส่งผลต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน การดำเนินการโครงการนอกจากมีผลที่เกิดโดยตรงกับนักเรียนแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อการพัฒนาครูในโรงเรียน นักเรียน ชุมชน สังคม และประเทศชาติอย่างเป็นระบบ ผลกระทบได้แก่ ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ทำให้มีความรู้ความเข้าใจและทักษะทางภาษาต่างประเทศ วัฒนธรรมทางภาษาอย่างชัดเจน ครูชาวต่างชาติมีส่วนช่วยในการจัดกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากโครงการนำมาซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์ พัฒนาห้องสมุด ฯลฯ ส่งผลต่อการพัฒนาโรงเรียนและนักเรียน ครูและนักเรียนสามารถใช้สื่อ ICT ในการแสวงหาความรู้และนำไปใช้ในการเรียนการสอน ครูและนักเรียนหลักสูตรปกติ ได้มีกิจกรรมร่วมกัน โรงเรียนโครงการสองภาษาได้รับงบประมาณการจัดการศึกษาจากผู้ปกครองนักเรียนเป็นค่าใช้จ่ายในการจ้างครู จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ ทำให้มีแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยขึ้น เด็กนักเรียนในโครงการเป็นเด็กที่มีคุณภาพของประเทศได้รับทุนในการศึกษาต่อหลายราย ครูชาวไทยได้รับการพัฒนาทักษะภาษาและเทคนิคการสอนจากครูชาวต่างชาติ นักเรียนที่ไม่พร้อมด้านเศรษฐกิจร้อยละ 3 ได้รับการส่งเสริมให้เข้าโครงการโดยไม่มีค่าใช้จ่าย ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของบุตร และคนในชุมชนมีแรงจูงใจในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสูงขึ้น และโอกาสใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้น

สรุปผลการติดตามและประเมินผลของสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และสำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา ได้แสดงให้เห็นว่านักเรียนโครงการ English Program มีคุณลักษณะที่พิเศษ คือ สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารได้ดี มีบุคลิกภาพที่มั่นใจ กล้าแสดงออก และคิดสร้างสรรค์ และสภาพการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชนได้ประสบปัญหาอยู่หลายประการ ที่ยังต้องพยายามหาแนวทางแก้ไขและป้องกัน ทั้งนี้เพื่อรักษาคุณภาพและชื่อเสียงของโรงเรียนให้เป็นที่เชื่อถือของผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม รวมทั้งเพื่อความมั่นคงของโรงเรียนเอกชนเอง

จากการศึกษางานวิจัยของนักวิชาการและนักการศึกษาเกี่ยวกับโครงการ English Program ได้พบข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการบริหารโครงการ English Program ที่ผ่านมาของโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program ยังประสบกับปัญหาหลายด้าน สรุปเป็นประเด็นสำคัญต่าง ๆ ได้ดังนี้

1) ปัญหาด้านสังคม และวัฒนธรรมไทย เนื่องจากสังคมไทยยังไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ดังนั้นเวลานอกห้องเรียนของผู้เรียนจึงเกือบไม่มีโอกาสได้ใช้ภาษาอังกฤษ และลักษณะนิสัยของคนไทยที่ได้อบรมให้มีนิสัยเรียบร้อย ซื่อสัตย์ ไม่กล้าพูด หรือแสดงออกมากนัก ก็เป็นอุปสรรคอย่างมากต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียนการสอน เพราะแม้ว่าจะได้ฟังได้รู้ และสามารถพูดภาษาได้ใกล้เคียงกับเจ้าของภาษา แต่ก็ไม่กล้าที่จะแสดงออกมากนัก (พุทธรักษ์ จินดาโรจน์. 2546: 15-16) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนต้องปรับตัว เพราะไม่กล้าแสดงความคิดเห็นเมื่อครูถาม (ไลฟ์แอนด์ แฟมิลี่. 2647: ออนไลน์)

นอกจากนั้นในบางโรงเรียนที่เป็นโรงเรียนที่มีหลักสูตรปกติและหลักสูตร English Program อยู่ในโรงเรียนเดียวกันก็ประสบปัญหาความเหลื่อมล้ำในโรงเรียน เนื่องจากครูและนักเรียนหลักสูตรปกติมองเห็นว่า โรงเรียนให้ความสำคัญกับครูที่สอนโครงการ English Program มากกว่า (มติชน. 2547: 20) โรงเรียนมีนโยบายที่ให้เด็กที่เรียนโครงการ English Program มีเอกลักษณ์ของตนเองที่โดดเด่น แต่งกายที่พิเศษ มีตราสัญลักษณ์เป็นของตนเอง

ได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกเป็นพิเศษ ปัจจัยเหล่านี้มาจากการตั้งค่าเล่าเรียนไว้ในราคาที่สูงมาก (มติชน. 2547: 21) ซึ่งปัญหานี้โรงเรียนบางแห่งได้พยายามแก้ปัญหา โดยการเอื้อเครื่องมืออุปกรณ์ สื่อการสอนต่างๆ ให้นักเรียน English Program ใช้กับนักเรียน หลักสูตรปกติร่วมกันด้วย หรือให้นักเรียนภาคปกติจับคู่ติวแลกเปลี่ยนระหว่างสาระวิชาและภาษาอังกฤษกับนักเรียน English Program (ไลฟ์แอนด์แฟมิลี. 2547: ออนไลน์)

2) ปัญหาด้านผู้เรียน ได้แก่ ปัญหานักเรียนมีความรู้พื้นฐานแตกต่างกัน เนื่องจากเด็กที่ไม่ได้เรียนสองภาษามาตั้งแต่ต้น ต้องใช้ความพยายามในการเรียนมากขึ้นเป็นเท่าตัว ผู้ปกครองต้องเข้ามาช่วยเหลือลูกมากขึ้น (สยามรัฐ. 2548: 7) ปัญหาตามเพื่อนไม่ทัน เข้ากับระบบไม่ได้ เกิดความเครียดกังวลและการเรียนเสริมทำให้เด็กค่อนข้างเครียด และขาดเวลาสำหรับการพัฒนาด้านอื่นๆ (ไลฟ์แอนด์แฟมิลี. 2547: ออนไลน์) ปัญหานักเรียนขาดคุณลักษณะของการประหยัด อดออม เพราะส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีฐานะดี นักเรียนมีโอกาสใช้จ่ายใช้สอย ซื้อสิ่งของที่ต้องการได้โดยง่าย นักเรียนจึงไม่ตระหนักและเห็นความจำเป็นของการประหยัด อดออม (พุทธารักษ์ จินดาโรจน์. 2546: 16)

3) ปัญหาด้านผู้ปกครอง ได้แก่ ความคาดหวังสูงของผู้ปกครองเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะทางการสื่อสารภาษาอังกฤษ โดยเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะว่า ให้นักเรียนมีการใช้ภาษาอังกฤษนอกห้องเรียนมากขึ้น ต้องการให้มีครูชาวต่างชาติเพิ่มขึ้น ต้องการให้มีนักเรียนต่างชาติในโรงเรียนมากขึ้น ผู้ปกครองเป็นห่วงบุตรหลานของตนที่ต้องมีการปรับตัวทั้งด้านภาษาที่ใช้และการเรียนรู้วิชาการเพื่อการเรียนในชั้นที่สูงขึ้น เช่น วิชา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ได้เสนอให้มีครูชาวไทยช่วยเหลือนักเรียนที่อ่อนภาษาอังกฤษในชั้นเรียนที่มีการสอนเป็นภาษาอังกฤษเป็นพิเศษ เพื่อให้เรียนตามทันเพื่อนในชั้น และเข้าใจเนื้อหาที่ครูชาวต่างชาติสอน และเสนอแนะให้มีการสอนเสริมเป็นภาษาไทยเพื่อความเข้าใจในเนื้อหาวิชียงขึ้น (พุทธารักษ์ จินดาโรจน์. 2546: 58-61) สอดคล้องกับความคิดเห็นของครูที่เสนอให้นักเรียนมีการเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง (ESL- English as a Second Language) เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมด้านภาษาในระดับหนึ่งสำหรับนักเรียนที่เข้าใหม่ก่อนที่จะเข้าเรียนในชั้นเรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนขึ้น นอกจากนั้นยังมีปัญหาความเชื่อมั่นในหลักสูตรของผู้ปกครองทำให้โรงเรียนต้องมีการประชุมชี้แจง แจกเอกสารเพื่อสร้างความเข้าใจ (เสาวภา จันทรสงค์. 2547: 166)

4) ปัญหาด้านบุคลากร ได้แก่ ปัญหาครูชาวต่างชาติเปลี่ยนบ่อย เนื่องจากถูกโรงเรียนนานาชาติแย่งตัว (มติชน. 2547: 20) ครูชาวต่างชาติอยู่สอนไม่นานเพราะเป็นนักท่องเที่ยวหรือนักศึกษาที่เพิ่งจบมาหาประสบการณ์ชีวิต (ไลฟ์แอนด์แฟมิลี. 2547: ออนไลน์) การที่ครูเปลี่ยนบ่อยทำให้นักเรียนมีปัญหาเรื่องการปรับตัวโดยเฉพาะนักเรียนชั้นประถมต้นและอนุบาล แต่ประเด็นนี้ครูชาวต่างชาติมีความคิดเห็นว่าเป็นประโยชน์กับนักเรียน ที่จะได้เรียนรู้สำเนียงภาษาที่แตกต่างกัน ทั้งนี้การปรับตัวของนักเรียนขึ้นอยู่กับความสามารถและ

มนุษย์สัมพันธ์ รวมถึงเทคนิคการสร้างแรงจูงใจของครูชาวต่างชาติ ปัญหาครูชาวต่างชาติเรียกค่าตอบแทนสูง (พุทธารักษ์ จินดาโรจน์. 2546: 61)

สาเหตุจากการเปิดการเรียนระบบ English Program มากขึ้นทำให้ขาดแคลนครูชาวต่างชาติ เกิดปัญหาการแย่งครูชาวต่างชาติ ปัญหาที่ติดตามาคือครูชาวต่างชาติไม่ได้มาตรฐาน ครูชาวต่างชาติที่เชี่ยวชาญเฉพาะด้านฟิสิกส์ เคมี และชีววิทยาหาได้ยาก ปัญหาครูปลอม ปัญหาครูชาวต่างชาติบางคนแม้จะมีวุฒิหรือความรู้ทางวิชาการด้านที่ต้องการ แต่ไม่ได้จบด้านการสอนด้วย ทำให้ถ่ายทอดความรู้ได้ไม่ดี ไม่มีทักษะในการถ่ายทอดและสื่อความหมายเท่าที่ควร ไม่เข้าใจจิตวิทยาเด็ก คุมห้องเรียนไม่ได้ และท้ายสุดคือปัญหาขาดแคลนครูชาวไทยที่มีความรู้ความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษ (เสาวภา จันทร์สงค์. 2547: 167)

5) ปัญหาด้านหลักสูตรการสอน ได้แก่ ปัญหาหลักสูตรยังขาดความเป็นมาตรฐานกลาง แต่ละโรงเรียนใช้หลักสูตรและตำราเรียนที่หลากหลาย ได้แก่ การใช้ตำราเรียนจากต่างประเทศ ซึ่งเนื้อหาบางส่วนอาจไม่สอดคล้องกับสังคมไทย การแปลตำราเรียนภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ การคัดเลือกจากหลักสูตรไทยและต่างประเทศควบคู่กัน เน้นเนื้อหาให้ตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้แล้วทำเป็นรูปเล่มตำราใหม่ การทำหลักสูตรที่ขึ้นอยู่กับแต่ละโรงเรียนดำเนินการเอง ยังขาดความเป็นมาตรฐานกลาง จึงอาจส่งผลถึงการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียน (ไพล์แอนด์แฟมิลี. 2547: ออนไลน์)

ปัญหาครูชาวต่างชาติขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการสอน ทำแผนการสอนไม่ตรงจุดประสงค์ของหลักสูตร ครูระดับชั้นเดียวกันไม่สามารถปรับแผนการสอนไปในแนวทางเดียวกันได้ (เสาวภา จันทร์สงค์. 2547: 161, 168) ปัญหาขาดการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในหลักสูตร เนื่องจากมีครูชาวต่างชาติรวมกันอยู่ด้วยค่อนข้างมาก และวัตถุประสงค์หลักของโรงเรียนก็คือให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร และเข้าใจความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมชาติต่าง ๆ จึงมีโอกาสนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในหลักสูตรน้อย (พุทธารักษ์ จินดาโรจน์. 2546: 60) และปัญหาการไม่เน้นความสำคัญของวิชาภาษาไทย ทำให้คุณภาพภาษาไทยตกต่ำ (เดลินิวส์. 2546: 27)

6) ปัญหาการประเมินผลโดยใช้ข้อสอบมาตรฐานชาติ (National Test: NT) เพราะเรียนเป็นภาษาอังกฤษ แต่เวลาทำข้อสอบระดับประเทศ (National Test) กลับต้องสอบเป็นภาษาไทย ทำให้ผู้เรียนอาจสับสน จึงต้องมีการเตรียมตัวมากขึ้น โดยเฉพาะวิชาวิทยาศาสตร์ที่มีศัพท์เทคนิคมาก (สยามรัฐ. 2548: 7)

7) ปัญหาด้านอาคารสถานที่ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ประสบปัญหาเกี่ยวกับอาคารสถานที่ในโรงเรียนมีไม่เพียงพอและสภาพชั้นเรียนไม่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนั้นจึงควรต้องวางโครงการและแผนการใช้อาคารสถานที่ทุกแห่งให้เหมาะสมให้เกิดประโยชน์สูงสุดและให้เป็นการประหยัดมากที่สุดเท่าที่จะสามารถทำได้ และอาจจัดสร้างอาคาร

เรียนใหม่โดยการของบประมาณสนับสนุนจากผู้ปกครองหรืองบประมาณจาก
กระทรวงศึกษาธิการเพิ่มเติม (เสาวภา จันทร์สงศ์. 2547: 161)

8) ปัญหาความขัดแย้งทางด้านแนวคิดของนักการศึกษา ในเรื่องของการเรียนรู้
สองภาษา ฝ่ายแรกคือนักวิชาการที่ไม่เห็นด้วยว่าเด็กวัยอนุบาลควรเรียนภาษาที่สอง เพราะ
ช่วงวัย 0-6 ปีเป็นทั้งช่วงเวลาทองและช่วงเวลาวิกฤต หากเรียนรู้ด้วยวิธีการที่ถูกต้องเหมาะสม
ก็ดี แต่หากตรงกันข้ามจะเป็นผลเสีย เพราะอาจทำให้ภาษาแม่ของเด็กสับสนและถูกกลืนความ
เป็นไทย และฝ่ายที่สองเป็นนักวิชาการซึ่งสนับสนุนให้เด็กเรียนรู้ภาษาที่สองตั้งแต่วัยเล็ก ยิ่ง
เริ่มเร็วยิ่งดี โดยเหตุผลที่ว่าเด็กจะซึมซับสำเนียงภาษา ใช้ภาษาได้อย่างไพเราะ มีสำเนียง
ถูกต้อง และที่สำคัญคือ เด็กจะคิดออกมาเป็นภาษานั้นโดยอัตโนมัติ แทนที่จะต้องแปลก่อนจึง
ค่อยคิด จากแนวคิดของนักการศึกษาที่แตกต่างกันเป็นพื้นฐานในการกำหนดนโยบายทางด้าน
การจัดการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (ไลฟ์แอนด์แฟมิลี. 2547. ออนไลน์)

ดังนั้นในระยะเวลา 13 ปี ตั้งแต่มีโรงเรียนเอกชน 3 โรงขออนุมัติเปิดสอนโครงการ
ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนในปี พ.ศ. 2538 จนถึงปัจจุบัน ปี พ.ศ. 2550 มีโรงเรียนที่ได้ออ
กอนุมัติเปิดดำเนินการโครงการ English Program อย่างต่อเนื่อง ถึง 145 โรง และแต่ละ
โรงเรียนได้อาศัยความพร้อมและศักยภาพของโรงเรียน ในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาต่าง
ๆ มาโดยตลอด โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานครที่มีจำนวนโรงเรียนที่ใช้
โครงการ English Program มากที่สุด สภาพการดำเนินงานภายในโรงเรียนมีทั้งโรงเรียน
หลักสูตรปกติ ที่ขออนุมัติขยายหลักสูตร English Program และโรงเรียนหลักสูตรเดียว คือ
หลักสูตร English Program แต่ละโรงเรียนได้มีการดำเนินงานพัฒนาโครงการอย่างมี
ประสิทธิภาพ ซึ่งแม้ผลการดำเนินงานคือ นักเรียนโดยรวมจะมีความสามารถในการใช้
ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้ดี แต่ก็มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์แตกต่างกันไปตามหลักสูตร
สถานศึกษาที่ได้จัดเสริมเพิ่มเติมขึ้น จึงเห็นสมควรอย่างยิ่งที่จะได้มีการศึกษาถึงสภาพการ
ดำเนินงานโครงการ English Program ของโรงเรียนเอกชนเป็นรายโรง เพื่อหาแนวทางร่วมกัน
ในการกำหนดทิศทางที่เป็นกลางในการดำเนินงานโครงการ English Program อย่างเป็นระบบ
และมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานโครงการเป็นไปในทิศทางที่ถูกต้องตรงตามที่
กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้ทั้งด้านงานวิชาการ งานการบริหารบุคลากร งานการบริหาร
ทั่วไป และงานงบประมาณ

2. การดำเนินงานโครงการ English Program

ปัจจุบันโรงเรียนเอกชนที่ใช้โครงการ English Program มีสภาพการดำเนินงาน
โครงการอยู่ 2 ลักษณะ คือ การดำเนินงานโดยใช้หลักสูตร English Program เป็นหลักสูตร

เดียวของโรงเรียน และการดำเนินงานหลักสูตรร่วม คือ หลักสูตร English Program และหลักสูตรปกติ ซึ่งทำให้โรงเรียนเอกชนบางโรงเรียนมีกลุ่มนักเรียน 2 กลุ่มเรียนร่วมกัน

อย่างไรก็ตามภารงานการบริหารงานโครงการก็ยังคงเป็นภาระงานเช่นเดียวกับภาระงานการบริหารโรงเรียนทั่วไป ซึ่งสามารถแบ่งภารงานการบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management) ได้ 4 งาน คือ งานวิชาการ งานการบริหารบุคลากร งานการบริหารทั่วไป และงานงบประมาณ (ธีระ รุญเจริญ. 2546: 68)

จากการศึกษาเอกสารแนบท้ายคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ วก 1065/2544 เรื่อง ให้ใช้นโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2544) และเอกสารแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) (สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา. 2548) สรุปเป็นกรอบภาระงานของโครงการ English Program ได้ 4 งาน ดังนี้

2.1 งานวิชาการ เป็นงานหลักของโครงการ ประกอบด้วย

2.1.1 งานหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร โครงการ English Program มีหลักเกณฑ์ในการทำหลักสูตรสถานศึกษา ดังนี้

- 1) การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษากำหนดให้ใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของกระทรวงศึกษาธิการ เป็นหลักสูตรแกนกลาง
- 2) การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาต้องจัดให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542
- 3) โครงสร้างหลักสูตร English Program กำหนดให้จัดกลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นสองภาษา คือ ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยมีหลักเกณฑ์การแบ่งสาระการเรียนรู้ดังนี้

3.1) กลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ กำหนดให้จัดการเรียนรู้เป็นภาษาอังกฤษในวิชาภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และพลศึกษา และจัดการเรียนรู้เป็นภาษาไทยในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย และสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ส่วนกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ และกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยีสามารถจัดเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษก็ได้ ขึ้นอยู่กับศักยภาพและความพร้อมของโรงเรียน

3.2) กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สามารถสอนเป็นภาษาไทยและหรือเป็นภาษาอังกฤษก็ได้ โดยกำหนดให้จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2544: 6) ซึ่งแบ่งเป็น 2 ลักษณะคือ

1. กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตนเอง เสริมสร้างทักษะชีวิต ภูมิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา และการสร้างสัมพันธภาพที่ดีซึ่งผู้สอนทุกคนต้องทำหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อและการพัฒนาตนเองสู่โลก อาชีพและการมีงานทำ

2. กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเองอย่างครบวงจร ตั้งแต่ศึกษา วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมิน และปรับปรุงการทำงาน โดยเน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เช่น ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และผู้บำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น

2.1.2 การจัดกระบวนการเรียนการสอน มีหลักเกณฑ์การดำเนินงาน คือ

- 1) การเปิดระดับชั้นและกำหนดจำนวนนักเรียน กำหนดให้สอนชั้นต้น คือ เปิดสอนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ก่อน แล้วเปิดเพิ่มปีละชั้นเรียนจนถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยมีจำนวนนักเรียนต่อชั้นเรียน ไม่เกินห้องละ 30 คน
- 2) เวลาที่จัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษอย่างน้อย 18 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ แต่ไม่น้อยกว่า 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้
- 3) สาระการเรียนรู้ที่ว่าด้วยเรื่องของประเทศไทย วัฒนธรรมไทย และกฎหมายไทย ให้สอนเป็นภาษาไทย
- 4) กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เรียนรู้โดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อ ให้จัดการเรียนการสอนให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาของศาสตร์นั้น ๆ ควบคู่กับภาษาอังกฤษ
- 5) งานการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีสาระสำคัญ คือ
 - 5.1) จัดในบริบทของความเป็นไทยผสมผสานความเป็นสากลโดยมุ่งเน้นความรักท้องถิ่น ประเทศชาติและความเป็นไทย โดยอาจจะจัดให้มีการสอนเสริมอย่างเป็นระบบ ตามความต้องการของผู้เรียน
 - 5.2) จัดการเรียนการสอนทุกวิชาโดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงามสร้างความมั่นใจและส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร
 - 5.3) การจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษต้องคำนึงถึงความสามารถพื้นฐานในการใช้ภาษาไทยของผู้เรียน ความพร้อม ความสนใจที่จะเรียนรู้ภาษาอังกฤษ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรคำนึงถึงศักยภาพตามวัย
 - 5.4) จัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยเทคนิควิธีการที่หลากหลาย เช่น การสอนแบบโครงงาน การสอนแบบบูรณาการ การสอนที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองและสรุปเป็นองค์รวมความรู้ได้
- 6) งานการจัดกิจกรรมร่วม เพื่อให้มีการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันของนักเรียนสองกลุ่ม เนื่องจากบางโรงเรียนมีนักเรียนหลักสูตรปกติเรียนร่วมกับนักเรียนโครงการ English Program โดยนักเรียนในโครงการ English Program มีครูสอนทั้งชาวต่างประเทศและ

คนไทย และส่วนใหญ่มีความพร้อมด้านฐานะเศรษฐกิจ จึงมักเกิดสภาพความแปลกแยก
ระหว่างนักเรียนในโครงการ English Program และนักเรียนหลักสูตรปกติ ดังนั้นโรงเรียนจึง
ต้องจัดกิจกรรมให้นักเรียนทั้งสองกลุ่มดังนี้คือ

6.1) การทำกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและกิจกรรมอื่นร่วมกันทุก

กิจกรรม

6.2) จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความเป็นไทย ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม

6.3) จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์

6.4) จัดกิจกรรมเพื่อลดช่องว่างและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนักเรียน

ทั้งสองกลุ่ม ให้เป็นที่ยอมรับโดยปกติทั่วไป

6.5) การสร้างความตระหนักให้แก่นักเรียนโครงการ English

Program เข้าใจและตระหนักตรงกันว่าการเรียนในโครงการ English Program มิได้แยกมาเป็น
ส่วนต่างหาก นักเรียนโครงการก็เป็นนักเรียนปกติของโรงเรียนที่ต้องร่วมกันทำกิจกรรมของ
โรงเรียนตามปกติ

2.1.3 งานสื่อการเรียนการสอน คือ การบริหารจัดการ จัดหา จัดซื้อ จัดทำ
และให้บริการสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ห้องปฏิบัติการ นวัตกรรมทางการศึกษา รวมถึงการใช้สถานที่
ต่าง ๆ ให้ครูและนักเรียนทุกคนได้ใช้ประโยชน์ร่วมกันและอย่างเท่าเทียมกัน ดังนี้

1) หลักสูตร หนังสือและเอกสารประกอบการสอน

1.1) จัดให้มีหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของ
กระทรวงศึกษาธิการ ระดับประถมศึกษา ทั้งฉบับภาษาไทยและภาษาอังกฤษให้ครูทุกคนได้
ศึกษา

1.2) จัดหาหนังสือเรียนที่เป็นภาษาไทยครบถ้วนตามหลักสูตรที่
กระทรวงศึกษาธิการกำหนด อย่างน้อย 10 ชุด ไว้ในห้องสมุด

1.3) กรณีจัดทำหนังสือขึ้นใช้เอง และมีการบังคับซื้อหนังสือเรียนนั้น
ต้องได้รับอนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการก่อน

1.4) จัดให้มีเอกสารประกอบการเรียนการสอน หนังสือแบบฝึกหัด
หรือหนังสือเพิ่มเติมที่เป็นภาษาอังกฤษให้ครบทุกวิชาในจำนวนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับ
เนื้อหาตามหลักสูตร

1.5) จัดทำรายการจำนวนหนังสือทั้งภาษาไทยและ
ภาษาต่างประเทศที่จะจัดไว้ในห้องสมุดและที่จะใช้ในการเรียนการสอนไว้ในโครงการ

1.6) จัดหาแบบเรียนของสำนักพิมพ์ต่างประเทศให้ผู้เรียนได้เรียน
อย่างหลากหลาย

2) สื่อเทคโนโลยี ประกอบด้วย

2.1) สื่อการเรียนการสอน วัสดุ อุปกรณ์ในรูปแบบต่าง ๆ ที่ทันสมัย

สอดคล้องกับเนื้อหาสาระที่เรียนอย่างครบถ้วนและเพียงพอ

- 2.2) สื่อ ICT เพื่อเสริมทักษะทางภาษาอังกฤษแก่ผู้เรียน
- 2.3) จัดให้บริการใช้สื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่
- 3) แหล่งเรียนรู้ ได้แก่
 - 3.1) จัดบรรยากาศในห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้เป็น

ภาษาอังกฤษ

- 3.2) แหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน
- 3.3) จัดให้มีห้องสมุด ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องปฏิบัติ

คอมพิวเตอร์เป็นสัดส่วนโดยเฉพาะ เพื่อส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ และเพื่อสนับสนุน
เอื้อให้นักเรียนหลักสูตรปกติได้ใช้

2.1.4 งานนิเทศ ติดตามผลการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย

- 1) งานการนิเทศ กำกับ ติดตามผลการจัดการเรียนการสอนครูชาวไทย
- 2) งานการนิเทศ กำกับ ติดตามผลการจัดการเรียนการสอนครูชาว

ต่างประเทศ

- 3) การติดตามผลการจัดการเรียนการสอนจากผู้รู้ ผู้มีเทศจากหน่วยงาน

หรือองค์กรอื่น

- 4) งานการทำความเข้าใจกับครูชาวต่างประเทศเกี่ยวกับการนิเทศ

ภายในโรงเรียน การร่วมกิจกรรมในโรงเรียนที่นอกเหนือจากการเรียนการสอน การปฏิบัติตนให้
เข้าใจวัฒนธรรมไทย

2.1.5 งานวัดและประเมินผลการศึกษา คือ งานการวัดผลและประเมินผลตาม
ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาชั้น
พื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ซึ่งมีภารกิจในการวัดและประเมินผลการเรียนของโครงการ คือ การ
ประเมินผลการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การประเมิน
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ การประเมินการอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการเขียนสื่อความ
การประเมินตัดสินผลการเรียนเพื่อผ่านช่วงชั้นหรือจบหลักสูตร การประเมินคุณภาพการศึกษา
ระดับชาติ การเทียบโอนผลการเรียน และการจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษา (เอกรินทร์
สืมหาศาล. 2546: 40-45) ดังนี้

- 1) จัดทำหลักฐานแสดงผลการเรียนเป็นภาษาอังกฤษ
- 2) ให้ความสำคัญกับการประเมินผลด้านคุณธรรม จริยธรรม และ
คุณลักษณะที่พึงประสงค์
- 3) มีการประเมินเพื่อการปรับปรุงแก้ไขตลอดระยะเวลาของการเรียนการ

สอน

- 4) เน้นการประเมินผลจากสภาพจริง

2.2 งานการบริหารบุคลากร การบริหารบุคลากรโรงเรียนที่ใช้ English Program ประกอบด้วยงานการจัดหา คัดสรร การทำสัญญาจ้าง บทบาทหน้าที่ การพัฒนาบุคลากร และการจำหน่ายบุคลากรครูซึ่งประกอบด้วย บุคลากรครูชาวไทย และบุคลากรครูชาวต่างชาติ โดยมีรายละเอียดของหลักเกณฑ์การดำเนินงานดังนี้

2.2.1 ครูชาวต่างชาติ หมายถึง

- 1) ครูชาวต่างชาติที่เป็นเจ้าของภาษา (Native Speaker) ซึ่งประกอบด้วย อังกฤษ อเมริกา แคนาดา ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์
- 2) ครูชาวต่างชาติที่ไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ ต้องมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ในการสื่อสารได้เหมือนเจ้าของภาษา และได้คะแนนสอบ TOEFL ไม่น้อยกว่า 550 หรือ IELTS ไม่น้อยกว่า 5.5 หรือ TOEIC ไม่น้อยกว่า 600 หรือได้รับหลักฐานการทดสอบความรู้ภาษาอังกฤษเทียบเท่าเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้นจากสถาบันภาษาที่กระทรวงศึกษาธิการรับรอง

คุณสมบัติครูชาวต่างชาติ คือ

1. ต้องสามารถออกเสียงภาษาอังกฤษได้ถูกต้องตามสำเนียงของเจ้าของภาษา และใช้ภาษาไทยในการสื่อสารง่าย ๆ ได้
2. ต้องจบปริญญาตรีเป็นอย่างน้อย และต้องมีหลักฐานการศึกษาในสาขาที่จะสอนหรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง
3. ครูทุกคนต้องมีความรู้ความเข้าใจเด็กและวิธีการจัดการเรียนการสอน โดยมีหลักฐานการศึกษาด้านการสอนไม่น้อยกว่า 15 หน่วยกิต หรือหลักฐานที่แสดงว่าได้ผ่านการอบรมด้านวิชาการศึกษา จากหน่วยงานหรือสถาบันที่กระทรวงศึกษาธิการรับรอง ไม่น้อยกว่า 15 หน่วยกิต หากยังไม่ได้รับการศึกษา ผ่อนผันให้เข้ารับการศึกษายามในระยะเวลา 1 ปี หรือมีประกาศนียบัตรวิชาชีพครู หรือมีประสบการณ์การสอนไม่น้อยกว่า 3 ปี โดยได้รับการรับรองจากหน่วยงานเดิม

4. ต้องได้รับการอบรมด้านหลักสูตรของประเทศไทย ภาษาและวัฒนธรรมไทย อย่างน้อย 15 ชั่วโมง

การดำเนินงานของโรงเรียนในด้านบุคลากรครูชาวต่างชาติ คือ

1. ต้องจัดให้ครูผู้สอนทุกคน ทั้งที่จัดการเรียนการสอนเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ได้ศึกษาวิธีการจัดการเรียนการสอนซึ่งกันและกัน เพื่อประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. จัดให้ครูผู้สอนทำสัญญาปฏิบัติงานให้ครบ 1 ปีการศึกษา เป็นอย่างน้อยและมีบทลงโทษที่เข้มงวดหากละเมิดสัญญา

2.2.2 ครูชาวไทย หมายถึง

- ค่าตอบแทน
- โครงการ
- ทุกชั่วโมง
- 1) ครูประจำการของโรงเรียนที่มาช่วยปฏิบัติงานในโครงการโดยไม่มี
 - 2) ครูประจำการหรือครูที่เป็นลูกจ้างรับเงินเดือนหรือค่าตอบแทนจาก
 - 3) ครูผู้สอนร่วม (Co-teacher) มีหน้าที่ต้องอยู่กับครูชาวต่างประเทศใน

คุณสมบัติของครูชาวไทยที่เป็นครูผู้สอน คือ

1. มีความรู้ไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีในวิชาที่สอน
2. มีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเป็นอย่างดีโดยผ่านการ

ทดสอบ TOEFL หรือ TOEIC หรือ IELTS

2.3 งานการบริหารทั่วไป ประกอบด้วย

2.3.1 งานการรับนักเรียน ได้แก่

- 1) การรับนักเรียนทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ
- 2) การกำหนดเงื่อนไขความสามารถผู้เรียนได้ตามความเห็นชอบของ

สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัด

2.3.2 งานการบริหารจัดการห้องเรียน ห้องประกอบการเรียน และห้องปฏิบัติการ

ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานของสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัด ซึ่งระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา พ.ศ. 2549 กล่าวถึง ห้องปฏิบัติการ หมวด 2 สถานที่และอาคาร (กระทรวงศึกษาธิการ. 2549) สรุปสาระได้ดังนี้

1. ห้องเรียนระดับประถมศึกษา

- 1.1 ต้องมีขนาดห้องไม่ต่ำกว่า 6 เมตร x 8 เมตร
- 1.2 ต้องมีห้องเรียนเพียงพอกับจำนวนชั้นเรียนที่เปิดสอน
- 1.3 มีทางเข้าออก 2 ทาง แต่ละทางต้องกว้างไม่น้อยกว่า 80

เซนติเมตร

- 1.4 ในกรณีที่มีทางเข้าออกเพียงทางเดียว ต้องกว้างไม่น้อยกว่า

1.60 เมตร

2. ห้องประกอบ ประกอบด้วย ห้องธุรการ ห้องพยาบาล (แยกชาย-หญิง)

ห้องครูใหญ่ ห้องพักรู โรงอาหาร

3. ห้องวิทยาศาสตร์และห้องสมุด มีขนาดไม่ต่ำกว่า 6 เมตร x 8 เมตร

สำหรับห้องพักรูชาวต่างชาติในโครงการ English Program กำหนดให้มีการจัดแยก
ออกต่างหากตามวัฒนธรรมการทำงาน

2.3.3. งานสัมพันธ์กับชุมชน ได้แก่ งานการปฐมนิเทศผู้ปกครอง การรายงาน
เกี่ยวกับการเรียนให้ผู้ปกครองทราบ การให้ความช่วยเหลือชุมชน การมีส่วนร่วมในกิจกรรม
ต่าง ๆ ในชุมชน และการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับงานและกิจกรรมของสถานศึกษา

2.4 งานงบประมาณ ได้แก่

2.4.1 การจัดสรรงบประมาณโรงเรียน ได้แก่ เงินเดือนบุคลากร เงิน
สวัสดิการบุคลากร ค่าเครื่องมือและสื่อการสอน การบำรุงรักษาและซ่อมแซมอาคารสถานที่
งบประมาณค่าใช้จ่ายในการจ้างงาน และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ

2.4.2 แหล่งที่มาของงบประมาณโรงเรียน ได้แก่ ค่าธรรมเนียมการศึกษา
ค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ค่ากิจกรรมพิเศษ และค่าบริการอื่น ๆ

2.4.3 งานการเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษา โดยกำหนดอัตรา
ค่าธรรมเนียมการเรียน และค่าธรรมเนียมอื่นตามที่หน่วยงานต้นสังกัดคือ สำนักบริหารงาน
คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนเป็นผู้กำหนดในอัตราที่เหมาะสม

2.4.4 งานกองทุนการศึกษา โดยมีเป้าหมายคือ

1) เพื่อส่งเสริมและสร้างโอกาสให้กับนักเรียนที่มีความพร้อม และผ่าน
เกณฑ์การคัดเลือกได้เข้าศึกษาในโครงการจำนวน 3% ของจำนวนนักเรียนแต่ละปีการศึกษา
โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายเพิ่ม

2) เพื่อใช้ดอกผลจากกองทุนส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
ร่วมกันระหว่างนักเรียนในโครงการกับนักเรียนที่เรียนเป็นภาษาไทย

3. โปรแกรมการเรียนรู้ภาษาที่สอง

3.1 การเรียนรู้ภาษาที่สอง

อาภัสรา ชินวรรณ (2548: 30) กล่าวถึงความสำคัญของการเรียนรู้ภาษาที่สอง
ในโลกปัจจุบันนี้ว่า

ในโลกปัจจุบันนี้มีความเจริญก้าวหน้า และการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ภาษาดู
เหมือนจะเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเคลื่อนไหวอย่าง
ต่อเนื่องรวดเร็วทางวิทยาการ เทคโนโลยี ความนึกคิด และวัตถุเช่นทุกวันนี้ จะเห็นได้ว่าการ
เรียนรู้เพียงภาษาเดียวย่อมไม่เพียงพอแล้ว การเรียนรู้ภาษาที่สอง หรือภาษาต่างประเทศจึง
เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับทุกคนจนมีอาจจะหลีกเลี่ยงหรือละเลยได้ ด้วยเหตุนี้เองความสนใจในการ
เรียนรู้ที่จะใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารแลกเปลี่ยนข้อมูลจึงเพิ่มพูนความสำคัญและมี

บทบาทในชีวิตความเป็นอยู่ของคนเรามากยิ่งขึ้นไปกว่ายุคที่ผ่านมา ๆ มาอีกมากมายหลายเท่า ถ้าจะกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าโลกปัจจุบันเป็นโลกแห่งการเรียนรู้มากกว่าหนึ่งภาษาก็คงจะไม่เกินความจริงมากเกินไปนัก เนื่องจากผู้เรียนจะต้องใช้ภาษามากกว่าหนึ่งภาษา เพื่อเป็นประตูลู่ความสำเร็จไม่ว่าจะเป็นทางด้านอาชีพการงานหรือทางการศึกษาเล่าเรียนก็ตาม เพราะผู้เรียนจะต้องใช้ภาษานั้น ๆ เพื่อติดตามความก้าวหน้า เหตุการณ์หรือความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโลกแห่งวิทยาการ ใหม่นี้ได้ทันทั่วทั้งที่

อรุณี วิริยะจิตรา (2532: 4-5) ได้จำแนกภาษาออกเป็นชนิดใหญ่ ๆ 3 ชนิด คือ

1. ภาษาแรก หมายถึง ภาษาที่เด็กพูดได้เป็นภาษาแรก เพราะเป็นภาษาที่พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูใช้พูดกันในครอบครัว เช่น ภาษาแรกของคนไทยส่วนใหญ่ในประเทศไทยคือภาษาไทย แต่ภาษาแรกของคนไทยมุสลิมใน 3 จังหวัดทางภาคใต้ของประเทศไทยคือ ภาษาอาหรับหรือเด็กไทยซึ่งชาวอังกฤษรับไปเป็นบุตรบุญธรรมตั้งแต่แรกเกิดและเจริญเติบโตในสิ่งแวดล้อมที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลักก็จะมีภาษาแรกเป็นภาษาอังกฤษ เป็นต้น

2. ภาษาที่สอง หมายถึง ภาษาอื่นที่ผู้เรียนเรียนเพื่อใช้รองไปจากภาษาแรก ภาษาที่สองนี้อาจเป็นภาษาราชการหรือเป็นภาษาที่ใช้ในการสื่อสารในการเรียนการสอนในโรงเรียนในประเทศที่เคยเป็นประเทศอาณานิคม เช่น ประเทศฟิลิปปินส์ มาเลเซียซึ่งใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการหรือในประเทศที่มีภาษาถิ่นใช้มากมายจนจำเป็นต้องกำหนดภาษากลางขึ้นมาเพื่อใช้ในการสื่อสารกัน ระหว่างกลุ่มชนในประเทศนั้น เช่น ประเทศอินเดียกำหนดให้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง นอกจากนี้เด็กที่เกิดและเติบโตในประเทศหนึ่งจนเรียนรู้ภาษาแรกแล้วได้ย้ายไปพำนักเป็นการถาวร ในอีกประเทศหนึ่ง จะเรียนภาษาในประเทศใหม่เป็นภาษาที่สอง เป็นต้น

3. ภาษาต่างประเทศ หมายถึง ภาษาอื่นที่ผู้เรียนเรียนเพื่อใช้ติดต่อสื่อสารกับผู้ใช้นั้น ทั้งนี้อาจเพื่อจุดมุ่งหมายในการแสวงหาความรู้ เพื่อการท่องเที่ยว เพื่อเหตุผลทางการเมือง หรือการค้า ฯลฯ เช่น คนไทยเรียนภาษาอังกฤษ ญี่ปุ่น หรือจีน เป็นภาษาต่างประเทศ เป็นต้น การเรียนภาษาต่างประเทศนี้อาจเรียนได้ตั้งแต่ผู้เรียนยังอยู่ในวัยเรียน โดยเรียนเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรการเรียนในระดับประถม มัธยม และระดับอุดมศึกษา หรือจะมาเริ่มเรียนเมื่อเป็นผู้ใหญ่เพราะมีความประสงค์ใคร่รู้ภาษานั้น ๆ ก็ได้

การจำแนกประเภทของภาษาดังที่กล่าวข้างต้นนี้ มีความสอดคล้องกับการจำแนกประเภทของภาษา โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (นพเก้า ณ พัทลุง. 2548: 2; อ้างอิงจาก สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาแห่งชาติ. 2545) ที่จำแนกภาษาเป็น 3 ประเภทเช่นกัน คือ

1. ภาษาแม่ (Mother Tongue) หมายถึง ภาษาแรกที่เด็กเรียนตั้งแต่วัยแรกเกิด ในกรณีที่พ่อแม่ใช้ภาษาไม่เหมือนกัน เด็กจะมีภาษาแม่ 2 ภาษา หรือที่เรียกว่าทวิภาษา (Bilingualism) ในกรณีเช่นนี้เด็กมีวิธีการเรียนและพัฒนาการในภาษาทั้ง 2 คล้ายกัน ตามพัฒนาการทางสรีระและสมองตามลำดับอายุ

2. ภาษาที่สอง (Second Language) หมายถึง ภาษาที่ใช้ในชุมชนที่เด็กเติบโตอันต่างไปจากภาษาแม่ที่พ่อแม่ใช้ เช่น ภาษาอังกฤษในสิงคโปร์ (ภาษาแม่อาจจะจะเป็นภาษามลายูหรือจีน) หรือภาษาไทยในจังหวัดสุรินทร์ ศรีสะเกษ บุรีรัมย์ (ภาษาแม่ คือ ภาษาเขมร หรือส่วย) การเรียนภาษาไทยของครอบครัวคนจีนที่พูดภาษาจีนในครอบครัว การเรียนภาษาไทยของเด็กไทยเชื้อสายมลายู ภาษาที่สองนี้มักจะเริ่มเรียนเมื่อเด็กอายุประมาณ 5-7 ขวบไปแล้ว เมื่อเข้าสู่ระบบโรงเรียนการเรียนภาษาที่สองนี้จะค่อนข้างคล้ายกับการเรียนภาษาแม่ และภาษาในโรงเรียน ก็คือ ภาษาที่สองนั่นเอง ในกรณีนี้เด็กจะได้ใช้ภาษาที่สองตลอดเวลาเนื่องจากชุมชนดังกล่าวใช้ภาษาที่สองเป็นภาษาราชการ การเรียนภาษาที่สองมีองค์ประกอบ คือ ภาษาแม่ของเด็ก เป็นคนละภาษากับภาษาที่ใช้เป็นภาษาประจำชาติ เด็กมีความสามารถในการใช้ภาษาแม่มากกว่าภาษาที่ใช้ประจำชาติในวัยก่อนเข้าเรียน และเมื่อเข้าเรียนเด็กเหล่านี้ หากไม่มีการจัดการเรียนการสอนแยกออกจากหากจะไม่สามารถเข้าใจการเรียนการสอนที่ใช้ภาษาประจำชาติในการสื่อสาร

3. ภาษาต่างประเทศ (Foreign Language) หมายถึง ภาษาที่เด็กเรียนโดยใช้ภาษาแม่ หรือภาษาที่สองเป็นเครื่องมือสื่อสารในระบบที่มีการเรียนการสอนมักจะสอนในชั้นมัธยม เมื่อเด็กกำลังเข้าสู่วัยรุ่นหรือก่อนหน้าในชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โอกาสในการใช้ภาษาที่เรียนในห้องเรียนจะมีน้อย เช่น ในกรณีการเรียนภาษาอังกฤษในประเทศไทย

หากพิจารณาตามบริบทของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษโดยการจำแนกตามผู้ใช้และวัตถุประสงค์ในการใช้ภาษานั้น เอลเลียตต์ เอล จูดด์ (กองวิจัยทางการศึกษา. 2546: 13 ; อ้างอิงจาก Elliott L. Judd. 1989) ได้จำแนกชนิดของภาษาออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. การสอนภาษาอังกฤษในฐานะเป็นภาษาที่สอง (Teaching of English as a Second Language) เป็นการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารของผู้พูดที่ไม่ได้เป็นเจ้าของภาษา การจัดการเรียนการสอนจึงเน้นทั้ง 4 ทักษะไปพร้อม ๆ กัน

2. การสอนภาษาอังกฤษในฐานะเป็นภาษาเสริม (Teaching of English as an Additional Language) เป็นการใช้ภาษาอังกฤษระหว่างผู้พูดที่ได้เรียนภาษาแรกแตกต่างกัน ซึ่งพบในประเทศที่ใช้ภาษามากกว่า 2 ภาษา การจัดการเรียนการสอนจึงเน้นทั้ง 4 ทักษะไปพร้อม ๆ กัน

3. การสอนภาษาอังกฤษในฐานะเป็นภาษาเพื่อการสื่อสารในวงกว้าง (Teaching of English as a Language of Wider Communication) เป็นการใช้อย่างภาษาอังกฤษในการติดต่อระหว่างประเทศ เพื่อเป็นสื่อกลางในการแสวงหาความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการติดต่อด้านการค้า เน้นการใช้ทักษะการอ่านมากกว่าทักษะการฟัง พูด และเขียน

4. การสอนภาษาอังกฤษในฐานะเป็นภาษาต่างประเทศ (Teaching of English as a Foreign Language) เป็นการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศภาษาหนึ่งในสถานศึกษา ซึ่งมีการใช้ค่อนข้างน้อย การจัดการเรียนการสอนจึงเน้นวรรณคดีและวัฒนธรรมชั้นสูง

เมื่อเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างกันระหว่างการรับภาษาแม่และการเรียนภาษาต่างประเทศนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (นพเก้า ณ พัทลุง. 2548: 11) ได้จำแนกเป็นส่วนเหมือนและส่วนต่าง ตามรายละเอียดดังนี้

ส่วนเหมือน

1. การเรียนภาษาแม่และภาษาต่างประเทศไม่เหมือนกัน แต่ก็มีบางอย่างที่คล้ายกัน
2. โอกาสในการใช้ภาษาหรือการรับภาษาจะทำให้ใช้ภาษาได้เร็วกว่าและดีกว่า
3. การใช้คำและสำนวนอย่างมีบริบทบ่อย ๆ จะทำให้ผู้เรียนทั้งเด็กและผู้ใหญ่เรียนรู้ได้เร็ว

เร็ว

4. เด็กและผู้ใหญ่สร้างกฎไวยากรณ์ขึ้นแล้วนำไปทดสอบว่าถูกหรือไม่
5. การพูดผิด เขียนผิด คือ การทดสอบ จึงไม่ใช่เรื่องเสียหาย (ไม่ต้องถูกหักคะแนน)

แต่เป็นความสามารถในการสร้างและทดสอบกฎทางภาษา

6. ในการใช้ภาษาเด็กและผู้ใหญ่จะเลือกฟังความหมาย จะไม่ได้ยินข้อบกพร่องทางไวยากรณ์ที่ไม่มีผลต่อการสื่อความหมาย

7. การเรียนภาษาอย่างไม่รู้ตัวจะเอื้อต่อการรับภาษา ความเครียด ความวิตกกังวล เป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ การฝึกโดยใช้เกม กิจกรรมที่สมจริง มีการแข่งขัน จะลดความกังวลลงได้ระดับหนึ่ง

8. ภาษามีระดับความเป็นนามธรรมไม่เท่ากัน การเรียนรู้สิ่งที่เป็นรูปธรรมย่อมง่ายและใช้เวลา น้อยกว่า

ส่วนต่าง

1. ผู้ใหญ่มักจะออกเสียงไม่ได้ดีเท่าเด็ก เพราะความเขินอาย ความกลัวที่จะสูญเสียเอกลักษณ์หรือบุคลิกภาพในการพูดภาษาต่างประเทศหรือเสียหน้าถ้าพูดผิด และสรีระของอวัยวะในการออกเสียงได้ถูกปรับอย่างถาวรให้เข้ากับภาษาแม่

2. หลังวัย 16 ปี พัฒนาการทางสมองจะช้าลงมากเมื่อเทียบกับวัยเด็ก การเรียนรู้ภาษาของผู้ใหญ่จึงช้ามาก ผู้ใหญ่จะต้องพึ่งการใช้ประสบการณ์จากภาษาแม่ในการเพิ่มอัตราความเร็วขึ้นมาทดแทน

3. ผู้ใหญ่จะเรียนไวยากรณ์ และนามธรรมได้เร็วกว่าเด็ก

4. ผู้ใหญ่จะได้รับประโยชน์จากการแปลเป็นภาษาแม่ถ้ามีบริบทเพียงพอ

5. การเรียนภาษาของผู้ใหญ่ อาจทำได้พร้อมกันทั้งฟัง พูด อ่าน และเขียน เพราะผู้ใหญ่ได้เรียนรู้กลยุทธ์ในการเรียนมาแล้วจากการเรียนภาษาแม่

6. การเรียนภาษานั้นควบคู่กับการรับวัฒนธรรม สิ่งนี้อาจจะเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ที่ไม่สามารถรับวัฒนธรรมของภาษาที่เรียนได้

สรุปการเรียนรู้ภาษาที่สองเป็นสิ่งจำเป็นและหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะในโลกปัจจุบันและอนาคตอันใกล้เราต้องใช้ภาษาสากลเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร เรียนรู้ และประกอบอาชีพ ภาษาสามารถจำแนกออกได้ 3 ประเภท คือ ภาษาแรกหรือภาษาแม่ เป็นภาษาที่พ่อแม่ใช้และถ่ายทอดให้กับลูก ภาษาที่สอง เป็นภาษาที่ใช้ในราชการหรือในการเรียนการสอน และภาษาต่างประเทศ เป็นภาษาที่เรียนเพิ่มเติมขึ้นโดยอาศัยภาษาแรกและภาษาที่สองในการเรียนรู้ ถ้าแบ่งภาษาตามวัตถุประสงค์ในการใช้ก็จะได้ 3 ประเภทเช่นกัน คือ ภาษาที่สอง ภาษาเสริม และภาษาที่สื่อสารในวงกว้าง นอกจากนั้นการเรียนรู้ภาษาแรกและภาษาที่สองในวัยต่างกัน ก็มีความแตกต่างและความเหมือน ในช่วงต้นผู้ใหญ่จะเรียนรู้ภาษาได้เร็วกว่าเด็ก แต่ถ้าใช้ระยะเวลานานแล้วเด็กจะเรียนรู้ภาษาได้ดีกว่า เพราะการเรียนรู้ภาษาคือการเรียนรู้วัฒนธรรมซึ่งผู้ใหญ่ไม่สามารถรับวัฒนธรรมของภาษาที่เรียนได้

3.2 โปรแกรมการเรียนรู้ภาษาที่สองในต่างประเทศ

ในหลาย ๆ ประเทศมีการใช้ภาษาหลายภาษา เนื่องจากการอพยพย้ายถิ่นฐานจากคนหลายเชื้อชาติมาอยู่ร่วมกัน ทำให้เกิดคนหลายวัฒนธรรม หลายภาษามาอยู่ร่วมกัน การศึกษาสองภาษาในสหรัฐอเมริกาและแคนาดา มีโปรแกรมการเรียนรู้ภาษาหลายโปรแกรม แต่ละโปรแกรมก็มีความแตกต่างทั้งด้านระยะเวลา ชนิดของหลักสูตร วัสดุอุปกรณ์ ที่ใช้ คุณสมบัติของผู้สอนและระบบการประเมินผลการศึกษา แต่ทุกโปรแกรมต้องคำนึงถึงอายุของผู้เรียนเป็นหลัก แมคโครอาท (รูปทอง กว่างส์ว็ลต์. 2549: 101-102; อ้างอิงจาก McGroarty. 1998) กล่าวถึงโปรแกรมการสอนภาษาที่สองนิยมแยกเป็นโปรแกรมระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และหลังมัธยมศึกษาดังนี้

1. โปรแกรมสองภาษาระดับประถมศึกษา แบ่งได้ 3 ลักษณะดังนี้

1.1 โปรแกรมเปลี่ยนผ่าน (Early-exit or Transitional bilingual education Program) โปรแกรมนี้พัฒนาขึ้นมาเพื่อผู้เรียนที่เพิ่งอพยพเข้ามาอยู่ในประเทศ ความมุ่งหมายของโปรแกรมก็เพื่อให้ผู้เรียนใช้ทั้งสองภาษา คือ ภาษาที่หนึ่งและภาษาใหม่หรือภาษาที่สอง

ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งผู้เรียนมีความสามารถด้านภาษาที่สองใช้ระยะเวลาของโปรแกรมประมาณ 1-3 ปี โดยเริ่มที่ระดับอนุบาลจนถึงเกรด 1 เป้าหมายหลักของโปรแกรมคือ ช่วยให้ผู้เรียนใช้ภาษาที่สองทั้งภาษาเพื่อการสื่อสารและภาษาที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิชาได้ ผู้สอนโปรแกรมนี้นี้ต้องมีจำนวนเพียงพอเพราะต้องการการดูแลสูง และต้องมีความสามารถในการช่วยให้ผู้เรียนรู้เนื้อหาวิชา และมีความสามารถในการจัดกิจกรรมการสอนภาษาที่สอง ซึ่งภาษาที่สองของแต่ละประเทศแตกต่างกัน เช่น ในสหรัฐอเมริกาต้องมีความเชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาอังกฤษ เป็นภาษาที่สอง

1.2 โปรแกรมระดับพัฒนา (Late-exit maintenance or developmental bilingual program) โปรแกรมนี้จัดให้ผู้เรียนที่อพยพเข้ามาในประเทศใหม่ หรือผู้เรียนที่เป็นชนกลุ่มใหญ่ในประเทศนั้นแต่ไม่ได้พูดภาษาหลักของประเทศนั้น ซึ่งก็อาจกล่าวได้ว่าโปรแกรมนี้จัดให้สำหรับคนที่ใช้ภาษาต่างจากภาษาที่ใช้เป็นภาษาหลักในประเทศนั้น (Language-minority student) เป้าหมายของโปรแกรม เพื่อให้ความรู้ด้านเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ทั้งภาษาที่หนึ่งและภาษาที่สอง ลักษณะเด่นของโปรแกรม คือ การยังคงไว้ของการเรียนภาษาที่หนึ่ง โปรแกรมนี้ไม่กำหนดระยะเวลา โดยปกติจัดในระดับประถมศึกษา เริ่มจากเกรด K ถึงเกรด 6 ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระบบการจัดการศึกษาของแต่ละโรงเรียน และระดับชั้นที่ทำการสอน ผู้สอนต้องมีความสามารถในการสอนทุกระดับชั้น รวมถึงความสามารถในการใช้ภาษาที่หนึ่งและภาษาที่สองและการประเมินผล โปรแกรมนี้ใช้เวลานานกว่าโปรแกรมแรก

1.3 โปรแกรมการเรียนภาษาที่สองเหมือนภาษาที่หนึ่ง เรียกว่า “immersion program” โปรแกรมนี้เริ่มครั้งแรกที่แคนาดา เพื่อให้ผู้เรียนที่ใช้ภาษาของชนกลุ่มใหญ่ (Language majority student) ได้เป็นภาษาที่สองที่จัดหลักสูตรเหมือนภาษาที่หนึ่ง กล่าวคือ นักเรียนที่พูดภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่หนึ่งเรียนภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาที่สอง และกลุ่มคนที่พูดภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาที่หนึ่งเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง ความมุ่งหมายที่สำคัญของโปรแกรมคือ ให้ผู้เรียนรู้เนื้อหาวิชาต่าง ๆ โดยใช้ภาษาที่สองเป็นสื่อในการจัดการเรียนรู้ ส่วนในสหรัฐอเมริกาเรียกโปรแกรมนี้ว่าการศึกษาภาษาสองภาษา (dual-language immersion) คือ ผู้เรียนที่ใช้ภาษาชนกลุ่มน้อย (language-minor children) เรียนภาษาของชนกลุ่มใหญ่ และผู้เรียนที่ใช้ภาษาของชนกลุ่มใหญ่ (language-major children) เรียนภาษาของชนกลุ่มน้อย เป็นการเรียนสองภาษา ภาษาที่หนึ่งคือ ภาษาของตัวเอง และภาษาที่สอง คือ ภาษาของกลุ่มใหญ่หรือภาษาของชนกลุ่มน้อยในประเทศนั้น

2. โปรแกรมสองภาษาระดับมัธยมศึกษา ลักษณะของโปรแกรมสองภาษาในระดับมัธยมขึ้นอยู่กับแต่ละโรงเรียน แต่มีจุดร่วมกัน คือ การเรียนในระดับนี้เน้นการสอนเนื้อหาวิชามากขึ้น ผู้สอนจึงต้องเพิ่มความสามารถในการจัดการเพื่อให้เกิดความเหมาะสมระหว่างเนื้อหาที่เรียนในเวลาที่มีค่อนข้างจำกัด โปรแกรมที่จัดในระดับมัธยมส่วนมากเป็นโปรแกรมเปลี่ยนผ่านแต่ต่างจากระดับประถมศึกษาเพราะผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ภาษา

ที่สองมากขึ้น การเรียนเนื้อหาวิชาจึงเข้มข้นขึ้น เนื่องจากความหลากหลาย ในวิธีการเรียนการสอนระดับนี้ จึงไม่ค่อยปรากฏว่าโรงเรียนใดใช้โปรแกรมการศึกษาสองภาษาอย่างเต็มรูปแบบ โรงเรียนส่วนมากปรับใช้ให้เหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียน

3. โปรแกรมสองภาษาระดับหลังมัธยมศึกษา โปรแกรมนี้จัดให้กับผู้เรียนที่พ้นเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ ซึ่งมีความหลากหลายมากกว่าระดับมัธยม เช่นโปรแกรมสองภาษาสำหรับ ผู้ใหญ่ในสหรัฐอเมริกา เป็นโปรแกรมที่ใช้ระยะเวลาสั้น ๆ เน้นการฝึกวิชาชีพ เฉพาะกลุ่มเป้าหมาย เช่น ผู้อพยพซึ่งได้รับเงินสนับสนุนจากรัฐบาล โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพของพลเมือง นอกจากนี้ยังมีโปรแกรมที่จัดขึ้นสำหรับผู้ที่ต้องการวุฒิทางการศึกษา เช่น ปริญญาโทในด้านต่าง ๆ ซึ่งส่วนมากจำกัดในระดับมหาวิทยาลัย

ปัจจัยสำคัญในการจัดโปรแกรมการศึกษาสองภาษาคือ ผู้สอนต้องมีความรู้ความสามารถอย่างน้อย 1 ภาษา และมีความสามารถในการจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนได้มีความรู้ในด้านเนื้อหาวิชา นอกจากนี้ระบบการประเมินผลการศึกษาก็เป็นสิ่งสำคัญ และต้องมีเกณฑ์คะแนนมาตรฐานสำหรับแต่ละโปรแกรม มีทั้งการประเมินระดับโรงเรียน และระดับชาติ

ดังนั้นการเรียนรู้เรื่อง ภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศจึงขึ้นอยู่กับสภาพการณ์และเป้าหมายในการเรียนรู้ว่า ผู้เรียนมีพื้นฐานภาษาแม่หรือภาษาแรกเป็นภาษาใด และเป้าหมายในการเรียนรู้ภาษาที่สองที่ผู้เรียนควรจะต้องเรียนเป็นภาษาใด ประเทศหลายประเทศมีการเรียนรู้หลายภาษา หลายวัฒนธรรม ต้องเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกัน ใช้ภาษาที่เหมือนกัน และแตกต่างกันไปตามสภาพการณ์ สำหรับคนไทยโดยทั่ว ๆ ไป ถือว่าภาษาไทยเป็นภาษาแม่หรือภาษาที่หนึ่ง ส่วนภาษาอังกฤษนั้นอาจจะเรียกว่าเป็นภาษาที่สองหรือเป็นภาษาต่างประเทศก็ได้ ขึ้นอยู่กับโปรแกรมการเรียนรู้ที่นักเรียนเลือกเรียน อย่างไรก็ตามภาษาอังกฤษก็ถือเป็นภาษาสากลที่ใช้เป็นภาษากลางในการสื่อสารและเรียนรู้ สำหรับภาษาที่สาม ที่สี่ หรือภาษาที่ห้าเป็นภาษาต่างประเทศซึ่งผู้เรียนเลือกที่จะเรียนเพื่อเป็นเครื่องมือในการประกอบอาชีพ หรือเรียนรู้ในสาขาวิชาเฉพาะที่ผู้เรียนได้วางเป้าหมายไว้ โดยจะเริ่มเรียนรู้เมื่อไรขึ้นอยู่กับความพร้อมของผู้เรียน สำหรับคนไทยทางภาคใต้ซึ่งเกิดมาในสภาพแวดล้อมที่เรียนรู้ภาษาละวี่เป็นภาษาแรกหรือภาษาแม่ นั้น ภาษาไทยจึงนับเป็นภาษาที่สอง เพราะมีความจำเป็นต้องใช้เป็นภาษาราชการและภาษากลางในการสื่อสาร รวมทั้งเพื่อการประกอบอาชีพ ส่วนภาษาอังกฤษก็มีบทบาทสำคัญในฐานะภาษาต่างประเทศที่ใช้สื่อสารทั่วโลก

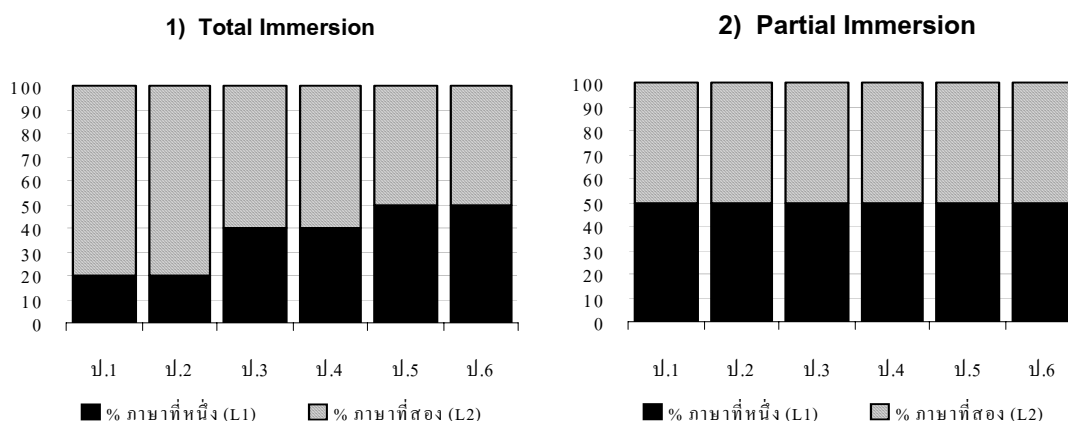
3.3 โปรแกรมการเรียนรู้ภาษาที่สองระดับประถมศึกษาในประเทศไทย

จากผลการวิจัยเรื่องรูปแบบการจัดการโรงเรียนระบบสองภาษาระดับประถมศึกษาในประเทศไทย ของ อำไพวรรณ โทณะวนิก และ มานิต บุญประเสริฐ (2544: ออนไลน์) พบว่าประเทศไทย มีลักษณะการจัดการศึกษาเป็นแบบเพิ่มภาษาที่สองแบบซึมซาบ

(Immersion Bilingual Education) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่ออนุรักษ์ขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมของประเทศให้ดำรงอยู่ ในขณะเดียวกันก็ให้ความสำคัญกับภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาสากลที่จำเป็นในการพัฒนาประเทศ ภายใต้สภาวะสังคมโลกที่พลเมืองจำเป็นต้องรู้ภาษาที่สองควบคู่ไปกับภาษาประจำชาติ โดยมีการจัดการเรียนการสอนเป็นแบบคู่ขนาน ส่งเสริมการอ่าน-เขียนทั้งภาษาที่หนึ่งและภาษาที่สอง ด้วยการถ่ายทอดให้ผู้เรียนซึมซับสาระการเรียนรู้ด้วยการใช้ภาษาทั้งสอง โดยแบ่งประเภทของการจัดการศึกษาสองภาษาแบบซึมซาบ

(Immersion Bilingual Education) ออกเป็น 2 ประเภท คือ การสอนภาษาที่สองแบบซึมซาบเต็มเวลา (Total Immersion) และการสอนภาษาที่สองแบบซึมซาบบางส่วน (Partial Immersion) โดยการใช้การแบ่งตามเวลาและชั่วโมงที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน สำหรับการจัดรูปแบบการสอนสองภาษาแบบซึมซาบในประเทศไทยแสดงไว้ในภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 การศึกษาสองภาษาแบบซึมซาบ (Immersion Bilingual Education) ของประเทศไทย

ที่มา : อำไพพรรณ โทณะวนิก และมานิต บุญประเสริฐ. 2544. รูปแบบการจัดการโรงเรียนระบบสองภาษาระดับประถมศึกษาในประเทศไทย. ออนไลน์

1) การสอนภาษาที่สองแบบซึมซาบเต็มเวลา (Total Immersion) มีการใช้ภาษาที่สองในการจัดการเรียนการสอนร้อยละ 80 ของรายวิชาในช่วงชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง 2 แล้วค่อยๆ ลดชั่วโมงการใช้ภาษาที่สองลงเหลือร้อยละ 60 - 70 ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หรือ 4 จนกระทั่งเข้าสู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หรือ 6 ก็จะจัดการเรียนการสอนสองภาษาเหลือเพียงอัตราร้อยละ 50

2) การสอนภาษาที่สองแบบซึมซาบบางส่วน (Partial Immersion) มีการใช้

ภาษาที่สองในการจัดการเรียนการสอนอัตราคงที่ ซึ่งจะมีลักษณะคล้ายกับที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดในคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ วก 1065/2544 ลงวันที่ 9 ตุลาคม 2544 ที่กำหนดให้มีการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาไทยร้อยละ 50 และภาษาอังกฤษร้อยละ 50 ตลอดหลักสูตร

คุณลักษณะของโรงเรียนระบบสองภาษาที่มีคุณภาพ ประกอบด้วย

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ทักษะ ความชำนาญด้านภาษา การมีความรู้ความเข้าใจการจัดการศึกษาระบบสองภาษาอย่างละเอียดลึกซึ้งของผู้บริหาร และความมุ่งมั่นในการเป็นผู้รู้สองภาษา
2. วิสัยทัศน์ นโยบาย และกลยุทธ์ การกำหนดปณิธานและวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนในการกำหนดกลยุทธ์ทางการบริหารของสถานศึกษา มีการเผยแพร่วิสัยทัศน์และเป้าหมายต่อชุมชน อันเป็นแนวทางในการสร้างเสริมผลสัมฤทธิ์ในตัวผู้เรียน
3. รูปแบบการจัดการเรียนการสอน การเลือกรูปแบบการจัดการเรียนการสอนระบบสองภาษาของโรงเรียนให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา ทั้งนี้ต้องให้สอดคล้องกับคุณลักษณะของผู้เรียน รูปแบบของการจัดการศึกษาระบบสองภาษาต้องมาจากพื้นฐานของทฤษฎีที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ รวมทั้งสะท้อนแนวความคิดและวิสัยทัศน์ของโรงเรียนด้วย
4. หลักสูตรและการสอน การบริหารห้องเรียน การใช้ภาษาทั้งสองในชั้นเรียน สัดส่วนการใช้ภาษาในชั้นเรียน ประเภทของผู้เรียนและการใช้ภาษาของผู้เรียนภายในชั้นเรียน การจัดตารางสอน และการจัดครูผู้สอนในชั้นเรียน รวมถึงการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงงามในทุกรายวิชา
5. การมีส่วนร่วมของชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระบบสองภาษาในทุกหน่วยงานและองค์กร ทั้งของภาครัฐและเอกชน ให้มีบทบาทในการบริหารจัดการของโรงเรียน
6. การสร้างเครือข่ายทางการศึกษา มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ และสนับสนุนการบริหารจัดการศึกษาระบบสองภาษาในประเทศไทยและในต่างประเทศ ในรูปของคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียน
7. โครงสร้างการบริหารของสถานศึกษา การกำหนดโครงสร้างการบริหารโรงเรียนที่กำหนดอำนาจหน้าที่ การติดต่อสื่อสารของผู้บริหารหรือส่วนงานระดับต่างๆ ที่ชัดเจน
8. บุคลากรทางการศึกษา มีการฝึกอบรมและการพัฒนาทางวิชาชีพเฉพาะทางสำหรับครูผู้สอนในโรงเรียน
9. การประเมินผลการทำงานของโรงเรียน การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานในการบ่งชี้ความสำเร็จหรือคุณภาพของโรงเรียน

10. การประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน มีกระบวนการวัดและประเมินผลที่ชัดเจน โปร่งใส มีความเท่าเทียมกัน มีการกำหนดขอบข่ายที่เหมาะสม เป็นขั้นตอนและมีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องตลอดช่วงชั้น

สรุปผลการวิจัยดังกล่าวเบื้องต้นพบว่า การจัดการเรียนการสอนสองภาษาระดับประถมศึกษาในประเทศไทยจัดอยู่ในประเภทการสอนภาษาที่สองแบบซึมซาบบางส่วน (Partial Immersion) โดยพิจารณาจากการกำหนดอัตราส่วนการเรียนภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาที่สองเป็น 50% ของเวลาเรียน และการจัดการเรียนรู้สองภาษาอย่างมีคุณภาพมีคุณลักษณะที่ประกอบด้วย ภาวะผู้นำของผู้บริหาร วิสัยทัศน์ นโยบาย และกลยุทธ์ รูปแบบการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรและการสอน การบริหารห้องเรียน การมีส่วนร่วมของชุมชน การสร้างเครือข่ายทางการศึกษา โครงสร้างการบริหารของสถานศึกษา บุคลากรทางการศึกษา การประเมินผลการทำงานของโรงเรียน และการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

3.4 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ภาษาที่สอง

เนื่องด้วยการเรียนรู้ภาษาที่สอง (Second Language-SL) และภาษาต่างประเทศ (Foreign Language-FL) คือ การพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาได้หลากหลายตามบริบทและสถานการณ์ได้อย่างคล่องแคล่ว และภาษาเป็นเครื่องมือในการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ดังนั้นนอกจากผู้เรียนจะรู้และเข้าใจโครงสร้างภาษาแล้วยังต้องสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์และสถานการณ์อีกด้วย (รูปทอง กว้างสวัสดิ์. 2549: 38) ด้วยเหตุผลนี้จึงทำให้การเรียนรู้ภาษาที่สองมีความสัมพันธ์กับปัจจัยแวดล้อมหลากหลายประการ ซึ่งในที่นี้ได้จำแนกปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ออกเป็น 2 ด้านคือ ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก

1) **ปัจจัยภายใน** หมายถึงปัจจัยภายในตัวผู้เรียน ซึ่งนักวิจัย นักการศึกษา ทั้งวงการแพทย์และการศึกษาได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบที่มีต่อการเรียนรู้ภาษาที่สองไว้ดังนี้

1.1) **อายุ** จากการศึกษางานวิจัยและบทความต่าง ๆ พบว่า ผู้ศึกษาส่วนมากมีแนวโน้มของความเชื่อว่าอายุเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการเรียนรู้ภาษาที่สอง เอลลิส (สฤณีรัตน์ เนียรเจริญสุข. 2546: 128 ; อ้างอิงจาก Ellis. 1985) ได้รวบรวมงานวิจัยและสรุปผลของ “อายุ” ต่อการเรียนรู้ภาษาที่สองไว้ ซึ่งงานวิจัยหลายชิ้นมีผลการวิจัยที่แตกต่างกัน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ คือ กลุ่มที่ 1 อายุไม่มีผลต่อการเรียนรู้ภาษาที่สอง ไม่ว่าจะเริ่มเรียนในใด ผลการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน กลุ่มที่ 2 อายุมีผลต่อการเรียนภาษาที่สอง ดังนั้นจึงยังไม่สามารถหาข้อสรุปที่ชัดเจนได้ พบเพียงแนวโน้มที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางว่า วัยเด็กจะมีความสามารถในการเรียนรู้ด้านเสียงได้ดีกว่าวัยผู้ใหญ่ นักวิจัยที่มีความเชื่อว่า อายุมีผลต่อการเรียนรู้ภาษาที่สองนั้น อายุที่แตกต่างกันนี้มีทั้งผลในแง่บวกและแง่ลบ ทั้งที่เป็นการส่งเสริมและ

อุปสรรคในการเรียนรู้ภาษาที่สอง ในผู้ใหญ่จะเรียนรู้ภาษาที่สองได้ดีในแง่ของโครงสร้างภาษา และรูปแบบ เพราะผู้ใหญ่มีความรู้พื้นฐานด้านโครงสร้างจากภาษาที่หนึ่งที่ตนพูด แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าความรู้นี้จะช่วยทำให้ผู้ใหญ่ประสบผลสำเร็จในการเรียนภาษาที่สอง เพราะนอกจากความรู้ด้านโครงสร้างแล้ว การเรียนรู้ภาษายังต้องการความรู้ด้านการใช้งานในสถานการณ์จริงในสังคม ซึ่งเป็นกระบวนการที่ยุ่งยากซับซ้อนกว่าการเรียนรู้โครงสร้าง ในขณะเดียวกันความรู้จากภาษาแม่อาจเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ภาษาที่สองก็เป็นได้ (มีชัย เอี่ยมจินดา. 2547-2548: 59)

สุเมธนา พรหมบุญ (2546: ออนไลน์) กล่าวว่า การเรียนรู้ภาษายังเริ่มต้นเร็วเท่าไรยิ่งได้ผลดี เพราะภาษาเป็นเครื่องมือพื้นฐานของการสื่อสารข้อมูล ความรู้ ความคิด และความต้องการ ผู้ที่ขาดทักษะทางภาษาจึงมักจะเป็นผู้ด้อยโอกาสที่จะเข้าถึงความรู้ ความคิด ของเจ้าของภาษานั้น รวมทั้งไม่สามารถติดต่อสื่อสารความรู้ ความคิดของตนเองให้กว้างขวาง ออกไป ดังนั้นธรรมชาติจึงกำหนดให้ภาษาเป็นทักษะแรก ๆ ที่มนุษย์ฝึกได้ดีกันเกือบทุกคน ตั้งแต่วัยก่อนเข้าเรียน เด็กส่วนใหญ่จะสามารถสื่อสารภาษากับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี และเรียนรู้ ภาษาจากผู้คนและสื่อรอบข้างอย่างชนิดถ่องแท้รูปแบบ ดังนั้นการเรียนภาษาจึงได้ผลดีที่สุดหาก เริ่มในวัยเด็กเล็ก อย่างไรก็ตามภาษาที่เรียนในวัยเด็กเล็กจะมีความฝังใจไปตลอดชีวิต ซึ่งหาก ผิดพลาดแล้วต่อไปจะแก้ไขได้ยาก ดังนั้นการเรียนภาษาไม่ว่าภาษาเดียวหรือหลายภาษาในวัย เด็กเล็กย่อมต้องระมัดระวังเป็นพิเศษ

รูปทอง กว้างสวัสดิ์ (2548: 48) ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับความแตกต่าง ระหว่างอายุ (Age difference) ว่า การเริ่มเรียนภาษาที่สองตั้งแต่อายุยังน้อยไม่ได้หมายความว่า มีผลดีกว่าการเริ่มเรียนตอนเป็นผู้ใหญ่ แต่มีผลในช่วงระยะยาว เพราะการเริ่มเรียนตอนอายุน้อยช่วยให้พัฒนาสมรรถนะทางภาษาสูงกว่าเริ่มต้นตอนอายุมาก หมายถึงหลังจากอายุ 15 ปีขึ้นไป แต่ถ้าเปรียบเทียบในช่วงระยะสั้นผู้ใหญ่จะเรียนได้เร็วและใช้ภาษาได้ดีกว่าเด็ก สรุปคือ ผู้ใหญ่เรียนได้เร็วในช่วงแรก ส่วนเด็กจะเรียนได้ดีไปเรื่อย ๆ ในระยะยาวสามารถบรรลุ สมรรถนะทางภาษาสูงกว่าคนที่เริ่มเรียนตอนอายุมากและอาจพัฒนาเกือบเท่ากับเจ้าของภาษา

ความสัมพันธ์ของอายุกับภาษาเป็นแนวคิดที่สอดคล้องกับแนวคิดของ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของกระทรวงศึกษาธิการ และนโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) โดยหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กำหนดให้ ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศภาษาแรกในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โดย เริ่มเรียนรู้ตั้งแต่ช่วงชั้นที่ 1 (ประถมศึกษาปีที่ 1-3) และต่อเนื่องไปจนถึง ช่วงชั้นที่ 4 (มัธยมศึกษาปีที่ 4-6) รวมเวลาที่เรียนอย่างต่อเนื่องถึง 12 ปี ส่วนนโยบาย หลักเกณฑ์ และ วิธีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English

Program) แนบท้ายคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ วก 1065/2544 ลงวันที่ 6 ตุลาคม 2544 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2544: 3) ก็ระบุระดับการศึกษาที่เริ่มต้นเรียนรู้ภาษาที่สองไว้ว่า

ข้อ 7 เวลาและวิชาที่เปิดสอน

7.1 ระดับก่อนประถมศึกษา จัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษไม่เกินร้อยละ 50 ของเวลาที่จัดกิจกรรม

7.2 ระดับประถมศึกษา จัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษเฉพาะ ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และพลศึกษา โดยคำนึงถึงความรู้ ความเข้าใจใน เนื้อหาของศาสตร์ควบคู่กับภาษาอังกฤษ

7.3 ระดับมัธยมศึกษา จัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษได้ทุกวิชา ยกเว้น ภาษาไทย และวิชาสังคมศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความเป็นไทย กฎหมายไทย ประเพณีและ วัฒนธรรมไทย

ดังนั้นหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักสูตร English Program จึงให้ความสำคัญ ต่อการเริ่มเรียนภาษาตั้งแต่วัยปฐม โดยการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลา 12-15 ปี ซึ่ง สอดคล้องกับแนวคิดของการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองและการเรียนรู้ภาษา เพื่อการสื่อสาร

1.2) ภาษาที่หนึ่ง เมื่อ 40 กว่าปีก่อน นักการศึกษาและนักภาษาศาสตร์เชื่อว่าการที่เด็กรู้สองภาษานั้น ทำให้เกิดความสับสน และก่อให้เกิดผลเสียทางสติปัญญา แต่ต่อมา ความเชื่อนี้ได้แปรเปลี่ยนไปเนื่องจากการวิจัยของ เพียลและแลมเบิร์ต (สำนักผู้ตรวจราชการ เขตตรวจราชการที่ 12 ยะลา. 2541: 11 ; อ้างอิงถึง Peal & Lambert. 1977) พบว่า เด็กที่เรียน สองภาษาเท่า ๆ กัน มีคะแนนทางสติปัญญาทั้งเรื่องของการใช้ถ้อยคำและทำทางดีกว่าเด็กที่รู้ เพียงภาษาเดียวอย่างเห็นได้ชัด เนื่องจากการมีประสบการณ์ทางภาษาทั้งสองระบบ ทำให้เด็ก มีความยืดหยุ่นทางสติปัญญาและการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางการใช้ภาษาที่ดีกว่า หาก วิเคราะห์ในแง่บริบททางสังคมและวัฒนธรรมในการพิจารณาถึงความสามารถในเด็กที่รู้สอง ภาษา

จากการศึกษาข้างต้นนี้ แลมเบิร์ตได้เสนอโมเดลการเพิ่มและการลดในเด็กที่รู้ สองภาษา (Additive/Subtractive Bilingual Model) เป็นแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้สองภาษา ของเด็ก ซึ่งอธิบายได้ดังนี้คือ โมเดลการเพิ่มในเด็กที่รู้สองภาษา (Additive Bilinguals) เชื่อ ว่า การพัฒนาภาษาสองภาษาของเด็กเกี่ยวข้องกับการให้คุณค่าของภาษาทางสังคมและการ เคารพแบบแผนการใช้ของแต่ละภาษาในสังคม จึงอธิบายได้ว่า ในกรณีที่ครอบครัวและชุมชน ท้องถิ่นของเด็กยอมรับว่าภาษาทั้งสองนั้น คือ “สิ่งที่มีค่าต่อการเรียนรู้” ภาษาที่หนึ่งและภาษา ที่สองจะช่วยเหลือสนับสนุนกันในทางที่ดีต่อการพัฒนาการทางภาษาของเด็ก ภายใต

สภาพแวดล้อมดังกล่าวนี้ ภาษาที่สองนี้ไม่ได้ถูกนำเข้ามาเพื่อแทนที่ภาษาที่หนึ่ง การอ่านออกเขียนได้ในภาษาที่หนึ่ง จะช่วยให้การอ่านออกเขียนได้ในภาษาที่สองง่ายขึ้น และยังโยงกับสติปัญญาและความยืดหยุ่นที่เคยชิน ซึ่งเป็นข้อได้เปรียบทางสติปัญญาของเด็กที่รู้สองภาษาอีกด้วย และโมเดลการลดในเด็กที่รู้สองภาษา (Subtractive Bilinguals) เชื่อว่า หากนโยบายการศึกษาของชาติเน้นการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาหลักของชาติที่ตนอาศัยอยู่ และแรงกดดันทางภาษาในสังคมรูปแบบต่าง ๆ บีบให้เด็กที่มีสองภาษาต้องละทิ้งภาษาประจำเชื้อชาติของตน (ภาษาแม่หรือภาษาที่หนึ่ง) เพื่อมาเรียนรู้ภาษาที่สองซึ่งเป็นภาษาของชาติที่ตนอาศัยอยู่ ความสามารถทางภาษาของเด็กก็จะปรากฏออกมาในลักษณะของการลบความรู้ภาษาและวัฒนธรรมประจำเชื้อชาติของตนออกและนำความรู้อื่นเข้ามาแทน ข้อจำกัดทางภาษานี้นำไปสู่ความเสียเปรียบทางสติปัญญาของเด็ก ผลจึงกลายเป็นความบกพร่องทางด้านภาษาของเด็กในที่สุด

จากแนวคิดดังกล่าวนี้ แสดงให้เห็นว่า การพัวพันทางภาษานับเป็นการส่งเสริมซึ่งกันและกัน (Bi-directional) คือ ความสามารถในการใช้ภาษาที่หนึ่งจะช่วยพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาที่สองด้วย นักวิจัยที่ยึดถือแนวคิดพฤติกรรมนิยมนั้นมีความเชื่อที่สอดคล้องเช่นกันว่า ภาษาที่หนึ่งนับได้ว่ามีบทบาทกับการเรียนรู้ภาษาที่สองอย่างมาก แต่สำหรับนักวิจัยที่ยึดถือแนวคิดอื่น ๆ ภาษาที่หนึ่งดูเหมือนจะไม่ค่อยสำคัญ (สฤณีรัตน์ เนียรเจริญสุข. 2546: 128)

มีชัย เอี่ยมจินดา (2548: 55-56) กล่าวถึงแนวคิดของนักจิตวิทยากลุ่มพฤติกรรมนิยม (Behaviorism) ที่เชื่อว่าการเรียนรู้เป็นกระบวนการสร้างนิสัย (Habit-formation) ซึ่งหมายความว่า ผู้เรียนภาษาสามารถเรียนรู้ภาษาจากสิ่งแวดล้อมที่ป้อนข้อมูลภายนอกทั้งทางตรงและทางอ้อม การเรียนรู้เกิดจากการเลียนแบบและการฝึกฝนซ้ำ ๆ จนเกิดการเรียนรู้ สำหรับการเรียนรู้ภาษาที่สอง กลุ่มพฤติกรรมนิยมเชื่อว่า ภาษาแม่มีอิทธิพลส่งผลต่อการเรียนรู้ภาษาใหม่หรือที่เรียกว่า การแทรกแซง (interference) ดังนั้นแนวทางการเรียนรู้ภาษาที่สอง จึงต้องวิเคราะห์ความต่างทางโครงสร้างของทั้งสองภาษาที่รู้จักกันดีว่า การวิเคราะห์ความแตกต่างทางโครงสร้างหรือ Contrastive Analysis ได้รับความสนใจเป็นอย่างมากในระยะแรก โดยมีแนวทางการวิเคราะห์ตามวิธีนี้ได้แก่ การวิเคราะห์เปรียบเทียบโครงสร้างระหว่างภาษาแม่และภาษาที่สองเพื่อศึกษาลักษณะที่เหมือนหรือแตกต่างกัน กลุ่มนี้เชื่อว่า ลักษณะทางโครงสร้างทางภาษาที่เหมือนกันจะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาใหม่ แต่ลักษณะที่แตกต่างกันจะเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ภาษาเป้าหมาย ดังนั้นความเชื่อที่ว่า การฝึกฝนอย่างเข้มข้นเกี่ยวกับลักษณะการใช้ภาษาที่สองสามารถกำจัดข้อผิดพลาดเหล่านั้นได้ในที่สุด ขณะเดียวกันวิธีการดังกล่าวจะช่วยขจัดปัญหาการแทรกซ้อนการเรียนรู้ (Learning interference) จากภาษาแม่ได้ ส่งผลให้ผู้เรียนไปถึงเป้าหมายการเรียนรู้ภาษาใหม่ได้อย่างประสบผลสำเร็จ อย่างไรก็ตามแนวการเรียนรู้ภาษาที่สองโดยใช้แนวทางการวิเคราะห์ที่เรียกว่า

Contractive Analysis ได้ถูกวิพากษ์วิจารณ์ในช่วงหลังว่าไม่สามารถช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้ภาษาที่สองได้ เนื่องจากแนวทางดังกล่าวถูกโจมตีการนำข้อผิดพลาดที่ผู้เรียนทำผิดมาฝึกซ้ำ ๆ ไม่สามารถช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ งานวิจัยหลายชิ้นยืนยันว่าข้อผิดพลาดบางอย่างก็ไม่สามารถทำนายล่วงหน้าได้ อย่างไรก็ตามแนวคิดดังกล่าวนี้สอดคล้องกับแนวคิดของสุริย์รัตน์ เนียรเจริญสุข (2546: 128) ว่าเมื่อพิจารณาคุณภาพของการเรียนรู้ภาษาที่สอง คงไม่อาจปฏิเสธบทบาทของภาษาที่หนึ่งได้ เนื่องจากภาษาที่หนึ่งมีบทบาทในการเสริมการเรียนรู้และขัดขวางการเรียนรู้ภาษาที่สอง

ในด้านที่ขัดขวางการเรียนรู้ มีนักวิจัยมากมายพยายามศึกษาถึงสาเหตุที่ทำให้ภาษาที่หนึ่งแทรกแซงการเรียนรู้ภาษาที่สอง เค็กเซอร์ (Moriyama. 2000. 85 ; อ้างอิงจาก Krashen. 1981) ได้สรุปว่าสาเหตุ 2 ประการ คือ ประการที่ 1 เกิดจากการเรียนภาษาที่สองที่ไม่สมบูรณ์ และประการที่ 2 ภาษาที่หนึ่งกับภาษาที่สองคล้ายกันมาก ในระดับที่ผู้เรียนยังมีความรู้ภาษาที่สองไม่เพียงพอ ผู้เรียนมีแนวโน้มที่จะยืมภาษาที่หนึ่งซึ่งคิดว่ามีส่วนคล้ายกันกับภาษาที่สองมาใช้ ดังนั้นภาษาที่หนึ่งจึงมีบทบาทอย่างมากกับผู้เรียนชั้นต้น แต่กรณีของผู้เรียนในชั้นสูงขึ้นไป แม้ว่าผู้เรียนจะมีความรู้ภาษาที่สองอย่างเพียงพอ ภาษาที่หนึ่งก็ยังคงมีส่วนช่วยเสริมความเข้าใจ เช่น บทบาทของภาษาที่หนึ่งในการทำความเข้าใจหรือแปลเนื้อหาต่าง ๆ (ประวัติศาสตร์ วรรณคดี ฯลฯ) ที่เป็นภาษาที่สอง

นักภาษาศาสตร์กลุ่มจิตนิยม (Mentalist) มีความเชื่อพื้นฐานที่ขัดแย้งกับนักภาษาศาสตร์กลุ่มพฤติกรรมนิยมว่า การเรียนรู้ภาษาของมนุษย์เป็นผลมาจากกระบวนการภายในสมองมากกว่าที่จะเป็นผลมาจากสิ่งเร้าภายนอก นักภาษาศาสตร์กลุ่มนี้เชื่อว่า มนุษย์สามารถเรียนรู้ภาษาได้ เนื่องจากมนุษย์ทุกคนมีคุณสมบัตินี้ติดตัวมาแต่กำเนิดที่เรียกว่า กลไกการเรียนรู้ภาษา (Language Acquisition Device-LAD) คุณลักษณะนี้ทำให้มนุษย์แตกต่างจากสัตว์ทั่วไป เพราะสัตว์ไม่สามารถเรียนรู้ภาษาเนื่องจากขาดกลไกสำคัญนี้นั่นเอง ตามความเห็นของนักภาษาศาสตร์กลุ่มจิตนิยมอธิบายว่าการเรียนรู้ภาษาที่สองมีกลไกเหมือนกับการเรียนรู้ภาษาแม่ กล่าวคือ เป็นกระบวนการของสมองที่จะพัฒนาการเรียนรู้เป็นลำดับต่อเนื่อง (interlanguage continuum) โดยผู้เรียนพัฒนาทักษะทางภาษาผ่านกลไกภายในเพื่อประมวลกฎหรือโครงสร้างทางภาษาที่เรียนด้วยตนเองจากสิ่งที่ง่ายไปสู่สิ่งที่ซับซ้อนยิ่งขึ้นเพื่อให้ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ภาษาเป้าหมายนั้น ๆ (มีชัย เอี่ยมจินดา. 2548: 55-56)

1.3) บุคลิกภาพของผู้เรียน (Personality) บุคลิกภาพของผู้เรียนแต่ละคนเป็นอีกตัวแปรหนึ่งที่มีผลกระทบต่อการเรียนภาษาที่สอง ในขณะเดียวกันยังมีความสัมพันธ์กับตัวแปรด้านอายุ บุคลิกภาพบางอย่างอาจไม่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนในวัยเด็ก แต่เป็นอุปสรรคในวัยผู้ใหญ่ กล่าวโดยทั่วไปบุคลิกภาพที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาที่สอง ได้แก่ ผู้เรียนที่เป็นคนเปิดเผย ชอบมีส่วนร่วมและให้ความร่วมมือในการเข้ากลุ่ม เพราะการเรียนรู้ภาษาจำเป็นต้องมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นเพื่อฝึกฝนการใช้ภาษา มีแรงจูงใจและทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาใหม่

กล้าที่จะลองผิดลองถูก (Risk taking) เพื่อที่จะใช้ภาษาในสถานการณ์ต่าง ๆ ถึงแม้ว่าจะผิดก็ไม่รู้สึกว่าเป็นเรื่องน่าอาย (มีชัย เอี่ยมจินดา. 2548: 59)

รูปทอง กว้างสวัสดิ์ (2548: 47-48) กล่าวถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Variation) กับการรู้ภาษาของผู้ใหญ่ว่า การรู้ภาษาที่สองของผู้ใหญ่นั้นขึ้นอยู่กับความแตกต่างในการใช้ไวยากรณ์เพื่อปรับปรุงการใช้ภาษา ซึ่งมีความแตกต่างกัน 3 ลักษณะ คือ

1. บุคคลที่มีการตรวจแก้ภาษาตลอดเวลา (over-user) กลุ่มบุคคลเหล่านี้จะกังวลเรื่องความผิดพลาดในการใช้ไวยากรณ์มากเกินไป ผลลัพธ์คือ พัฒนาการพูดไม่คล่องแคล่ว ซึ่งอาจเกิดจาก 2 สาเหตุคือ สาเหตุแรกเป็นเพราะเรียนภาษาแต่ไม่รู้ภาษา เนื่องจากเรียนภาษาด้วยวิธีไวยากรณ์และแปล และประการที่สอง อาจเป็นเพราะลักษณะหรือบุคลิกส่วนตัวของบุคคล

2. บุคคลที่ไม่ตรวจแก้ภาษา (under-user) บุคคลเหล่านี้จะใช้ภาษาที่สองตามธรรมชาติเหมือนภาษาที่หนึ่ง ซึ่งทำให้การพัฒนาภาษาทักษะอ่านเขียนอาจช้า

3. บุคคลที่ตรวจแก้ภาษาระดับพอดี (Optimal-user) คือใช้ไวยากรณ์ตรวจแก้ตามสถานการณ์และความเหมาะสม เช่น ในกรณีที่เป็นสนทนากันอย่างไม่เป็นทางการหรือในเวลาอันรีบเร่ง กลุ่มบุคคลเหล่านี้จะไม่คำนึงถึงกฎเกณฑ์ของภาษา เพราะต้องการสื่อความหมาย (meaning) เท่านั้นจึงทำให้สื่อสารได้คล่องแคล่ว (Fluency) หรือในกรณีเกี่ยวกับการเขียนหรือการเตรียมการพูดที่เป็นทางการ มีเวลาในการเตรียมตัว จึงจะใช้ไวยากรณ์ในการตรวจแก้ เพื่อให้ใช้ภาษาได้ถูกต้อง (Accuracy)

สรุป บุคลิกภาพมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ภาษาที่สอง โดยเฉพาะผู้ใหญ่ บุคลิกที่ช่วยให้สามารถเรียนรู้ภาษาที่สองได้ดี คือ บุคลิกของคนที่ปรับตัวได้ง่าย ยืดหยุ่น และให้ความร่วมมือที่ดี บุคลิกที่มีความพอดี คือ ไม่พะวงกับการผิดพลาดทางภาษามากนัก และมีการตรวจการใช้ไวยากรณ์ได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์จะช่วยให้เรียนรู้ภาษาที่สองได้ดี

2) ปัจจัยภายนอก ได้แก่ สังคม ศาสนา วัฒนธรรม ฯลฯ ในสังคมยุค

โลกาภิวัตน์เป็นสังคมหลายภาษา หลายวัฒนธรรมมากขึ้น มีผลทำให้การรู้ การเรียน และทัศนคติหนึ่งภาษา (Monolingualism) คลี่คลายไปมาก จากที่แต่เดิมนิยมให้ประชากรยอมรับเรียนรู้หนึ่งภาษาเป็นหลัก ปักใจเชื่อแต่จะต้องเป็นสังคมเชิงเดี่ยว ต้องใช้ภาษาเดียว ต้องมีวัฒนธรรมเดียว ก็จำเป็นต้องยอมรับภาวะสองภาษาหรือหลายภาษา (Multilingualism) วัฒนธรรมเป็นปัจจัยหลักที่มีอิทธิพลต่อการวางรูปแบบในการศึกษา แม้ว่าสิ่งที่สอนจะมีเนื้อหาเดียวกัน แต่ละวัฒนธรรมก็ย่อมมีลักษณะการจัดการเรียนการสอนที่แตกต่างกันออกไป (สุกัญญา หาญตระกูล. 2544: 56)

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (ปรีดิช เคาณซิล. 2549: ออนไลน์) ทรงมีพระดำรัสที่ชี้ให้เห็นความสำคัญของภาษากับวัฒนธรรม ใจความว่า

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากล และเป็นกุญแจสำคัญซึ่งจะนำไปสู่ความรู้ในสาขาต่าง ๆ นอกจากนั้นภาษาอังกฤษยังมีบทบาทสำคัญในการสร้างความเข้าใจอันดีซึ่งกันและกัน เนื่องจากเป็นภาษาที่ใช้และเข้าใจกันได้ทั่วโลก เราจึงควรมีความสามารถที่จะสื่อสารเรียนรู้จากกันได้ดีขึ้น โดยผ่านภาษาอังกฤษ ซึ่งจะทำให้เกิดความเข้าใจวัฒนธรรมที่แตกต่าง และสามารถส่งผ่านความรู้ถึงกันได้ทั่วโลก

แอนเดอร์สัน และเพาวเวล (ภัทรพร หิรัญภัทร์. 2548: 83-84 ; อ้างอิงจาก Anderson and Powell. 1991: 209-211) ได้กล่าวถึง ปัจจัยที่ได้รับผลกระทบจากความหลากหลายทางวัฒนธรรมซึ่งมีผลต่อการจัดการศึกษา 9 ประการ สรุปได้ดังนี้

- 1) ระบบการศึกษา เช่น การกำหนดสถานที่เรียน ในชั้นเรียนหรือนอกสถานที่ การให้เอกสารประกอบการสอน หรือการจัดบันทึกคำบรรยายของผู้สอน เป็นต้น
- 2) ผู้สอน เช่น ทักษะที่มีต่อผู้สอน สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ แบบที่มองว่า ผู้สอนที่น่าเชื่อถือต้องมีอายุมากกว่าผู้เรียน (Postfigurative Learning Paradigm) และแบบที่สามารถยอมรับผู้สอนที่มีอายุน้อยกว่า หากมีความรู้ความสามารถเพียงพอ (Cofigurative Learning Paradigm) เป็นต้น
- 3) กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ตัวอย่างเช่น ผู้เรียนสามารถโต้แย้งผู้สอนได้ หรือต้องรับฟังเพียงอย่างเดียว
- 4) ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน เช่น ความสัมพันธ์กันแบบที่ไม่เป็นทางการของครูและนักเรียนที่สามารถเรียกชื่อต้นของครูผู้สอนได้ หรือการที่นักเรียนจะต้องลุกขึ้นยืนทุกครั้งที่ครูเข้ามาในห้องเรียนหรือเมื่อถูกถามคำถาม และจะต้องฟังการบรรยายโดยประสานมือไว้ข้างหน้าอีกด้วย
- 5) แบบแผนการปฏิบัติในชั้นเรียน หรือรูปแบบของการมีปฏิสัมพันธ์กันในการเรียนการสอน เช่น ภาษาที่ใช้ การแสดงออกมาในกิจกรรม ๆ ในชั้นเรียน เช่น ชั้นเรียนในประเทศที่นับถือพุทธศาสนาจะมีความเงียบมากกว่าชั้นเรียนของประเทศที่ได้รับอิทธิพลจากแนวคิดของนักปราชญ์ชาวกรีก เช่น โซเครตีส ซึ่งเชื่อว่าผู้สอนกับผู้เรียนจำเป็นต้องโต้เถียงกันด้วยเหตุผลเพื่อนำไปสู่องค์ความรู้ที่ต้องการ
- 6) การประเมินการเรียนรู้ของแต่ละประเทศจะมีความแตกต่างกันในด้านการใช้แบบทดสอบ การประเมินภาษาและความรู้ความเข้าใจทางศาสนาที่นับถือ
- 7) ค่านิยมที่มีต่อการศึกษา เช่น ชาวญี่ปุ่นจะให้ค่านิยมกับการศึกษาในระบบโรงเรียนเป็นอย่างมาก ซึ่งจะเห็นได้จากอัตราการแข่งขันในการสอบเข้ามหาวิทยาลัยที่สูงมาก
- 8) ค่านิยมที่มีต่อเวลาและการใช้เวลา เช่น ความตรงต่อเวลา สัดส่วนการใช้เวลาในการสอนภาคทฤษฎีและฝึกปฏิบัติ เป็นต้น

9) ความแตกต่างของพฤติกรรมการใช้วจนภาษา เช่น แสดงความตั้งใจฟังผู้สอนโดยการมองตาผู้สอนของประเทศตะวันตก แตกต่างจากการมองตาของประเทศตะวันออก ซึ่งถือว่า การมองตา คือ การท้าทายและไม่ให้ความเคารพผู้สอน หรือความแตกต่างในด้านพฤติกรรมการสัมผัสของผู้เรียนกับผู้สอน เช่น ผู้เรียนชาวจีนจะถือว่าการสัมผัสครูอาจารย์เป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม แต่การท้าทายด้วยการกอดและหอมแก้มของครูกับนักเรียนในประเทศอิตาลีถือเป็นเรื่องปกติ เป็นต้น

ราเซน มีศรี (2548: 46-47) กล่าวถึงการเรียนการสอนภาษาอังกฤษว่า ครูผู้สอนควรสามารถทำให้ผู้เรียนเปิดการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมได้โดยการพัฒนาความตระหนักรู้ด้านความรู้ทางวัฒนธรรมให้มากขึ้นทั้งภาษาและวัฒนธรรมที่ศึกษา และตนเองสามารถประพฤติปฏิบัติได้ถูกต้องตามมารยาทของเจ้าของภาษา และเข้าใจถึงความแตกต่างและค่านิยมของเจ้าของภาษา

รูปทอง กว้างสวัสดิ์ (2549 : 122-123) ได้นำเสนอตารางความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมไว้ดังนี้

ตาราง 1 ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรม

มิติของวัฒนธรรม	ธรรมชาติของภาษาและวัฒนธรรม
ผลผลิต	ภาษาที่ใช้บรรยายเกี่ยวกับผลผลิต
การปฏิบัติ	ภาษาที่ใช้ในการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติทางวัฒนธรรม
ทรรศนะ	ภาษาที่ใช้ในการแยกแยะ อธิบาย และแสดงเหตุผลเกี่ยวกับทรรศนะทางวัฒนธรรม
ชุมชน	ภาษาที่ใช้ในการมีส่วนร่วมอย่างเหมาะสมตามวัฒนธรรมเฉพาะ
บุคคล	ภาษาที่แต่ละคนใช้แสดงลักษณะเฉพาะตัว

ที่มา: รูปทอง กว้างสวัสดิ์. 2549. คู่มือการสอนภาษาอังกฤษ. หน้า 122-123.

ดังนั้นวัฒนธรรมจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลและสร้างผลกระทบต่องานผู้เรียนดังกล่าวข้างต้น เพราะเมื่อเราเรียนรู้ภาษา เราต้องเรียนรู้ด้วยกระบวนการสื่อสาร ซึ่งประกอบ ด้วยการรับและส่งสาร จึงเป็นการส่งและรับวัฒนธรรมระหว่างผู้สอนและผู้เรียนด้วย การเรียนรู้ภาษาที่สองจึงมีความหมายรวมถึงการเรียนรู้ “วัฒนธรรมที่สอง” ด้วย (ภัทรพร หิรัญภัทร์. 2548: 83) ความคิดเห็นนี้สอดคล้องกับ ราเซน มีศรี (2548: 56) ว่าการเรียนรู้ภาษาอังกฤษหรือภาษาต่างประเทศใด ๆ ก็ตาม ต้องคำนึงถึงการเรียนรู้วัฒนธรรมของเจ้าของภาษาด้วย เพราะจะทำให้ผู้เรียนรับรู้ และเข้าใจวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา รวมทั้งวิถีชีวิตที่เป็นเอกลักษณ์

รูปแบบพฤติกรรม และเข้าใจถึงอิทธิพลของวัฒนธรรมของชาติอื่น วัฒนธรรมมีองค์ประกอบ 3 ด้านคือ แนวคิด (perspective) การปฏิบัติ (practice) และผลผลิต (product) ดังนั้นผู้สอนควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาให้ลึกซึ้งโดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมเพื่อประยุกต์ความรู้ความเข้าใจด้านภาษาและวัฒนธรรมกับการจัดการเรียนการสอน

ดูเน็ต ดูบิน และเลสเบิร์ก (ภัทรพร หิรัญภัทร์. 2548: 91 ; อ้างอิงจาก Dunnett, Dubin & Lezberg. 1988: 157-160) ได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาที่สองในมุมมองของการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม ไว้สรุปได้ดังนี้

1. หลักสูตรจะต้องเอื้อต่อการสอนและผสมผสานวัฒนธรรมเข้ากับตัวภาษา ทั้งผู้สร้างหลักสูตรและครูผู้สอนต้องไม่มองว่าการสอนวัฒนธรรมเป็นการแทรกแซงทักษะภาษาทั้ง 4 ด้าน คือ ฟัง พูด อ่าน และเขียน แต่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมของภาษาจะต้องมีความสำคัญและมีสัดส่วนที่เท่าเทียมกับกิจกรรมอื่น ๆ ในหลักสูตร
2. ผู้ประสานงานหลักสูตร มีหน้าที่เชื่อมวัฒนธรรมเข้ากับกิจกรรมทางภาษาที่เหมาะสม โดยจะต้องมีการควบคุมศัพท์และโครงสร้างทางไวยากรณ์ของภาษาที่ใช้
3. ครูผู้สอนภาษาควรได้รับการฝึกอบรมให้สามารถสอนให้ผู้เรียนใช้ภาษาในสถานการณ์ต่าง ๆ และให้ผู้เรียนรักษาวรรณกรรมของตนเองไว้ด้วย
4. ควรให้ผู้เรียนได้มีโอกาสมีปฏิสัมพันธ์กับเจ้าของภาษา
5. องค์การที่เกี่ยวข้องควรช่วยเหลือให้ผู้สอนและผู้เรียนได้มีโอกาสได้รับประสบการณ์จริงโดยได้อยู่ในวัฒนธรรมของภาษาที่ตนเรียน เช่น การให้ทุนการศึกษา การไปศึกษาดูงาน เป็นต้น

ปัจจุบันสภาพเศรษฐกิจและการพัฒนาอย่างรวดเร็วของระบบการสื่อสารย่อมต้องมีผลต่อการเรียนรู้ภาษาที่สองเช่นกัน เพราะสื่อกลางที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารก็คือ ภาษา ซึ่งภาษาที่นิยมใช้กันมากที่สุดก็คือ ภาษาอังกฤษทำให้ภาษาอังกฤษมีสถานภาพเป็นภาษานานาชาติด้วย (มาลินี จันทวิมล, อ้อยทิพย์ กรมกุล ; กิ่งกมน ทวีชาติวิทยากุล. 2547: 66)

นพเก้า ณ พัทลุง (2548: 6) กล่าวถึงปัจจัยที่ส่งผลให้คนไทยจำเป็นต้องมีความเชี่ยวชาญในภาษาต่างประเทศยิ่งขึ้น ประกอบด้วย

- 1) ปัจจัยด้านการเชื่อมโยงเป็นเครือข่าย เนื่องจากประเทศต่าง ๆ ในโลกเชื่อมโยงถึงกันด้วยเครือข่ายในด้านการค้า การเงิน การลงทุนในระดับภูมิภาคจนถึงระดับโลก สภาพการเชื่อมโยง ทางการเมือง การศึกษา ความรู้แนวคิด ค่านิยม และพฤติกรรม ปฏิสัมพันธ์ระหว่างต่างวัฒนธรรมต่างภาษา จะมีมากขึ้น การที่คนไทยมีทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษากลางที่ในประเทศต่าง ๆ นิยมใช้จะช่วยให้การติดต่อสื่อสาร การสร้างความร่วมมือ และการเจรจาต่อรองเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2) ปัจจัยด้านข้อมูลข่าวสารสารสนเทศความเจริญของเทคโนโลยีสารสนเทศส่งผลให้การแพร่กระจายของวัฒนธรรมต่าง ๆ ในโลกเกิดขึ้นอย่างง่ายดาย รวดเร็ว ข้อมูลข่าวสารที่มีอยู่อย่างมากมาย อาจมีทั้งข้อมูลที่ดีมีประโยชน์และข้อมูลที่ไม่เป็นประโยชน์ทั้งยังอาจส่งผลในทางลบ ทักษะภาษาต่างประเทศจะช่วยให้คนไทยสามารถเลือกรับข้อมูลที่เป็นประโยชน์ได้มากตามความต้องการ โดยเฉพาะข้อมูลข่าวสารจากระบบอินเทอร์เน็ต ตำรา วารสาร หนังสือพิมพ์ต่างประเทศ เป็นต้น

3) สังคมที่มีความรู้เป็นฐานความต้องการในการสร้าง การพัฒนา และการถ่ายโอนองค์ความรู้ จึงมีความสำคัญ ความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศจะช่วยให้คนไทยในอนาคตสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่มีอยู่ทั่วโลกได้โดยสะดวก ไม่จำเป็นต้องผ่านขั้นตอนการแปลซึ่งอาจเกิดความผิดพลาด อีกทั้งไม่ทันกับเวลาและความต้องการทันท่วงที

4. ปัจจัยด้านการแข่งขันทางเศรษฐกิจ การทำธุรกิจที่เชื่อมโยงกับต่างประเทศทำให้ภาษาต่างประเทศมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการติดต่อสื่อสารและการเจรจาต่อรองทางการค้า นอกจากนั้น ในอนาคตสภาพการคมนาคมที่สะดวกรวดเร็วและมีราคาที่ถูกลงเมื่อเทียบกับรายได้ของประชากร การอพยพย้ายถิ่นฐานของชาวต่างชาติเข้ามาในประเทศไทยเป็นไปโดยสะดวกยิ่งขึ้น สิ่งเหล่านี้เป็นผลให้คนไทยต้องสามารถสื่อสารภาษาสากลได้ เพื่อเอื้อให้สามารถปฏิบัติงานร่วมกับชาวต่างชาติ ผู้ที่มีทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศเป็นอย่างดีจะเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานในอนาคต และโดยเฉพาะภาคธุรกิจบริการของไทย เช่น การท่องเที่ยว การโรงแรมที่มีผู้ใช้บริการส่วนใหญ่เป็นชาวต่างประเทศย่อมต้องการคนที่มีความรู้ภาษาต่างประเทศ ส่วนแรงงานที่ไม่มีความรู้ภาษาต่างประเทศจะประสบความยากลำบากในการหางานทำ

ดังนั้นคนไทยทั้งในปัจจุบันและอนาคตการณ์จึงจำเป็นจะต้องมีทักษะภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษซึ่งเป็นที่นิยมใช้ทั่วโลกเพื่อช่วยในการติดต่อสื่อสาร การสร้างความร่วมมือ การเจรจาต่อรอง การสร้างสัมพันธอันดี รวมถึงการทำให้เกิดความเข้าใจวัฒนธรรมที่แตกต่างกันของแต่ละเชื้อชาติได้

สมณฑา พรหมบุญ นายกสมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย (2546: ออนไลน์) ได้เสนอแนวคิดหลัก 2 แบบเกี่ยวกับการสอนสองภาษาหรือทวิภาษา ซึ่งจะต้องทำควบคู่กันไป ได้แก่

1. การจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการรู้ภาษา ได้แก่ การใช้สื่อมวลชน เช่น โทรทัศน์ ภาพยนตร์ หนังสือพิมพ์ สื่อคอมพิวเตอร์ ฯลฯ ที่นำเสนอเรื่องที่น่าสนใจเป็นภาษาอังกฤษควบคู่กับภาษาไทย เช่น บรรยายใต้ภาพเป็นอีกภาษาหนึ่ง เพื่อให้ภาษาทั้งสองเป็นที่คุ้นหูคุ้นตาตลอดเวลา นอกจากนี้ รายการสำหรับเด็กก่อนวัยเรียนควรมีภาคภาษาอังกฤษให้มากพอที่จะช่วยสอนภาษาอังกฤษให้แก่เด็กเล็ก ๆ ที่บ้าน

2. การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน ควรมีหลักการดังนี้

2.1 เริ่มการเรียนภาษาอังกฤษในระดับอนุบาล ด้วยการให้เด็กเรียนจากการฟัง อ่านเขียนและพูดตามเจ้าของภาษาโดยตรง โดยใช้สื่อที่มีราคาถูก ได้แก่ เทปเสียง ไปจนถึงสื่อราคาแพงได้แก่ สื่อคอมพิวเตอร์ ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้เด็กเรียนจากสื่อเป็นหลัก เว้นแต่ครูจะมีความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษได้ดีมาก จึงควรเป็นผู้สอนโดยตรง

2.2 จัดให้เรียนภาษาอังกฤษในสัดส่วนที่มากพอและเข้มพอที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้และเกิดทักษะในการใช้ภาษา การเรียนภาษาเพียงเล็ก ๆ น้อย ๆ ในแต่ละสัปดาห์ แม้จะใช้เวลายาวนานเพียงใดก็ไม่ประสบผลสำเร็จ

2.3 จัดให้การเรียนภาษาอังกฤษเป็นการเรียนรู้วิชาการ อย่างมีความหมาย เช่น การเรียนคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ หรือวิชาอื่น ๆ ด้วยภาษาอังกฤษ มิใช่เป็นการเรียนภาษาอย่างเดียว

สรุปปัจจัยภายนอกนานาประการ ทั้งด้านเศรษฐกิจ การสื่อสาร สภาพสังคมของผู้เรียน และสภาพสังคมโลก เป็นตัวผลักดันสำคัญที่ทำให้ ประเทศหลายประเทศในปัจจุบันมองเห็นความสำคัญของการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อใช้เป็นภาษาสื่อสารภาษาที่สอง แทบทุกประเทศรวมทั้งประเทศไทย ที่อนุญาตให้ใช้สองภาษาเป็นสื่อในการเรียนการสอน ส่วนใหญ่ใช้ภาษาอังกฤษคู่กับอีกหนึ่งภาษา เช่น ไทย-อังกฤษ จีน-อังกฤษ สวีดิช-อังกฤษ ฝรั่งเศส-อังกฤษ นอกจากนั้น เกือบร้อยทั้งร้อยในการเรียนการสอนสองภาษา ใช้ภาษาอังกฤษในการเรียนการสอนวิชาที่จัดกันว่าสำคัญเป็นหลัก คือ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยีข่าวสาร จึงทำให้สถานภาพการเป็นภาษาโลกของภาษาอังกฤษหนักแน่นยิ่งขึ้น (สุกัญญา หาญตระกูล. 2544: 72) ดร.เดวิด แกรดตอล (บริติช เคานซิล. 2549: ออนไลน์) นักภาษาศาสตร์ชาวอังกฤษ กล่าวถึงอนาคตของภาษาอังกฤษในอนาคตอีก 10-15 ปีข้างหน้าว่า จะมีผู้เรียนและใช้ภาษาอังกฤษถึง 2 พันล้านคนทั่วโลก และการใช้ภาษาอังกฤษในอนาคต ส่วนใหญ่จะเป็นการใช้โดยผู้ที่ไม่ได้เป็นเจ้าของภาษาเพื่อสื่อสารกัน ขณะเดียวกันภาษาอื่น ๆ ได้แก่ ภาษาสเปนและจีน จะเพิ่มความสำคัญขึ้น และในอนาคตอันใกล้ ทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษจะเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องมี ไม่ใช่คุณสมบัติพิเศษที่จะทำให้ได้เปรียบในการประกอบอาชีพดังที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ภาษาอังกฤษในอนาคตนั้นจะมีลักษณะของภาษาที่เปลี่ยนแปลงไป คือ มีวิวัฒนาการของการผสมผสานการใช้ศัพท์และไวยากรณ์แตกต่างไปตามผู้พูดในแต่ละภูมิภาคของโลก นอกจากนั้นยังมีผลการศึกษาวิจัยล่าสุดยืนยันว่าแม้จะใช้หลักสูตรสองภาษาเดียวกันในโรงเรียนเดียวกัน แต่ถ้าตัวผู้เรียนมีสภาพแวดล้อมทางสังคม วัฒนธรรมต่างกันเช่น ในครอบครัวพูดภาษาเดียวหรือหลายภาษา ได้เดินทางหรือได้อาศัยในต่างประเทศอยู่เสมอผลสัมฤทธิ์ในตัวผู้เรียนก็ต่างกัน (สุกัญญา หาญตระกูล. 2544: 56)

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยในประเทศ

สุทธิพงศ์ ยงค์กมล (2543: 254-278) ทำการศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของโรงเรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนมี 12 ด้าน และรายการสำคัญที่สุดของปัจจัยแต่ละด้านมีดังนี้ คือ 1. โครงสร้างองค์การ : การกำหนดบทบาทหน้าที่และการประสานงาน 2. เทคโนโลยีองค์การ : เทคโนโลยีเพื่อการดำเนินงานและประสานงาน 3. วัฒนธรรมองค์การ : การถ่ายทอดวัฒนธรรมด้วยการอบรมบุคลากร 4. บรรยากาศองค์การ : การทำงานเป็นทีมสัมพันธ์ 5. การรับรู้ของบุคลากร : การรับรู้ในบทบาทหน้าที่และกฎระเบียบ 6. ทศนคติและค่านิยมของบุคลากร: ความมุ่งมั่นจริงจังต่อความสำเร็จของงานและความพึงพอใจงาน 7. บุคลิกภาพของบุคลากร : บุคลิกภาพที่เหมาะสมกับหน้าที่ 8. การเรียนรู้ของบุคลากร: กระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา 9. การจูงใจของบุคลากร : การมอบหมายงานที่เหมาะสมกับลักษณะของแต่ละคน 10. การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์: ความสอดคล้องระหว่างเป้าหมายกับทรัพยากร 11. การกำหนดกลยุทธ์ : การจัดทำวัตถุประสงค์ทั้งในส่วนที่ใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษได้อย่างสอดคล้องกับเป้าหมายโรงเรียน 12. การปฏิบัติตามกลยุทธ์ : การเลือกบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและการกำกับติดตามตรวจสอบการใช้งบประมาณให้เกิดประโยชน์ ทุกรายการปัจจัยทั้ง 12 ด้าน เป็นรายการที่ผู้เชี่ยวชาญในกระบวนการเทคนิคเดลฟาย มีความเห็นสอดคล้องกันว่าส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลในระดับมากและมากที่สุด ยกเว้นในปีปัจจัยด้านบุคลิกภาพของบุคลากรเท่านั้นที่ไม่มีรายการใดส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลในระดับมากที่สุด

พุทธรักษ์ จินดาโรจน์ (2546: 58-61) ทำการศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ปกครอง ครู และนักเรียน ที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนในจังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครอง ครู และนักเรียน มีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนอยู่ในระดับ “มาก” ทั้งภาพรวม และรายด้าน โดยผู้ปกครองพึงพอใจด้านปัจจัยมากที่สุด ครูมีความพึงพอใจด้านกระบวนการมากที่สุด นักเรียนมีความพึงพอใจด้านกระบวนการมากที่สุด ทั้งผู้ปกครอง ครู และนักเรียน มีความคิดเห็นตรงกันว่า การจัดการศึกษาของโรงเรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอน ควรพัฒนาการจัดการศึกษาทั้งด้านผู้เรียน ด้านกระบวนการ และด้านปัจจัย โดยเน้นด้านการพัฒนาทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด ตามวัยและระดับชั้นของนักเรียน

พรอมรส นนทภักดิ์ (2547: 283-289) ได้ศึกษาเรื่องการจัดพหุกรณีเพื่อศึกษาการดำเนินงานของโครงการโรงเรียนสองภาษา ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานของกรณีศึกษาทั้ง 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนเบญจมราชูทิศและโรงเรียนมัธยมวัดนายโรง คือ มีการวางแผนงาน

อย่างเป็นระบบ มีโครงสร้างการบริหารหลักสูตรภาคภาษาอังกฤษแยกและรวม มีการเรียนเป็นภาษาอังกฤษ 4 และ 6 สาระการเรียนรู้ มีการทำสัญญาปีต่อปี มีความแตกต่างกันในเรื่องอัตราค่าจ้างสวัสดิการ ความพร้อมด้านอาคารสถานที่และสื่ออุปกรณ์ การจัดสรรงบประมาณ และความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีการประเมินผลโครงการทุกปีการศึกษา ด้านปัจจัยสนับสนุนที่เหมือนกันทั้ง 2 โรงเรียน คือ ขนาดชั้นเรียนที่เหมาะสม การจัดการด้านการเงินอย่างเป็นระบบ พื้นฐานครอบครัวของนักเรียนและการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ปัจจัยสนับสนุนที่ต่างกัน คือ ชื่อเสียงโรงเรียน ความพร้อมด้านสื่ออุปกรณ์ ผลสอบศึกษาต่อ การพัฒนาคุณภาพอาจารย์ คุณภาพของนักเรียน ระบบจัดการของโรงเรียน การประชาสัมพันธ์โครงการ ความเชี่ยวชาญของอาจารย์พิเศษ และปัจจัยที่เป็นอุปสรรคที่เหมือนกันทั้ง 2 โรงเรียน ประกอบด้วย การไม่ปฏิบัติตามสัญญาจ้างของอาจารย์ อาจารย์ไม่ได้จบทางการศึกษา ความไม่พร้อมด้านภาษาของนักเรียนและความคาดหวังของผู้ปกครอง ปัจจัยอุปสรรคที่ต่างกัน คือ เวลาที่เสียไประหว่างเปลี่ยนคาบเรียน ความยากลำบากในการสรรหาอาจารย์ และเวลาของอาจารย์พิเศษที่มีให้กับนักเรียนค่อนข้างน้อย

เสาวภา จันทรวงศ์ (2547: 165-177) ได้ศึกษาเรื่องการจัดดำเนินการจัดหลักสูตร English program ในโรงเรียนสองภาษา ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน พบว่า ด้านการเตรียมการเรียนการสอน มีการวางแผนการจัดหลักสูตรโดยใช้ข้อมูลด้านความพร้อมของโรงเรียนผู้ปกครอง จัดเตรียมอาจารย์ผู้สอนและครูชาวต่างชาติ มีการจัดทำแผนการสอนระยะสั้นรายสัปดาห์ มีการจัดเตรียมอาคารสถานที่ ใช้เอกสารประกอบหลักสูตรจากต่างประเทศ มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตร มีการจัดงบประมาณในการจัดซื้อสื่อการเรียนการสอน จัดเตรียมการประเมินผลการจัดหลักสูตร ปัญหาที่พบได้แก่ ผู้ปกครองขาดความเชื่อมั่นในการจัดหลักสูตร บุคลากรชาวต่างชาติขาดแคลนและต้องการค่าตอบแทนสูง มีการเปลี่ยนแปลงบ่อย ขาดบุคลากรชาวไทยที่มีความรู้ภาษาอังกฤษ บุคลากรชาวต่างชาติขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องแผนการสอน อาคารสถานที่ที่ไม่เพียงพอและสภาพชั้นเรียนไม่เอื้อต่อการจัดกิจกรรม ด้านการดำเนินการจัดหลักสูตร จัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง การจัดทัศนศึกษา กีฬา เป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร มีสื่อประเภทของจริง ของจำลอง บัตรคำ เทปเสียง ซีดี และโปรแกรมคอมพิวเตอร์ มีการวัดผลประเมินผลโดยใช้การทดสอบ การสังเกต การสัมภาษณ์ นิเทศการจัดการเรียนการสอนโดยการสังเกตการสอนในชั้นเรียนและเยี่ยมชั้นเรียน ปัญหาที่พบได้แก่ นักเรียนมีความรู้พื้นฐานต่างกัน ด้านการติดตามประเมินผลการจัดหลักสูตร มีการติดตามประเมินผลการเตรียมการจัดหลักสูตร โดยสอบถามอาจารย์ผู้สอน นักเรียนและผู้ปกครอง มีการติดตามประเมินผลการดำเนินการจัดหลักสูตร

ชรินา แก้วสีขาว (2547: 156-158) ได้ศึกษาเรื่อง การทำงานเป็นทีมของครูชาวไทยและครูชาวต่างประเทศ : กรณีศึกษาโรงเรียนขอนแก่นวิเทศศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การ

ทำงานเป็นทีมของครูชาวไทยและครูชาวต่างชาติ ระดับประถมศึกษา โรงเรียนขอนแก่นวิเทศศึกษา มีการทำงานร่วมกันเป็นทีมโดยสมาชิกทีมงานทั้งครูชาวไทยและครูชาวต่างชาติ มีส่วนร่วมในการประชุมทีมงาน การวางแผน และการตัดสินใจ ด้านการประสานงานและการติดต่อสื่อสารในทีมงาน พบว่าอุปสรรคในการประสานงานและติดต่อสื่อสารเนื่องจากความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสาร วิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งในทีมงาน ใช้วิธีการเผชิญหน้าเพื่อร่วมกันแก้ปัญหาอย่างเปิดเผยและจริงใจ การพัฒนาบุคลากรในทีมงาน ใช้วิธีการอบรม การศึกษาดูงาน การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การเปลี่ยนบทบาทผู้นำ และการสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน มีการประเมินผลปฏิบัติงานก่อนการดำเนินงาน ระหว่างการดำเนินงานและหลังการดำเนินงาน การทำงานเป็นทีมของครูชาวไทยและครูชาวต่างประเทศ ถึงแม้ว่าทีมงานจะมีความแตกต่างทางเชื้อชาติและวัฒนธรรม แต่ทีมงานระดับประถมทั้งครูชาวไทยและครูชาวต่างประเทศต่างก็มีลักษณะการทำงานร่วมกันที่มีการประสานสัมพันธ์อันดี ซึ่งปัญหาและอุปสรรคที่พบส่วนใหญ่จะเป็นการประสานงานและการติดต่อสื่อสารในทีมงาน รวมทั้งการแสดงออกทางอารมณ์ของครูชาวต่างประเทศที่เปิดเผย และจริงจัง ด้านผลของการปฏิบัติงาน ทีมงานระดับประถมศึกษาที่มีบรรยากาศในการทำงานที่ดี สมาชิกในทีมงานมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน สมาชิกในทีมงานมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานในทีมงานที่ให้อิสระในการแสดงความคิดเห็นและความสามารถอย่างเต็มที่ รวมทั้งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอยู่ในระดับดี

วริษา อุเทนพัฒน์ (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องอิทธิพลของภาษาไทยในการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนในโรงเรียนสองภาษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะทางเศรษฐศาสตร์ ที่มีปัญหาของผู้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองในโรงเรียนสองภาษา และศึกษาสภาพแวดล้อมที่ทำให้นักเรียนในโรงเรียนสองภาษามีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่หก โรงเรียนขอนแก่นวิเทศศึกษา จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะทางภาษาศาสตร์ที่เป็นปัญหาของกลุ่มตัวอย่างคือ articles, comparisons, concord (agreement), do-constructions, interrogatives, irregular verbs, nationality words, nouns that are always plural, numerals, possessives, prepositions, word order and Thai construction สภาพแวดล้อมที่ทำให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ คือ สภาพแวดล้อมที่ไม่ตึงเครียด มีครูเจ้าของภาษาที่เป็นกันเองกับนักเรียน และการเรียนการสอนที่มีปฏิสัมพันธ์ (interactive teaching learning strategies)

นงนุช เอี่ยมสวัสดิ์ (2547: 100-106) ได้ศึกษาเรื่องความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน โครงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการสอน สรุปได้ดังนี้ ครูโรงเรียนเอกชนโครงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอน มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ครูที่มีประสบการณ์การสอน ประเภทของครู ระดับชั้นที่

สอน และเขตที่ตั้งของโรงเรียนต่างกัน มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานโดยรวมและรายด้าน และรายข้อส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานโดยรวมและด้านความมั่นคงในงานแตกต่างกัน ครูโรงเรียนเอกชนที่มีประเภทของครูต่างกัน มีความพึงพอใจด้านสภาพแวดล้อมการทำงานแตกต่างกัน และครูที่มีระดับชั้นที่สอนแตกต่างกัน มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานโดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน ครูที่มีเขตที่ตั้งของโรงเรียนต่างกัน มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานในด้านความปลอดภัยแตกต่างกัน ส่วนความพึงพอใจในการปฏิบัติงานโดยรวมและด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

เศรษฐภรณ์ หน่อคำ (2548: 147-153) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในโรงเรียนสองภาษา ผลการวิจัยพบว่าผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า มีตัวแปรที่เป็นตัวบ่งชี้คุณภาพการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในโรงเรียนสองภาษา ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต

อรทัย สันติเมทนีดล (2548: 57-60) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารการศึกษาโรงเรียนที่โดดเด่น : กรณีโรงเรียนสองภาษาในกรุงเทพมหานคร พบว่า การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และกลยุทธ์ของโรงเรียน มุ่งสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ เทคโนโลยี ภาษา กีฬา ความคิด และด้านคุณธรรมจริยธรรม ได้สร้างให้นักเรียนเป็นผู้มีเอกลักษณ์ที่ดี เป็นผู้มีความรู้ความสามารถรู้เท่าทันโลกยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำ สามารถสร้างวิสัยทัศน์ร่วมแก่บุคลากรขององค์กร สร้างความรักและความผูกพันแก่ผู้ร่วมงาน ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติได้เป็นอย่างดี คอยอำนวยความสะดวก พุดคุย ให้กำลังใจ มีสวัสดิการ การบริหารโดยรวมให้ทั้งครูชาวไทยและครูชาวต่างชาติได้ทำกิจกรรมร่วมกัน ครูผู้สอนได้รับโอกาสในการทำงานอย่างเต็มศักยภาพ เกิดภาวะผู้นำ และมีจิตวิทยาในการทำงานสูง ครูชาวต่างชาติต้องมีการปรับตัว ด้านหลักสูตรและการสอน ฝ่ายยุทธศาสตร์ทำหน้าที่จัดการเรื่องหลักสูตรให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ครูชาวต่างชาติเป็นหัวหน้าของฝ่ายวิชาการมีส่วนร่วมในการทำงาน พัฒนาหลักสูตรการสอนโดยใช้หลักสูตรจากสหรัฐอเมริกาหรืออังกฤษนำหลักสูตรการเรียนการสอน “Brian Based Learning” ของประเทศเกาหลีมาปรับใช้ ด้านการวัดและประเมินผลนักเรียน ครูชาวไทยและครูชาวต่างชาติมีการปรึกษาหารือกันอยู่เสมอ ฝ่ายวิชาการได้สร้างและปรับปรุงเครื่องมือในการวัดผลนักเรียนตามจุดประสงค์สาระวิชาให้เหมาะสม และในอนาคตจะมีการปรับปรุงโดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน ผู้บริหารโรงเรียนใช้วิธีการสอดส่องดูแลสังเกตการสอนมอบหมายให้หัวหน้าครู มีหน้าที่นิเทศการสอน ดูแลความเรียบร้อยของครู นักเรียนก็มีส่วนร่วมในการประเมินผลครู โดยทางการ มีโครงการเพิ่มพูนความรู้ และ

ประสบการณ์แก่บุคลากรมีนโยบายส่งเสริมการศึกษาต่อในการศึกษาดูงาน โรงเรียนได้ร่วมกิจกรรมกับวัด และเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามาใช้ประโยชน์ในสถานที่ของโรงเรียนมีการมอบของขวัญตอบแทนเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร และด้านเทคโนโลยีที่ใช้ในการบริหารจัดการ และจัดการเรียนการสอน นโยบายสนับสนุนให้นักเรียนใช้คอมพิวเตอร์ มีโครงการสร้างอาคารเทคโนโลยีสารสนเทศด้วยระบบ ERS (Electric Romreun School) มีโครงการทำบัตรประจำตัวนักเรียนแบบ Smart Card ด้านบริหารจัดการ มีการใช้คอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยงานต่าง ๆ เพื่อสร้างความสะดวกสบายและการลดภาระการใช้ทรัพยากรกระดาษ

สาวิตรี กสิณธร (2549: 79) ซึ่งทำการศึกษาเรื่อง อนาคตภาพของโรงเรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการสอน เขตกรุงเทพมหานคร ได้ให้ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติแก่สถานศึกษาว่า ควรมีการวิเคราะห์สภาพการณ์ของตนเอง เสริมจุดแข็งและขจัดหรือลดปัญหาอุปสรรคในการจัดการศึกษาโดยคำนึงถึงอนาคตภาพตามที่คุณเชี่ยวชาญได้ระบุ เช่น เน้นการสอนภาษาอังกฤษด้วยวิธีธรรมชาติโดยเริ่มจากการสนทนา เพื่อให้ผู้เรียนมีความคิด ความเข้าใจ ภาษาอังกฤษเป็นภาษาอังกฤษ ดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่มีรายละเอียดชัดเจน เพื่อครูผู้สอนสามารถนำไปปฏิบัติได้เป็นแนวทางเดียวกัน สรรหาครูชาวต่างชาติที่มีคุณภาพทั้งในด้านการใช้ภาษาอังกฤษเช่นเดียวกับเจ้าของภาษา และมีความสามารถในการสอน เตรียมความพร้อมในการเรียนภาษาที่สองให้แก่ผู้เรียน เพื่อป้องกันปัญหาความล้มเหลวในการเรียนการสอน สนับสนุนให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในการใช้ความรู้ความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษและภาษาไทย และมีการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนตามสภาพจริงที่นำไปสู่การพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

คอนสตาดินา ซิอาวา (Tziava. 2003: online) ทำการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลในการช่วยส่งเสริมและลดการปฏิบัติของครูชาวกรีกที่สอนภาษาอังกฤษ โดยศึกษาจากครูกรีกที่สอนภาษาอังกฤษจำนวน 52 คน ในโรงเรียนสองภาษาเอกชน เมืองเอเธน ประเทศกรีก พบว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมการทำงานของครูชาวกรีกที่สอนภาษาอังกฤษ ได้แก่ สภาพแวดล้อมในการทำงาน ความสัมพันธ์กับหัวหน้างาน ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ความรู้ที่รับมาจากการได้ทำงานร่วมกับของคนหนุ่มสาว ความรู้สึกประสบความสำเร็จ ความสัมพันธ์กับนักเรียน ประสบการณ์การสอน ความคิดสร้างสรรค์ การเป็นที่ยอมรับของสังคม และปัจจัยที่ลดทอนการปฏิบัติงานของครูกรีก ได้แก่ อัตราเงินเดือนปัจจุบัน วิธีการที่จะได้มาซึ่งสื่อการสอน ระดับการสนับสนุนจากกระทรวงศึกษาธิการ บริติช เคาน์ซิล และมหาวิทยาลัยมิชิแกน และอิสรภาพในการปฏิบัติประจำวัน

แมททิว อี โปห์เนอร์ (Poehner. 2007: 323-340) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับ สิ่งที่มีมากกว่าการสอน คือ การประเมินภาษาที่สองที่มีพลัง และทำให้การเรียนรู้ของผู้เรียนไม่ฝืดจำกัด ซึ่งทำให้ทั้งผู้เรียน และผู้สอนสามารถเข้าใจกันได้ โดยใช้ทฤษฎีทางด้านวัฒนธรรม

ทางสังคมวิทยาของจิตใจ (Socioculture Theory of Mind) ของ ไวโกสกี (Vygotsky) ได้กล่าวถึงการประเมินภาษาที่สองอย่างมีพลัง (Dynamic Assessment: DA) ว่า การประเมินกับการสอนไม่สามารถแยกออกจากกันได้ เป็นการอธิบายด้วยเหตุผลเพื่อหาความจริงว่า การประเมินและการสอนเป็นกิจกรรมอันหนึ่งอันเดียวกัน (The Pedagogical approach or DA) การประเมินภาษาที่สองแบบ DA ได้เน้นให้ผู้ประเมินละทิ้งบทบาทในฐานะเป็นผู้ประเมิน กลายเป็นผู้เข้าร่วมในการแก้ปัญหาเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในขณะที่กำลังประเมินโดยมีกฎเกณฑ์ในการประเมินที่ชัดเจน ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยไม่ยึดจำกัด การเรียนรู้ภาษาที่สองจะมุ่งเน้นให้เกิดการแทรกแซงอย่างต่อเนื่องทางด้านภาษา โดยการอธิบาย สร้างความเข้าใจให้เกิดขึ้นในขณะเรียน และการกระทำของบุคคล เป็นการเปิดเผยบางส่วน ในชีวิตประจำวัน มนุษย์เป็นสัตว์สังคมจึงต้องมีกิจกรรมที่กระทำกันเป็นกลุ่ม (collaboratively) ฉะนั้นการกระทำเป็นกลุ่มจะเป็นตัวช่วยให้มนุษย์สามารถพัฒนาทักษะการเรียนรู้ให้ดีขึ้น ซึ่งเรียกว่า ZPD “The Zone of Proximal Development” ทั้งหมดนี้เป็นความเชื่อที่ว่า การสร้างความใกล้ชิดจะช่วยผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยไม่ยึดจำกัด

เอลเลน เนลล์ และคณะ (Ellen; et al. 2007: 395-417) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการซึมซับภาษาอังกฤษในวัยเด็กและการเรียนวรรณกรรมที่เมืองเซียงอันในประเทศจีน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา พัฒนาการทางวรรณกรรม การรับรู้ทางภาษา คำศัพท์ภาษาที่สอง และความสามารถทางการพูดของเด็กที่เรียนรู้ภาษาที่สอง โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่เข้าโปรแกรม และกลุ่มที่ไม่เข้าโปรแกรม พบว่า กลุ่มนักเรียนจีนที่เข้าโปรแกรม จะมีความสามารถในเรื่องภาษาอังกฤษ เรื่องศัพท์ การบ่งบอกคำ ได้ดีกว่ากลุ่มนักเรียนจีนที่ไม่ได้เข้าโปรแกรม และการรับรู้วิชาว่าด้วยเสียงภาษา และความรู้ในการจดจำตัวอักษร มีความสัมพันธ์ กับการบ่งบอกคำภาษาอังกฤษ ในกลุ่มนักเรียนจีนที่เข้าโปรแกรม

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานโครงการ English Program ของโรงเรียนเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดหลักเกณฑ์การเลือก ดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ที่ใช้โครงการ English Program เป็นหลักสูตรเดียว จำนวน 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนสองภาษาลาดพร้าว และโรงเรียนสารสาสน์วิเทศสายไหม
2. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ที่ใช้โครงการ English Program ร่วมกับหลักสูตรปกติ จำนวน 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนอุดมศึกษา และโรงเรียนแย้มสอาด

ผู้วิจัยได้ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ และครูใหญ่

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ใช้เครื่องมือในการวิจัย 2 ประเภท ดังนี้

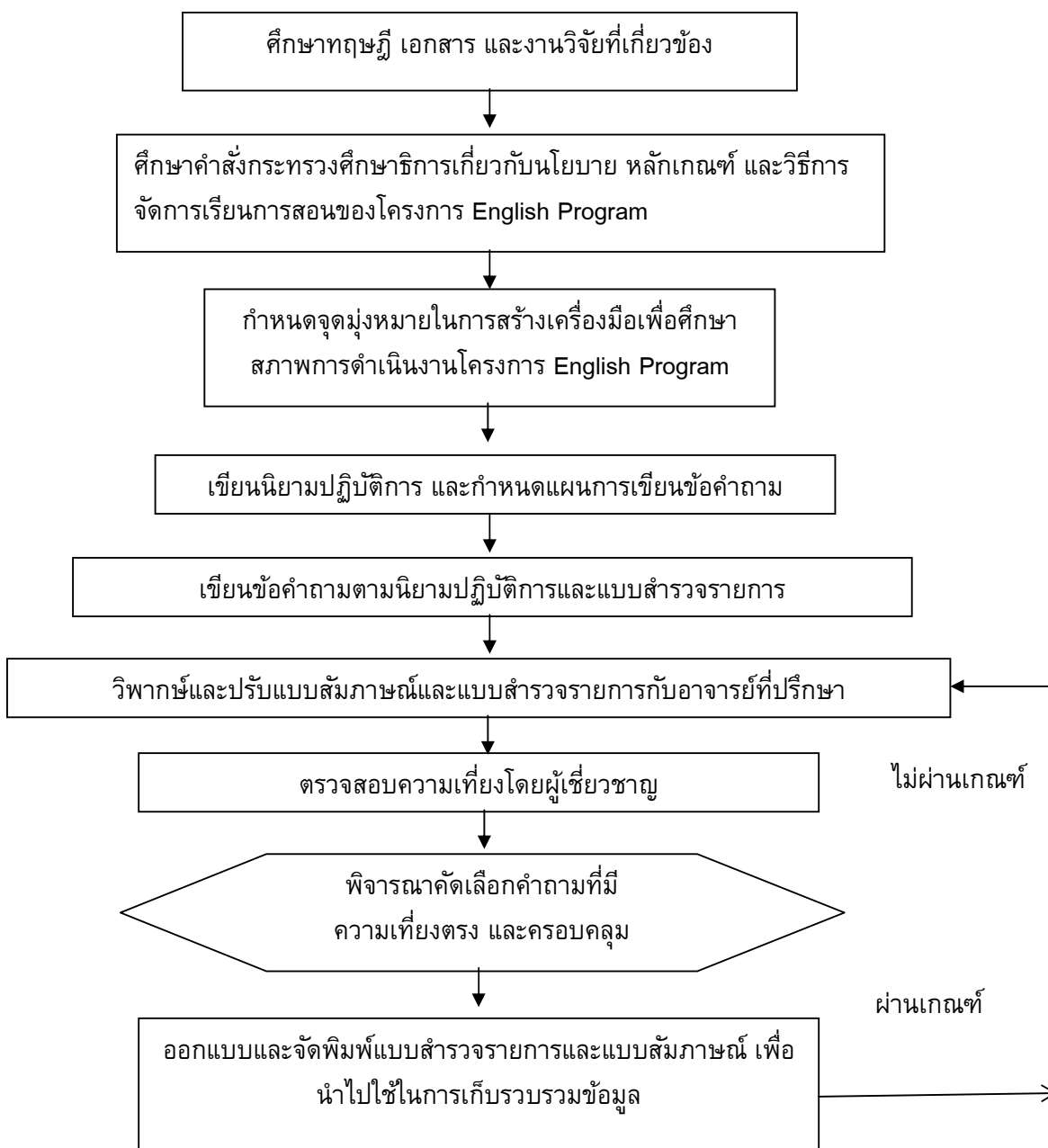
1. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interview) เป็นข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักสำคัญ (Key Informants) แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ประกอบด้วย สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน
ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการดำเนินงานโครงการ English Program ตามนโยบาย หลักเกณฑ์และวิธีการของโครงการ English Program ใน 4 งาน คือ งานวิชาการ งานการบริหารบุคลากร งานการบริหารทั่วไป และงานงบประมาณ

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการดำเนินงานโครงการ English Program

2. แบบสำรวจรายการ (Check List) ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลสภาพปัจจุบันของการดำเนินงานโครงการ English Program ในโรงเรียนเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interview) และแบบสำรวจรายการ (Check List) มีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือดังภาพประกอบ 1

1. การศึกษาทฤษฎี เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินงานโครงการ English Program

2. การศึกษาคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ วก 1065/2544 เรื่อง ให้ใช้นโยบายหลักเกณฑ์ และวิธีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2544) และคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ สพฐ 43/2546 เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติม นโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546)

3. กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบสัมภาษณ์และแบบสำรวจรายการเพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานโครงการ English Program ใน 4 งาน คือ งานวิชาการ งานการบริหาร บุคลากร งานการบริหารทั่วไป และงานงบประมาณ

4. เขียนนิยามปฏิบัติการ และกำหนดแผนการเขียนข้อคำถาม

5. เขียนข้อคำถามตามนิยามปฏิบัติการ และแผนการเขียนข้อคำถามที่ได้กำหนดไว้

6. นำแบบสัมภาษณ์แบบโครงสร้างและแบบสำรวจรายการ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อพิจารณาแก้ไขปรับปรุง

7. นำแบบสัมภาษณ์แบบโครงสร้างและแบบสำรวจรายการที่ผ่านการพิจารณาของอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์แล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพินิจ และเพื่อปรับปรุงแก้ไขความถูกต้องครอบคลุมของเนื้อหาและความเหมาะสมในการใช้ภาษา ผู้เชี่ยวชาญ คือ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ สุภากิจ อาจารย์พิเศษ ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อาจารย์นิത്യ โรจนรัตน์วณิชย์ อาจารย์ประจำ ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อาจารย์พิสุทธิ ยงค์กมล ประธานสมาคมโรงเรียนเอกชนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอน (APEP)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์จินนาภา สัตบุตร์ กรรมการสมาคมโรงเรียนเอกชนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอน (APEP)

รองศาสตราจารย์ สมจิต ชิวปรีชา ผู้เชี่ยวชาญสถาบันพัฒนาวิชา (พว.)

8. นำแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและแบบสำรวจรายการ ที่ผ่านการพิจารณาและคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ โดยผ่านอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

9. นำแบบสัมภาษณ์แบบโครงสร้างและแบบสำรวจรายการที่ผ่านการปรับปรุงแล้ว ไปจัดพิมพ์เพื่อเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อออกหนังสือขอความร่วมมือไปยังโรงเรียน เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
2. ผู้วิจัยนำแบบสำรวจรายการและแบบสัมภาษณ์ พร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปขออนุญาตโรงเรียน
3. ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเอง รวมเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลของโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากร ประมาณ 3 สัปดาห์ ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ได้แก่
 อาจารย์ดร.กมลวรรณ ชัยวานิชศิริ ผู้อำนวยการโรงเรียนอุดมศึกษา
 อาจารย์ธารินี ธรรมโฆหาร ครูใหญ่โรงเรียนแย้มสอาด
 อาจารย์สุพจน์ สุขสมบูรณ์ รองผู้อำนวยการฝ่ายนโยบายและแผนโรงเรียน
 สารสาสน์วิเทศสายไหม
 อาจารย์อรทัย ธารีเกษ ครูใหญ่โรงเรียนสองภาษาลาดพร้าว
4. อุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ เครื่องบันทึกเสียง

5. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น เพื่อให้ทราบลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างประชาชน
2. ถอดความการสัมภาษณ์จากแถบบันทึกเสียง เรียบเรียงและสรุปประเด็น เพื่อให้ทราบสภาพการดำเนินงานโครงการ English Program ประกอบกับข้อมูลจากแบบสำรวจรายการของแต่ละโรงเรียน
3. สังเคราะห์เนื้อหา โดยการสรุปประเด็นเพื่อให้ทราบสภาพการดำเนินงานโครงการ English Program ใน 4 งาน คือ งานวิชาการ งานบริหารบุคลากร งานบริหารทั่วไป และงานงบประมาณ
4. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล
5. นำเสนอข้อมูลเป็นความเรียง และตารางประกอบความเรียง จำแนกเป็นรายโรงเรียน เปรียบเทียบข้อมูล สรุปภาพรวม พร้อมรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการดำเนินงานโครงการ English Program ในโรงเรียน เอกชน เขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และวิเคราะห์ข้อมูลแบบสำรวจรายการเป็นตารางประกอบความเรียง โดยนำเสนอผลการวิจัยเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของโรงเรียนและสภาพการดำเนินงานโครงการ English Program จำแนกเป็นรายโรงเรียน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานโครงการ English Program ในโรงเรียน เอกชน เขตกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานโครงการ English Program ของโรงเรียนหลักสูตรเดียวและโรงเรียนหลักสูตรรวม

ตอนที่ 4 การรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะการดำเนินงานโครงการ English Program

ตอนที่ 1 ข้อมูลสภาพทั่วไปของโรงเรียนและสภาพการดำเนินงานโครงการ English Program จำแนกเป็นรายโรงเรียน

1. สภาพทั่วไปของโรงเรียน

1.2 สถานภาพของผู้ให้ข้อมูลหลัก ดังปรากฏในตาราง 2

ตาราง 2 สถานภาพผู้ให้ข้อมูลหลักของโรงเรียนหลักสูตรเดียวและโรงเรียนหลักสูตรร่วม

สถานภาพ ผู้ให้ข้อมูลหลัก	โรงเรียนหลักสูตรเดียว		โรงเรียนหลักสูตรร่วม	
	โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3	โรงเรียนที่ 4
ตำแหน่ง	รองผู้อำนวยการ. ฝ่ายแผนงาน	ครูใหญ่	ผู้อำนวยการโรงเรียน	ครูใหญ่
เพศ	ชาย	หญิง	หญิง	หญิง
อายุ	50	49	51	50
วุฒิการศึกษา	ปริญญาโท การบริหาร การศึกษา	- ปริญญาโท การประถมศึกษา - กำลังศึกษาต่อ ปริญญาโท การบริหาร การศึกษา	ปริญญาเอก การบริหาร การศึกษา	- ปริญญาตรี การศึกษาปฐมวัย - กำลังศึกษาต่อ ปริญญาโท - การบริหาร การศึกษา
ประสบการณ์การบริหารโครงการ English Program	10 ปี	4 ปี	13 ปี	6 ปี

จากตาราง 2 สถานภาพผู้ให้ข้อมูลหลัก พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program มีตำแหน่งเป็น ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน และครูใหญ่ เป็นเพศชาย 1 คน และเพศหญิง 3 คน อายุระหว่าง 49-51 ปี มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรี ถึงปริญญาเอก ทางการบริหารการศึกษา โดยสำเร็จวุฒิทางการบริหารการศึกษา 2 คน และกำลังศึกษาต่อวุฒิปริญญาโท การบริหารการศึกษา 2 คน

ผู้บริหารโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program มีประสบการณ์น้อยที่สุด คือ 4 ปี และมากที่สุด คือ 13 ปี

1.2 สภาพทั่วไปของโรงเรียน ดังปรากฏในตาราง 3

ตาราง 3 สภาพทั่วไปของโรงเรียน

สภาพทั่วไปของ โรงเรียน	โรงเรียนหลักสูตรเดียว		โรงเรียนหลักสูตรร่วม	
	โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3	โรงเรียนที่ 4
หลักสูตรที่เปิดสอน	English Program	English Program	- English Program - Future Program	- English Program - Extra Program
โรงเรียนในเครือข่าย	เป็นสาขาที่ 19	ไม่มี	เป็นสาขาแรก	เป็นสาขาที่ 2
จำนวนปีที่เปิดสอน	2	4	13	6
ระดับชั้นที่เปิดสอน	ประถมศึกษาปีที่ 1-6	ประถมศึกษาปีที่ 1-5	ประถมศึกษาปีที่ 1-6	ประถมศึกษาปีที่ 1-6
จำนวนห้องเรียน	30 ห้อง	7 ห้อง	12 ห้อง	6 ห้อง
ครูประจำชั้น	- Native Speaker - ไม่ใช่ Native Speaker	- Native Speaker - ไม่ใช่ Native Speaker	- Native Speaker - ไม่ใช่ Native Speaker	- Native Speaker - ไม่ใช่ Native Speaker
ครูสอนร่วม	ครูชาวไทย	ครูชาวไทย	ครูชาวไทย	ครูชาวไทย
ปรัชญาโรงเรียน	คุณธรรมนำวิชา ภูมิปัญญาพา พัฒนา	เรียนรู้อย่างมีความสุข ปลูกฝังยังเล็กความ เป็นไทย สู่มาตรฐาน ระดับสากล	สร้างรากฐานทาง วิชาการให้ดี มีวินัย และคุณธรรม	เติบโตสมวัย ใฝ่หาความรู้ ควบคู่คุณธรรม
คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของ นักเรียน	1. นักเรียน สามารถใช้ ภาษาอังกฤษเป็น สื่อในการเรียนรู้ ได้ตามวัย 2. นักเรียนเป็นผู้ มีความรู้คู่ คุณธรรม	1. นักคิด นักวิเคราะห์ แก้ปัญหา 2. เป็นผู้ที่มีลักษณะผู้นำ และผู้ตามที่ดี 3. เป็นผู้มีความรู้และกล้า ตัดสินใจ 4. เป็นผู้ที่มีน้ำใจต่อผู้อื่น 5. เป็นบุคคลใจกว้างยืด หยุ่นได้ตามสถานการณ์ 6. เป็นผู้ที่มีความสามารถ ในการใช้ภาษาอังกฤษใน ชีวิตประจำวันและเพื่อ การศึกษาต่อในระดับสูง 7. เป็นผู้ที่ดำรง ชีวิตอยู่ใน สังคมได้อย่างมีความสุข	1. รู้จักการศึกษาหา ความรู้ 2. มีความสามัคคี มี วินัย และรับผิดชอบ 3. ซื่อสัตย์ สุจริต 4. สุขภาพอ่อนนุ่ม 5. มีความเมตตา เสียสละ กตัญญู กตเวที และเห็น ประโยชน์ส่วนรวม 6. รู้คุณค่าของ สิ่งแวดล้อม และใช้ ชีวิตอย่างพอเพียง รู้เท่าทันและ สามารถ ป้องกันภัย จากสิ่งเสพติด	1. ระเบียบวินัย 2. มารยาททาง วัฒนธรรมไทย 3. ความมีน้ำใจ 4. การอนุรักษ์ พลังงานและ สิ่งแวดล้อม

จากตาราง 3 สภาพทั่วไปของโรงเรียน พบว่า

โรงเรียนหลักสูตรเดียว โรงเรียนที่ 1 เป็นโรงเรียนสาขาที่ 19 เปิดดำเนินการสอน เป็นปีที่ 2 เปิดสอนทุกระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 และมีจำนวนห้องเรียน 30 ห้อง ส่วน โรงเรียนที่ 2 ไม่มีสาขา เปิดดำเนินการสอนปีปีที่ 4 มีนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-5 ไม่มีสาขา และมีจำนวนห้องเรียนทั้งสิ้น 7 ห้อง

ทั้งโรงเรียนที่ 1 และโรงเรียนที่ 2 มีครูประจำชั้นทั้งที่เป็นเจ้าของภาษาและไม่ใช่เจ้าของ ภาษา และมีครูชาวไทยเป็นครูสอนร่วม

ปรัชญาโรงเรียนของโรงเรียนที่ 1 คือ “คุณธรรมนำวิชา ภูมิปัญญาพาพัฒนา ส่วน ปรัชญาของโรงเรียนที่ 2 คือ “เรียนรู้อย่างมีความสุข ปลุกฝังหยังลึกความเป็นไทย สู่มาตรฐาน ระดับสากล

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของโรงเรียนที่ 1 และโรงเรียนที่ 2 เหมือนกัน คือ ความสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร

โรงเรียนหลักสูตรร่วม โรงเรียนที่ 3 เปิดดำเนินการสอนมาแล้ว 13 ปี มีนักเรียนครบทุกระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 เป็นโรงเรียนสาขาแรก มีจำนวนห้องเรียน 12 ห้อง ส่วนโรงเรียนที่ 4 เปิดดำเนินการสอนมาแล้ว 6 ปี มีนักเรียนครบทุกระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 เป็นโรงเรียน สาขาที่ 2 มีจำนวนห้องเรียน 6 ห้อง

ทั้งโรงเรียนที่ 3 และโรงเรียนที่ 4 มีหลักสูตรสามัญปกติ และหลักสูตรเข้มภาษาอังกฤษ เปิดสอนร่วมกับหลักสูตร English Program โดยหลักสูตรเข้มภาษาอังกฤษใช้ชื่อเรียกแตกต่างกัน คือ โรงเรียนที่ 3 ใช้ชื่อว่า Future Program และโรงเรียนที่ 4 ใช้ชื่อว่า Extra Program

โรงเรียนที่ 3 และโรงเรียนที่ 4 มีครูประจำชั้นทั้งที่เป็นเจ้าของภาษาและไม่ใช่เจ้าของ ภาษา และมีครูชาวไทยเป็นครูสอนร่วม

ปรัชญาโรงเรียนของโรงเรียนที่ 3 คือ “สร้างรากฐานทางวิชาการให้ดี มีวินัยและ คุณธรรม” ส่วนปรัชญาของโรงเรียนที่ 4 คือ “เติบโตสมวัย ฝ่าฟันความรู้ ควบคู่คุณธรรม”

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของโรงเรียนที่ 3 และโรงเรียนที่ 4 เหมือนกัน คือ การเน้น คุณธรรม และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ข้อแตกต่างคือ โรงเรียนที่ 3 มุ่งเน้นการศึกษาหาความรู้ ความสุภาพอ่อนน้อม ส่วนโรงเรียนที่ 4 มุ่งเน้นระเบียบวินัย และมารยาททางวัฒนธรรมไทย

ทั้งโรงเรียนหลักสูตรเดียวและโรงเรียนหลักสูตรร่วมมีครูประจำชั้นเป็นทั้งเจ้าของภาษา และไม่ใช่เจ้าของภาษา และมีครูชาวไทยเป็นครูสอนร่วมเหมือนกัน

2. สภาพการดำเนินงานโครงการ English Program

โรงเรียนที่ 1

1. งานวิชาการ ประกอบด้วย

1.1 งานหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร

1.1.1 งานการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนที่ 1 มีการดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามกรอบของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ของกระทรวงศึกษาธิการ และมีการกำหนดสาระการเรียนรู้เป็นสองภาษาตามกำหนดของหลักเกณฑ์การจัดโครงการ English Program

เนื่องจากเป็นโรงเรียนสาขาใหม่ ที่มีโรงเรียนเดิมเป็นต้นแบบ ดังนั้นจึงสามารถใช้หลักสูตรสถานศึกษาจากโรงเรียนเดิมมาใช้เป็นหลักสูตรสถานศึกษาได้

1.1.2 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนที่ 1 ไม่มีการนำหลักสูตรจากต่างประเทศมาใช้ แต่มีการนำเทคนิควิธีการสอน และแนวทางการจัดการเรียนรู้ หรือหัวข้อการเรียนรู้จากต่างประเทศมาใช้เป็นแนวทางในการสอน เช่น การสอนวิทยาศาสตร์ของต่างประเทศใช้การสอนแบบ Project การสอนการออกเสียง Phonetic ในวิชาภาษาอังกฤษ

1.1.3 โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนที่ 1 พัฒนาจากโครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของกระทรวงศึกษาธิการ โดยปรับโครงสร้างเป็นสองภาษา คือ ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และกำหนดคาบเรียน คาบละ 40 นาที ดังปรากฏในตาราง 4

ตาราง 4 โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้	จำนวนคาบเรียน/สัปดาห์ แบ่งตามภาษาที่ใช้สอน				ข้อมูล เพิ่มเติม
	ช่วงชั้นที่ 1(ป.1-3)		ช่วงชั้นที่ 2(ป.4-6)		
	ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ	ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ	
ภาษาไทย	4	-	5	-	
สังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม	2	3	2	4	
ภาษาอังกฤษ	3	10	3	7	
คณิตศาสตร์	3	4	5	5	
วิทยาศาสตร์	2	4	3	4	
สุขศึกษา และพลศึกษา				-	
● สุขศึกษา	1	-	1	-	
● พลศึกษา	1	1	-	1	
การทำงานพื้นฐานอาชีพและ เทคโนโลยี	1	-	1	-	
● คอมพิวเตอร์	1	-	1	-	
ศิลปะ					
● ศิลปะ	1	1	1	1	
● นาฏศิลป์	1	-	-	-	
● ดนตรี	2	-	2	-	
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					
● กิจกรรมแนะแนว	1	-	2	-	
● ลูกเสือ-เนตรนารี	1		1	-	
● ห้องสมุด (Library)	-	1	-	1	
● ชมรมภาษาจีน/ภาษาญี่ปุ่น	-	-	-	-	1
รวมจำนวนคาบ/สัปดาห์	24	25	27	24	
รวม	48		50		

จากตาราง 4 โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนที่ 1 พบว่า โรงเรียนที่ 1 ได้กำหนดกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เรียนเป็นภาษาอังกฤษ ได้แก่ ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยแต่ละวิชามีการจัดการเรียนแบบคู่ขนาน คือ มีคาบการเรียนเป็นภาษาไทยจำนวน 2-3 คาบ

วิชาที่มีจำนวนคาบเรียนมากที่สุด คือ ภาษาอังกฤษ มี 10 คาบในช่วงชั้นที่ 1 และ 7 คาบในช่วงชั้นที่ 2

วิชาคณิตศาสตร์มีจำนวนคาบการเรียนภาษาอังกฤษมากกว่าภาษาไทย 1 คาบในช่วงชั้นที่ 1 และมีจำนวนคาบเรียนเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษเท่ากัน คือ 5 คาบในช่วงชั้นที่ 2

กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เรียนเป็นภาษาไทย ได้แก่ ภาษาไทย สุขศึกษา การงานพื้นฐานและเทคโนโลยี นาฏศิลป์ และดนตรี

วิชาที่เรียนเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษเท่ากันคือ พลศึกษา และศิลปะ

สำหรับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีกิจกรรมแนะแนวและลูกเสือ-เนตรนารีเรียนเป็นภาษาไทย มีกิจกรรมห้องสมุดเป็นภาษาอังกฤษ

นอกจากนี้โรงเรียนได้จัดให้นักเรียนทุกคนเรียนภาษาจีนเป็นภาษาที่สามในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และเมื่อถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 นักเรียนสามารถตัดสินใจเลือกเรียนภาษาจีนต่อหรือเปลี่ยนมาเรียนภาษาญี่ปุ่นแทน

1.2 การจัดกระบวนการเรียนการสอน โรงเรียนที่ 1 ได้มีการจัดกระบวนการเรียนการสอน สรุปได้ดังนี้

1.2.1 การเปิดระดับชั้นเรียน โรงเรียนที่ 1 เปิดสอนโดยรับนักเรียนระดับประถมศึกษาทุกระดับพร้อมกันทำให้ในปีการศึกษา 2550 ซึ่งเป็นปีที่ 2 โรงเรียนที่ 1 มีนักเรียนครบทุกระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6

1.2.2 จำนวนนักเรียนต่อชั้นเรียน ไม่เกินห้องละ 30 คน

1.2.3 แนวคิดและนวัตกรรมการศึกษา ประกอบด้วย

1) พหุปัญญา (Multiple Intelligences)

2) เน้นการใช้ดนตรีเป็นภาษาหนึ่งที่ใช้ในการสื่อความคิด และเพื่อส่งเสริมความสามารถพิเศษ

1.2.4 กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประกอบด้วย

1) การสอนแบบโครงงาน (Project Approach)

2) การสอนแบบบูรณาการ (Integrate)

3) เน้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง (Learning by doing)

4) การสอนโดยสรุปเป็นองค์ความรู้ (Constructivism)

5) การสอนให้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง

1.2.5 มีกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นสาระสำคัญของโครงการ English Program ได้แก่

1) การส่งเสริมบริบทของความเป็นไทย ได้แก่

1.1) โรงเรียนที่ 1 ยึดหลักปรัชญา “แข็งแกร่งในความเป็นไทย ก้าวไกลในความเป็นสากล” ซึ่งมีความสอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ของกระทรวงศึกษาธิการ

1.2) การส่งเสริมและปลูกฝังมารยาทแบบไทย โดยจัดกิจกรรมสร้างความตระหนักให้ครูเห็นความสำคัญของความเป็นไทย เริ่มต้นที่ผู้บริหารต้องเป็นตัวอย่าง

และจัดให้มีกิจกรรมเพื่อให้ครูชาวซึ่งในประเทศไทย เป็นกิจวัตรประจำวัน เช่น มารยาททักทาย การเคารพผู้อาวุโส การแต่งกายไทย ฯลฯ เมื่อผู้บริหารและครูปฏิบัติ นักเรียนเห็นตัวอย่างก็จะปฏิบัติตามเช่นกัน

1.3) การส่งเสริมความรักในท้องถิ่นและประเทศชาติ โรงเรียนที่ 1 มีการจัดทำสาระการเรียนรู้ที่ส่งเสริมสิ่งเหล่านี้อยู่แล้วในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สิ่งที่แสดงถึงความเป็นไทย เช่น การเคารพธงชาติ การช่วยเหลือผู้ที่มีความทุกข์ เช่น การบริจาคสิ่งของหรือเงินช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย เป็นต้น

2) การส่งเสริมบริบทของความเป็นสากล ได้แก่

2.1) การสร้างแนวคิดให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียน ได้แก่ การส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้ที่จะสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และเรียนรู้วัฒนธรรมของคนต่างชาติที่แตกต่างกัน

2.2) การจัดทัศนศึกษาต่างประเทศเพื่อสร้างโอกาสให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรง จากประเทศออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ อังกฤษ หรือสิงคโปร์ นักเรียนได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกับผู้อื่นในวัฒนธรรมที่แตกต่าง โดยโรงเรียนติดต่อโดยตรงกับโรงเรียนในต่างประเทศ นักเรียนได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมในโรงเรียนของประเทศนั้น ได้มีประสบการณ์ในเวลาประมาณ 2 สัปดาห์ถึงประมาณ 1 เดือน

2.3) การส่งเสริมทางด้านเทคโนโลยีให้กับนักเรียนมีความพร้อมที่จะเรียนรู้ โดยโรงเรียนมี E-Learning มีการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สร้างบทเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติ ส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้ถึงแหล่งที่มาของความรู้หลายแหล่งต่างกัน มีการฝึกฝนให้นักเรียนได้เรียนรู้ถึงวิธีการค้นหาความรู้ได้อย่างไรและจากที่ไหน

3) การจัดการเรียนการสอนโดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงามสร้างความมั่นใจและส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร ได้แก่

3.1) ยึดปรัชญาที่สอดคล้องกับการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นคุณธรรมควบคู่กับความรู้ คือ “คุณธรรม นำวิชา ภูมิปัญญาพาพัฒนา” หมายถึง คนที่มีความรู้ อาศัยภูมิปัญญาช่วยให้ตัวเองพัฒนา

3.2) การส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรม ให้เป็นกิจกรรมประจำวันของนักเรียน โดยครูเป็นตัวอย่างให้นักเรียนเห็นดีและปฏิบัติตาม โดยมุ่งเน้นการปฏิบัติ อาทิเช่น ครูเป็นผู้ตรงต่อเวลา ครูกำหนดเวลาในการทำงานให้ตรงเวลา นักเรียนจะเป็นคนตรงต่อเวลาด้วย

3.3) การส่งเสริมให้นักเรียนประหยัดโดยจำกัดเงินที่นำมาโรงเรียน ส่งเสริมการเก็บออมทรัพย์โดยการหยดกระปุก เป็นต้น

3.4) การส่งเสริมความมั่นใจในตนเอง และความกล้าแสดงออกในโรงเรียนที่ 1 มีการส่งเสริมสนับสนุนอย่างต่อเนื่องโดยการจัดส่งนักเรียนเข้าร่วมการประกวดต่าง ๆ การแข่งขันภาษาอังกฤษ การแสดงดนตรีให้คนพิการ การเชิญบริษัทหรือบุคคลที่มีชื่อเสียง

มาพบปะกับนักเรียน การฝึกเป็นไกด์นำเที่ยวคนต่างชาติ เหล่านี้ทำให้นักเรียนได้มีโอกาสพูดคุยกับคนต่างชาติ และคนแปลกหน้า นักเรียนจึงมีความกล้าและสามารถพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษในการสื่อสารได้

4) การจัดกิจกรรมปรับพื้นฐานความพร้อมก่อนเริ่มเรียน ได้แก่

4.1) การวัดพื้นฐานทางภาษาก่อนเริ่มเรียน เพื่อให้นักเรียนที่มีความพร้อมสามารถเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรสองภาษา

4.2) เกณฑ์การวัดความพร้อมก่อนเริ่มเรียนประกอบด้วย การทดสอบข้อเขียนและการสัมภาษณ์เป็นภาษาอังกฤษโดยครูชาวต่างชาติ

4.3) การเรียนเสริมทักษะภาษาก่อนเปิดภาคเรียน เช่น การเรียนหลักสูตรภาคฤดูร้อนก่อนเปิดภาคเรียน

4.4) เมื่อเปิดภาคเรียนแล้ว หากนักเรียนยังไม่พร้อมก็ต้องจัดให้เรียนเสริมต่างหาก จนกระทั่งพร้อมจึงเข้าเรียนตามปกติ

1.2.6 โครงการและกิจกรรมที่สำคัญของโรงเรียนที่ 1 ดังปรากฏในตาราง 3

ตาราง 5 โครงการและกิจกรรมที่สำคัญของโรงเรียนที่ 1

ชื่อโครงการ/กิจกรรม/ชมรม	ความเป็นไทย	ความเป็นสากล	ความรักท้องถิ่น ประเทศชาติ	คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงงาม	การสร้างความ เชื่อมั่นในตนเอง	กล้าใช้ ภาษาอังกฤษใน การสื่อสาร
โครงการรักการอ่าน	✓	✓	✓	✓	✓	✓
โครงการรักษาสีงแวดล้อม	-	-	✓	✓	-	-
English Zone	-	✓	-	-	✓	✓
กิจกรรมตามวันสำคัญต่างๆ	✓		✓	✓	✓	✓
กิจกรรมค่ายลูกเสือ	✓	✓	✓	✓	✓	✓
กิจกรรมกีฬา	✓	✓	✓	✓	✓	✓

จากตาราง 5 โครงการและกิจกรรมที่สำคัญของโรงเรียนที่ 1 พบว่า โรงเรียนที่ 1 มีโครงการและกิจกรรมที่ส่งเสริมสาระสำคัญตามหลักเกณฑ์การดำเนินงานการจัดการกระบวนการเรียนการสอนของโครงการ English Program โดยมีโครงการรักษาสีงแวดล้อมช่วยส่งเสริมความท้องถิ่น ประเทศชาติ และมีกิจกรรม English Zone ช่วยส่งเสริมบริบทของความเป็นสากล ความเชื่อมั่นในตนเอง และความกล้าใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร

1.3 งานสื่อการเรียนการสอน จากแบบสำรวจรายการพบว่า โรงเรียนที่ 1 ได้มีการดำเนินงานการบริหารสื่อการเรียนการสอน ดังนี้คือ

1.3.1 การจัดหา จัดซื้อ สื่อการเรียนการสอน โรงเรียนที่ 1 มีเกณฑ์ในการจัดหา จัดซื้อ และผลิตสื่อ ดังนี้คือ

- 1). มีคณะกรรมการในการคัดเลือกสื่อการสอนประกอบด้วย ครูชาวไทยและครูชาวต่างชาติร่วมกันในการพิจารณาตัดสินที่จะจัดหา จัดซื้อสื่อการสอนให้เหมาะสมและพอเพียงกับความต้องการ
- 2) มีเกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือกสื่อโดย
 - 2.1) เน้นการซื้อหนังสือวิชาการ
 - 2.2) เน้นที่ประโยชน์ของการใช้เป็นหลัก หากราคาแพงแต่ได้ใช้หลายครั้ง หลายระดับก็คุ้มค่าที่จะจัดซื้อ
 - 2.3) มีการลำดับความสำคัญของสื่อที่จะจัดหา เพื่อตัดสินใจสั่งซื้อ
 - 2.4) เน้นการจัดหาสื่อให้มีปริมาณเพียงพอกับความต้องการของ

ครู

2.5) โรงเรียนที่ 1 มีความเห็นว่าหนังสือจากต่างประเทศไม่เหมาะสมกับนักเรียนไทย เนื่องจากเนื้อหาสาระยากและไม่สอดคล้องกับหลักสูตรไทย รวมทั้งมีราคาแพง เช่น หนังสือคณิตศาสตร์ของอเมริกา มีการเรียนเรื่องดอลลาร์ คำศัพท์เฉพาะบางคำไม่เกิดประโยชน์กับนักเรียนไทย หนังสือจากต่างประเทศบางเล่มที่สำนักพิมพ์นำมาแปลไม่เหมาะสมกับนักเรียนไทย สาเหตุประการหนึ่งคือ นักเรียนไทยแม้เรียนหลักสูตรสองภาษา แต่เมื่อออกสู่สังคมภายนอกที่บ้านหรือสถานที่อื่น ๆ ก็ไม่มีโอกาสใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร แม้สื่อโทรทัศน์บางอย่างจะมีภาษาอังกฤษ แต่ก็เพื่อความบันเทิง ไม่ใช่สื่อการเรียนรู้ ดังนั้นโรงเรียนจึงคัดเลือกหนังสือภาษาอังกฤษที่ใกล้เคียงและเหมาะสมกับกลุ่มนักเรียนไทย เช่น หนังสือภาษาอังกฤษของ DK เป็นต้น

2.6) การจัดทำหนังสือแบบเรียน โรงเรียนเคยจัดทำหนังสือแบบเรียนขึ้นเอง และได้หยุดระงับไประยะหนึ่งแล้ว เพราะมองเห็นว่าไม่คุ้มค่า เนื่องจากความรู้ไม่หยุดนิ่ง การใช้หนังสือเป็นแค่องค์ประกอบหนึ่ง โรงเรียนเชื่อว่าการสอนที่ถูกต้องไม่ใช่สอนหนังสือ แต่เป็นการสอนคน ดังนั้นจึงต้องหาวิธีการสอนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้มากกว่าใช้หนังสือแบบเรียนเพื่อการสอนเป็นหลัก

1.3.2 ประเภทของสื่อการเรียนการสอน เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของ English Program ดังนี้

1) หลักสูตร หนังสือ และเอกสารประกอบการสอน โรงเรียนมีหลักสูตรขั้นพื้นฐานทั้งฉบับภาษาไทยและภาษาอังกฤษ มีหนังสือแบบเรียนที่เป็นภาษาไทยครบถ้วนตามหลักสูตรกำหนดอย่างน้อย 10 ชุดในห้องสมุด มีการจัดทำหนังสือเรียนเอง และบังคับซื้อ โดยได้รับอนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการ และเป็นหนังสือในเครือโรงเรียนเดิม มีเอกสารประกอบการเรียนการสอนครบทุกวิชาในจำนวนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหาหลักสูตร ได้แก่ เอกสารประกอบวิชา วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และสังคมศึกษา มีรายการหนังสือทั้ง

ภาษาไทยและภาษาอังกฤษในห้องสมุดและที่ใช้ในการเรียนการสอน มีแบบเรียนของสำนักพิมพ์ต่างประเทศให้ผู้เรียนได้เรียนอย่างหลากหลาย คือ แบบเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

2) สื่อเทคโนโลยี โรงเรียนมีสื่อการเรียนการสอน วัสดุ อุปกรณ์ในรูปแบบต่าง ๆ ที่ทันสมัยสอดคล้องกับหลักสูตร มีสื่อ ICT เพื่อเสริมทักษะทางภาษาอังกฤษแก่ผู้เรียน และมีการให้บริการใช้สื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่

3) แหล่งเรียนรู้ โรงเรียนมีบรรยากาศในห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษ มีแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยในโรงเรียน มีแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยภายนอกโรงเรียน ห้องสมุดโรงเรียนมีหนังสือภาษาอังกฤษที่เพียงพอต่อความต้องการ มีห้องปฏิบัติการทางภาษา และมีห้องคอมพิวเตอร์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

1.3.3 การให้บริการสื่อการเรียนการสอน มีการดำเนินงานดังนี้

- 1) มีห้องสื่อการสอนสำหรับจัดเก็บและมีเจ้าหน้าที่คอยให้บริการ
- 2) มีการจัดทำสถิติการใช้สื่อการสอน เพื่อเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาเมื่อจะดำเนินการซื้อสื่อการสอนในครั้งต่อไปว่ามีความถี่ในการใช้มากน้อยเพียงใด เพื่อพิจารณาจัดซื้อเพิ่มเติม ในการจัดซื้อสื่อการสอนจะมีเกณฑ์ในการพิจารณาที่ประโยชน์ของการใช้

1.4 งานนิเทศ ติดตามผลการปฏิบัติงาน โรงเรียนที่ 1 มีการดำเนินงานดังนี้

1.4.1 การนิเทศการสอนครูชาวไทยและครูชาวต่างชาติอย่างต่อเนื่อง

1.4.2 มีศึกษานิเทศก์จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามาติดตามผลการเรียนการสอน

1.4.3 มีการจัดปฐมนิเทศครูชาวต่างชาติก่อนเริ่มปฏิบัติงานเพื่อให้ความเข้าใจหลักสูตร English Program

1.4.4 มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมความเข้าใจในวัฒนธรรมไทย และวัฒนธรรมการดูแลนักเรียนของครูชาวไทย

1.4.5 มีการจัดสวัสดิการให้สื่อ ก่อนเริ่มเปิดภาคเรียน เพื่อป้องกันครูชาวต่างชาติใช้สื่อการสอนไม่เป็น

1.5 การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน โรงเรียนมีการดำเนินงานดังนี้

1.5.1 การวัดและประเมินผลตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการตามภารกิจในการวัดประเมินผลดังนี้ การประเมินผลการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ การประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และการเขียนสื่อความ การประเมินตัดสินผลการเรียนรู้เพื่อผ่านช่วงชั้น การประเมินตัดสินผลการเรียนเพื่อจบหลักสูตร การประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ NT การเทียบโอนผลการเรียน

1.5.2 การจัดทำหลักฐานการศึกษาเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

1.5.3 การประเมินผลด้านคุณธรรม จริยธรรม มีการประเมินเพื่อการปรับปรุงตลอดระยะเวลาของการเรียนการสอน และมีการประเมินผลจากสภาพจริง

1.5.4 มีหลักการวัดผลประเมินจาก 100 % แบ่งเป็นภาคเรียน 1 : ภาคเรียนที่ 2 คือ 60:40 หรือ 50:50 โดยมีการประเมินผลระหว่างเรียน มีการสอบปลายภาคในกลุ่มสาระการเรียนรู้หลัก คือ ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ส่วนกลุ่มสาระอื่น ๆ เป็นการเก็บคะแนนตลอดภาคเรียน

2. งานการบริหารบุคลากร จากแบบสำรวจรายการพบว่า

2.1 การจัดหา คัดสรร บรรจุ และจำหน่าย

2.1.1 ครูชาวต่างชาติ โรงเรียนที่ 1 มีการจัดหา โดยวิธีการลงโฆษณารับสมัครครูที่ต่างประเทศ ตั้งแต่เดือนมกราคมเป็นต้นไป

วิธีคัดสรรครูชาวต่างชาติ คือ เมื่อได้จำนวนครูที่มาสมัครแล้วผู้บริหารจะเดินทางไปสัมภาษณ์และรับสมัครเอง โดยพิจารณาครูที่จบทางการศึกษา และมีการสอบ TOFEL IELTS แล้ว มีการทำสัญญาจ้างของครูชาวต่างชาติเป็นสัญญารายปีการศึกษา สิ้นสุดเมื่อหมดปีการศึกษา

บทลงโทษและการให้ออกของครูชาวต่างชาติ มีการดำเนินการอย่างมีขั้นตอน คือ การตักเตือนด้วยวาจา การตักเตือนเป็นลายลักษณ์อักษร และให้ออก นอกจากนั้นครูชาวต่างชาติที่ละเมิดสัญญาจ้าง โรงเรียนมีเครือข่ายเป็น black list ซึ่งปรากฏทาง Internet จึงขึ้นอยู่กับโรงเรียนอื่นจะพิจารณารับเข้าทำงานหรือไม่

2.1.2 ครูชาวไทย โรงเรียนที่ 1 มีวิธีการจัดหา โดย การประกาศรับสมัครทั่วไป โดยเน้นความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

2.2 บทบาทหน้าที่ของบุคลากรครู

2.2.1 ครูชาวต่างชาติ

1) ครูชาวต่างชาติที่เป็นเจ้าของภาษา มีหน้าที่เป็นครูประจำชั้น (Class teacher)

2) การทำงานร่วมกับครูชาวไทย ให้ความเข้าใจและมีข้อตกลงกับครูชาวไทยในการทำงานร่วมกัน ข้อตกลงจะไม่ตายตัว ต้องมีความยืดหยุ่น เช่น ครูชาวไทยช่วยเหลือในขณะสอนอย่างไร ด้านไหนและจะไม่ก้าวก่ายการทำงานกันอย่างไร ต้องสร้างความรู้สึกในการทำงานให้เหมือนเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน

3) ครูชาวต่างชาติทำทุกอย่างตั้งแต่เช้า มีกิจกรรมหน้าแถว ช่วยดูแลและตักอาหารให้นักเรียน โภกรถช่วยดูแลการจราจร

2.2.2 ครูชาวไทย

1) เป็นครูสอนร่วม (Co-teacher) ซึ่งอยู่ช่วยครูชาวต่างชาติในขณะสอน

2) เป็นครูพิเศษประจำวิชา

3) ทำงานร่วมกับครูชาวต่างชาติโดยทำความเข้าใจและมีข้อตกลงในการทำงานร่วมกัน

4) ทำงานด้านการทำหลักฐานการศึกษาของห้องเรียน

2.3 การพัฒนาบุคลากรครู โรงเรียนที่ 1 มีการพัฒนาบุคลากรครูตามหลักเกณฑ์ของ English Program คือ

2.3.1 การส่งอบรมสัมมนากับหน่วยงานภายนอก และมีการพัฒนาครูภายในโรงเรียน

2.3.2 การจัดอบรมวัฒนธรรมไทยให้กับครูชาวต่างชาติ นั้น ถ้าไม่คำนึงถึงการได้รับใบประกาศนียบัตรจากกระทรวงศึกษาธิการแล้ว โรงเรียนได้จัดให้ครูชาวต่างชาติเรียนรู้วัฒนธรรมไทยได้บ่อยครั้ง เช่น มีการจัดอบรมและพาไปทัศนศึกษาสถานที่สำคัญต่างๆ เช่น วัดพระแก้ว หรือไปสถานที่สำคัญที่อยู่ชานเมือง เป็นต้น

2.3.3 การส่งอบรมอย่างต่อเนื่องโดยฝ่ายวิชาการซึ่งรับผิดชอบดูแลการสอน หากเห็นบกพร่องการสอนด้านใดก็จะจัดอบรมให้

2.3.4 การศึกษาดูงานต่างประเทศก็มีการเดินทางไปดูงาน เป็นกลุ่มย่อยจำนวน 2-3 คน แล้วนำกลับมาเล่าให้เพื่อนครูฟัง

2.3.5 ครูชาวไทยมีการส่งอบรมอย่างต่อเนื่องจากเอกสารแจ้งเชิญอบรมจากหน่วยงานภายนอก

2.4 การปกครองครูชาวต่างชาติ มีการประชุมนิเทศครูก่อนเริ่มปฏิบัติงาน ถ้ารับมาในช่วงกลางปีก็มีการประชุมในเดือนตุลาคม เมื่อทำงานแล้วจึงมีการจัดทัศนศึกษาทั้งภาคเรียนที่ 1 และภาคเรียนที่ 2 ให้ครูเลือกสถานที่ท่องเที่ยวและออกค่าใช้จ่ายเองซึ่งจะไม่สูง เพราะเป็นการเที่ยวในวันเดียว เช่น ไปเที่ยวชมตลาดน้ำ เที่ยวตลาดวัดดอนหวาย มีการจัดกิจกรรมสร้างความเข้าใจระหว่างครูชาวไทยและครูชาวต่างชาติโดยเปิดโอกาสให้ได้พบปะพูดคุยกันก่อนเปิดเรียน มีการจัดงานเลี้ยง จัดค่ายภาษาอังกฤษให้มาทำงานร่วมกัน

2.5 สวัสดิการบุคลากร หากครูชาวต่างชาติมีความประพฤติดีจะมีการต่อสัญญาจ้างกรณีที่มิประพฤติกรรมและผลงานดีจะสร้างขวัญกำลังใจให้โดยจัดให้สอนพิเศษในช่วงปิดภาคฤดูร้อน โดยได้รับเงินพิเศษนอกเหนือจากเงินเดือน ถ้าทำงานดีจะขึ้นอยู่กับข้อตกลงอาจมีโบนัสให้

3. งานการบริหารทั่วไป ประกอบด้วย

3.1 การรับนักเรียน โรงเรียนที่ 1 มีการดำเนินการเกี่ยวกับการรับนักเรียนดังนี้

3.1.1 การรับนักเรียนทั้งชายและหญิง

1) มีการทดสอบนักเรียนในแต่ละระดับทดสอบต่างกัน คือ ประถมศึกษาตอนต้นทดสอบภาษาอังกฤษ ประถมศึกษาตอนปลาย ทดสอบภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และภาษาไทย

2) การสัมภาษณ์นักเรียนโดยครูชาวต่างชาติ

3.1.2 งานการบริหารจัดการห้องเรียน ห้องประกอบ และห้องปฏิบัติการ จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและข้อมูลแบบสำรวจรายการพบว่า โรงเรียนมีห้องเรียน ห้องปฏิบัติงาน ที่ตรงกับมาตรฐานของสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ดังนี้ มีห้องเรียนขนาด 6x8 เมตร มีจำนวนห้องเรียนพอเพียงกับจำนวนนักเรียนที่เปิดสอน มีห้องเรียนที่มีทางเข้า 2 ทาง แต่ละทางต้องกว้างไม่น้อยกว่า 80 เมตร มีห้องพยาบาลแยกชายและหญิง มีการแยกห้องพักสำหรับครูชาวต่างชาติ มีห้องวิทยาศาสตร์ขนาด 6x8 เมตร และมีห้องปฏิบัติการทางภาษาขนาด 6x8 เมตร และมีห้องอื่น ๆ ได้แก่ ห้องดนตรีไทย ห้องดนตรีสากล ห้องสื่อ ห้องศิลปะ และห้องทดลองวิทยาศาสตร์ และห้องอื่น ๆ ขนาด 6x8 เมตร

3.1.3 งานสัมพันธ์ชุมชน โรงเรียนมีการเชิญผู้ปกครองมาที่โรงเรียนในโอกาสและวาระสำคัญต่าง ๆ ได้แก่ งานวันวิชาการที่มีการแสดงผลงานนักเรียน งานกีฬาสี และงานวันสำคัญประจำปีต่าง ๆ โรงเรียนมีส่วนในการให้บริการแก่ชุมชนในโอกาสและวาระต่าง ๆ ได้แก่ การจัดสอนภาษาอังกฤษให้กับบุตรหลานเจ้าหน้าที่ตำรวจ การอนุญาตให้ใช้สถานที่ของโรงเรียนในการจัดประชุมหรือกิจกรรมของชุมชนตามโอกาสและความเหมาะสม โรงเรียนมีวิธีการแสดงผลการเรียนหรือพฤติกรรมของนักเรียนให้กับผู้ปกครองทราบโดยเชิญผู้ปกครองมารับผลการเรียนที่โรงเรียน มีการบันทึกลงสมุดสื่อสาร สมุดจดการบ้าน กรณีนักเรียนที่มีความจำเป็นต้องเชิญผู้ปกครองพบเป็นรายบุคคล ทางโรงเรียนจะติดต่อเชิญทางโทรศัพท์ หรือรายงานพฤติกรรมให้ทราบทางโทรศัพท์ โรงเรียนมีวิธีการประชาสัมพันธ์งานและกิจกรรมของโรงเรียนให้ชุมชนทราบโดยมีจดหมายแจ้งไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4. งานงบประมาณ ประกอบด้วย

4.1 การจัดสรรงบประมาณโรงเรียนในปีการศึกษา โรงเรียนมีการดำเนินงานการจัดทำงบประมาณปีการศึกษา เพื่อเสนอแผนงานและงบประมาณให้ที่ประชุมพิจารณา งบประมาณที่จัดสรรสูงสุดคือ งบประมาณการก่อสร้างอาคารเรียน รองลงมาคือ เงินเดือนบุคลากร ค่าเครื่องมือและสื่อการสอน สวัสดิการบุคลากร และการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ ตามลำดับ

เนื่องจากโรงเรียนอยู่ในระยะเริ่มต้น มีการก่อสร้างอาคารเรียนเพิ่มเติม งบประมาณในด้านนี้จึงมีมากกว่าเงินเดือนบุคลากร

4.2 งานการเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษา จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน พบว่าโรงเรียนที่ 1 ได้รับการอนุมัติเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาตามที่ขออนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการ โดยค่าธรรมเนียมการศึกษามีความเพียงพอต่อการบริหารงาน โดยการบริหารงบประมาณโครงการจะเพียงพอหรือไม่ อยู่ที่ยอดจำนวนนักเรียน ถ้ารับได้มากก็จะเพียงพอ

นอกจากค่าธรรมเนียมการศึกษาแล้ว โรงเรียนที่ 1 ยังมีการเก็บค่าห้องเรียนปรับอากาศด้วย

4.3 งานสวัสดิการนักเรียน ได้แก่

4.3.1 การบริการ ได้แก่ การบริการรถตู้รับ-ส่ง การตรวจสุขภาพร่างกายปีละ 1 ครั้ง การตรวจสุขภาพฟันปีละ 2 ครั้ง การประกันอุบัติเหตุ 24 ชั่วโมง อาหารว่าง 2 เวลา เข้า-บ่าย อาหารกลางวัน และอาหารเย็น

4.3.2 การบริการของโรงเรียน ได้แก่

4.3.3 บริการสุขภาพ ตรวจสุขภาพ ตรวจสุขภาพฟัน ฉีดวัคซีน

4.3.4 บริการรถโรงเรียน รถตู้ปรับอากาศ มีครูประจำรถทุกคัน

4.3.5 ประกันอุบัติเหตุ ทำประกันอุบัติเหตุให้กับนักเรียนทุกคนในวงเงิน 100,000

บาท

4.3.6 ทุนการศึกษา จัดมอบทุนการศึกษาให้กับนักเรียนที่เรียนดี หรือมี

ความสามารถโดดเด่น ประพฤติดี ขาดแคลนทุนทรัพย์ มอบทุนให้ในวันไหว้ครู

4.2 งานกองทุนการศึกษา จากแบบสำรวจรายการพบว่า โรงเรียนมีกองทุนการศึกษา สำหรับนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกจำนวน 3% ของจำนวนนักเรียนแต่ละปีการศึกษา โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายเพิ่ม และโรงเรียนให้ทุนการศึกษาภายในโรงเรียน โดยการจัดนักเรียนแลกเปลี่ยน กับโรงเรียนในต่างประเทศซึ่งโรงเรียนติดต่อโดยตรงกับโรงเรียนในต่างประเทศ

โรงเรียนที่ 2

1. งานวิชาการ ประกอบด้วย

1.1 งานหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร

1.1.1 งานการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนที่ 2 มีการดำเนินการโดยมี ที่ปรึกษาโรงเรียนทั้งชาวต่างชาติและชาวไทยให้คำแนะนำ มีคณะครูผู้สอนเป็นคณะทำงานจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษา โดยการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 ของ กระทรวงศึกษาธิการเป็นหลักสูตรแกนกลาง และมีการผสมผสานกับหลักสูตรต่างประเทศ คือ หลักสูตรออสเตรเลีย และหลักสูตรคานาดา

1.1.2 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องโดย

1) ใช้ข้อมูลการประเมินหลักสูตรแต่ละปีการศึกษามาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร

2) การมอบหมายให้คณะครูชาวไทยปรับแก้ไขหลักสูตรภาษาไทย และ

หัวหน้าวิชาการต่างประเทศปรับหลักสูตรภาษาอังกฤษ โดยการศึกษาหลักสูตร หนังสือแบบเรียน ทั้งของไทยและต่างประเทศ เพื่อปรับหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพของสังคมไทย

3) โรงเรียนที่ 2 ได้รับความร่วมมือจากโรงเรียนพี่โรงเรียนน้อง (Brother & Sister School) 2 โรงเรียนในประเทศออสเตรเลียส่งครูมาให้คำแนะนำ

4) โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนที่ 2 พัฒนาจากโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของกระทรวงศึกษาธิการ โดยปรับโครงสร้างเป็นสองภาษา คือ ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ คาบเรียนละ 50 นาที ดังปรากฏในตาราง 6

ตาราง 6 โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนที่ 2

กลุ่มสาระการเรียนรู้	จำนวนคาบเรียน/สัปดาห์ แบ่งตามภาษาที่ใช้สอน				ข้อมูล เพิ่มเติม
	ช่วงชั้นที่ 1(ป.1-3)		ช่วงชั้นที่ 2(ป.4-6)		
	ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ	ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ	
ภาษาไทย	5	-	4	-	
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	2	-	4	-	
ภาษาอังกฤษ	-	7	-	4	
คณิตศาสตร์	1	5	1	4	
วิทยาศาสตร์	1	2	1	3	
สุขศึกษา และพลศึกษา		2	-	2	
การทำงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยี	1	-	1	-	
● คอมพิวเตอร์	1	-	1	-	
ศิลปะ					
● ศิลปะ	-	1	-	1	
● นาฏศิลป์	1	-	1	-	
● ดนตรี	1	-	1	-	
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					
● กิจกรรมแนะแนว	1	-	1	-	
● ลูกเสือ-เนตรนารี	1		1	-	
● อังกฤษ	1	-	-	1	
● คีร์ยบอร์ด	1		-	-	
● Cooking&Design Technology	-	1	-	1	
● ว่ายน้ำ	1	-		1	
● ชมรมภาษาจีน/ญี่ปุ่น					2
● ชมรมดนตรีไทย/ดนตรีสากล/ ลีลาศ/ว่ายน้ำ	-	-	- 1	- -	
รวมจำนวนคาบ/สัปดาห์	18	18	17	17	
รวม	36		36		

จากตาราง 6 โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนที่ 2 พบว่า โรงเรียนที่ 2 ได้กำหนดกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอนเป็นภาษาอังกฤษ ได้แก่ วิชาภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์

วิทยาศาสตร์ และสุขศึกษาและพลศึกษา และกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ศิลปะ) โดยจัดให้มีคาบ การเรียนเสริมจำนวน 1 คาบ เฉพาะวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เรียนเป็นภาษาไทย คือ ภาษาไทย สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรมไทย กลุ่มการทำงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยี และกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (นาฏศิลป์และดนตรี)

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เรียนเป็นภาษาไทย คือ กิจกรรมแนะแนว และ กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 มีกิจกรรมเสริมศักยภาพ ได้แก่ อังกฤษ วายน้ำ คีบอร์ด เรียนเป็นภาษาไทย ส่วน Cooking & Design Technology เรียนเป็น ภาษาอังกฤษ ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 มีกิจกรรมชมรมเป็นภาษาไทย คือ ชมรมดนตรี ไทย ชมรมดนตรีสากล ชมรมลีลาศ และชมรมว่ายน้ำให้นักเรียนเลือกเรียน 1 ชมรม และนักเรียน ตั้งแต่มัธยมศึกษาปีที่ 3 สามารถเลือกเรียนภาษาที่สาม คือ ภาษาจีน หรือภาษาญี่ปุ่น ได้อีก 1 ภาษา

1.2 การจัดกระบวนการเรียนการสอน โรงเรียนที่ 2 ได้มีการจัดกระบวนการเรียนการสอน สรุปได้ดังนี้

1.2.1 การเปิดระดับชั้นเรียน โรงเรียนที่ 2 ได้เปิดสอนไล่ระดับชั้นจาก ประถมศึกษาปีที่ 1 ก่อน แล้วจึงเปิดสอนเพิ่มระดับชั้นละระดับทุกปีการศึกษา จนถึงระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 ในปีการศึกษา 2550

1.2.2 จำนวนนักเรียนต่อชั้นเรียน ไม่เกินห้องละ 30 คน

1.2.3 แนวคิดและนวัตกรรมการศึกษา ประกอบด้วย

- 1) พหุปัญญา (Multiple Intelligences)
- 2) การสอนภาษาอย่างสมดุล (Balanced Literacy Approach)
- 3) การเรียนรู้อย่างมีความสุข (Learning is Happiness)
- 4) การสอนภาษาแบบธรรมชาติ (Whole Language)

1.2.4 กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประกอบด้วย

- 1) การสอนแบบโครงงาน (Project Approach)
- 2) การสอนแบบบูรณาการ (integrate)
- 3) เน้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง (Learning by doing)
- 4) การสอนโดยสรุปเป็นองค์ความรู้ (Constructivism)
- 5) การสอนให้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง

1.2.5 มีกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นสาระสำคัญในเรื่องต่อไปนี้

- 1) การส่งเสริมบริบทของความเป็นไทย ได้แก่

1.1) โรงเรียนที่ 2 ยึดหลักปรัชญา “เรียนรู้อย่างมีความสุข ปลูกฝัง ห่วงใยความเป็นไทย สู่มาตรฐานระดับสากล” ซึ่งมีความสอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ของกระทรวงศึกษาธิการ

1.2) กำหนดให้ครูเป็นตัวอย่างที่ดีของการส่งเสริมให้เกิดความรัก
ท้องถิ่น ประเทศชาติ และความเป็นไทย การส่งเสริมและปลูกฝังมารยาทแบบไทย โดยครูชาวไทย
และครูชาวต่างชาติต้องยกมือไหว้ พร้อมกล่าวทักทายตอนเช้าว่า “สวัสดี”

1.3) มีกิจกรรมเด็กดีมีมารยาท เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีมารยาทที่ดี

1.4) มีกิจกรรมที่ส่งเสริมการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้อง เช่น ภาษาไทยวัน
ละคำ วันสุนทรภู่ การแข่งขันประกวดการอ่านทำนองเสนาะ การแต่งกลอนสี่ ในวันสุนทรภู่

1.5) การส่งเสริมความรักในท้องถิ่น และประเทศชาตินั้น โรงเรียนมี
กิจกรรมเกี่ยวกับศิลปะไทย ได้แก่ วงดนตรีอังกะลุง ชมรมดนตรีไทย

1.6) การจัดทำสาระการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความเป็นไทยอยู่ในกลุ่มสาระ
การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ได้แก่ การเคารพธงชาติ การสวดมนต์ทุกเช้า การ
ทำบุญตักบาตรในวันสำคัญ

1.7) การจัดกิจกรรมจำหน่ายสินค้าฝีมือนักเรียนเพื่อนำเงินไปบริจาค
โดยมีผู้ปกครองร่วมเดินทางไป เป็นต้น

1.8) มีโครงการเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเสริมสร้างค่านิยมที่ดีทั้งความรัก
ท้องถิ่นประเทศชาติ ความประหยัดออม การรู้จักใช้จ่าย การรู้จักค้าขาย ฯลฯ

2) การส่งเสริมความเป็นสากล ได้แก่

2.1) การจัดกิจกรรมที่เน้นความเป็นสากล เช่น กิจกรรมวันคริสตมาส
การแสดงประจำปีโดยการแสดงละครภาษาอังกฤษ

2.2) การส่งเสริมให้นักเรียนมีความพร้อมที่จะเรียนรู้คอมพิวเตอร์ และ
อินเทอร์เน็ต โดยมีการบูรณาการการเรียนรู้ในทุกวิชา ให้นักเรียนทำรายงานหรือนำเสนองานโดย
ใช้คอมพิวเตอร์ การทำรายงานเป็นภาษาอังกฤษโดยค้นหาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต

3) การจัดการเรียนการสอนโดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และ
ค่านิยมที่ดีงามสร้างความมั่นใจและส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร ได้แก่

3.1) การจัดกีฬาสัมพันธ์เพื่อการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างโรงเรียน ให้
นักเรียนรู้จักการเป็นนักกีฬาที่ดี

3.2) การส่งนักเรียนออกแข่งขันภายนอก เช่น การแข่งขันฟุตบอล
การประกวดเล่านิทาน การประกวดอังกะลุง การจัดวงดนตรีไทย วงดนตรีสากล เพื่อฝึกให้
นักเรียนทำงานด้วยกัน มีความสามัคคี มีความรับผิดชอบ และกล้าแสดงออก

3.3) การแข่งขันประกวดร้องเพลงภาษาอังกฤษ การพูดรายงานหน้า
เสาธงเป็นภาษาอังกฤษ การจัดค่ายภาษาอังกฤษ

4) การจัดกิจกรรมปรับพื้นฐานความพร้อมก่อนเริ่มเรียน

4.1) มีการทดสอบความพร้อมเป็นภาษาอังกฤษและภาษาไทย
ทางด้านภาษา ความรู้รอบตัว และเชาว์ปัญญา

4.2) เมื่อนักเรียนสมัครเรียนจะมีครูชาวต่างชาติเป็นผู้สัมภาษณ์ และมีการทดสอบความพร้อมทางภาษาไทยจากครูชาวไทย

4.3) มีการสังเกตการเรียนของนักเรียนเพิ่งเริ่มเรียน พร้อมรายงานให้ฝ่ายบริหารทราบ

4.4) กรณีนักเรียนไม่พร้อมโรงเรียนจะเชิญผู้ปกครองมาปรึกษา และจัดสอนซ่อมเสริมเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มย่อย

1.2.6 โครงการและกิจกรรมที่สำคัญของโรงเรียนที่ 2 ดังปรากฏในตาราง 7

ตาราง 7 โครงการและกิจกรรมที่สำคัญของโรงเรียนที่ 2

ชื่อโครงการ/กิจกรรม/ชมรม	ความเป็นไทย	ความเป็นสากล	ความรักท้องถิ่น ประเทศชาติ	คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงงาม	การสร้าง ความเชื่อมั่นในตนเอง	กล้าใช้ ภาษาอังกฤษใน การสื่อสาร
โครงการรักการอ่าน	✓	✓	✓	✓	✓	✓
โครงการวันสำคัญต่าง ๆ	✓	✓	✓	✓	✓	✓
โครงการเศรษฐกิจพอเพียง	✓	-	✓	✓	✓	✓
กิจกรรมค่ายลูกเสือ-เนตรนารี	✓	-	✓	✓	✓	-
กิจกรรมกีฬา	✓	✓	✓	✓	✓	✓

จากตาราง 7 โครงการและกิจกรรมสำคัญของโรงเรียนที่ 2 พบว่า โรงเรียนที่ 2 มีโครงการและกิจกรรมที่ต่อเนื่องในการส่งเสริมสาระสำคัญตามหลักเกณฑ์การดำเนินงานจัดกระบวนการเรียนการสอนของโครงการ English Program

1.3 งานสื่อการเรียนการสอน จากแบบสำรวจรายการพบว่า โรงเรียนที่ 2 ได้มีการดำเนินงานสื่อการเรียนการสอน ดังนี้คือ

1.3.1 การจัดหา จัดซื้อ สื่อการเรียนการสอน โรงเรียนที่ 2 มีหลักเกณฑ์ในการจัดหา จัดซื้อ และผลิตสื่อดังนี้

1) มีโครงการผลิตสื่อการสอน โดยคณะครูชาวไทยและครูชาวต่างชาติ ร่วมกันผลิตสื่อการสอนตามความต้องการของครู

2) มีการผลิตสื่อการสอนตามบทเรียน และโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อใช้ประกอบการสอน

3) มีการจัดหา จัดซื้อสื่อการสอนประจำปีการศึกษา โดยครูชาวไทย และครูชาวต่างชาติได้คัดเลือกสื่อการสอนด้วยตนเอง

4) มีการให้บริการสื่อการสอนผ่านอินเทอร์เน็ต ทั้งสื่อออนไลน์ฟรี และสมัครเป็นสมาชิกเพื่อให้ได้เอกสารประกอบการสอน

5) มีการทบทวนและประเมินการใช้หนังสือแบบเรียน แบบฝึกหัดก่อนสั่งซื้อหนังสือใหม่ทุกปีการศึกษา

6) แต่ละวิชามีการคัดเลือกหนังสือเรียนและแบบฝึกหัด โดยคณะครูชาวไทยและครูชาวต่างชาติ ผู้บริหาร รวมทั้งมีที่ปรึกษาโรงเรียนตรวจสอบสาระให้สอดคล้องและครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร

1.3.2 ประเภทของสื่อการสอน เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของ English Program ดังนี้

1) หลักสูตร หนังสือ และเอกสารประกอบการสอน โรงเรียนมีหลักสูตรขั้นพื้นฐานทั้งฉบับภาษาไทยและภาษาอังกฤษ มีหนังสือแบบเรียนที่เป็นภาษาไทยครบถ้วนตามหลักสูตรกำหนดอย่างน้อย 10 ชุดในห้องสมุด ได้รับอนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการ มีเอกสารประกอบการเรียนการสอนครบทุกวิชาในจำนวนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหาหลักสูตร ได้แก่ เอกสารประกอบวิชา วิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ มีรายการหนังสือทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษในห้องสมุดและที่ใช้ในการเรียนการสอน มีแบบเรียนของสำนักพิมพ์ต่างประเทศให้ผู้เรียนได้เรียนอย่างหลากหลาย คือ แบบเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

2) สื่อเทคโนโลยี โรงเรียนมีสื่อการเรียนการสอน วัสดุ อุปกรณ์ในรูปแบบต่าง ๆ ที่ทันสมัยสอดคล้องกับหลักสูตร มีสื่อ ICT เพื่อเสริมทักษะทางภาษาอังกฤษแก่ผู้เรียน และมีการให้บริการแนะนำการใช้สื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่

3) แหล่งเรียนรู้ โรงเรียนมีบรรยากาศในห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ มีแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยในโรงเรียน มีแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยภายนอกโรงเรียน ห้องสมุดโรงเรียนมีหนังสือภาษาอังกฤษที่เพียงพอต่อความต้องการ และมีห้องคอมพิวเตอร์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

1.3.3 การให้บริการสื่อการเรียนการสอน มีการดำเนินงานดังนี้

1) การจัดระบบการเก็บสื่อการเรียนการสอน ประกอบด้วย

1.1) สื่อการสอนส่วนกลาง โดยมีเจ้าหน้าที่ฝ่ายโสตทัศนูปกรณ์จัดเก็บไว้ในห้องสมุด IT เพื่อให้บริการเบิกใช้

1.2) มีการให้บริการผลิตสื่อการสอนให้สอดคล้องกับบทเรียน โดยคณะครูทำงานการผลิต และส่งให้กับห้องเรียนทุกห้อง

1.3) มีสื่อการสอนประจำห้องเรียน เพื่อให้ครูใช้ตลอดปีการศึกษา

2) การให้บริการห้องสมุด IT ของโรงเรียน ให้บริการนักเรียน และครู โดยจัดหาหมวดหมู่หนังสือระบบดิจิทัล และแบ่งโซนของหนังสืออ่าน หนังสือแบบเรียน และหนังสือคู่มือครู เพื่อสะดวกในการใช้บริการ รวมทั้งคอมพิวเตอร์พร้อมอินเทอร์เน็ต

3) มีสื่อประกอบการสอนวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ครบทุกระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1-6 เก็บในห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์และห้องคณิตศาสตร์ โดยมีครูวิทยาศาสตร์ให้คำแนะนำ

4) มีห้องคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต เพียงพอกับการให้บริการกับครูและนักเรียน

1.4 งานนิเทศ ติดตามผลการปฏิบัติงาน โรงเรียนที่ 2 มีการดำเนินงานดังนี้

1.4.1 มีการนิเทศการสอนครูชาวไทยและครูชาวต่างชาติอย่างต่อเนื่อง

1.4.2 มีศึกษานิเทศก์จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามาติดตามผลการเรียนการสอน

สอน

1.4.3 มีการจัดปฐมนิเทศครูชาวต่างชาติก่อนเริ่มปฏิบัติงานเพื่อให้ความเข้าใจ

หลักสูตร English Program

1.4.4 มีการจัดทัศนศึกษานอกสถานที่ประจำปีเพื่อสร้างความคุ้นเคยให้

ครูชาวต่างชาติและครูชาวไทยก่อนเริ่มปฏิบัติงาน

1.4.5 มีการประชุมเพื่อชี้แจงเกี่ยวกับกฎระเบียบและวัฒนธรรมไทย และวัฒนธรรมการดูแลนักเรียนของครูชาวไทยที่แตกต่างกัน รวมทั้งแจกคู่มือบุคลากร

1.4.6 มีการประชุมเพื่อชี้แจงวิธีการใช้ห้องปฏิบัติการต่างๆ เพื่อให้ครูทราบถึงสื่อและแหล่งเรียนรู้ในเรียน

1.4.7 มีการนิเทศการสอนครูชาวต่างชาติและครูชาวไทยทุกภาคเรียน โดยแจ้งผลประเมินเพื่อการพัฒนา

1.4.8 มีการเดินเยี่ยมชมชั้นเรียนของผู้บริหารทุกเช้าและบ่าย เพื่อให้คำแนะนำการปฏิบัติงานกับครู

1.4.9 มีการนิเทศการสอน และประชุมแนะนำการสอนโดยที่ปรึกษาโรงเรียน

1.5 การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน โรงเรียนมีการดำเนินงานดังนี้

1.5.1 มีการวัดและประเมินผลตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการตามภารกิจในการวัดประเมินผลดังนี้ การประเมินผลการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ การประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และการเขียนสื่อความ การประเมินตัดสินผลการเรียนรู้เพื่อผ่านช่วงชั้น การประเมินตัดสินผลการเรียนเพื่อจบหลักสูตร การประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ NT การเทียบโอนผลการเรียน

1.5.2 โรงเรียนมีการจัดทำหลักฐานการศึกษาเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

1.5.3 มีการประเมินผลด้านคุณธรรม จริยธรรม มีการประเมินเพื่อการปรับปรุงตลอดระยะเวลาของการเรียนการสอน และมีการประเมินผลจากสภาพจริง

1.5.4 มีการกำหนดเกณฑ์การประเมินผล โครงการสอนประจำภาคเรียนก่อนเริ่มสอน โดยกำหนดคะแนนและวิธีการประเมินผล มีการประเมินผลการเรียนหลากหลายวิธี และ

ส่งผลการประเมินทุกสิ้นเดือน มีการตรวจสอบความถูกต้องของคะแนนการประเมินโดยครูสอนรวม

1.5.5 วิชาที่สอบโดยใช้ข้อสอบ คือ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์

1.5.6 มีการทดสอบเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการสอบมาตรฐานชาติ โดยทำข้อสอบเลียนแบบข้อสอบ NT และทดสอบนักเรียนก่อนสอบจริง

1.5.7 มีการวัดประเมินผลนักเรียนโดยใช้ข้อสอบมาตรฐานชาติ (National Test) ในระดับประถมศึกษาปีที่ 2-3

1.5.8 มีการวัดประเมินผลนักเรียนทางด้านภาษาอังกฤษ โดยใช้ข้อสอบมาตรฐานสากล คือ Cambridge test เพื่อประเมินมาตรฐานนักเรียนทางด้านภาษาอังกฤษ

2. งานการบริหารบุคลากร โรงเรียนที่ 2 มีแนวการดำเนินงานดังนี้

2.1 การจัดหา คัดสรร บรรจุ และจำหน่าย

2.1.1 ครูชาวต่างชาติ โรงเรียนที่ 2 มีการจัดหา โดยวิธีติดต่อผ่านบริษัทตัวแทนจัดหาครูชาวต่างชาติ รับสมัครผ่านอินเทอร์เน็ต และครูชาวต่างชาติมาสมัครเองที่โรงเรียน

วิธีคัดสรรครูชาวต่างชาติ คือ บริษัทตัวแทนจัดหาครูนำเอกสารประวัติ ประสบการณ์และหลักฐานการศึกษามาให้ศึกษาก่อน จึงนัดสัมภาษณ์ และทดลองสอน

ครูชาวต่างชาติที่บรรจุเป็นครูโรงเรียน จะได้รับการดำเนินเรื่องเพื่อให้ได้เอกสารใบอนุญาตเป็นครู และใบอนุญาตบรรจุครูโรงเรียน โดยเป็นครูที่จบปริญญาตรีทางการศึกษา และมีเอกสารตัวจริงในการดำเนินเรื่อง

ครูชาวต่างชาติทั้งจากบริษัทตัวแทนจัดหาและครูที่บรรจุโรงเรียน มีประสบการณ์การสอนอย่างน้อย 1 ปี สามารถพูดสื่อสารง่าย ๆ เป็นภาษาไทยได้ มีการทำสัญญาจ้างเป็นปีการศึกษา เมื่อครบปีการศึกษาจะมีการประเมินผลการทำงาน และต่อสัญญาจ้างหรือแจ้งหมดสัญญาจ้าง

บทลงโทษและการให้ออกของครูชาวต่างชาติ มีการดำเนินการอย่างมีขั้นตอน คือ การตักเตือนด้วยวาจา การตักเตือนเป็นลายลักษณ์อักษร และให้ออก โดยยกเลิกสัญญาจ้างครู เฉพาะครูของบริษัทสามารถแจ้งบริษัทขอเปลี่ยนครูผู้สอนทันที ส่วนครูของโรงเรียนเรียกตักเตือน และแจ้งไม่ต่อสัญญาจ้างในปีการศึกษาต่อไป

ครูชาวไทยทุกคนจบปริญญาตรีทางการศึกษา หรือสาขาที่เกี่ยวข้อง หรือจบปริญญาตรีมีความสามารถทางภาษาอังกฤษในการสื่อสารและมีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 3 ปี

2.2.2 ครูชาวไทย โรงเรียนที่ 2 มีวิธีการจัดหาโดย การประกาศรับสมัครทั่วไป รับสมัครทางหนังสือพิมพ์และอินเทอร์เน็ต โดยเน้นความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

2.2 บทบาทหน้าที่ของบุคลากรครู

2.2.1 ครูชาวต่างชาติ

- 1) ครูชาวต่างชาติที่เป็นเจ้าของภาษา มีหน้าที่เป็นครูประจำชั้น (Class teacher)
- 2) การทำงานร่วมกับครูชาวไทย เน้นการทำงานเป็นทีม และสถานะเป็นครูประจำชั้นคู่ ต้องให้เกียรติซึ่งกันและกัน ให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือกันในการทำงาน โดยยึดตัวนักเรียนเป็นสำคัญ
- 3) ครูชาวไทยต้องอยู่กับครูชาวต่างชาติขณะสอน โดยช่วยดูแลนักเรียน แต่ไม่แปลความหมายให้นักเรียน
- 4) ครูชาวต่างชาติทำทุกอย่างตั้งแต่เช้า มีกิจกรรมหน้าแถวโดยครูชาวต่างชาติและครูไทยผลัดกันทำหน้าที่จัดกิจกรรมเช้า ครูต่างชาติต้องช่วยดูแลและตักอาหารให้นักเรียน

2.2.2 ครูชาวไทย

- 1) เป็นครูสอนร่วม (Co-teacher) ซึ่งอยู่ช่วยครูชาวต่างชาติในขณะสอน
- 2) เป็นครูพิเศษประจำวิชา
- 3) ทำงานร่วมกับครูชาวต่างชาติโดยทำความเข้าใจและข้อตกลงกับครูชาวต่างชาติในการทำงานร่วมกัน
- 4) ทำงานด้านการทำหลักฐานการศึกษาของห้องเรียน

2.3 การพัฒนาบุคลากรครู โรงเรียนที่ 2 มีการพัฒนาบุคลากรครูตามหลักเกณฑ์ของ English Program คือ

2.3.1 การส่งอบรมสัมมนากับหน่วยงานภายนอก และมีการพัฒนาครูภายในโรงเรียน

2.2.2 ครูชาวไทยมีการอบรมอย่างต่อเนื่องจากเอกสารแจ้งอบรมจากหน่วยงานภายนอก

2.2.3 มีการจัดอบรมภายในสถานศึกษาเกี่ยวกับแนวคิด และนวัตกรรมการสอน อาทิเช่น Whole Language, Balanced Literacy Approach, Multiple Intelligences เป็นต้น

2.2.4 มีการส่งครูชาวต่างชาติเข้ารับการอบรมสัมมนาภายนอกได้แก่ การอบรมของบริษัทตัวแทนจำหน่ายหนังสือเพื่อพัฒนาการสอน การอบรมเกี่ยวนวัตกรรมการเรียนรู้ เช่น Project Approach

2.2.5 มีการอบรม และนิเทศการสอนโดยผู้บริหารโรงเรียน และคณะที่ปรึกษาโรงเรียน

2.4 การปกครองครูชาวต่างชาติ มีการประชุมนิเทศครูก่อนเริ่มปฏิบัติงาน มีประชุมครูทั้งครูชาวต่างชาติและครูชาวไทยทุกสัปดาห์ และเมื่อมีกิจกรรมพิเศษ มีการจัดทัศนศึกษาเพื่อสร้างสัมพันธ์ทุกปีการศึกษา

2.5 สวัสดิการบุคลากร ทั้งครูชาวไทยและครูชาวต่างชาติของโรงเรียนได้รับสวัสดิการเหมือนกัน ได้แก่ อาหารกลางวัน ค่าพอร์ม สวัสดิการรักษายาบาล การประกันอุบัติเหตุ ทัศนศึกษาบุคลากรประจำปีการศึกษา งานรื่นเริงปีใหม่ และวันหยุด คือ ในช่วงปิดกลางปีเดือนตุลาคมครูจะได้วันหยุด 1 สัปดาห์ และช่วงเทศกาลคริสต์มาสและปีใหม่ หยุด 10 วัน และหยุด 20 วันในช่วงปิดภาคฤดูร้อน เฉพาะครูมีเบี้ยขยันให้สำหรับครูที่ไม่เคยขาด ลา มาสายในหนึ่งปี การศึกษา ส่วนของครูชาวต่างชาติยังไม่เคยได้รับรางวัล ครูชาวต่างชาติที่จ้างผ่านบริษัทจะรับสวัสดิการจากบริษัท

3. งานการบริหารทั่วไป ประกอบด้วย

3.1 การรับนักเรียน โรงเรียนที่ 2 มีการดำเนินงานเกี่ยวกับการรับนักเรียนดังนี้

3.1.1 การรับนักเรียนทั้งชายและหญิง

1) มีการทดสอบนักเรียนก่อนเริ่มเรียนโดยการสัมภาษณ์ครูชาวต่างชาติและครูชาวไทย

3) มีการนัดสัมภาษณ์ผู้ปกครองเพื่อทราบแนวคิด ความคาดหวัง พร้อมชี้แจงหลักสูตรให้ผู้ปกครองเข้าใจก่อนเริ่มมาเรียน

3.2 งานการบริหารจัดการห้องเรียน ห้องประกอบ ห้องปฏิบัติการ และอาคารเรียน จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร และข้อมูลแบบสำรวจรายการพบว่า โรงเรียนมีห้องเรียน ห้องปฏิบัติงาน ที่ตรงกับมาตรฐานของสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ดังนี้ มีห้องเรียนขนาดใหญ่กว่า 6x8 เมตร มีจำนวนห้องเรียนพอเพียงกับจำนวนนักเรียนที่เปิดสอน มีห้องเรียนที่ทางเข้า 2 ทาง แต่ละทางต้องกว้างไม่น้อยกว่า 80 เมตร มีห้องพยาบาลแยกชายและหญิง มีการแยกห้องพักสำหรับครูชาวต่างชาติ มีห้องวิทยาศาสตร์ขนาด 6x8 เมตร และมีห้องปฏิบัติการทางคณิตศาสตร์ขนาด 6x8 เมตร และมีห้องวิทยาศาสตร์ และห้องอื่น ๆ ขนาด 6x8 เมตร

3.3 งานสัมพันธ์ชุมชน โรงเรียนมีการเชิญผู้ปกครองมาที่โรงเรียนในโอกาสและวาระสำคัญต่าง ๆ ได้แก่ งานปฐมนิเทศผู้ปกครองประจำปีการศึกษา กิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ งานกีฬา งานการแสดงผลงานนักเรียน และงานวันปิดภาคเรียนประจำปีการศึกษา โรงเรียนมีส่วนในการให้บริการแก่ชุมชนในโอกาสและวาระต่าง ๆ ได้แก่ ชุมชน เนื่องจากโรงเรียนที่ 2 เป็นโรงเรียนที่ได้รับการสนับสนุนจากโรงพยาบาลทำให้มีการจัดส่งนักเรียนออกแสดงให้กับโรงพยาบาลหลายครั้ง โรงเรียนมีการจัดกีฬาสัมพันธ์กับโรงเรียนอื่น โรงเรียนมีวิธีการแสดงผลการเรียนหรือพฤติกรรมของนักเรียนให้กับผู้ปกครองทราบโดยใช้เอกสารสื่อสารบ้านและโรงเรียน สมุดจดการบ้าน และมีหนังสือเชิญประชุมวิชาการร่วมกัน โรงเรียนการให้บริการด้านสถานที่แก่ชุมชน โดยใช้สถานที่ของโรงเรียนเป็นที่จัดงาน มีการให้บริการห้องประชุมสำหรับหน่วยงานของรัฐบาลยืมสถานที่ มีการจัดสัมมนาความรู้ต่าง ๆ ให้กับผู้ปกครอง เช่น ความรู้เกี่ยวกับโรคมือ เท้า ปาก การจัดกิจกรรมนิทานให้กับลูก พัฒนาการทางสมองของเด็ก ฯลฯ ให้กับผู้ปกครองและ

บุคคลภายนอก มีการส่งนักเรียนออกแข่งขันฟุตบอล ประท้วงวงอังกะลุง ประท้วงเล่านิทาน มีการส่งนักเรียนแสดงรำถวายพระพรตามสถานีโทรทัศน์ช่อง 7 ช่อง 9 และช่อง 11 เป็นต้น

4. งานงบประมาณ ประกอบด้วย

4.1 งานการจัดสรรงบประมาณโรงเรียนในปีการศึกษา มีการดำเนินงานโดยการเสนอ คณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาอนุมัติงบประมาณ โดยงบประมาณด้านเงินเดือนบุคลากรมี ยอดสูงสุด รองลงมาคือ การบำรุงรักษาอาคารสถานที่ ค่าเครื่องมือและสื่อการสอน และค่า สวัสดิการ

4.2 งานการเก็บค่าธรรมเนียมนักเรียน จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน พบว่า โรงเรียนที่ 2 ได้รับการอนุมัติเก็บค่าธรรมเนียมนักเรียนตามที่ขออนุมัติจาก กระทรวงศึกษาธิการ โดยค่าธรรมเนียนักเรียนมีความเพียงพอต่อการบริหารงาน หากไม่เน้น งบประมาณด้านอาคารและห้องประกอบต่าง ๆ

4.2 งานสวัสดิการนักเรียน

4.2.1 การให้บริการ ได้แก่ การบริการตรวจสอบสุขภาพนักเรียนภาคเรียนละ 1 ครั้ง การประกันอุบัติเหตุ การประกันสุขภาพ และฉีดวัคซีน

4.2.2 การบริการนมดื่ม อาหารกลางวัน และอาหารว่าง

4.3 งานกองทุนการศึกษา จากแบบสำรวจรายการพบว่า โรงเรียนมีกองทุนการศึกษาสำหรับนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกจำนวน 3% ของจำนวนนักเรียนแต่ละปี การศึกษา โดยมีการดำเนินการด้านการให้ทุนการศึกษานักเรียนดังนี้

4.3.1 มีทุนการศึกษาแก่นักเรียนประถมศึกษปีที่ 1 ทุกปีการศึกษา

4.3.2 มีเกณฑ์การพิจารณาเพื่อรับทุนการศึกษาโดย การประเมินความพร้อม นักเรียนทางด้านภาษา สังคม ธรรมชาติวิทยา และความคิดสร้างสรรค์

4.3.3 นักเรียนที่ผ่านการประเมินความพร้อม ต้องผ่านการสอบสัมภาษณ์ ผู้ปกครอง โดยคณะกรรมการสถานศึกษาและที่ปรึกษาโรงเรียน

4.3.4 นักเรียนที่สมัครเข้ารับการประเมินเพื่อรับทุนการศึกษา เป็นกลุ่มนักเรียนที่ จบการศึกษาระดับอนุบาลปีที่ 3 ของโรงเรียน และนักเรียนจากภายนอกที่สนใจสมัครเข้าร่วม

4.3.5 จำนวนทุนการศึกษาไม่เกิน 10 ทุน ในปีการศึกษา

4.3.6 เงื่อนไขการรับทุนการศึกษา นักเรียนที่รับทุนการศึกษาจะต้องมีระดับผล การเรียนไม่ต่ำกว่า 3.00 ของปีการศึกษา และจะได้รับทุนต่อเนื่องตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6

โรงเรียนที่ 3

1. งานวิชาการ ประกอบด้วย

1.1 งานหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร

1.1.1 งานการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนที่ 3 มีการดำเนินงานโดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรขึ้น เพื่อหลอมความคิดจากผู้ทรงคุณวุฒิ ประชุมกลุ่มย่อยตามกลุ่มสาระ และประชุมใหญ่ทั้งโรงเรียน เพื่อจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยมีผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำและเป็นที่ปรึกษาการวางรากฐานหลักสูตร โดยการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ของกระทรวงศึกษาธิการเป็นหลักสูตรแกนกลาง

1.1.2 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องโดย

- 1) ใช้ข้อมูลการประเมินหลักสูตรจากคณะครูและผู้ปกครองในทุกปีการศึกษา
- 2) ได้รับความร่วมมือทางการศึกษาจากโรงเรียน Pittwater เมืองซิดนีย์

ประเทศออสเตรเลีย ส่ง Head teacher เข้ามาประชุมร่วมกับคณะครูของโรงเรียน เพื่อนิเทศการสอน และการจัดส่งครูชาวต่างชาติมาสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียน รวมทั้งการส่งครูและนักเรียนไปร่วมกิจกรรมและเยี่ยมชมโรงเรียนที่ออสเตรเลีย

1.1.3 โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนที่ 3 พัฒนาจากโครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของกระทรวงศึกษาธิการ โดยปรับโครงสร้างเป็นสองภาษา คือภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยจัดคาบเรียน คาบละ 50 นาที ดังปรากฏในตาราง 8

ตาราง 8 โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนที่ 3

กลุ่มสาระการเรียนรู้	จำนวนคาบเรียน/สัปดาห์ แบ่งตามภาษาที่ใช้สอน				ข้อมูล เพิ่มเติม
	ช่วงชั้นที่ 1(ป.1-3)		ช่วงชั้นที่ 2(ป.4-6)		
	ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ	ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ	
ภาษาไทย	6	-	4	-	
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	3	-	3	-	
ภาษาอังกฤษ	1	5	1	6	
คณิตศาสตร์	1	4	2	5	
วิทยาศาสตร์	1	3	2	3	
สุขศึกษา และพลศึกษา	1	1	1	1	
การทำงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยี					
● งานบ้าน	1	1	1	1	สลับครูชาว ไทยและครู ชาวต่างชาติ
● งานเกษตร	1	1	1	1	
● งานช่าง	1	1	1	1	
● งานเกษตร	1	1	1	1	
● งานธุรกิจ	-	-	1	ประถม 4-6 เรียนอินเตอร์เน็ต	
● คอมพิวเตอร์	1	-	1	-	
ศิลปะ					
● ศิลปะ	1	-	1	-	
● นาฏศิลป์	1	-	1	-	
● ดนตรี		-		-	
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					
● กิจกรรมแนะแนว	1	-	1	-	
● กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี	1		1	-	
● กิจกรรมบูรณาการ	3	3	-	-	เลือกเรียน
● ชมรม (ไทย-อังกฤษ)	-	-	3	3	
รวมจำนวนคาบ/สัปดาห์	20-23	17-19	20-23	17-20	
	40		40		

จากตาราง 8 โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนที่ 3 พบว่า โรงเรียนที่ 3 ได้กำหนดกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เรียนเป็นภาษาอังกฤษ คือ ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสุขศึกษา โดยมีคาบการเรียนเสริมเป็นภาษาไทยในช่วงชั้นที่ 1 จำนวน 1 คาบ และในช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 1-2 คาบ ในสัปดาห์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เรียนเป็นภาษาไทย คือ ภาษาไทย สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และศิลปะ (ศิลปะ นาฏศิลป์ และดนตรี)

ส่วนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานพื้นฐานและเทคโนโลยีเรียนเป็นสองภาษาโดยครูชาวไทยและครูชาวต่างชาติสลับสอน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เรียนเป็นภาษาไทย คือ กิจกรรมแนะแนว และกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ในระดับประถมศึกษาปีที่ 1-3 มีกิจกรรมบูรณาการให้นักเรียนเลือกเรียนทั้งสองภาษา และในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 มีชมรมทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษให้นักเรียนเลือกเรียน

1.2 การจัดกระบวนการเรียนการสอน โรงเรียนที่ 3 ได้มีการจัดกระบวนการเรียนการสอน สรุปได้ดังนี้

1.2.1 การเปิดระดับชั้นเรียน โรงเรียนที่ 3 ได้เปิดสอนไล่ระดับชั้นจากประถมศึกษาปีที่ 1 ก่อน แล้วจึงเปิดสอนเพิ่มระดับชั้นทุกปีการศึกษา จนถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1.2.2 จำนวนนักเรียนต่อชั้นเรียน ไม่เกินห้องละ 30 คน

1.2.3 แนวคิดและนวัตกรรมการศึกษา ประกอบด้วย

- 1) พหุปัญญา (Multiple Intelligences)
- 2) มุ่งเน้นความรู้ทางวิชาการควบคู่กับคุณธรรม

1.2.4 กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประกอบด้วย

- 1) การสอนแบบโครงงาน (Project Approach)
- 2) การสอนแบบบูรณาการ (Integrate)
- 3) เน้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง (Learning by doing)
- 4) การสอนโดยการสรุปเป็นองค์ได้ (constructivism)
- 5) การสอนให้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง

1.2.5 มีกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นสาระสำคัญในเรื่องต่อไปนี้

- 1) การส่งเสริมบริบทของความเป็นไทย ได้แก่

1.1) การส่งเสริมให้เกิดความรักท้องถิ่น ประเทศชาติและความเป็นไทย ด้วย กิจกรรมรวมเลือดเนื้อชาติเชื้อไทย กิจกรรมร่วมด้วยช่วยกัน กิจกรรมลูกเสือถึงเนตรนารี ฯลฯ

1.2) การจัดกิจกรรมการส่งเสริมภูมิปัญญาไทย โดยเชิญวิทยากรท้องถิ่นมาให้ความรู้ การพานักเรียนไปเรียนแหล่งเรียนรู้ได้ประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีไทย เช่น กิจกรรมลอยกระทง กิจกรรมเวียนเทียน ฯลฯ

1.3) การส่งเสริมให้นักเรียนพูดและเขียนภาษาไทยได้ถูกต้อง

ชัดเจน

1.4) การเน้นวัฒนธรรมการไหว้ โดยเริ่มจากการสร้างความเข้าใจกับครูชาวต่างชาติเพื่อให้สามารถร่วมกิจกรรมได้

2) การส่งเสริมความเป็นสากลโรงเรียน ได้แก่

2.1) การส่งเสริมให้นักเรียนยอมรับในวัฒนธรรมต่างชาติที่แตกต่างกัน โดยครูชาวต่างชาติถ่ายทอดให้กับนักเรียน เน้นให้นักเรียนเข้าใจว่าทุกชาติมีสิ่งดี

2.2) การสร้างโอกาสให้นักเรียนได้ศึกษาในโรงเรียนของประเทศหลายประเทศ ได้แก่ อังกฤษ อเมริกา ออสเตรเลีย แคนาดาในช่วงปิดภาคฤดูร้อน

2.3) การส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับเว็บไซต์และอินเทอร์เน็ตเพื่อการรับรู้ข่าวสารข้อมูล

3) การจัดกิจกรรมสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงามสร้างความมั่นใจและส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร ได้แก่

3.1) กำหนดให้มีการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงาม ในทุกโครงการและกิจกรรม

3.2) การจัดกิจกรรมส่งเสริมความมั่นใจในตนเองและความกล้าการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารโดยคำนึงถึงความแตกต่างของบุคคล และการกระทำด้วยความเต็มใจ ของนักเรียนโดยพื้นฐานความเชื่อว่านักเรียนแต่ละคนจะมีความมั่นใจต่างกัน

3.3) การจัดการแสดงและการแข่งขันในกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนได้แสดงความสามารถ เช่น การเล่นละคร การแข่งขัน Speech Contest การประกวดร้องเพลง ฯลฯ โดยมีนักเรียนบางคนได้มีโอกาสไปแข่งขันและชนะการประกวด Speech Contest ที่อเมริกา

4) การจัดกิจกรรมปรับพื้นฐานความพร้อมของนักเรียน

4.1) การทดสอบพื้นฐานโดยใช้แบบทดสอบ และการสัมภาษณ์ โดยครูชาวต่างชาติ เนื่องจากโรงเรียนมีการเปิดโล่ระดับชั้น ดังนั้นปัญหาการรับนักเรียนกลางปี จึงมีน้อย และกรณีที่นักเรียนเข้าระหว่างปีการศึกษา จะมีการทดสอบโดยใช้แบบทดสอบ และการสัมภาษณ์โดยครูชาวต่างชาติ และอาจมีการสอนเสริมหากจำเป็น หรือเมื่อทดสอบแล้วพบว่านักเรียนไม่พร้อมก็จะแจ้งให้ผู้ปกครองทราบ

4.2) ในแต่ละปีการศึกษาโรงเรียนจะมีการปรึกษากับผู้ปกครอง สำหรับนักเรียนที่ไม่พร้อมจะเรียน English Program อาจย้ายไปเรียนหลักสูตรไทย หรือบางครั้งผู้ปกครองประสงค์ย้ายนักเรียนมาเรียนหลักสูตร English Program ก็ต้องพิจารณาความพร้อม หากนักเรียนยังไม่ได้ภาษาไทยก็ควรเรียนสองภาษา ดังนั้นจึงมีทั้งนักเรียนที่ย้ายจากหลักสูตรไทยมาเรียน English Program และนักเรียนหลักสูตร English Program ย้ายไปเรียนหลักสูตรไทย ซึ่งต้องมีการสอนเสริมภาษาอังกฤษ หรือภาษาไทยเป็นกลุ่มย่อย

1.2.6 โครงการและกิจกรรมที่สำคัญของโรงเรียนที่ 3 ดังปรากฏในตาราง 9

ตาราง 9 โครงการ และกิจกรรมที่สำคัญของโรงเรียนที่ 3

ชื่อโครงการ/กิจกรรม/ชมรม	ความเป็นไทย	ความเป็นสากล	ความรักท้องถิ่น	ประชาธิปไตย	คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์	การสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง	กล้าใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร
โครงการส่งเสริมความสัมพันธ์และร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
โครงการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
โครงการส่งเสริมศักยภาพของบุคลากร	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

จากตาราง 9 โครงการและกิจกรรมที่สำคัญของโรงเรียนที่ 3 พบว่า โรงเรียนที่ 3 มีโครงการและกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมสาระสำคัญตามหลักเกณฑ์การดำเนินงานโครงการ English Program อย่างต่อเนื่อง

1.3 งานสื่อการเรียนการสอน จากแบบสำรวจรายการ พบว่า โรงเรียนที่ 3 ได้มีการดำเนินการบริหารงานสื่อการเรียนการสอน ดังนี้คือ

1.3.1 การจัดหา จัดซื้อ สื่อการเรียนการสอน โรงเรียนที่ 3 มีเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้

- 1) การจัดหา จัดซื้อสื่อ และผลิตสื่อตามความต้องการของครู
- 2) การเลือกซื้อหนังสือแบบเรียนมีทั้งหนังสือในประเทศและต่างประเทศตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
- 3) การเลือกหนังสือแบบเรียนต่างประเทศหลายประเทศ คือ อังกฤษ อเมริกา ออสเตรเลียและสิงคโปร์
- 4) การคัดเลือกหนังสือแต่ละเล่มแตกต่างกันขึ้นอยู่กับระดับชั้นเรียนที่สอน
- 5) การคัดเลือกเอกสารประกอบการเรียนจากหลายประเทศ
- 6) การคัดเลือกหนังสือต่างประเทศบางเล่มอาจใช้เฉพาะบางส่วนและบางส่วนต้องทำเอกสารขึ้นเองเพราะมีเนื้อหาไม่สัมพันธ์กับผลการเรียนรู้ เช่น วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เงินตรา โดยมีเจ้าหน้าที่ชาวฟิลิปปินส์ทำเอกสาร

1.3.2) ประเภทของสื่อการเรียนการสอน เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของ English Program ดังนี้

1) หลักสูตร หนังสือ และเอกสารประกอบการสอน โรงเรียนมีหลักสูตรชั้นพื้นฐานทั้งฉบับภาษาไทยและภาษาอังกฤษ มีหนังสือแบบเรียนที่เป็นภาษาไทยครบถ้วนตามหลักสูตรกำหนดอย่างน้อย 10 ชุดในห้องสมุด มีการจัดทำหนังสือเรียนเอง และบังคับซื้อ โดยได้รับอนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการ มีเอกสารประกอบการเรียนการสอนครบทุกวิชาในจำนวนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหาหลักสูตร มีรายการหนังสือทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษในห้องสมุดและที่ใช้ในการเรียนการสอน มีแบบเรียนของสำนักพิมพ์ต่างประเทศให้ผู้เรียนได้เรียนอย่างหลากหลาย

2) สื่อเทคโนโลยี โรงเรียนมีสื่อการเรียนการสอน วัสดุ อุปกรณ์ในรูปแบบต่าง ๆ ที่ทันสมัยสอดคล้องกับหลักสูตร มีสื่อ ICT เพื่อเสริมทักษะทางภาษาอังกฤษแก่ผู้เรียน และมีการให้บริการใช้สื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่

3) แหล่งเรียนรู้ โรงเรียนมีบรรยากาศในห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษ มีแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยในโรงเรียน ได้แก่ ศูนย์วิทยาศาสตร์ ศูนย์พัฒนาทักษะการคิด ฯลฯ มีแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยภายนอกโรงเรียน ได้แก่ พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ ห้องสมุด โรงเรียนมีหนังสือภาษาอังกฤษที่เพียงพอต่อความต้องการ มีห้องปฏิบัติการทางภาษาและมีห้องคอมพิวเตอร์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

1.3.1 การให้บริการสื่อการเรียนการสอน มีการดำเนินงานดังนี้

1) การจัดระบบการเก็บสื่อการเรียนการสอน ประกอบด้วย

1.1) สื่อส่วนกลางจัดเก็บอย่างเป็นระบบโดยมีศูนย์สื่อให้บริการกับครู

1.2) สื่อการสอนที่ครูซื้อมาและขออนุมัติเบิกค่าใช้จ่ายกับโรงเรียน โดย

ครูเก็บไว้ในชั้นเรียน

1.3) การจัดเก็บสื่อการเรียนการสอนเป็นรายวิชา และตามระดับชั้น

2) การให้บริการห้องสมุดโรงเรียน เดิมมีการแบ่งห้องสมุดภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียน English Program แต่ปัจจุบันได้ยุบรวมเป็นห้องสมุดของโรงเรียน เพื่อให้ นักเรียนทุกหลักสูตรได้มีโอกาสใช้บริการเท่าเทียมกัน

3) การให้บริการคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตมีทั้งในส่วนของห้องสมุด โรงเรียน และห้องคอมพิวเตอร์จำนวน 8 ห้องสำหรับนักเรียนเรียนตามหลักสูตร

4) การให้บริการห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนได้เรียน ภาคปฏิบัติตามหลักสูตร

1.4 งานนิเทศ ติดตามผลการปฏิบัติงาน โรงเรียนที่ 3 มีการดำเนินงานดังนี้

1.4.1 การนิเทศการสอนครูชาวไทยและครูชาวต่างชาติภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยครูชาวไทยและครูชาวต่างชาติสลับกันนิเทศการสอน

1.4.2 การนิเทศจากภายนอกในบางครั้งโดยศึกษานิเทศก์จากสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามาติดตามผลการเรียนการสอน

1.4.3 มีการปฐมนิเทศครูชาวต่างชาติก่อนเริ่มปฏิบัติงานเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร English Program ความเข้าใจในวัฒนธรรมไทย และวัฒนธรรมการดูแลนักเรียนของครูชาวไทย

1.4.4 มีการนิเทศโดยในคำแนะนำและแก้ไขความขัดแย้งโดยผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ประสานความเข้าใจ กรณีเกิดความขัดแย้งของครูชาวไทยกับครูชาวต่างชาติ

1.4.5 การนิเทศโดยความร่วมมือจากโรงเรียน Pittwater เมืองซิดนีย์ ออสเตรเลีย โดย Head Teacher มาทำการนิเทศการสอนวิชาภาษาอังกฤษ และประชุมร่วมกันครูชาวไทย

1.4.6 การศึกษาดูงานโรงเรียน Pittwater โดยคณะครูและนักเรียน

1.5 การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน โรงเรียนมีการดำเนินงานดังนี้

1.5.1 การวัดและประเมินผลตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการตามภารกิจในการวัดประเมินผลดังนี้ การประเมินผลการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ การประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และการเขียนสื่อความ การประเมินตัดสินผลการเรียนรู้เพื่อผ่านช่วงชั้น การประเมินตัดสินผลการเรียนเพื่อจบหลักสูตร การประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ NT การเทียบโอนผลการเรียน

1.5.2 แนวทางการประเมินผล ประกอบด้วย การประเมินผลด้านคุณธรรม จริยธรรม การประเมินผลตามสภาพจริง และการประเมินเพื่อการปรับปรุงเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง

1.5.3 การจัดทำหลักฐานการศึกษาเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ

1.5.4 การกำหนดบทบาทหน้าที่ในการประเมินผล กำหนดให้ครูชาวต่างชาติรับผิดชอบการวัดและประเมินผลวิชาที่สอนเช่นเดียวกันครูชาวไทย

1.5.5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีการวัดและประเมินผลโดยใช้ข้อสอบ คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สุขศึกษาและพลศึกษา ภาษาไทย และสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

1.5.6 การเตรียมพร้อมนักเรียนเพื่อการสอบวัดมาตรฐานชาติ (National Test) คือ การสอนเสริมเป็นภาษาไทย 1-2 คาบ ในวิชาหลัก 4 วิชา คือ ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสุขศึกษาและพลศึกษา เนื่องจากคำศัพท์บางคำเป็นคำศัพท์เฉพาะที่เป็นภาษาอังกฤษซึ่งไม่ตรงกับคำในภาษาไทย นักเรียนจะไม่รู้คำที่เป็นภาษาไทย จึงต้องเตรียมพร้อมครูชาวไทยมีหน้าที่ทบทวนบทเรียนของครูชาวต่างชาติ ส่วนการสอบวัดมาตรฐานชาติของโรงเรียนในวิชาภาษาอังกฤษมีผลสัมฤทธิ์ดีมาก ส่วนวิชาอื่น ๆ ก็สามารถทำได้ใกล้เคียง

1.6 การบริหารหลักสูตรร่วม การบริหารหลักสูตรปกติและหลักสูตร English Program ของโรงเรียนที่ 3 ไม่ประสบปัญหาความขัดแย้ง เพราะใช้หลักสูตรแกนกลางเดียวกัน แตกต่างกันที่คณะครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง โรงเรียนที่ 3 มีแนวการดำเนินงานดังนี้

1.6.1 การสร้างความเข้าใจกับคณะครูและบุคลากรในเรื่องเป้าหมายที่ชัดเจนของหลักสูตรปกติและหลักสูตร English Program

1.6.2 การกำหนดคณะกรรมการบริหารหลักสูตรของแต่ละหลักสูตรตามคุณสมบัติที่เหมาะสม ดังนี้คือ

- 1) คณะกรรมการบริหารหลักสูตร English Program ประกอบด้วยคณะครูชาวไทยและคณะครูชาวต่างชาติ โดยครูชาวไทยต้องมีความสามารถทางภาษาอังกฤษ
- 2) คณะกรรมการบริหารหลักสูตรไทย (หลักสูตรสามัญและหลักสูตร Future Program)
- 3) ใช้ระบบการตรวจสอบติดตามผลการทำงาน PDCA เดียวกัน
- 4) การจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนทั้งสองหลักสูตรเหมือนกัน แตกต่างกันที่แผนของหลักสูตร English Program เป็นภาษาอังกฤษ
- 5) ความเข้าใจในองค์กรรวมของการบริหารโรงเรียน แม้จะมีคณะกรรมการสองหลักสูตร แต่ทั้งสองคณะต้องมีความเข้าใจองค์กรรวมของการบริหารสถานศึกษา โดยให้ความร่วมมือและสนับสนุนซึ่งกันและกัน เช่น ถ้านักเรียน English Program บางคนยังไม่เข้าใจภาษาอังกฤษในเบื้องต้น ก็ต้องให้ครูชาวไทยช่วยสอน เช่น การเรียนคณิตศาสตร์เป็นภาษาอังกฤษค่อนข้างยาก อาจทบทวนความเข้าใจเป็นภาษาไทย

1.6.3 หลักการสำคัญของการบริหารหลักสูตรร่วม คือ

- 1) หลักความเท่าเทียม เพื่อป้องกันความขัดแย้งที่จะเกิดขึ้นของนักเรียนสองกลุ่ม โรงเรียนที่ 3 จึงยึดหลักความทัดเทียมกันของนักเรียนทั้งสองหลักสูตร ได้แก่ การแต่งเครื่องแบบนักเรียน อาหาร การร่วมกิจกรรมเดียวกัน รวมทั้งการกำหนดบทบาทหน้าที่ของครูชาวไทยและครูชาวต่างชาติให้รับผิดชอบเท่าเทียมกัน โดยครูชาวต่างชาติมีเวรประจำวัน รับผิดชอบการเตรียมการสอน การทำแผนการสอน และการประเมินมาตรฐานการเรียนรู้ เช่นเดียวกันครูชาวไทย เมื่อมีผู้ปกครองเสนอแนะข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการแบ่งนักเรียนตามหลักสูตรก็รับฟังและชี้แจงเหตุผล
- 2) การส่งเสริมและสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ให้เกิดในตัวผู้เรียนตั้งแต่เริ่มแรกว่า แม้จะเรียนหลักสูตรที่แตกต่างกัน แต่ยังคงความเป็นเพื่อนกัน
- 3) การจัดกิจกรรมร่วมของนักเรียนทั้งสองหลักสูตรประกอบด้วย กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมวันภาษาไทยแห่งชาติ กิจกรรมสุนทรภู่ กิจกรรมกีฬาสี สัปดาห์วิชาการ และกิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ร่วมกัน
- 4) ความแตกต่างของการจัดกิจกรรมย่อย แม้จะเป็นกิจกรรมเดียวกัน แต่มีความแตกต่างในกิจกรรมย่อย อันได้แก่ การนำเสนอผลงานและการแสดง เช่น หลักสูตรปกติมีการแสดงผลงานที่มุ่งส่งเสริมความเป็นไทย ส่วนกลุ่มนักเรียน English Program มีผลงานที่แสดงออกทางด้านภาษาอังกฤษ โดยเป็นผลงานที่มาจากแนวคิดของครูและนักเรียน
- 5) กิจกรรมที่แตกต่างของหลักสูตรปกติและหลักสูตร English Program คือ

กิจกรรมชมรม เนื่องจากเป็นชมรมที่จัดขึ้นตามความคิดและความต้องการของของครูชาวต่างชาติ และนักเรียน

2. งานการบริหารบุคลากร โรงเรียนที่ 3 มีแนวการดำเนินงานดังนี้

2.1 การจัดหา คัดสรร บรรจุ และจำหน่าย

2.1.1 ครูชาวต่างชาติ โรงเรียนที่ 3 มีการจัดหาและคัดเลือกครูชาวต่างชาติโดย การประกาศรับสมัครทางหนังสือพิมพ์ และทางอินเทอร์เน็ต การใช้บริการของบริษัทตัวแทนจัดหาครูชาวต่างชาติ รวมทั้งการจัดหาและคัดสรรโดยตรงจากต่างประเทศ โดยผู้บริหารสถานศึกษา เดินทางไปติดต่อและคัดสรรด้วยตัวเอง

วิธีคัดสรรครูชาวต่างชาติ ได้แก่ การสัมภาษณ์ ทดลองงาน และทำสัญญาจ้างรายปี มีการทำสัญญาจ้างมากกว่า 1 ปีการศึกษา กับครูชาวต่างชาติบางคน ซึ่งเป็นส่วนน้อย และมีการดำเนินการทำสัญญาการทำงานตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ

บทลงโทษและการให้ออกของครูชาวต่างชาติ มีการดำเนินการอย่างมีขั้นตอน คือ การตักเตือนด้วยวาจา การตักเตือนเป็นลายลักษณ์อักษร และให้ออก หลังจากนั้นจึงเป็นการแจ้งจำหน่ายออกตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ

2.1.2 ครูชาวไทย โรงเรียนที่ 3 มีการจัดหา คัดสรร บรรจุ และจำหน่ายครูชาวไทย โรงเรียนที่ 3 มีวิธีการดำเนินการ ได้แก่ การประกาศรับสมัครทางหนังสือพิมพ์ และอินเทอร์เน็ต

วิธีคัดสรรครูชาวไทย ได้แก่ การสัมภาษณ์ ทดลองงาน เมื่อผ่านการทดลองจึงบรรจุเป็นครูโรงเรียน โดยดำเนินการบรรจุครูตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ

บทลงโทษและการให้ออกครูชาวไทยมีขั้นตอนเช่นเดียวกับการจำหน่ายครูชาวต่างชาติ คือ การตักเตือนด้วยวาจา การตักเตือนเป็นลายลักษณ์อักษร และให้ออก หลังจากนั้นจึงเป็นการแจ้งจำหน่ายออกตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ

2.2 บทบาทหน้าที่ของบุคลากรครู

2.2.1 ครูชาวต่างชาติ

- 1) มีหน้าที่เป็นครูประจำชั้น (Class teacher)
- 2) รับผิดชอบเฉพาะวิชาที่สอน
- 3) มีหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ได้มอบหมายเช่นเดียวกับครูชาวไทย ได้แก่

การอยู่เวร การดูแลการรับประทานอาหารของนักเรียน การเก็บคะแนน ลงคะแนน เขียนข้อคิดเห็น ฯลฯ

2.2.2 ครูชาวไทย

- 1) เป็นครูประจำชั้นและสอนร่วม (Co-teacher)
- 2) เป็นครูพิเศษประจำวิชา

3) ครูชาวไทยที่เป็นครูสอนร่วมในระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้นจะอยู่กับครูชาวต่างชาติขณะสอนทุกคาบ สอนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลายจะอยู่บางเวลา

4) หน้าที่อื่น ๆ ตามที่รับมอบหมายเช่นเดียวกับครูชาวต่างชาติ ได้แก่ การอยู่เวร การดูแลการรับประทานอาหารของนักเรียน การเก็บคะแนน ลงคะแนน เขียนข้อคิดเห็น ฯลฯ

5) มีบทบาทหน้าที่ที่แตกต่างกันครูชาวต่างชาติ คือ การทำสมุดรายงาน ผลพัฒนาการนักเรียน และงานการทำหลักฐานประจำชั้นเรียน

การกำหนดบทบาทหน้าที่ครูเหมือนกันจะช่วยแก้ไขปัญหาความขัดแย้งเนื่องจากเงินเดือนที่แตกต่างกัน ทำให้ครูมีความสุขในการทำงาน

2.3 การพัฒนาบุคลากรครู โรงเรียนที่ 3 มีแนวทางการพัฒนาทั้งครูชาวต่างชาติและครูชาวไทยดังนี้ คือ

1) การพัฒนาบุคลากรครูตามหลักเกณฑ์ของ English Program ได้แก่ การส่งอบรมกับหน่วยงานภายนอก และมีการพัฒนาครูภายในโรงเรียน อาทิเช่น การประชุมนิเทศครู การนิเทศการสอนกันเองระหว่างครูชาวไทยและครูชาวต่างชาติ สำหรับการอบรมด้านวัฒนธรรมไทยนั้นโรงเรียนมีการดำเนินการอยู่แล้วภายในโรงเรียน แต่การอบรมเพื่อให้ได้ใบรับรองจากกระทรวงศึกษาธิการยังอยู่ระหว่างการดำเนินการ โดยโรงเรียนได้ให้ความร่วมมือกับสมาคมโรงเรียนเอกชนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอน (APEP) ที่ประสานงานกับคุรุสภาในการขออนุมัติจัดหลักสูตรการอบรมวัฒนธรรมไทย

2) นโยบายการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนที่ 3 คือ การพัฒนาทั้งวิชาการและคุณธรรมควบคู่กันไป สำหรับครูชาวต่างชาติการพัฒนาด้านคุณธรรมต้องอาศัยครูชาวต่างชาติด้วยกันช่วยเพราะ ส่วนมากครูนับถือศาสนาคริสต์เหมือนกัน และการพัฒนาครูควรเริ่มที่ความประพฤติของครูเป็นตัวอย่าง

3) การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความเข้าใจกันของครูชาวต่างชาติและครูชาวไทย จะมีการส่งเสริมกันเอง การจัดกิจกรรมกันเอง มีทั้งที่โรงเรียนจัดและครูจัดกันเอง เช่น การจัดเที่ยวประจำปีทั้งการจัดไปร่วมกันและจัดแยก ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนมีจำนวนบุคลากรมาก

2.4 การปกครองครูชาวต่างชาติ โรงเรียนที่ 3 ใช้วิธีการหลายวิธี ได้แก่ ครูกำหนดบทบาทหน้าที่ชัดเจน มาตรการต่าง ๆ มีการจัดผู้ช่วยด้านปกครองเป็นครูชาวต่างชาติ เพื่อให้มีครูไทยเป็นฝ่ายบริหารร่วมกับผู้ประสานงาน หากมีปัญหาเกิดขึ้น หากปัญหายังไม่สามารถแก้ไขได้จะเสนอต่อฝ่ายบริหารเพื่อแก้ไขปัญหาด้วยเหตุ

2.5 สวัสดิการครูชาวต่างชาติและครูชาวไทยมีความเท่าเทียมกันในการให้สิทธิพิเศษสำหรับบุตรครูที่เข้าศึกษาในโรงเรียน และสวัสดิการด้านอาหารกลางวัน ฯลฯ

3. งานการบริหารทั่วไป จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนพบว่า

3.1 การรับนักเรียน โรงเรียนที่ 3 มีการดำเนินการเกี่ยวกับการรับนักเรียนดังนี้

3.1.1 การรับนักเรียนทั้งชายและหญิง

3.1.2 การทดสอบความพร้อมก่อนเริ่มเรียน

3.1.3 การสัมภาษณ์นักเรียนโดยครูชาวต่างชาติ

3.1.4 การเรียนเตรียมความพร้อมภาคฤดูร้อน

3.1.5 กรณีเข้าระหว่างชั้นเรียนมีแบบทดสอบเป็นภาษาอังกฤษในวิชา

ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์

3.2 งานการบริหารจัดการห้องเรียน ห้องประกอบการเรียน และห้องปฏิบัติการ จากแบบสำรวจการพบปะ โรงเรียนมีห้องเรียน ห้องปฏิบัติงาน ที่ตรงกับมาตรฐานของสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ดังนี้ มีห้องเรียนขนาด 6x8 เมตร มีจำนวนห้องเรียนพอเพียงกับจำนวนนักเรียนที่เปิดสอน มีห้องเรียนที่มีทางเข้าออก 2 ทาง แต่ละทางต้องกว้างไม่น้อยกว่า 80 เซนติเมตร และมีห้องเรียนที่มีทางเข้า 1 ทาง กว้างไม่น้อยกว่า 1.6 เมตร มีห้องพยาบาลแยกชายและหญิง และมีการแยกห้องพักสำหรับครูชาวต่างชาติ

โรงเรียนที่ 3 มีศูนย์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความรู้ให้กับนักเรียน และได้จัดการบริการต่าง ๆ ให้กับนักเรียน ได้แก่ ห้อง exploring ห้องPhimep ห้องคณิตศาสตร์ ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องงานบ้าน ห้องสมุด ห้องโยธวาทิต ห้องดนตรีไทย ดนตรีสากล ศูนย์ภาษาต่างประเทศ อาคารปฏิบัติธรรม ห้องสมุด ห้องพยาบาล ห้องแนะแนว รวมทั้งมีห้องปฏิบัติการทางภาษาขนาด 6x8 เมตร

นอกจากนั้น โรงเรียนที่ 3 มีสนามกีฬาและส่วนต่าง ๆ ประกอบด้วย สนามฟุตบอล สระว่ายน้ำ สนามมินิโกอล์ฟ สวนพฤกษศาสตร์ และสวนพักผ่อน

ดังนั้นโรงเรียนที่ 3 จึงสามารถให้บริการด้านห้องประกอบการเรียน และห้องปฏิบัติการให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยการจัดตารางการใช้ห้องเรียนทำให้ครูสามารถใช้ได้เต็มที่

3.3 งานสัมพันธ์ชุมชน โรงเรียนที่ 3 มีการเชิญผู้ปกครองมาที่โรงเรียนในโอกาสและวาระสำคัญ ได้แก่ การปฐมนิเทศ ร่วมกิจกรรมในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันพ่อ วันแม่ วันเข้าพรรษา วันปีใหม่ ฯลฯ โรงเรียนที่ 3 มีการร่วมมือกับชุมชนใกล้เคียงโรงเรียน และในเขตพื้นที่ เช่น สำนักงานเขต สำนักงานตำรวจ ฯลฯ ในทุกกิจกรรมที่เชิญมา มีทั้งให้ใช้สถานที่ของโรงเรียน ส่งวงโยธวาทิต บุคลากรครู นักเรียนไปช่วยงานในกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เช่น บุคลากรเป็นวิทยากร กรรมการสมาคมต่าง ๆ โรงเรียนที่ 3 มีการรายงานผลการเรียนหรือพฤติกรรมของนักเรียนให้กับผู้ปกครองทราบหลายวิธี เช่น สมุดจดการบ้าน สมุดรายงาน แบบประเมินผล โทรศัพท์ติดต่อ เชิญประชุม ฯลฯ โรงเรียนมีการให้บริการด้านสถานที่ให้กับชุมชน และหน่วยงาน โดยเฉพาะในเขตวังทองหลาง เช่น ให้ใช้ห้องประชุม สนามบาสเก็ตบอล สนามฟุตบอล ฯลฯ โรงเรียนที่ 3 มีการประชาสัมพันธ์งานและกิจกรรมโรงเรียนโดยผ่านจดหมาย ข่าว ประชาสัมพันธ์ วารสาร และเว็บไซต์

นอกจากนั้นโรงเรียนที่ 3 เป็นโรงเรียนที่เปิดดำเนินการสอนติดต่อกันเป็นเวลานานกว่า 30 ปี ดังนั้นจึงมีการส่งเสริมให้นักเรียนออกแสดงความสามารถทั้งด้านวิชาการ และ

ความสามารถพิเศษหลายประเภท จนได้รับรางวัลซึ่งเป็นเกียรติประวัติของโรงเรียนติดต่อกันมาเป็นเวลาหลายสิบปี ตัวอย่างเช่น โรงเรียนและนักเรียนได้รับรางวัลพระราชทาน (ปี 2525, 2527, 2534, 2543 และ 2549) ได้รับรางวัลโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน) ปีการศึกษา 2543 การได้รับรางวัลชนะเลิศ เหรียญทอง การประกวดวงโยธวาทิต ระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ติดต่อกัน 2 ปี คือ ปีการศึกษา 2545-2546 การได้รับรางวัลบัณฑิตยสถานเกี่ยวกับโรงเรียนส่งเสริมการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ดีเด่น จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี 2548 การได้รับรางวัลชนะเลิศการแข่งขันสวดมนต์หมู่ทำนองสรภัญญะ ระดับประถมศึกษา ได้รับเกียรติบัตรประทานสมเด็จพระสังฆราชฯ โครงการจัดกิจกรรมส่งเสริมพระพุทธศาสนา ได้รับรางวัลชนะเลิศการแข่งขันภาษาอังกฤษระดับกรุงเทพมหานคร ฯลฯ

นอกจากนั้นโรงเรียนที่ 3 ยังมีโรงเรียนสาขา ที่เปิดดำเนินการสอนที่เขตรังสิต ตั้งแต่ปีการศึกษา 2541 และร่วมเป็นคณะกรรมการของสมาคมโรงเรียนเอกชนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอน

4. งานงบประมาณ ประกอบด้วย

4.1 งานการจัดสรรงบประมาณประจำปีการศึกษา มีการพิจารณางานของแต่ละฝ่าย แผนงาน โครงการ พิจารณาความจำเป็นเร่งด่วน และความสำคัญของการที่จะใช้งบประมาณ แบ่งงบประมาณให้เหมาะสมแต่ละฝ่าย และติดตามการใช้งบประมาณ

งบประมาณที่ใช้สูงสุด คือ งบด้านบุคลากรและสวัสดิการบุคลากร รองลงมาคือ ค่าเครื่องมือและสื่อการสอน และการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ ซึ่งจะขึ้นอยู่กับปีการศึกษา ที่มีการซื้ออุปกรณ์ หรือการซ่อมแซมอาคารใหม่

4.2 งานการเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษา จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนพบว่า โรงเรียนที่ 3 ได้รับการอนุมัติเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาตามที่ได้ขอจากกระทรวงศึกษาธิการ โดยการเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษานี้มีเพียงพอสำหรับการดำเนินงานการบริหารโครงการ English Program หากไม่นับรวมค่าใช้จ่ายที่เป็นงบลงทุนด้านอาคารเรียน

ค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ที่เก็บได้แก่ ค่าอาหารกลางวัน ค่านม อาหารว่าง ค่าห้องปรับอากาศ และค่ากิจกรรมพิเศษ ได้แก่ ว่ายน้ำ และดนตรี

4.3 งานกองทุนการศึกษา จากแบบสำรวจรายการพบว่า โรงเรียนมีกองทุนการศึกษา สำหรับนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกจำนวน 3% ของจำนวนนักเรียนแต่ละปีการศึกษา โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายเพิ่ม และมีการใช้ดอกผลจากกองทุนส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ระหว่างนักเรียนโครงการกับนักเรียนหลักสูตรปกติ และจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนพบว่า โรงเรียนที่ 3 มีการให้ทุนการศึกษาตามระเบียบที่โรงเรียนกำหนด โดยนักเรียนทุกคนมีสิทธิได้รับทุน ซึ่งเป็นทุนการศึกษาระยะยาวในทุกระดับชั้น มีเกณฑ์พิจารณาการให้ทุนจากผลการเรียน และความประพฤติซึ่งครูประจำชั้นเป็นผู้ประเมิน มีการพิจารณาทุนเป็นรายกรณีสำหรับนักเรียนที่

เรียนดี แต่ประสบกับปัญหาส่วนตัว เช่น ผู้ปกครองประสบปัญหาทางธุรกิจ นอกจากนั้นยังมีทุนสำหรับบุตรของตำรวจ และทุนที่ให้กับนักเรียนหลักสูตรปกติได้มีโอกาสเข้าเรียนในโครงการ English Program เป็นต้น

โรงเรียนที่ 4

1. งานวิชาการ ประกอบด้วย

1,1 งานหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร

1.1.1 งานการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนที่ 4 มีการดำเนินงานโดยการนำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ของกระทรวงศึกษาธิการ มากระทบกับหลักสูตรปกติและวิสัยทัศน์ของโรงเรียนที่ 4 แล้วกำหนดอัตราส่วนการเรียนภาษาอังกฤษและภาษาไทย คือ 70: 30 โดยจัดกลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นภาษาอังกฤษตามหลักเกณฑ์ของ English Program คือ ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสุขศึกษาและพลศึกษา และเพิ่มสาระที่เป็นภาษาอังกฤษในวิชาศิลปะ การงานพื้นฐานอาชีพ และคอมพิวเตอร์

1.1.2 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีการพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง โดย

1) การนำหลักสูตร Fun Find Focus ของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มาใช้เป็นกิจกรรมเสริม

2) ศึกษาดูงานวิชาการจากโรงเรียนแกนนำที่มีชื่อเสียง เพื่อนำกลับมาใช้พัฒนาหลักสูตรการสอนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

3) การจัดคณะผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน

4) เป็นโรงเรียนนำร่องของสำนักงานเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครเขต 2

1.1.3 โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนที่ 4 พัฒนาจากโครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ของกระทรวงศึกษาธิการ โดยปรับโครงสร้างเป็นสองภาษา คือ ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ มีคาบเรียน คาบละ 60 นาที ดังปรากฏในตาราง 10

ตาราง 10 โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนที่ 4

กลุ่มสาระการเรียนรู้	จำนวนคาบเรียน/สัปดาห์ แบ่งตามภาษาที่ใช้สอน				ข้อมูล เพิ่มเติม
	ช่วงชั้นที่ 1(ป.1-3)		ช่วงชั้นที่ 2(ป.4-6)		
	ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ	ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ	
ภาษาไทย	6	-	6	-	
สังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม	3	-	3	-	
ภาษาอังกฤษ	-	7	-	6	
คณิตศาสตร์	1	5	1	8	
วิทยาศาสตร์	1	5	1	6	
สุขศึกษา และพลศึกษา	1	-	1	-	
การทำงานพื้นฐานอาชีพและ เทคโนโลยี		1		1	
คอมพิวเตอร์	1	-	1	-	
ศิลปะ					
● ศิลปะ	1	-	1	-	
● นาฏศิลป์	1	-	1	-	
● ดนตรี		-		-	
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					
● กิจกรรมแนะแนว	1	-	1	-	
● กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี	1		1	-	
● กิจกรรม พหุปัญญา	1	-	1	-	
● กิจกรรม Fun Find Focus	-	1	-	1	
รวมจำนวนคาบ/สัปดาห์	18	19	18	22	
	37		40		

จากตาราง 10 โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนที่ 4 พบว่า โรงเรียนที่ 4 ได้มีการกำหนดกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ใช้ภาษาอังกฤษ ในวิชาภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และการทำงานพื้นฐานและเทคโนโลยี โดยมีคาบการสอนเสริม เป็นคาบสุดสัปดาห์ 1 คาบเรียน ครูชาวไทยสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ เป็นภาษาไทย

ส่วนกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอนเป็นภาษาไทย ได้แก่ ภาษาไทย สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และศิลปะ (นาฏศิลป์ และดนตรี) คอมพิวเตอร์

สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีเวลาเรียนมากที่สุด คือ ภาษาอังกฤษ และอันดับรองคือ ภาษาไทย

สำหรับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่จัดให้เรียนเป็นภาษาไทย คือ กิจกรรมแนะแนว ลูกเสือ-เนตรนารี สำหรับกิจกรรมพหุปัญญา(Fun Find Focus) เป็นกิจกรรมร่วมของครูชาวไทย และครูชาวต่างชาติ

1.2 การจัดกระบวนการเรียนการสอน โรงเรียนที่ 4 ได้มีการจัดกระบวนการเรียนการสอน สรุปได้ดังนี้

1.2.1 การเปิดระดับชั้นเรียน โรงเรียนที่ 4 ได้เปิดสอนไล่ระดับชั้นจาก ประถมศึกษาปีที่ 1 ก่อน แล้วจึงเปิดสอนเพิ่มทีละระดับชั้นทุกปีการศึกษา จนถึงระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6

1.2.2 จำนวนนักเรียนต่อชั้นเรียน ไม่เกินห้องละ 30 คน

1.2.3 แนวคิดและนวัตกรรมการศึกษา ประกอบด้วย

- 1) พหุปัญญา (Multiple Intelligences)
- 2) การสอนภาษาแบบธรรมชาติ (Whole Language)

1.2.4 กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประกอบด้วย

- 1) การสอนแบบโครงงาน (Project Approach)
- 2) การสอนแบบบูรณาการ (Integrate)
- 3) เน้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง (Learning by doing)
- 4) การสอนโดยสรุปเป็นองค์ความรู้ (Constructivism)
- 5) การสอนให้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง

1.2.5 มีกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นสาระสำคัญในเรื่องต่อไปนี้

- 1) การส่งเสริมบริบทของความเป็นไทย ได้แก่

1.1) จัดกิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ

1.2) จัดกิจกรรมประจำสัปดาห์ คือ กำหนดวัน “วิถีพุทธ” ในวันพุธ ของสัปดาห์ ที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายจะทำหน้าที่นำเสนอด้วย โดยนักเรียนทุกคนฝึก หนึ่งสมาธิ ฟังนิทาน บทความ หรือบทกลอนธรรมะจากคุณครู

1.3) จัดกิจกรรมประจำทุกเดือน คือ ทุกวันพฤหัสบดีต้นเดือนจะมีการ ทำบุญตักบาตร เพื่อนำของที่ทำบุญส่วนหนึ่งถวายวัด และส่วนหนึ่งนำไปบริจาค มีการบอกบุญให้ ผู้ปกครองนำของมาร่วมทำบุญ อาทิเช่น การจัดออกเยี่ยมทหารชายแดน การนำของไปบริจาคที่ สระแก้ว มีผู้ปกครองนำของมาร่วมบริจาค และมีการจัดให้ผู้ปกครองได้เดินทางไปร่วมบริจาค สิ่งของด้วย นอกจากนั้นในช่วงปิดภาคเรียนมีการจัดนำสิ่งของที่ได้รับบริจาคซึ่งยังเหลืออยู่ นำไป บริจาคโดยมีผู้ปกครองไปร่วมกิจกรรม

1.4) จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความรักในท้องถิ่น และประเทศชาติ สำหรับ โรงเรียนที่ 4 มีข้อจำกัดในเรื่องขนาดพื้นที่และสถานที่ตั้งโรงเรียน เนื่องจากโรงเรียนตั้งอยู่ใน ชุมชนปิด คือ ผู้ปกครองไม่อยู่ในชุมชนเวลาทำงาน แต่โรงเรียนก็ให้ความร่วมมือกับชุมชน เช่น การ เป็นหน่วยเลือกตั้ง หน่วยบริการฉีดวัคซีน ให้บริการยืมสื่ออุปกรณ์กับหน่วยงานราชการหรือ

หน่วยงานของชุมชน ให้ความร่วมมือส่งนักเรียนร่วมกิจกรรมของสถานีดารวจ และโรงพยาบาล เป็นสถานที่สาธิตการป้องกันอัคคีภัยทางน้ำ ในงานกีฬาสีมีขบวนพาเหรดตระการการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม มีโครงการแยกขยะ การใช้หัวเชื้อชีวภาพบำบัดน้ำเสีย การส่งเสริมการใช้กระดาษรีไซเคิล และมีบ่อบำบัดไขมันในโรงเรียน

2) การส่งเสริมความเป็นสากล ได้แก่

2.1) การจัดโครงการอิงวันสำคัญที่เป็นสากล อาทิ วันวาเลนไทน์ โดยมีเป้าหมายที่ชัดเจน

2.2) การจัดกิจกรรม Open House เป็นวันที่นักเรียนทุกคนจะนำผลงานของตนลงมาแสดง เป็นวันที่เด็กได้เสริมพูนตัวเอง สาธิต นำสมุดรายงานมาจัดแสดงเอง เปิดเวทีให้แสดงเอง ผู้ปกครองจะได้เห็นผลงานของลูก รู้จักเพื่อนลูก

2.3) การจัดกิจกรรม “วันสานสัมพันธ์” เป็นกิจกรรมการแสดงผลงานประจำปี ที่นักเรียนจะออกเป็นบูธแสดงผลงาน เพื่อให้ผู้ปกครองได้ชม และเห็นว่านักเรียนแต่ละหลักสูตรเรียนอะไรบ้าง การออกบูธแบ่งออกตามหลักสูตรและระดับชั้น

2.4) ทางด้านการเรียนรู้เทคโนโลยี นักเรียนมีความสามารถในการเขียนเว็บไซต์ โดยมีครูจากภายนอกเข้ามาสอน ผู้ปกครองสามารถดูผลการเรียนของนักเรียนได้จากเว็บไซต์

3) การจัดการเรียนการสอนโดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงาม สร้างความมั่นใจ การส่งเสริมความมั่นใจและความกล้าแสดงออกทางด้านภาษาอังกฤษ ได้แก่

3.1) โรงเรียนมีกิจกรรมอย่างต่อเนื่องเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงออก เช่น การจัดกิจกรรมเข้าหน้าเสาธง

3.2) นักเรียนหลักสูตรปกติจะมีกิจกรรมเสียงตามสาย ในขณะที่นักเรียน English Program มีกิจกรรมการเล่านิทานภาษาอังกฤษหน้าเสาธง

3.3) โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมพหุปัญญาที่เรียกว่า Fun Find Focus ซึ่งเป็นหลักสูตรการเรียนการสอนของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์ กิจกรรมส่งเสริมพหุปัญญาทั้ง 7 ด้าน ได้แบ่งออกตามระดับชั้นคือ Fun เป็นกิจกรรม 7 กิจกรรม ให้นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 ได้เรียนทั้ง 7 กิจกรรม Find เป็นกิจกรรม 7 กิจกรรม ให้นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 ได้เลือกเรียน 5 กิจกรรม และ Focus เป็นกิจกรรม 7 กิจกรรม ให้นักเรียนเลือกเรียนเพียง 1 กิจกรรมที่สนใจ ซึ่งกิจกรรมที่จัดขึ้นโรงเรียนใช้แบบสำรวจความสนใจของนักเรียน

4) การจัดกิจกรรมปรับพื้นฐานความพร้อมของนักเรียน

4.1) การสัมภาษณ์ผู้ปกครองเพื่อให้คิดพิจารณาระยะยาวว่ามีความพร้อมในการส่งนักเรียนเข้าเรียนหลักสูตรนี้ ทั้งค่าใช้จ่าย และความพร้อมที่จะช่วยลูกเรียนสองภาษา

4.2) การทดสอบด้วยข้อสอบของครูชาวต่างชาติในวิชาอังกฤษ
คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์

1.2.6 โครงการและกิจกรรมที่สำคัญของโรงเรียนที่ 4 ดังปรากฏในตาราง 11

ตาราง 11 โครงการและกิจกรรมที่สำคัญของโรงเรียนที่ 4

ชื่อโครงการ/กิจกรรม/ชมรม	ความเป็นไทย	ความเป็นสากล	ความรักท้องถิ่น ประเทศชาติ	คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงงาม	การสร้างภาพ เชื่อมั่นในตนเอง	การใช้ ภาษาอังกฤษใน การสื่อสาร
โครงการส่งเสริมความเป็นเลิศ เทิดไท้องค์ราชัน	✓	✓	-	-	✓	✓
โครงการโรงเรียนส่งเสริม สุขภาพ	✓	✓	✓	✓	✓	✓
โครงการวิถีพุทธตามรอยพระ บาท	✓		✓	✓	-	-
โครงการเรียงร้อยน้ำใจ	✓	✓	✓	✓	-	-

จากตาราง 11 โครงการและกิจกรรมที่สำคัญของโรงเรียนที่ 4 พบว่า โรงเรียนที่ 4 มีโครงการและกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมสาระสำคัญตามหลักเกณฑ์การดำเนินงานโครงการ English Program โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพเป็นโครงการที่ส่งเสริมสาระสำคัญของโครงการ English Program ทุกสาระ

1.3 งานสื่อการเรียนการสอน จากแบบสำรวจรายการพบว่า โรงเรียนที่ 4 ได้มีการดำเนินงานสื่อการเรียนการสอน ดังนี้คือ

1.3.1 การจัดหา จัดซื้อ สื่อการเรียนการสอน โรงเรียนที่ 4 มีหลักเกณฑ์ในการจัดหา จัดซื้อ และผลิตสื่อดังนี้

- 1) จัดหาสื่อการสอนตามความต้องการของครูชาวต่างชาติ
- 2) การจัดหา จัดซื้อสื่อการสอนที่มีราคาสูง ต้องให้เกิดประโยชน์สูงสุดโดยใช้หมุนเวียนในกลุ่มโรงเรียนเครือข่าย
- 3) ใช้วิธีการหมุนเวียนหนังสืออ่านในกลุ่มโรงเรียนเครือข่าย
- 4) เน้นการใช้หนังสือแบบเรียนของ Harcourt ประเทศอังกฤษ ซึ่งส่งผ่านตัวแทนจำหน่ายที่ประเทศสิงคโปร์ สำหรับวิชา ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์

1.3.2 ประเภทของสื่อการสอน เป็นไปตามเกณฑ์ของ English Program ดังนี้

1) หลักสูตร หนังสือ และเอกสารประกอบการสอน โรงเรียนมีหลักสูตรชั้นพื้นฐานทั้งฉบับภาษาไทยและภาษาอังกฤษ มีหนังสือแบบเรียนที่เป็นภาษาไทยครบถ้วนตามหลักสูตรกำหนดอย่างน้อย 10 ชุดในห้องสมุด มีเอกสารประกอบการเรียนการสอนครบทุกวิชาในจำนวนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหาหลักสูตร มีรายการหนังสือทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษในห้องสมุดและที่ใช้ในการเรียนการสอน มีแบบเรียนของสำนักพิมพ์ต่างประเทศให้ผู้เรียนได้เรียนอย่างหลากหลาย

2) สื่อเทคโนโลยี โรงเรียนมีสื่อการเรียนการสอน วัสดุ อุปกรณ์ในรูปแบบต่าง ๆ ที่ทันสมัยสอดคล้องกับหลักสูตร มีสื่อ ICT เพื่อเสริมทักษะทางภาษาอังกฤษแก่ผู้เรียน ได้แก่ ทัศนศึกษาภาษาอังกฤษตามเรื่องที่เรียน และมีการให้บริการใช้สื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่

3) แหล่งเรียนรู้ โรงเรียนมีบรรยากาศในห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ มีแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยในโรงเรียน ได้แก่ ห้องคอมพิวเตอร์ ห้อง Sound Lab ห้องประกอบการพิเศษต่าง ๆ มีแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยภายนอกโรงเรียน ได้แก่ ห้องฟ้าจำลอง พิพิธภัณฑ์เด็กกรุงเทพ ฯ สถานที่ต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับเนื้อหาการเรียน ห้องสมุดโรงเรียนมีหนังสือภาษาอังกฤษที่เพียงพอต่อความต้องการ มีห้องปฏิบัติการทางภาษาและมีห้องคอมพิวเตอร์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

1.3.3 การให้บริการสื่อการเรียนการสอน มีการดำเนินงานดังนี้

1) ครูชาวต่างชาติต้องรับผิดชอบเตรียมอุปกรณ์ก่อนสอนเอง เช่น การเตรียมเครื่องมือวิทยาศาสตร์

2) มีสื่อการสอนทั้งที่ใช้ร่วมกับหลักสูตรปกติ และหลักสูตร Extra Program และมีสื่อการสอนที่เป็นเฉพาะของหลักสูตร English Program

3) มีการใช้สื่อหมุนเวียนกับโรงเรียนในเครือข่าย เพื่อให้สามารถใช้สื่อการสอนได้คุ้มค่า และใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย

4) การให้บริการห้องสมุด มีการให้บริการนักเรียนและครูทุกหลักสูตร ทั้งหนังสือภาษาไทย ภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะหนังสือจากต่างประเทศ ซึ่งมีราคาสูงใช้วิธีการหมุนเวียนใช้สื่อในกลุ่มโรงเรียน รวมทั้งมีห้องคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตให้นักเรียนและครูได้ใช้อย่างทั่วถึง

1.4 งานนิเทศ ติดตามผลการปฏิบัติงาน โรงเรียนที่ 4 มีการดำเนินงานดังนี้

1.4.1 มีการนิเทศการสอนครูชาวไทยและครูชาวต่างชาติอย่างต่อเนื่อง

1.4.2 มีศึกษานิเทศก์จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามาติดตามผลการเรียนการสอน

1.4.3 มีการจัดปฐมนิเทศครูชาวต่างชาติก่อนเริ่มปฏิบัติงานเพื่อให้ความเข้าใจหลักสูตร English Program

1.4.4 มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมความเข้าใจในวัฒนธรรมไทย และวัฒนธรรมการดูแลนักเรียนของครูชาวไทย

1.4.5 ผู้บริหารโครงการมีหน้าที่ประสานงานกรณีเกิดปัญหาความขัดแย้ง โดยอธิบายให้ครูชาวต่างชาติเข้าใจ

1.5 การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน โรงเรียนมีการดำเนินงานดังนี้

1.5.1 การวัดผลเช่นเดียวกับหลักสูตรสามัญปกติ คือ การประเมินผลการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ การประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และการเขียนสื่อความ การประเมินตัดสินผลการเรียนรู้เพื่อผ่านช่วงชั้น การประเมินตัดสินผลการเรียนเพื่อจบหลักสูตร การประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ NT การเทียบโอนผลการเรียน

1.5.2 การจัดทำหลักฐานการศึกษาเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

1.5.3 การประเมินผลด้านคุณธรรม จริยธรรม

1.5.4 การประเมินเพื่อการปรับปรุงตลอดระยะเวลาของการเรียนการสอน

1.5.5 การประเมินผลจากสภาพจริง

1.5.6 การประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนหลักสูตร English Program โดยกำหนดหน่วยกิตการเรียนของกลุ่มสาระการเรียนรู้แต่ละหน่วยมีน้ำหนักต่างกันตามเนื้อหาที่เรียน การประเมินผลแบ่งคะแนนออกเป็น 100 คะแนน โดยการเก็บคะแนนระหว่างเรียนเป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้

1.5.7 วิธีการวัดประเมินผลมีหลายวิธี เช่น การทดสอบก่อนเรียน การใช้ใบงาน การทดสอบหลังเรียน การเก็บคะแนนอาจแยกเป็น 70:30 คะแนน โดยมีการกำหนดเกณฑ์การประเมินแต่ละวิชาไว้ก่อนเริ่มเรียน และการเก็บคะแนนมีการกำหนดเกณฑ์ย่อย (Rubric) เพื่อให้สามารถตรวจสอบได้ว่าเก็บคะแนนจริงอย่างไร

1.5.8 มีการสอบกลางภาค 15 คะแนน และสอบปลายภาค 15 คะแนน เนื้อหาสาระที่สอบกลางภาคไปแล้ว จะไม่สอบซ้ำในการสอบปลายภาค คะแนนในแต่ละภาคเรียนจะมีคะแนนเต็ม 100 คะแนน เมื่อรวมสองภาคเรียนเป็น 200 ต้องนำมาหารสองเป็น 100 คะแนนเมื่อจบปีการศึกษา

1.5.9 กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ใช้ข้อสอบเก็บคะแนน คือ กลุ่มวิชาหลัก ได้แก่ ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสุขศึกษาและพลศึกษา

1.5.10 วิชาอื่น ๆ ที่เป็นวิชาปฏิบัติจะไม่มีการสอบในตารางสอบ แต่จะแบ่งคะแนนเพื่อเก็บเป็นคะแนนภาคปฏิบัติและภาคทฤษฎี

1.5.11 โรงเรียนมีคลังข้อสอบ ที่คัดเลือกมาจากข้อสอบที่มีคะแนนกลาง คือ ดัดข้อที่ได้คะแนนสูงมากและต่ำมากออก รวบรวมข้อสอบจัดทำเป็นคลังข้อสอบกลาง คือ เป็นข้อสอบที่ได้จากโรงเรียนในเครือข่าย การคัดเลือกข้อสอบจะมีคณะกรรมการกลางจัดพิมพ์ข้อสอบ และเปิด

ข้อสอบได้ในวันสอบ ตัวข้อสอบที่เป็นเอกสารจะเก็บเข้าคลังข้อสอบเป็นเวลา 5 ปี จึงทำลายโดยเครื่องทำลายเอกสาร โดยโรงเรียนมีฐานข้อมูลคลังข้อสอบในระบบคอมพิวเตอร์

1.6 การบริหารหลักสูตรร่วม โรงเรียนที่ 4 มีการบริหารหลักสูตรร่วม คือ มีการจัดกิจกรรมร่วมเพื่อสร้างความตระหนักให้นักเรียน English Program เข้าใจว่าการเรียนโครงการ English Program โดยไม่มีการแยกเป็นส่วนต่างหาก ได้แก่ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี กิจกรรม Fun Find Focus และกิจกรรมอื่น ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นทุกกิจกรรม

2. งานการบริหารบุคลากร โรงเรียนที่ 4 มีแนวการดำเนินงานดังนี้

2.1 การจัดหา คัดสรร บรรจุ และจำหน่าย

2.1.1 ครูชาวต่างชาติ โรงเรียนที่ 4 มีการจัดหาและคัดเลือกครูชาวต่างชาติโดยผู้บริหารระดับสูงเดินทางไปต่างประเทศ เพื่อคัดเลือกครูชาวต่างชาติเอง

ปัจจุบันการคัดเลือกครูชาวต่างชาติมีไม่มาก เพราะครูชาวต่างชาติลาออกน้อย

โรงเรียนมีขั้นตอนในการทดลองงานครูชาวต่างชาติ 3 เดือนก่อนจึงทำสัญญาจ้างเป็นรายปี โดยสิ้นสุดสัญญาเมื่อจบปีการศึกษา

บทลงโทษและการให้ออกของครูชาวต่างชาติ โรงเรียนมีการดำเนินงานอย่างเป็นขั้นตอน เมื่อครูชาวต่างชาติมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมจะเรียกตักเตือน การมาสายมีกฎระเบียบว่า สาย 3 ครั้งจะถูกหักเงินเดือน ซึ่งครูชาวต่างชาติจะเห็นคุณค่าของเงินและจะไม่มาทำงานสาย โรงเรียนมีการตักเตือนพฤติกรรมของครูเป็นระยะ ๆ และให้รางวัลเป็นโบนัสสำหรับครูที่มีพฤติกรรมดี

2.1.2 ครูชาวไทย โรงเรียนที่ 4 มีการจัดหา คัดสรร บรรจุ และจำหน่ายครูชาวไทย อย่างมีขั้นตอน คือ การประกาศรับสมัครในหนังสือพิมพ์และอินเทอร์เน็ต

วิธีคัดสรรครูชาวไทย ได้แก่ การสัมภาษณ์ ทดลองงาน เมื่อผ่านการทดลองจึงบรรจุเป็นครูโรงเรียน โดยดำเนินการบรรจุครูตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ

บทลงโทษครูชาวไทย เป็นไปตามขั้นตอน คือ ตักเตือนด้วยวาจา มีหนังสือตักเตือน และให้ออกหากมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม

2.2 บทบาทหน้าที่ของบุคลากรครู

2.2.1 ครูชาวต่างชาติ

- 1) ครูชาวต่างชาติที่เป็นเจ้าของภาษา มีหน้าที่ครูประจำชั้น (Class teacher)
- 2) รับผิดชอบเฉพาะวิชาที่สอน
- 3) การประเมินผลครูชาวต่างชาติจะประเมินทักษะของนักเรียน และเขียนความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมนักเรียน
- 4) ครูฟิลิปปินส์มีหน้าที่ช่วยงานการทำเอกสาร

2.2.2 ครูชาวไทย

- 1) มีหน้าที่เป็นครูสอนร่วม (Co-teacher) อยู่กับครูชาวต่างชาติขณะสอน
- 2) มีหน้าที่รับผิดชอบการสอน จึงต้องออกจากชั้นเรียนไปสอนในบางคาบเรียน
- 3) มีหน้าที่ร่วมกับฝ่ายวิชาการทำการประเมินผลการเรียนของนักเรียนเพื่อเทียบกับมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการกำหนด

2.2.3 การพัฒนาบุคลากรครู โรงเรียนที่ 4 มีแนวทางการพัฒนาครูทั้งครูชาวต่างชาติและครูชาวไทยดังนี้

- 1) กิจกรรมที่ส่งเสริมความเข้าใจซึ่งกันและกันของครูชาวต่างชาติและครูชาวไทย ได้แก่ การจัดแข่งขันกีฬาร่วมสาขา
- 2) การศึกษาดูงานร่วมกันตามสถานที่ต่าง ๆ
- 3) การเชิญวิทยากรและจัดเป็นกลุ่มครูในสาระการเรียนรู้เดียวกันไปเที่ยวด้วยกันกับครูชาวต่างชาติ
- 4) การจัดทัศนศึกษาเพื่อศึกษาวัฒนธรรมไทยตามสถานที่สำคัญต่าง ๆ การพาครูชาวไทยเที่ยวต่างจังหวัดโดยนำสิ่งของไปช่วยเหลือผู้ประสบเคราะห์

2.2.4 การปกครองครูชาวต่างชาติ โรงเรียนที่ 4 มีการปกครองครูชาวต่างชาติโดยการกล่าวตักเตือนก่อน และแก้ไขปัญหาพฤติกรรมครูชาวต่างชาติให้อยู่ในสายตา เช่น การจัดห้องพักครูให้สามารถมองเห็นได้ทั้งในสายตาของครูและผู้ปกครอง เพื่อให้ครูชาวต่างชาติระมัดระวังตัว การแก้ปัญหาครูชาวต่างชาติบางครั้งต้องอาศัยผู้บริหารที่เป็นเจ้าของโรงเรียนช่วยในการไกล่เกลี่ยปัญหา

2.2.5สวัสดิการบุคลากร โรงเรียนมีค่าใช้จ่ายรายหัวสำหรับการพัฒนาครูรายหัวละ 3,000 บาท และการจัดทัศนศึกษาขึ้นอยู่กับจังหวัดในการทำงาน และเศรษฐกิจ มีงบประมาณในการจัดอบรมทั้งภายในและภายนอกให้กับบุคลากรครู

3. งานการบริหารทั่วไป ประกอบด้วย

3.1 การรับนักเรียน โรงเรียนที่ 4 มีการดำเนินงานการรับนักเรียนดังนี้

3.1.1 แบบทดสอบความพร้อม

3.1.2 กรณีเข้าระหว่างชั้นเรียนจะมีแบบทดสอบเป็นภาษาอังกฤษ ในวิชาภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์

3.1.3 การสัมภาษณ์โดยครูชาวต่างชาติ

3.2 งานการบริหารจัดการห้องเรียน ห้องประกอบการเรียน และห้องปฏิบัติการ จากแบบสำรวจรายการพบว่า โรงเรียนมีห้องเรียน ห้องปฏิบัติงาน ที่ตรงกับมาตรฐานของสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ดังนี้ มีห้องเรียนขนาด 6x8 เมตร มีจำนวนห้องเรียนพอเพียงกับจำนวนนักเรียนที่เปิดสอน มีห้องเรียนที่ทางเข้า 1 ทาง กว้างไม่น้อยกว่า

1.6 เมตร มีห้องพยาบาลแยกชายและหญิง มีการแยกห้องพักสำหรับครูชาวต่างชาติ มีห้องวิทยาศาสตร์ขนาด 6x8 เมตร และมีห้องปฏิบัติการทางภาษาขนาด 6x8 เมตร และมีห้องอื่น ๆ ได้แก่ ห้องMad Science และห้องศิลปะ ขนาด 6x8 เมตร

การบริหารจัดการห้องเรียน ห้องประกอบ ห้องปฏิบัติการ และอาคารเรียน ไม่มีปัญหาและสามารถเกิดประโยชน์สูงสุด เพราะโรงเรียนมีตารางการใช้ห้องเรียนทำให้ครูสามารถใช้ได้เต็มที่ กรณีที่ครูต้องการใช้ห้องเป็นพิเศษก็สามารถเช็คเวลาว่างและจองห้องใช้ได้

3.3 งานสัมพันธ์ชุมชน โรงเรียนมีการเชิญผู้ปกครองมาที่โรงเรียนในโอกาสต่าง ๆ ได้แก่ การประชุมผู้ปกครอง กิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ เป็นวิทยากรให้ความรู้ในด้านที่มีความถนัด กิจกรรมเผยแพร่ความรู้ของโรงเรียน โรงเรียนมีส่วนร่วมในการให้บริการชุมชน โดยให้ยืมสถานที่ในการจัดกิจกรรม เช่น แข่งขันกีฬา เป็นเขตจัดการเลือกตั้งของเขต โรงเรียนมีวิธีการรายงานผลการเรียนและพฤติกรรมนักเรียนโดยมีจดหมายนัดพบผู้ปกครอง รับทราบผลการเรียนและพฤติกรรมจากครูประจำชั้น โรงเรียนมีการบริการด้านสถานที่แก่ชุมชนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ตามความเหมาะสม โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์งานและกิจกรรมโรงเรียน โดยการปิดป้ายโฆษณา ผ่านเสียงตามสาย และประกาศหน้าเสาธง มีจดหมายแจ้งผู้ปกครอง และผ่านเว็บไซต์

4. งานงบประมาณ ประกอบด้วย

4.1 งานการจัดสรรงบประมาณ มีการแบ่งตามสัดส่วนการบริหารตามสายงานโดยมีฝ่ายบัญชีเป็นผู้ดำเนินงาน งบประมาณของโรงเรียนจำแนกออกเป็น งบประมาณเงินเดือนบุคลากรมียอดสูงสุด รองลงมาคือ งบประมาณเครื่องมือและสื่อการสอน สวัสดิการบุคลากร และการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ ตามลำดับ โดยที่งบประมาณในการบริหารโครงการ English Program ยังต้องอาศัยงบประมาณจากหลักสูตรอื่นช่วย ทั้งนี้การใช้หลักสูตร English Program มีเป้าหมายเพื่อเป็นทางเลือกใหม่อีกทางสำหรับผู้ปกครอง

เนื่องจากโรงเรียนที่ 4 มีหลักสูตรที่เปิดรวม 2 หลักสูตร ซึ่งโรงเรียนใช้บุคลากรครูร่วมกับหลักสูตร English Program ทำให้ลดค่าใช้จ่ายบางส่วนลง

4.2 งานการเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษา จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนพบว่า โรงเรียนที่ 4 ได้รับการอนุมัติเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาตามที่ได้ขอจากกระทรวงศึกษาธิการ แต่การเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษายังไม่เพียงพอสำหรับการดำเนินงานโครงการ English Program เนื่องจากจำนวนนักเรียนในโครงการมีเพียงระดับชั้นละ 1 ห้องเรียน รวมทั้งค่าใช้จ่ายในการจ้างครูชาวต่างชาติที่เป็นเจ้าของภาษาสูงมาก

4.3 งานกองทุนการศึกษา จากแบบสำรวจรายการพบว่า โรงเรียนมีกองทุนการศึกษาสำหรับนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกจำนวน 3% ของจำนวนนักเรียนแต่ละปีการศึกษา โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายเพิ่ม และมีการใช้ดอกผลจากกองทุนส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ระหว่างนักเรียนโครงการกับนักเรียนหลักสูตรปกติ

โรงเรียนมีกองทุนการศึกษาให้กับนักเรียนที่เรียนดีแต่ทุนทรัพย์ไม่พอ โดยลดค่าเล่าเรียนให้ จำนวน 30,000 บาท โรงเรียนมีการให้ทุนการศึกษาสำหรับนักเรียนเรียนดี แต่ประสบการณปัญหาครอบครัว โดยเข้าพบผู้บริหารซึ่งจะช่วยเหลือให้นักเรียนศึกษาต่อได้

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานโครงการ English Program ในโรงเรียน เอกชน เขตกรุงเทพมหานคร

จากข้อมูลสภาพทั่วไปของโรงเรียนและสภาพการดำเนินงานโครงการ English Program ของโรงเรียนเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามกรอบแนวคิดในการวิจัย และนำเสนอผลการวิเคราะห์เป็นความเรียง และตารางประกอบความเรียงต่อไปนี้

1. งานวิชาการ

1.1 งานหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ของโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program สรุปเป็นตาราง 12-13 ได้ดังนี้

ตาราง 12 หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร English Program

หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร	โรงเรียนหลักสูตรเดียว		โรงเรียนหลักสูตรร่วม	
	โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3	โรงเรียนที่ 4
การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	ใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ของกระทรวงศึกษาธิการ			
	ไม่ใช่หลักสูตรจากต่างประเทศ	ผสมผสานกับหลักสูตรออสเตรเลียและแคนาดา	ใช้หลักสูตรโรงเรียน Pittwater ซิดนีย์ ออสเตรเลีย มาผสมผสาน	ใช้หลักสูตร Fun Find Focus เป็นหลักสูตรเสริม
	ใช้หลักสูตรของโรงเรียนในเครือข่ายมาพัฒนาเป็นหลักสูตรสถานศึกษา	ไม่มีโรงเรียนในเครือข่าย	ใช้หลักสูตรปกติของโรงเรียนมาจัดเป็นหลักสูตร English Program	ใช้หลักสูตรปกติของโรงเรียนมาจัดเป็นหลักสูตร English Program

ตาราง 12 (ต่อ)

หลักสูตรและ การบริหาร หลักสูตร	โรงเรียนหลักสูตรเดียว		โรงเรียนหลักสูตรรวม	
	โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3	โรงเรียนที่ 4
การพัฒนา หลักสูตร สถานศึกษา	มีการนำเทคนิค วิธีสอนและแนว ทางการจัดการ เรียนรู้ หรือหัวข้อ การเรียนรู้จาก ต่างประเทศมาใช้ เป็นแนวทางใน การสอน	1. ใช้ข้อมูลการประเมิน หลักสูตรในปีการศึกษา 2. มอบหมายให้คณะครูไทย ปรับหลักสูตรภาษาไทย และ หัวหน้าฝ่ายต่างประเทศปรับ หลักสูตรภาษาอังกฤษ 3. มีโรงเรียนพี่โรงเรียนน้องใน ต่างประเทศช่วยให้คำแนะนำ	1. ใช้ข้อมูลการ ประเมินหลักสูตร ในปีการศึกษา 2. ได้รับความร่วมมือจากPittwater ส่งหัวหน้าครู มาร่วมประชุมกับ คณะครูไทย	1. ศึกษาดูงานโรงเรียน ที่มีชื่อเสียง มาพัฒนาหลักสูตร 2. มีคณะผู้ปกครอง เข้ามาร่วมพัฒนา หลักสูตร 3. เป็นโรงเรียนนำ ร่องของเขตพื้นที่ การศึกษา

จากตาราง 12 หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร English Program พบว่า

ทุกโรงเรียนใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ของกระทรวงศึกษาธิการ เป็น
หลักสูตรแกนกลาง เพื่อจัดเป็นหลักสูตรสถานศึกษาที่เป็นสองภาษา

โรงเรียนที่ 1 ใช้หลักสูตรของโรงเรียนในเครือข่ายเดียวกัน มาพัฒนาเป็นหลักสูตร
สถานศึกษา และไม่มีการนำหลักสูตรจากต่างประเทศมาใช้ มีการพัฒนาหลักสูตรโดยการนำ
เทคนิควิธีการสอน และแนวทางการจัดการเรียนรู้ หรือหัวข้อการเรียนรู้จากต่างประเทศมาใช้เป็น
แนวทางในการสอน

โรงเรียนที่ 2 ไม่มีโรงเรียนในเครือข่าย และจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยผสมผสานกับ
หลักสูตรออสเตรเลียและหลักสูตรแคนาดา มีการพัฒนาหลักสูตรโดยใช้ข้อมูลการประเมิน
หลักสูตรในปีการศึกษา แล้วมอบหมายให้คณะครูไทยปรับหลักสูตรภาษาไทย และมอบหมายให้
หัวหน้าฝ่ายต่างประเทศปรับหลักสูตรภาษาอังกฤษ รวมทั้งมีโรงเรียนพี่โรงเรียนน้องใน
ต่างประเทศช่วยให้คำแนะนำ

โรงเรียนที่ 3 ใช้หลักสูตรปกติของโรงเรียนมาจัดเป็นหลักสูตร English Program โดย
ใช้หลักสูตรโรงเรียน Pittwater ชิดนีย์ ออสเตรเลียมาผสมผสาน และมีการพัฒนาหลักสูตรโดยใช้
ข้อมูลการประเมินหลักสูตรในปีการศึกษา และได้รับความร่วมมือจาก Pittwater ส่งหัวหน้าครู
มาร่วมประชุมกับคณะครูไทย

โรงเรียนที่ 4 ใช้หลักสูตรปกติของโรงเรียนมาจัดเป็นหลักสูตร English Program โดยมี
หลักสูตร Fun Find Focus เป็นหลักสูตรเสริม มีการพัฒนาหลักสูตรโดยการศึกษาดูงานโรงเรียน
ที่มีชื่อเสียงเป็นแนวทาง มีคณะผู้ปกครองเข้ามาร่วมพัฒนาหลักสูตร และเป็นโรงเรียนนำร่องของ
เขตพื้นที่การศึกษา

โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนที่ใช้ English Program ปรากฏในตาราง 13

ตาราง 13 โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program

กลุ่มวิชา / วิชา		ช่วงชั้นที่ 1								ช่วงชั้นที่ 2							
		โรงเรียนหลักสูตรเดียว				โรงเรียนหลักสูตรร่วม				โรงเรียนหลักสูตรเดียว				โรงเรียนหลักสูตรร่วม			
		โรงเรียนที่ 1		โรงเรียนที่ 2		โรงเรียนที่ 3		โรงเรียนที่ 4		โรงเรียนที่ 1		โรงเรียนที่ 2		โรงเรียนที่ 3		โรงเรียนที่ 4	
		ไทย	อังกฤษ	ไทย	อังกฤษ	ไทย	อังกฤษ	ไทย	อังกฤษ	ไทย	อังกฤษ	ไทย	อังกฤษ	ไทย	อังกฤษ	ไทย	อังกฤษ
ภาษาไทย		2.40	-	4.10	-	5	-	6	-	3.20	-	3.20	-	3.20	-	6	-
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม		1.20	2	1.40	-	2.30	-	3	-	1.20	2.40	2.30	-	2.30	-	3	-
ภาษาอังกฤษ		2	6.40	-	5	.50	4.10	-	7	2	2.40	-	4.10	.50	5	-	7
คณิตศาสตร์		2	2.40	.50	4.10	.50	3.20	1	5	3.20	3.20	.50	4.10	1.40	4.10	1	5
วิทยาศาสตร์		1.20	2.40	.50	1.40	.50	2.30	1	5	2	2.40	.50	2.30	1.40	2.30		6
สุขศึกษา		.40	-	-	.50	.50	.50	1	-	.40	-	-	.50	.50	.50	1	-
พลศึกษา		.40	.40	-	.50				-	-	.40		.50				-
การงานพื้นฐานอาชีพ		.40	-	.50	-	.50	.50	-	1	.40	-	.50	-	.50	.50	-	1
คอมพิวเตอร์		.40	-	.50	-	.50	-	1	-	.40	-	.50	-	.50	-	1	-
ศิลปะ	ศิลปะ	.40	.40	-	.50	.50	-	1	-	.40	.40	-	.50	.50	-	1	-
	นาฏศิลป์	.40	-	.50	-	.50	-	1	-	-	.40	.50	-	.50	-	1	-
	ดนตรี	1.20	-	.50	-		-		-	1.20	-	.50	-		-		-
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	กิจกรรมแนะแนว	.40	-	.50	-	.50	-	1	-	1.20	-	.50	-	.50	-	1	-
	ลูกเสือ-เนตรนารี	.40	-	.50	-	.50	-	1	-	.40	-	.50	-	.50	-	1	-
	ห้องสมุด	-	.40							-	.40						
	ชมรม ภาษาจีน/ภาษาญี่ปุ่น	-	.40		-					-	.40		1.40		1.40		
	กิจกรรมบูรณาการชมรมไทย-อังกฤษ			2.30	1.40	2.30	2.30					.50	.50	2.30	2.30		
	กิจกรรมพหุปัญญา / Fun find Focus	-	-	-	-			1	1							1	1
รวม(ชั่วโมง)		16	16.40	15	15	18.20	14.10	18	19	18	14	13.20	15.40	18.20	17.30	17	20
รวมจำนวนชั่วโมงสัปดาห์		32.40		30		32.30		37		32.40		30		35.50		37	

จากตาราง 13 โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program พบว่า

ช่วงชั้นที่ 1

ในการกำหนดจำนวนคาบเรียนต่อสัปดาห์ของช่วงชั้นที่ 1 พบว่า

โรงเรียนที่ 1 จัดให้วิชาภาษาอังกฤษมีจำนวนคาบเรียนสูงสุด โดยสอนเป็นภาษาอังกฤษ 6.40 ชั่วโมง และสอนเป็นภาษาไทย 2 ชั่วโมง รวม 8.40 ชั่วโมง รองลงมา คือ วิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ มีจำนวนคาบเรียนเป็นภาษาอังกฤษ 2.40 ชั่วโมงเท่ากัน และสอนเป็นภาษาไทย 2 ชั่วโมง และ 1.20 ชั่วโมง รวม 4.40 ชั่วโมง และ 4 ชั่วโมง ตามลำดับ

วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จัดสอนเป็นภาษาอังกฤษ 2 ชั่วโมง และภาษาไทย 1.20 ชั่วโมง รวม 3.20 ชั่วโมง

วิชาพลศึกษาและศิลปะ มีคาบเรียนเป็นภาษาไทย .40 ชั่วโมง และภาษาอังกฤษ .40 ชั่วโมงเท่ากัน

วิชาที่สอนเป็นภาษาไทยภาษาเดียวและมีจำนวนคาบเรียนสูงสุด คือ ภาษาไทย 2.40 ชั่วโมง รองลงมา คือ ดนตรี 1.20 ชั่วโมง นอกจากนั้นยังมีวิชาสุขศึกษา การงานพื้นฐานอาชีพ คอมพิวเตอร์ นาฏศิลป์ กิจกรรมแนะแนว และกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี สอนเป็นภาษาไทย .40 ชั่วโมงเท่ากัน

ในช่วงชั้นที่ 1 นี้ โรงเรียนที่ 1 มีจำนวนคาบเรียนใน 1 สัปดาห์ คือ ภาษาไทย 16 ชั่วโมง ภาษาอังกฤษ 16 ชั่วโมงเท่ากัน และมีคาบเรียนภาษาจีนอีก .40 ชั่วโมง รวมจำนวนคาบเรียนในต่อสัปดาห์ คือ 32.40 ชั่วโมง

โรงเรียนที่ 2 จัดให้วิชาภาษาอังกฤษมีจำนวนคาบเรียนสูงสุด 5 ชั่วโมง ส่วนวิชาคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์สอนเป็นภาษาอังกฤษ 4.10 ชั่วโมง และ 1.40 ชั่วโมง โดยมีคาบสอนเสริมเป็นภาษาไทย .50 เท่ากัน และเมื่อรวมคาบเรียนแล้ววิชาคณิตศาสตร์จะมีคาบการเรียนเท่ากับ วิชาภาษาอังกฤษ คือ 5 ชั่วโมง ส่วนวิทยาศาสตร์มีคาบเรียน 2.30 ชั่วโมง

ส่วนวิชาอื่น ๆ ที่เรียนเป็นภาษาอังกฤษภาษาเดียว คือ สุขศึกษา พลศึกษา และศิลปะ เรียน .50 ชั่วโมง

วิชาที่เรียนเป็นภาษาไทยภาษาเดียวและมีจำนวนคาบเรียนสูงสุด คือ ภาษาไทย 4.10 ชั่วโมง รองลงมา คือ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 1.40 ชั่วโมง นอกจากนั้นยังมีวิชาการงานพื้นฐานอาชีพ คอมพิวเตอร์ ดนตรี กิจกรรมแนะแนว และกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี สอนเป็นภาษาไทย .50 ชั่วโมงเท่ากัน นอกจากนั้นโรงเรียนที่ 2 มีชมรมเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษให้นักเรียนเลือกเรียน

ในช่วงชั้นที่ 1 นี้ โรงเรียนที่ 2 มีจำนวนคาบเรียนใน 1 สัปดาห์ คือ ภาษาไทย 15 ชั่วโมง ภาษาอังกฤษ 15 ชั่วโมงเท่ากัน รวมเวลาเรียนใน 1 สัปดาห์ คือ 30 ชั่วโมง

โรงเรียนที่ 3 จัดให้วิชาภาษาไทยและภาษาอังกฤษมีจำนวนคาบเรียนสูงสุด คือ 5 ชั่วโมง โดยวิชาภาษาอังกฤษจัดให้เรียนเป็นภาษาอังกฤษ 4.10 ชั่วโมง และมีคาบการสอนเสริม .50 ชั่วโมง รวม 5 ชั่วโมง ส่วนวิชาคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์สอนเป็นภาษาอังกฤษ 3.20 ชั่วโมง และ 2.30 ชั่วโมง โดยมีคาบการสอนเสริมเป็นภาษาไทย .50 เท่ากัน และเมื่อรวมคาบเรียนแล้ววิชาคณิตศาสตร์มี 4.10 ชั่วโมง และ 3.20 ชั่วโมง ตามลำดับ

วิชาสุขศึกษา พลศึกษา และการงานพื้นฐานอาชีพ มีคาบเรียนเป็นภาษาไทย .50 ชั่วโมง และภาษาอังกฤษ .50 ชั่วโมงเท่ากัน

วิชาอื่น ๆ ที่เรียนเป็นภาษาไทย คือ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 2.30 ชั่วโมง รองลงมา คือ วิชาคอมพิวเตอร์ ศิลปะ นาฏศิลป์ ดนตรี กิจกรรมแนะแนว และกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี สอนเป็นภาษาไทย .50 ชั่วโมงเท่ากัน นอกจากนี้โรงเรียนที่ 3 ยังมีชมรมเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษให้นักเรียนเลือกเรียน

ในช่วงชั้นที่ 1 นี้ โรงเรียนที่ 3 มีจำนวนคาบเรียนใน 1 สัปดาห์ คือ ภาษาไทย 18.20 ชั่วโมง ภาษาอังกฤษ 14.10 ชั่วโมง รวมเวลาเรียนใน 1 สัปดาห์ คือ 32.30 ชั่วโมง

โรงเรียนที่ 4 จัดให้วิชาภาษาอังกฤษมีจำนวนคาบเรียนสูงสุด คือ 7 ชั่วโมง รองลงมาคือ ภาษาไทย 6 ชั่วโมง ส่วนวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ มีจำนวนคาบเรียนเป็นภาษาอังกฤษ 5 ชั่วโมง และเป็นภาษาไทย 1 ชั่วโมง รวม 6 ชั่วโมงเท่ากัน

ส่วนวิชาที่เรียนเป็นภาษาอังกฤษภาษาเดียว คือ การงานพื้นฐานอาชีพ 1 ชั่วโมง

วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมจัดสอนเป็นภาษาไทยภาษาเดียว 3 ชั่วโมง นอกจากนี้ยังมีวิชาที่เรียนเป็นภาษาไทยภาษาเดียวอีก คือ สุขศึกษา คอมพิวเตอร์ ศิลปะ นาฏศิลป์ ดนตรี กิจกรรมแนะแนว และกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี

โรงเรียนที่ 4 มีกิจกรรมพหุปัญญา (Fun Find Focus) ให้นักเรียนเรียนเป็นสองภาษา

ในช่วงชั้นที่ 1 นี้ โรงเรียนที่ 4 มีจำนวนคาบเรียนใน 1 สัปดาห์ คือ ภาษาไทย 18 ชั่วโมง ภาษาอังกฤษ 19 ชั่วโมง รวมเวลาเรียนใน 1 สัปดาห์ คือ 37 ชั่วโมง

ในช่วงชั้นที่ 1 นี้ ทุกโรงเรียนมีจำนวนชั่วโมงเรียนต่อสัปดาห์ วิชาภาษาอังกฤษมากที่สุด และมีวิชาที่เรียนเป็นภาษาไทยภาษาเดียว คือ ภาษาไทย คอมพิวเตอร์ นาฏศิลป์ ดนตรี กิจกรรมแนะแนว และกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี

ช่วงชั้นที่ 2

ในการกำหนดจำนวนคาบเรียนต่อสัปดาห์ของช่วงชั้นที่ 2 พบว่า

โรงเรียนที่ 1 จัดให้วิชาคณิตศาสตร์มีจำนวนคาบเรียนสูงสุด โดยจัดสอนเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ จำนวน 3.20 ชั่วโมงเท่ากัน รวมเวลาเรียนคณิตศาสตร์ 6.40 ชั่วโมง

วิชาที่มีจำนวนคาบการสอนสูงรองลงมาคือ ภาษาอังกฤษ และวิทยาศาสตร์ จัดสอนเป็นภาษาอังกฤษ 2.40 ชั่วโมง และภาษาไทย 2 ชั่วโมง รวม 4.40 ชั่วโมงเท่ากัน

ส่วนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จัดสอนเป็นภาษาอังกฤษ 2.40 ชั่วโมง และเป็นภาษาไทย 1.20 ชั่วโมง รวม 4 ชั่วโมง

วิชาศิลปะ เป็นวิชาที่มีคาบเรียนเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ .40 ชั่วโมงเท่ากัน และรวมเวลาเรียนเท่ากับ 1.20 ชั่วโมง

นอกจากนั้นในช่วงชั้นที่ 2 นี้ โรงเรียนที่ 1 ยังจัดให้มีกิจกรรมห้องสมุดเรียนเป็นภาษาอังกฤษ อีก .40 ชั่วโมง

วิชาที่สอนเป็นภาษาไทยภาษาเดียวและมีจำนวนคาบเรียนสูงสุด คือ ภาษาไทย 3.20 ชั่วโมง รองลงมา คือ วิชาสุขศึกษา การงานพื้นฐานอาชีพ คอมพิวเตอร์ ดนตรี กิจกรรมแนะแนว และกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี สอนเป็นภาษาไทย .40 ชั่วโมงเท่ากัน นอกจากนี้โรงเรียนที่ 1 ยังมีภาษาจีนให้เรียนอีก .40 ชั่วโมง

ในช่วงชั้นที่ 2 นี้ โรงเรียนที่ 1 มีจำนวนคาบเรียนใน 1 สัปดาห์ คือ ภาษาไทย 18 ชั่วโมง ภาษาอังกฤษ 14 ชั่วโมง รวมจำนวนคาบเรียนในต่อสัปดาห์ คือ 32.40 ชั่วโมง

โรงเรียนที่ 2 จัดให้วิชาคณิตศาสตร์มีจำนวนคาบเรียนสูงสุด โดยเรียนเป็นภาษาอังกฤษ 4.10 ชั่วโมง และมีคาบการสอนเสริมเป็นภาษาไทย .50 ชั่วโมง รวมเวลาเรียนคณิตศาสตร์ 5 ชั่วโมง ส่วนวิชาวิทยาศาสตร์มีจำนวนคาบการสอนเป็นภาษาอังกฤษ 2.30 ชั่วโมง และมีคาบการสอนเสริมเป็นภาษาไทย .50 ชั่วโมง รวม 3.20 ชั่วโมง

วิชาที่เรียนเป็นภาษาอังกฤษภาษาเดียวโดยมีจำนวนคาบการเรียนสูงสุด คือ ภาษาอังกฤษ 4.10 ชั่วโมง นอกจากนี้ยังมีวิชาสุขศึกษา พลศึกษา ศิลปะที่เรียนเป็นภาษาอังกฤษ .50 ชั่วโมง

วิชาที่เรียนเป็นภาษาไทยภาษาเดียวโดยมีจำนวนคาบเรียนสูงสุด คือ ภาษาไทย 3.20 ชั่วโมง รองลงมา คือ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 2.30 ชั่วโมง นอกจากนี้ยังมีวิชาการงานพื้นฐานอาชีพ คอมพิวเตอร์ นาฏศิลป์ ดนตรี กิจกรรมแนะแนว และกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี เรียนเป็นภาษาไทย .50 ชั่วโมงเท่ากัน

โรงเรียนที่ 2 มีชมรมเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และมีภาษาจีนหรือภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาที่สามให้เลือกเรียน 1.40 ชั่วโมง

ในช่วงชั้นที่ 2 นี้ โรงเรียนที่ 2 มีจำนวนคาบเรียนใน 1 สัปดาห์ คือ ภาษาไทย 13.20 ชั่วโมง ภาษาอังกฤษ 14 ชั่วโมง และภาษาที่สาม 1.40 ชั่วโมง รวมเวลาเรียนใน 1 สัปดาห์ คือ 30 ชั่วโมง

โรงเรียนที่ 3 จัดให้วิชาภาษาอังกฤษและคณิตศาสตร์มีจำนวนคาบเรียนเท่ากัน โดยวิชาภาษาอังกฤษเรียนเป็นภาษาเดียว 5 ชั่วโมง ส่วนวิชาคณิตศาสตร์เรียนเป็นภาษาอังกฤษ 4.10 ชั่วโมง เรียนเป็นภาษาไทย 1.40 ชั่วโมง รวม 5 ชั่วโมงเท่ากับคาบการเรียนภาษาอังกฤษ ส่วนวิชาวิทยาศาสตร์เรียนเป็นภาษาอังกฤษ 2.30 ชั่วโมง และเรียนเป็นภาษาไทย 1.40 ชั่วโมง รวม 4.10 ชั่วโมง

วิชาสุขศึกษามีคาบเรียนเป็นภาษาไทย .50 ชั่วโมง และภาษาอังกฤษ .50 ชั่วโมงเท่ากัน

วิชาที่เรียนเป็นภาษาไทยภาษาเดียวและมีจำนวนคาบเรียนสูงสุด คือ ภาษาไทย 3.20 ชั่วโมง รองลงมา คือ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 2.30 ชั่วโมง นอกจากนั้นยังมีวิชา คอมพิวเตอร์ ศิลปะ นาฏศิลป์ ดนตรี กิจกรรมแนะแนว และกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี สอนเป็นภาษาไทย .50 ชั่วโมงเท่ากัน โรงเรียนที่ 3 มีชมรมเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ รวมทั้งภาษาจีน เป็นภาษาที่สามให้นักเรียนเลือกเรียน

ในช่วงชั้นที่ 2 นี้ โรงเรียนที่ 3 มีจำนวนคาบเรียนใน 1 สัปดาห์ คือ ภาษาไทย 18.20 ชั่วโมง ภาษาอังกฤษ 15.50 ชั่วโมง และภาษาจีน 1.40 ชั่วโมง รวมเวลาเรียนใน 1 สัปดาห์ คือ 35.50 ชั่วโมง

โรงเรียนที่ 4 จัดให้วิชาภาษาอังกฤษมีจำนวนคาบเรียนสูงสุด คือ 7 ชั่วโมง รองลงมาคือ ภาษาไทย 6 ชั่วโมง ส่วนวิชาวิทยาศาสตร์ มีคาบเป็นภาษาอังกฤษภาษาเดียว 6 ชั่วโมง ส่วนวิชา คณิตศาสตร์ มีคาบสอนเป็นภาษาอังกฤษ 5 ชั่วโมง ภาษาไทย 1 ชั่วโมง รวมแล้วเท่ากับวิชา วิทยาศาสตร์

วิชาที่เรียนเป็นภาษาไทยภาษาเดียวและมีจำนวนคาบเรียนรองลงมาจากวิชาภาษาไทย คือ วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 3 ชั่วโมง รองลงมา คือ สุขศึกษา คอมพิวเตอร์ ศิลปะ นาฏศิลป์ ดนตรี กิจกรรมแนะแนว และกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี สอนเป็นภาษาไทย 1 ชั่วโมง เท่ากัน ส่วนวิชากลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพเรียนเป็นภาษาอังกฤษภาษาเดียว 1 ชั่วโมง

โรงเรียนที่ 4 มีกิจกรรมพหุปัญญา (Fun Find Focus) ให้นักเรียนเป็นสองภาษา

ในช่วงชั้นที่ 2 นี้ โรงเรียนที่ 4 มีจำนวนคาบเรียนใน 1 สัปดาห์ คือ ภาษาไทย 17 ชั่วโมง ภาษาอังกฤษ 20 ชั่วโมง รวมเวลาเรียนใน 1 สัปดาห์ คือ 37 ชั่วโมง

โรงเรียนที่มีจำนวนชั่วโมงเรียนต่อสัปดาห์ วิชาคณิตศาสตร์มากที่สุด คือ โรงเรียนที่ 1 และ โรงเรียนที่ 2 โรงเรียนจัดสอนภาษาไทยและคณิตศาสตร์เท่ากัน คือ โรงเรียนที่ 3 และโรงเรียนที่ 4 มี ภาษาอังกฤษมากที่สุด นอกจากนั้นวิชาที่เรียนเป็นภาษาไทยภาษาเดียว คือ คอมพิวเตอร์ นาฏศิลป์ ดนตรี กิจกรรมแนะแนว และกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี แต่ละโรงเรียนมีกิจกรรมพัฒนา นักเรียนที่แตกต่างกัน และมีภาษาที่สามคือ ภาษาจีนและภาษาญี่ปุ่นให้นักเรียนเรียนในช่วงชั้นที่ 2

1.2 การจัดกระบวนการเรียนการสอน ของโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program สรุปเป็น ตาราง 14-16 ดังนี้ คือ

ตาราง 14 การจัดกระบวนการเรียนการสอนของโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program

การจัดกระบวนการเรียนการสอน	โรงเรียนหลักสูตรเดียว		โรงเรียนหลักสูตรรวม	
	โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3	โรงเรียนที่ 4
การเปิดระดับชั้นเรียน	เปิดสอนทุกระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6	เปิดไล่ระดับชั้นจากประถมศึกษาปีที่ 1	เปิดไล่ระดับชั้นจากประถมศึกษาปีที่ 1	เปิดไล่ระดับชั้นจากประถมศึกษาปีที่ 1
จำนวนนักเรียนในห้องเรียน	30 คน	30 คน	30 คน	30 คน
แนวคิดและนวัตกรรมการศึกษา	1. พหุปัญญา 2. เน้นการใช้ดนตรีเป็นภาษาหนึ่งที่ใช้ในการสื่อความคิด และเพื่อส่งเสริมความสามารถพิเศษ	1. พหุปัญญา 2. การสอนภาษาอย่างสมดุล 3. การเรียนรู้อย่างมีความสุข 4. การสอนภาษาแบบธรรมชาติ	1. พหุปัญญา 2. เน้นเก่งวิชาการและเห็นคุณค่าของจริยธรรม	1. พหุปัญญา 2. การสอนภาษาแบบธรรมชาติ 3. เน้นความรู้คู่คุณธรรม
กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	1. การสอนแบบโครงงาน 2. การสอนแบบบูรณาการ 3. เน้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง 4. การสอนโดยสรุปเป็นองค์ความรู้ 5. การสอนให้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง	1. การสอนแบบโครงงาน 2. การสอนแบบบูรณาการ 3. เน้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง 4. การสอนโดยสรุปเป็นองค์ความรู้ 5. การสอนให้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง	1. การสอนแบบโครงงาน 2. การสอนแบบบูรณาการ 3. เน้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง 4. การสอนโดยสรุปเป็นองค์ความรู้ 5. การสอนให้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง	1. การสอนแบบโครงงาน 2. การสอนแบบบูรณาการ 3. เน้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง 4. การสอนโดยสรุปเป็นองค์ความรู้ 5. การสอนให้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง

จากตาราง 14 การจัดกระบวนการเรียนการสอนของโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program พบว่า

โรงเรียนที่ 2 โรงเรียนที่ 3 และโรงเรียนที่ 4 เปิดสอนไล่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ก่อน ส่วนโรงเรียนที่ 1 เปิดสอนทุกระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 พร้อมกัน ทุกโรงเรียน มีจำนวนนักเรียน 30 คน ใช้นวัตกรรมพหุปัญญา และใช้กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเหมือนกัน

โรงเรียนที่ 1 มีแนวคิดการจัดการศึกษาที่เน้นการใช้ดนตรีเป็นภาษาหนึ่งที่ใช้ในการสื่อความคิดและเพื่อส่งเสริมความสามารถพิเศษ ส่วนโรงเรียนที่ 2 มีแนวคิดการจัดการศึกษา การสอนภาษาอย่างสมดุล การเรียนรู้อย่างมีความสุข และการสอนภาษาแบบธรรมชาติ ส่วนโรงเรียนที่ 3 มี

แนวคิดการจัดการศึกษาที่เน้นเก่งวิชาการและเห็นคุณค่าของจริยธรรม ส่วนโรงเรียนที่ 4 มีแนวคิดการจัดการศึกษาที่เน้นการสอนภาษาแบบธรรมชาติ และเน้นความรู้คู่คุณธรรม

ตาราง 15 กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นสาระสำคัญของโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program

สาระสำคัญ	โรงเรียนหลักสูตรเดียว		โรงเรียนหลักสูตรร่วม	
	โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3	โรงเรียนที่ 4
1. การส่งเสริมบริบทของความเป็นไทย	1. ยึดปรัชญา “แข็งแกร่งในความ เป็นไทย ก้าวไกลในความเป็นสากล” 2. การส่งเสริมและปลูกฝังมารยาทแบบไทย โดยผู้บริหารและครูเป็นแบบอย่างที่ดีให้นักเรียนปฏิบัติตาม 3. การส่งเสริมความรักในท้องถิ่น และประเทศชาติ กำหนดให้อยู่ในสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	1. ยึดปรัชญา “เรียนรู้ อย่างมีความสุข ปลูกฝังยังลักษณ์ความเป็นไทย สู่มาตรฐานระดับสากล” 2. กำหนดให้ครูชาวไทยและชาวต่างชาติเป็นตัวอย่างที่ดี 3. จัดกิจกรรมเด็กดีมีมารยาท 4. จัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง 5. จัดกิจกรรมส่งเสริมความรักท้องถิ่นและประเทศ 6. จัดโครงการเศรษฐกิจพอเพียง	1. จัดกิจกรรมการส่งเสริมความรักท้องถิ่น ประเทศชาติ และความเป็นไทย เช่น กิจกรรมรวมเลือดเนื้อชาติเชื้อไทย กิจกรรมร่วมด้วยช่วยกัน ลูกเสือ-เนตรนารี ฯลฯ 2. จัดกิจกรรมส่งเสริมภูมิปัญญาไทย โดยมีวิทยากรให้ความรู้ 3. ส่งเสริมการพูดเขียนภาษาไทยอย่างถูกต้อง 4. เน้นวัฒนธรรมการไหว้	1. จัดกิจกรรมวันสำคัญต่างๆ ของไทย 2. จัดกิจกรรมประจำสัปดาห์ คือ วัน “วิถีพุทธ” ทุกวันพุธ 3. จัดกิจกรรมประจำเดือน คือ วันพฤหัสบดีต้นเดือนเป็นวันทำบุญตักบาตร 4. จัดกิจกรรมส่งเสริมความรักท้องถิ่น และประเทศชาติ โดยให้ความร่วมมือกับชุมชนในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การเป็นหน่วยเลือกตั้ง การทำบ่อบำบัดน้ำเสีย
2. การส่งเสริมบริบทของความเป็นสากล	1. การสร้างแนวคิดให้กับนักเรียน ให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่าง มีความสุข และเรียนรู้วัฒนธรรมที่ต่างกั น 2. ทศนศึกษาต่างประเทศ เพื่อให้นักเรียนได้ประสบการณ์ตรง	1. จัดกิจกรรมที่เน้นความเป็นสากล 2. การส่งเสริมให้มีความพร้อมทาง IT	1, ส่งเสริมให้ยอมรับวัฒนธรรมต่างชาติที่แตกต่าง 2. สร้างโอกาสให้ศึกษาภาคฤดูร้อนที่ต่างประเทศ 3. ส่งเสริมการเรียนรู้เว็บไซต์และอินเทอร์เน็ตเพื่อรับรู้ข้อมูลข่าวสาร	1.จัดโครงการอิงวันสำคัญสากล 2. จัดกิจกรรม Open House ให้นักเรียนได้แสดงผลงาน 3. จัดกิจกรรม “วันสานสัมพันธ์” เป็นการแสดงผลงานประจำปี 3. ส่งเสริมการเรียนรู้เทคโนโลยี โดยมีครูจากภายนอกมาสอน

ตาราง 15 (ต่อ)

สาระสำคัญ	โรงเรียนหลักสูตรเดียว		โรงเรียนหลักสูตรร่วม	
	โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3	โรงเรียนที่ 4
3. การจัดการเรียนการสอนโดยสอดคล้องกับคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ สร้างความมั่นใจ และส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าใช้ภาษาอังกฤษ ในการสื่อสาร	1. ยึดปรัชญา “คุณธรรมนำวิชา ภูมิปัญญาพาพัฒนา” 2. กำหนดกิจกรรมประจำวัน ที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม โดยครูเป็นตัวอย่างให้นักเรียนปฏิบัติตาม 3. การส่งเสริมความประหยัดโดยจำกัดวงเงินที่นักเรียนนำมาโรงเรียน 4. การส่งเสริมความมั่นใจและความกล้า โดยจัดส่งนักเรียนเข้าร่วมการประกวด 5. การเชิญบุคคลมีชื่อเสียงมาพบปะสนทนาภาษาอังกฤษ 6. การฝึกนักเรียนเป็นไกด์นำเที่ยว	1. จัดกีฬาสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน ให้นักเรียนรู้จักการเป็นนักกีฬาที่ดี 2. การส่งนักเรียนออกแข่งขันภายนอก 3. การแข่งขันร้องเพลงภาษาอังกฤษ การพูดรายงานหน้าแถว และค่ายภาษาอังกฤษ	1. เน้นการจัดกิจกรรมส่งเสริมความมั่นใจ โดยคำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคล 2. เน้นการร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจ เพื่อสร้างพื้นฐานให้นักเรียนมีความมั่นใจ 3. จัดการแสดงและการแข่งขันในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนได้แสดงความสามารถ	1. กิจกรรมส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง เช่น กิจกรรมหน้าเสาธง 2. มีกิจกรรมเล่านิทานภาษาอังกฤษหน้าเสาธงเป็นประจำ 3. มีกิจกรรมพหุปัญญา เพื่อส่งเสริมศักยภาพ และส่งเสริมความถนัดให้นักเรียน
4. การจัดกิจกรรมปรับพื้นฐานความพร้อม	1. การวัดพื้นฐานก่อนเริ่มเรียน 2. เกณฑ์การวัดผลความพร้อม ได้แก่ การทดสอบข้อเขียน และการสัมภาษณ์โดยครูชาวต่างชาติ 3. การเรียนเสริมทักษะก่อนเปิดภาคเรียน	1. ทดสอบความพร้อมทั้งภาษาอังกฤษและภาษาไทยทางด้านภาษา ความรอบรู้รอบตัว และเชาวน์ 2. สัมภาษณ์ภาษาอังกฤษ โดยครูชาวต่างชาติ 3. สังเกตการเรียนเมื่อเริ่มเรียน 4. พบปะผู้ปกครองเพื่อปรึกษาหารือและจัดกิจกรรมเสริมรายบุคคล กลุ่มย่อย	1. ทดสอบความพร้อมด้วยแบบทดสอบ และการสัมภาษณ์ โดยครูชาวต่างชาติ 2. กรณีเข้าระหว่างปีการศึกษา อาจมีการสอนเสริมหากจำเป็น 3. แต่ละปีการศึกษามีการเชิญผู้ปกครองมาปรึกษาหารือถึงความพร้อมของนักเรียน 4. กรณีนักเรียนไม่พร้อม อาจย้ายไปเรียนหลักสูตรปกติได้	1. การสัมภาษณ์ผู้ปกครอง เพื่อให้พิจารณาระยะยาวในการส่งนักเรียนเรียนหลักสูตร English Program 2. ทดสอบด้วยข้อสอบของครูชาวต่างชาติในวิชาภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์

จากตาราง 15 กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นสาระสำคัญของโรงเรียนที่ใช้ English Program พบว่า

ในการส่งเสริมบริบทของความเป็นไทย ทุกโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมความรักท้องถิ่นและประเทศชาติ

โรงเรียนที่ 1 ยึดปรัชญา “แข็งแกร่งในความเป็นไทย ก้าวไกลในความเป็นสากล” ส่วนโรงเรียนที่ 2 “เรียนรู้อย่างมีความสุข ปลูกฝังยังลิ้มความเป็นไทย สู่มาตรฐานระดับสากล”

โรงเรียนที่ 1 และโรงเรียนที่ 2 เน้นการเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้บริหารและครูที่ดีให้นักเรียนปฏิบัติตาม

โรงเรียนที่ 1 มีการส่งเสริมและปลูกฝังมารยาทแบบไทย โรงเรียนที่ 2 มีกิจกรรมเด็กดีมีมารยาท กิจกรรมส่งเสริมการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้องและโครงการเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนที่ 3 มีกิจกรรมรวมเลือดเนื้อชาติไทย กิจกรรมร่วมด้วยช่วยกัน ลูกเสือ-เนตรนารี กิจกรรมส่งเสริมภูมิปัญญาไทย การพูดเขียนภาษาไทย และวัฒนธรรมการไหว้ โรงเรียนที่ 4 มีกิจกรรมวันสำคัญของไทย กิจกรรมวัน “วิถีพุทธ” กิจกรรมทำบุญตักบาตรทุกพฤหัสบดีต้นเดือน และกิจกรรมร่วมกับชุมชน

ในการส่งเสริมบริบทของความเป็นสากล โรงเรียนที่ 1 เน้นการสร้างแนวคิดให้นักเรียนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และทัศนศึกษาต่างประเทศเพื่อให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรง โรงเรียนที่ 2 เน้นกิจกรรมความเป็นสากล และความพร้อมทาง IT โรงเรียนที่ 3 ส่งเสริมการยอมรับวัฒนธรรมที่แตกต่าง การศึกษาภาคฤดูร้อนที่ต่างประเทศ การเรียนรู้เว็บไซต์และอินเทอร์เน็ตเพื่อรับรู้ข่าวสาร และโรงเรียนที่ 4 เน้นโครงการอิงวันสำคัญสากล กิจกรรม Open House กิจกรรม “วันสานสัมพันธ์” และส่งเสริมเทคโนโลยี

ในการจัดการเรียนการสอนโดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงามสร้างความมั่นใจและส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร โรงเรียนที่ 1 ยึดปรัชญา “คุณธรรมนำวิชา ภูมิปัญญาพาพัฒนา” การมีกิจกรรมประจำวันที่ดีครูเป็นแบบอย่างที่ดีให้นักเรียนปฏิบัติตาม การส่งเสริมความประหยัด การส่งเสริมความกล้าแสดงออกโดยส่งนักเรียนเข้าร่วมประกวด การเชิญบุคคลมีชื่อเสียงมาพบปะ รวมทั้งการฝึกนักเรียนเป็นไกด์ โรงเรียนที่ 2 จัดกีฬาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการเป็นนักกีฬาที่ดี การส่งนักเรียนออกแข่งขัน การแข่งขันร้องเพลงภาษาอังกฤษ และค่ายภาษาอังกฤษ โรงเรียนที่ 3 เน้นการส่งเสริมความมั่นใจโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล การร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจ การแสดง การแข่งขันและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนได้แสดงความสามารถ โรงเรียนที่ 4 เน้นการจัดกิจกรรมต่อเนื่อง กิจกรรมเล่านิทานภาษาอังกฤษ และกิจกรรมพหุปัญญาเพื่อส่งเสริมศักยภาพและความถนัด

ในการจัดกิจกรรมปรับพื้นฐานความพร้อม ทุกโรงเรียนมีการวัดความพร้อมก่อนเริ่มเรียน โดย ครูชาวต่างชาติสัมภาษณ์เป็นภาษาอังกฤษ เหมือนกัน โรงเรียนที่ 1 มีเกณฑ์การวัดผลความพร้อมด้วยการทดสอบข้อเขียน และการเรียนเสริมทักษะก่อนเปิดภาคเรียน ส่วนโรงเรียนที่ 2 มีการทดสอบความพร้อมทั้งภาษาอังกฤษและภาษาไทย เกี่ยวกับความรู้รอบตัวและเชาวน์ มีการสังเกตการเรียนเมื่อเริ่มเรียน และพบปะผู้ปกครองเพื่อปรึกษาหารือ โรงเรียนที่ 3 กรณีเข้าเรียนระหว่างปี

การศึกษา อาจมีการสอนเสริม แต่ละปีมีการเชิญผู้ปกครองมาปรึกษาหารือความพร้อม และกรณีนักเรียนไม่พร้อมอาจย้ายไปเรียนหลักสูตรปกติ และโรงเรียนที่ 4 มีการสัมภาษณ์ผู้ปกครองเพื่อการส่งนักเรียนเรียนระยะยาว มีการทดสอบวิชาภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์โดยครูชาวต่างชาติ

ทุกโรงเรียนมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นสาระสำคัญของโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program แต่ละโรงเรียนมีปรัชญาและแนวคิดในการจัดกระบวนการเรียนรู้ มีการจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และมีการจัดกิจกรรมปรับพื้นฐานความพร้อมที่เหมือนกัน คือ การวัดพื้นฐานความพร้อมก่อนเริ่มเรียน และการติดตามผลการเรียนของนักเรียนที่เริ่มเรียน

ตาราง 16 โครงการและกิจกรรมสำคัญของโรงเรียนที่ใช้ English Program

โรงเรียน	โครงการ / กิจกรรม	สาระสำคัญตามหลักเกณฑ์ของ โครงการ English Program					
		ความเป็นไทย	ความเป็นสากล	ความรักท้องถิ่น ประเทศไทย	คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงงาม	การสร้าง ความเชื่อมโยง ในตนเอง	ความกล้าใช้ภาษา อังกฤษในการสื่อสาร
โรงเรียนหลักสูตรเดียว	โรงเรียนที่ 1	โครงการรักการอ่าน	✓	✓	✓	✓	✓
		โครงการรักษาสิ่งแวดล้อม	-	-	✓	-	-
		กิจกรรม English Zone	-	✓	-	✓	✓
		กิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ	✓	-	✓	✓	✓
		กิจกรรมค่ายลูกเสือ	✓	✓	✓	✓	✓
		กิจกรรมกีฬาสี	✓	✓	✓	✓	✓
	โรงเรียนที่ 2	โครงการรักการอ่าน	✓	✓	✓	✓	✓
		โครงการวันสำคัญต่าง ๆ	✓	✓	✓	✓	✓
		โครงการเศรษฐกิจพอเพียง	✓	-	✓	✓	✓
		กิจกรรมค่ายลูกเสือ	✓	✓	✓	✓	✓
		กิจกรรมกีฬาสี	✓	✓	✓	✓	✓

ตาราง 16 (ต่อ)

โรงเรียน	โครงการ / กิจกรรม	สาระสำคัญตามหลักเกณฑ์ของ โครงการ English Program					
		ความเป็นไทย	ความเป็นสากล	ความรักท้องถิ่น ประเทศชาติ	คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงงาม	การสร้าง ความเชื่อมั่น ในตนเอง	ความกล้าใช้ภาษา อังกฤษในการสื่อสาร
โรงเรียนหลักสุตรรวม	โรงเรียนที่ 3	โครงการส่งเสริมความสัมพันธ์และ ร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนา การศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓
		โครงการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประ สงค์	✓	✓	✓	✓	✓
		โครงการส่งเสริมศักยภาพของบุคลากร	✓	✓	✓	✓	✓
	โรงเรียนที่ 4	โครงการส่งเสริมความเป็นเลิศ เทิดไท้องค์ราชัน	✓	✓	-	-	✓
		โครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ	✓	✓	✓	✓	✓
		โครงการวิถีพุทธตามรอยพระบาท	✓		✓	-	-
		โครงการเรียร่อยน้ำใจ	✓	✓	✓	-	-

จากตาราง 16 โครงการและกิจกรรมสำคัญของโรงเรียนที่ใช้ English Program พบว่า
โรงเรียนที่ 1 และโรงเรียนที่ 2 มีโครงการที่เหมือนกัน 4 โครงการ คือ โครงการรักการอ่าน
โครงการวันสำคัญต่างๆ โครงการลูกเสือ-เนตรนารี และโครงการกีฬา

โรงเรียนที่ 1 มีโครงการสิ่งแวดล้อม และโครงการ English Zone โรงเรียนที่ 2 มีโครงการ
เศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนที่ 3 มีโครงการที่ส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชน ส่งเสริมคุณลักษณะที่
พึงประสงค์ และส่งเสริมศักยภาพบุคลากร ส่วนโรงเรียนที่ 4 มีโครงการที่มุ่งส่งเสริมความเป็นเลิศ
ส่งเสริมสุขภาพ ส่งเสริมวิถีพุทธ และส่งเสริมความมีน้ำใจ

แต่ละโรงเรียนมีโครงการและกิจกรรมที่เหมือนและแตกต่างกัน แต่มีเป้าหมายในการ
ส่งเสริมสาระสำคัญตามหลักเกณฑ์ของโครงการ English Program เหมือนกัน

1.3 งานสื่อการเรียนการสอน ของโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program สรุปเป็นตาราง 17-19 ดังนี้คือ

ตาราง 17 การจัดหา จัดซื้อ และผลิตสื่อการเรียนการสอนของโรงเรียนที่ใช้ English Program

โรงเรียนหลักสูตรเดียว		โรงเรียนหลักสูตรรวม	
โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3	โรงเรียนที่ 4
1. มีคณะกรรมการประกอบด้วยครูชาวไทยและครูชาวต่างชาติในการพิจารณาเลือกซื้อสื่อการเรียน 2. มีเกณฑ์การคัดเลือกสื่อคือ 2.1 เน้นหนังสือวิชาการ 2.2 เน้นที่ประโยชน์เป็นหลัก 2.3 ลำดับความสำคัญของสื่อ 2.4 จัดหาสื่อให้เพียงพอกับความต้องการ 3. เห็นว่าหนังสือแบบเรียนต่างประเทศไม่เหมาะกับนักเรียนไทย เพราะเนื้อหาไม่สอดคล้องกับหลักสูตรไทย จึงเน้นคัดเลือกหนังสือใกล้เคียงและเหมาะสมกับนักเรียนไทย 4. จัดทำหนังสือแบบเรียนเอง	1. มีโครงการผลิตสื่อโดยคณะครูชาวไทยและครูชาวต่างชาติ 2. มีการผลิตสื่อตามบทเรียน และผลิตโปรแกรมสำเร็จรูปประกอบการสอน 3. มีการจัดหา จัดซื้อประจำปีการศึกษา 4. มีการใช้บริการสื่อผ่านอินเทอร์เน็ต 5. มีการทบทวนและประเมินสื่อก่อนสั่งซื้อในทุกปีการศึกษา 6. มีการคัดเลือกหนังสือแบบเรียนให้สอดคล้องกับและครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้	1. จัดหาสื่อตามความต้องการของครู 2. จัดซื้อหนังสือแบบเรียนทั้งในและต่างประเทศ ตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง 3. มีการเลือกหนังสือแบบเรียนจากหลายประเทศ 4. มีการคัดเลือกหนังสือแต่ละเล่มแตกต่างกันขึ้นอยู่กับระดับชั้นเรียน 5. มีการคัดเลือกเอกสารประกอบการเรียนหลายประเทศ 6. หนังสือต่างประเทศบางเล่มอาจใช้ได้เฉพาะบางส่วนและบางส่วนต้องทำเอกสารเพิ่มเติม	1. จัดหาสื่อตามความต้องการของครูชาวต่างชาติ 2. การเลือกสื่อที่มีราคาแพง จะต้องเกิดประโยชน์สูงสุด 3. มีการใช้สื่อหมุนเวียนในกลุ่มโรงเรียนในเครือข่าย 4. เน้นหนังสือแบบเรียนของ Harcourt ประเทศอังกฤษ ซึ่งส่งผ่านตัวแทนที่สิงคโปร์ ในวิชาภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์

จากตาราง 17 การจัดหา จัดซื้อ และผลิตสื่อการเรียนการสอนของโรงเรียนที่ใช้ English Program พบว่า

ทุกโรงเรียน มีการพิจารณาจัดหา จัดซื้อ และผลิตสื่อการเรียนการสอนโดยคณะครูชาวไทยและครูชาวต่างชาติเหมือนกัน

โรงเรียนที่ 1 มีเกณฑ์ในการคัดเลือกสื่อ คือ เน้นหนังสือวิชาการ ประโยชน์ ลำดับความสำคัญ และความเพียงพอกับความต้องการ โดยไม่เห็นด้วยกับการใช้หนังสือแบบเรียนของ

ต่างประเทศ เพราะเห็นว่ายากและไม่เหมาะสมกับนักเรียนไทย โรงเรียนที่ 2 มีการผลิตสื่อโปรแกรมสำเร็จรูป การใช้สื่อผ่านอินเทอร์เน็ต โดยมีการประเมินและคัดเลือกสื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ โรงเรียนที่ 3 มีการจัดหา จัดซื้อสื่อการสอนตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง การคัดเลือกหนังสือแตกต่างกันตามระดับชั้น คัดเลือกหนังสือจากหลายประเทศ และหนังสือจากต่างประเทศบางเล่มอาจใช้ได้บางส่วน และบางส่วนต้องผลิตเอง ส่วนโรงเรียนที่ 4 มีการใช้สื่อการสอนที่มีราคาสูงให้คุ้มค่าโดยใช้สื่อร่วมกับโรงเรียนในเครือข่าย หนังสือแบบเรียนที่โรงเรียนที่ 4 ใช้คือ หนังสือแบบเรียนของฮาร์คอร์ต (HARCOURT)

โรงเรียนที่ 1 เห็นว่าการใช้หนังสือแบบเรียนจากต่างประเทศไม่เหมาะสมกับนักเรียนไทย และมีการจัดทำหนังสือแบบเรียนขึ้นใช้เอง ส่วนโรงเรียนที่ 2 โรงเรียนที่ 3 และโรงเรียนที่ 4 มีการใช้หนังสือแบบเรียนจากต่างประเทศ โดยเห็นว่าหนังสือแบบเรียนบางเล่มอาจใช้ได้บางส่วนและอาจใช้วิธีการจัดทำเอกสารเสริม

ตาราง 18 สภาพสื่อการเรียนการสอนของโรงเรียนที่ใช้ English Program

ประเภทของสื่อการเรียนการสอน ตามหลักเกณฑ์ ของโครงการ English Program	โรงเรียนหลักสูตรเดียว				โรงเรียนหลักสูตรร่วม			
	โรงเรียนที่ 1		โรงเรียนที่ 2		โรงเรียนที่ 3		โรงเรียนที่ 4	
	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี
1) หลักสูตรหนังสือและเอกสารประกอบการสอน	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
1.1 มีหลักสูตรขั้นพื้นฐานฉบับภาษาไทย	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
1.2 มีหลักสูตรขั้นพื้นฐานฉบับภาษาอังกฤษ	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
1.3 มีหนังสือแบบเรียนที่เป็นภาษาไทยครบถ้วนตาม หลักสูตรกำหนดอย่างน้อย 10 ชุดในห้องสมุด	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
1.4 มีการจัดทำหนังสือเรียนเอง และบังคับซื้อ โดยได้รับ อนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการ	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
1.5 มีเอกสารประกอบการเรียนการสอน ครบทุกวิชาใน จำนวนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหาหลักสูตร	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
1.6 มีรายการหนังสือภาษาไทยในห้องสมุดและที่ใช้ในการ เรียนการสอน	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
1.7 มีรายการหนังสือภาษาอังกฤษในห้องสมุดและที่ใช้การ เรียนการสอน	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
1.8 มีแบบเรียนของสำนักพิมพ์ต่างประเทศให้ผู้เรียนได้ เรียนอย่างหลากหลาย	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-

ตาราง 18 (ต่อ)

ประเภทของสื่อการเรียนการสอน ตามหลักเกณฑ์ของ โครงการ English Program	โรงเรียนหลักสูตรเดียว				โรงเรียนหลักสูตรร่วม			
	โรงเรียนที่ 1		โรงเรียนที่ 2		โรงเรียนที่ 3		โรงเรียนที่ 4	
	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี
2) แหล่งเรียนรู้		-		-		-		-
3.1 มีบรรยากาศในห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
3.2 มีแหล่งการเรียนรู้ที่ทันสมัยในโรงเรียน	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
3.3 มีแหล่งการเรียนรู้ที่ทันสมัยภายนอกโรงเรียน	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
3.4 ห้องสมุดหนังสือภาษาอังกฤษที่เพียงพอต่อความต้องการ	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
3.5 มีห้องปฏิบัติการทางภาษา ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ	✓	-	-	✓	✓	-	✓	-
3.6 มีห้องคอมพิวเตอร์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
3) สื่อเทคโนโลยี	✓		✓		✓	-	✓	-
2.1 มีสื่อการเรียนการสอน วัสดุ อุปกรณ์ในรูปแบบๆ ต่างๆ ที่ทันสมัยสอดคล้องกับหลักสูตร	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
2.2 มีสื่อ ICT เพื่อเสริมทักษะทางภาษาอังกฤษแก่ผู้เรียน	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
2.3 มีการให้บริการใช้สื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-

จากตาราง 18 สภาพสื่อการเรียนการสอนของโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program พบว่า
ทุกโรงเรียนมีสื่อการสอนตรงตามหลักเกณฑ์ของโครงการ English Program ยกเว้นโรงเรียนที่
2 ยังไม่มีห้องปฏิบัติการทางภาษา ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

ตาราง 19 การให้บริการสื่อการเรียนการสอนของโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program

โรงเรียนหลักสูตรเดี่ยว		โรงเรียนหลักสูตรร่วม	
โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3	โรงเรียนที่ 4
1. มีห้องสื่อการสอน 2. มีเจ้าหน้าที่คอยให้บริการ 3. มีการจัดทำสถิติการใช้สื่อการสอน เพื่อเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาเพื่อดำเนินการซื้อสื่อครั้งต่อไป	1. มีสื่อส่วนกลาง 2. มีเจ้าหน้าที่ให้บริการ 3. มีการบริการสื่อสอดคล้องกับบทเรียน 4. มีสื่อส่วนหนึ่งประจำในห้องเรียน 5. มีห้องสมุด IT ให้บริการ 6. มีสื่อประกอบการสอน วิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ครบทุกระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 7. มีห้องคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตให้บริการครูและนักเรียน	1. มีสื่อส่วนกลาง 2. มีศูนย์สื่อให้บริการ 3. มีการจัดเก็บสื่อเป็นรายวิชาและตามระดับชั้น 4. มีห้องสมุดให้บริการทั้งหนังสือไทยและหนังสือภาษาอังกฤษ 5. คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตให้บริการนักเรียน 6. มีห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ให้นักเรียนได้เรียนภาคปฏิบัติ	1. ครูชาวต่างชาติรับผิดชอบจัดเตรียมอุปกรณ์การสอนเอง 2. มีสื่อการสอนทั้งสำหรับหลักสูตรปกติและหลักสูตร English Program 3. มีการใช้สื่อหมุนเวียนกับกลุ่มโรงเรียนในเครือข่าย 4. มีการให้บริการห้องสมุดกับครูและนักเรียนทุกหลักสูตร

จากตาราง 19 การให้บริการสื่อการเรียนการสอนของโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program พบว่า

โรงเรียนที่ 1 มีห้องสื่อการสอน มีเจ้าหน้าที่คอยให้บริการ และมีการจัดทำสถิติการใช้สื่อเพื่อใช้พิจารณาดำเนินการจัดซื้อในครั้งต่อไป ส่วนโรงเรียนที่ 2 มีสื่อส่วนกลาง และมีเจ้าหน้าที่ให้บริการสื่อสอดคล้องกับบทเรียน มีสื่อส่วนหนึ่งประจำในห้องเรียน มีห้องสมุด IT มีสื่อประกอบการสอน วิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ครบทุกระดับชั้น มีห้องคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตให้บริการครูและนักเรียน โรงเรียนที่ 3 มีสื่อส่วนกลาง มีศูนย์สื่อให้บริการ มีการจัดเก็บสื่อเป็นรายวิชาและตามระดับชั้น มีคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตให้นักเรียน และมีห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ให้นักเรียนได้เรียนภาคปฏิบัติ และโรงเรียนที่ 4 กำหนดให้ครูชาวต่างชาติรับผิดชอบจัดเตรียมอุปกรณ์การสอนเอง มีสื่อการสอนทั้งสำหรับหลักสูตรปกติและหลักสูตร English Program

ทุกโรงเรียนมีการให้บริการสื่อการสอนตามความต้องการของครู โรงเรียนที่ 3 และโรงเรียนที่ 4 มีการให้บริการสื่อการสอนของหลักสูตรปกติและหลักสูตร English Program แยกและร่วมกัน และมีการใช้สื่อหมุนเวียนสื่อในกลุ่มโรงเรียนในเครือข่าย

1.4 งานนิเทศ ติดตามผลการปฏิบัติงาน ของโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program สรุปเป็นตาราง 20 ดังนี้ คือ

ตาราง 20 งานนิเทศ ติดตามผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program

งานนิเทศ ติดตามผลการปฏิบัติงาน	โรงเรียนหลักสูตรเดียว				โรงเรียนหลักสูตรรวม			
	โรงเรียนที่ 1		โรงเรียนที่ 2		โรงเรียนที่ 3		โรงเรียนที่ 4	
	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี
1. มีการนิเทศการสอนครูไทยอย่างต่อเนื่อง	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
2. มีการนิเทศการสอนครูต่างชาติอย่างต่อเนื่อง	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
3. มีศึกษานิเทศก์จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มาติดตามผลการเรียนการสอน	✓	-	เคยมี	-	บางครั้ง	-	✓	-
4. มีองค์กรอื่น ๆ ติดตามผลการเรียนการสอน	✓	-	สมศ	-	ISO, สมศ	-	✓	-

จากตาราง 20 งานนิเทศ ติดตามผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program พบว่า

ทุกโรงเรียนมีการนิเทศการสอนทั้งครูชาวไทยและครูชาวต่างชาติอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนที่ 1 และโรงเรียนที่ 4 มีศึกษานิเทศก์จากสำนักเขตพื้นที่การศึกษา มาติดตามผลการเรียนการสอน และมีองค์กรอื่น ๆ ติดตามผลการเรียนการสอน

โรงเรียนที่ 2 เคยมีศึกษานิเทศก์จากสำนักเขตพื้นที่การศึกษา มาติดตามผลการเรียนการสอน และมีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาติดตามผลการเรียนการสอน และโรงเรียนที่ 3 มีศึกษานิเทศก์จากสำนักเขตพื้นที่การศึกษา มาติดตามผลการเรียนการสอนบางครั้ง และมีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาและ องค์กรระหว่างประเทศว่าด้วยการมาตรฐาน (ISO: International Organization for Standardization) ติดตามผลการจัดการเรียนการสอน

1.5 การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ของโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program

โรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program มีการดำเนินงานการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักเกณฑ์การประเมินผลของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ของกระทรวงศึกษาธิการ และแต่ละโรงเรียนมีการดำเนินงานการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนดังปรากฏในตาราง 21

ตาราง 21 การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนของโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program

โรงเรียนหลักสูตรเดี่ยว		โรงเรียนหลักสูตรร่วม	
โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3	โรงเรียนที่ 4
1. มีการกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินโดยแบ่งคะแนน 100 คะแนน เป็น 60:40 และ 50:50 2. มีการประเมินผลระหว่างเรียน 3. มีการสอบปลายภาคในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ 4. กลุ่มสาระการเรียนรู้ อื่นๆ เป็นการเก็บคะแนนตลอดภาคเรียน	1. มีการกำหนดเกณฑ์การประเมินผลก่อนเริ่มสอน 2. กำหนดวิธีการประเมินผลหลากหลายวิธี 3. วิชาที่สอบโดยใช้ข้อสอบคือ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ 4. มีการทดสอบเพื่อเตรียมสอบ NT 5. มีการประเมินผลข้อสอบมาตรฐานชาติ 6. มีการประเมินผลโดยใช้ข้อสอบมาตรฐานสากล Cambridge Test	1. กำหนดบทบาทหน้าที่ในการประเมินผลของครูชาวไทยและครูชาวต่างชาติ 2. มีการสอบโดยใช้ข้อสอบวิชา ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สุขศึกษาและพลศึกษา ภาษาไทย และสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 3. มีการเตรียมพร้อมนักเรียนสำหรับการสอบข้อสอบมาตรฐานชาติ (National Test)	1. มีการทดสอบก่อนเริ่มเรียน การใช้ใบงาน และการทดสอบหลังเรียน 2. มีการเก็บคะแนนเก็บ 70:30 โดยการเก็บคะแนนย่อย 2. มีการสอบกลางภาค 15 คะแนน และปลายภาค 15 คะแนน 3. มีใช้ข้อสอบวิชา ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสุขศึกษา และพลศึกษา 4. วิชาอื่นไม่มีการสอบในตารางสอบ แต่มีการเก็บคะแนนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ 5. มีคลังข้อสอบกลางของกลุ่มโรงเรียนในเครือข่ายเพื่อใช้เป็นข้อสอบกลาง

จากตาราง 21 การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนของโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program พบว่า

ทุกโรงเรียนมีการวัดและประเมินผลการสอนคล้ายกัน โดยมีการใช้ข้อสอบวิชาภาษาอังกฤษ ภาษาไทย สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ เหมือนกัน

โรงเรียนที่ 1 มีการกำหนดเกณฑ์ในการวัดและประเมิน มีผลการประเมินผลระหว่างเรียน และมีการสอบกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ เป็นการเก็บคะแนนตลอดภาคเรียน โรงเรียนที่ 2 มีการกำหนดเกณฑ์การประเมินผลก่อนเริ่มสอน การประเมินผลหลากหลายวิธี มีการทดสอบเพื่อเตรียมพร้อมการสอบ NT มีการประเมินผลข้อสอบมาตรฐานชาติ NT และการสอบข้อมาตรฐานสากล คือ Cambridge test โรงเรียนที่ 3 มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ในการประเมินผลของครูชาวไทยและครูชาวต่างชาติ และมีการเตรียมพร้อมการสอบ NT และโรงเรียนที่ 4 มีการทดสอบก่อนเริ่มเรียน มีการเก็บคะแนนเก็บ การสอบกลางภาค วิชาที่ไม่สอบจะมีการเก็บคะแนนภาคทฤษฎีและปฏิบัติ

เฉพาะโรงเรียนที่ 4 มีการทำคลังข้อสอบกลาง โดยใช้ข้อสอบรวมของโรงเรียนในเครือข่าย

2. งานการบริหารบุคลากร ของโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program สรุปเป็นตาราง 22-27 ดังนี้

ตาราง 22 การจัดหา คัดสรร บรรจุและจำหน่ายบุคลากรของโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program

งานการบริหาร บุคลากร	โรงเรียนหลักสูตรเดียว		โรงเรียนหลักสูตรรวม	
	โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3	โรงเรียนที่ 4
การจัดหา คัด สรร บรรจุ และ จำหน่าย	ครูชาวต่างชาติ 1. การจัดหาโดยลง โฆษณารับสมัครครูที่ ต่างประเทศ 2. การคัดสรร โดย ผู้บริหารสัมภาษณ์และ คัดสรรเอง 3. การทำสัญญาจ้าง ของครูต่างชาติเป็น รายปี 4. บทลงโทษ มี ขั้นตอนการดักเตือน ด้วยวาจา ดักเตือน เป็นลายลักษณ์อักษร และให้ออก 5. มีเครือข่าย BlackList สำหรับครู ชาวต่างชาติที่ผิด สัญญาจ้าง	ครูชาวต่างชาติ 1. การจัดหาโดยลง โฆษณาทาง หนังสือพิมพ์และ อินเทอร์เน็ต 2. การจัดหาครูโดยใช้ บริษัทตัวแทนจัดหาครู ชาวต่างชาติ 3. การคัดสรร โดย ศึกษาเอกสารประวัติ ประสบการณ์ นัด สัมภาษณ์และทดลอง สอน 4. การทำสัญญาจ้าง ของครูต่างชาติเป็น รายปี 5. บทลงโทษ มี ขั้นตอนการดักเตือน ด้วยวาจา ดักเตือน เป็นลายลักษณ์อักษร และให้ออก	ครูชาวต่างชาติ 1. การจัดหาโดยลง โฆษณาทาง หนังสือพิมพ์และ อินเทอร์เน็ต 2. การจัดหาโดยลง โฆษณารับสมัครครูที่ ต่างประเทศ 3. การคัดสรร โดย ผู้บริหารสัมภาษณ์และ คัดสรรเอง 4. การทำสัญญาจ้าง ของครูต่างชาติเป็น รายปี หรือมากกว่า หลายปี 5. บทลงโทษ มี ขั้นตอนการดักเตือน ด้วยวาจา ดักเตือน เป็นลายลักษณ์อักษร และให้ออก	ครูชาวต่างชาติ 1. การจัดหาโดยลง โฆษณารับสมัครครูที่ ต่างประเทศ 2. การคัดสรร โดย ผู้บริหารสัมภาษณ์และ คัดสรรเอง 3. การทำงานสัญญา จ้างของครูต่างชาติ เป็นรายปี 4. บทลงโทษ มี ขั้นตอนการดักเตือน ด้วยวาจา ดักเตือน เป็นลายลักษณ์อักษร และให้ออก 5. มีบทลงโทษ โดย การหักเงินเดือน 6. มีการให้รางวัลเป็น โบนัสสำหรับครูที่มี พฤติกรรมดี

ตาราง 22 (ต่อ)

งานการบริหาร บุคลากร	โรงเรียนหลักสูตรเดียว		โรงเรียนหลักสูตรรวม	
	โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3	โรงเรียนที่ 4
การจัดหา คัด สรร บรรจุ และ จำหน่าย	ครูชาวไทย 1. การประกาศรับ สมัครทางหนังสือพิมพ์ และอินเทอร์เน็ต 2. เน้นความสามารถ ทางภาษาอังกฤษเพื่อ การสื่อสาร 3. ดำเนินการทดลอง งาน บรรจุตามระเบียบ กระทรวงศึกษาธิการ 4. บทลงโทษมีขั้นตอน การเตือนด้วยวาจา เตือนเป็นลาย ลักษณ์อักษร และให้ ออก	ครูชาวไทย 1. การประกาศรับ สมัครทางหนังสือพิมพ์ และอินเทอร์เน็ต 2. เน้นความสามารถ ทางภาษาอังกฤษเพื่อ การสื่อสาร 3. ดำเนินการทดลอง งาน บรรจุตามระเบียบ กระทรวงศึกษาธิการ 4. บทลงโทษมีขั้นตอน การเตือนด้วยวาจา เตือนเป็นลาย ลักษณ์อักษร และให้ ออก	ครูชาวไทย 1. การประกาศรับ สมัครทางหนังสือพิมพ์ และอินเทอร์เน็ต 2. เน้นความสามารถ ทางภาษาอังกฤษเพื่อ การสื่อสาร 3. ดำเนินการทดลอง งาน บรรจุตามระเบียบ กระทรวงศึกษาธิการ 4. บทลงโทษมีขั้นตอน การเตือนด้วยวาจา เตือนเป็นลาย ลักษณ์อักษร และให้ ออก	ครูชาวไทย 1. การประกาศรับ สมัครทางหนังสือพิมพ์ และอินเทอร์เน็ต 2. เน้นความสามารถ ทางภาษาอังกฤษเพื่อ การสื่อสาร 3. ดำเนินการทดลอง งาน บรรจุตามระเบียบ กระทรวงศึกษาธิการ 4. บทลงโทษมีขั้นตอน การเตือนด้วยวาจา เตือนเป็นลาย ลักษณ์อักษร และให้ ออก

จากตาราง 22 การจัดหา คัดสรร บรรจุ และจำหน่ายบุคลากรของโรงเรียนที่ใช้โครงการ
English Program พบว่า

ทุกโรงเรียนมีการทำสัญญาจ้างครูชาวต่างชาติเป็นรายปี บทลงโทษมีขั้นตอนการเตือนด้วย
วาจา เตือนเป็นลายลักษณ์อักษร และให้ออก เหมือนกัน

โรงเรียนที่ 1 โรงเรียนที่ 3 และโรงเรียนที่ 4 มีการจัดหาครูชาวต่างชาติโดยโฆษณารับสมัครครู
ที่ต่างประเทศ และผู้บริหารเดินทางไปสัมภาษณ์และคัดสรรเอง เหมือนกัน

โรงเรียนที่ 1 มีเครือข่าย Blacklist สำหรับครูชาวต่างชาติที่ผิดสัญญาจ้าง โรงเรียนที่ 2 มีการ
จัดหาโดยลงโฆษณาทางหนังสือพิมพ์และอินเทอร์เน็ต การจัดหาครูโดยใช้บริษัทตัวแทนจัดหาครู
ชาวต่างชาติ และคัดสรรโดยศึกษาเอกสารประวัติ ประสบการณ์ นัดสัมภาษณ์และทดลองงาน
โรงเรียนที่ 3 มีการทำสัญญาจ้างครูชาวต่างชาติบางคนมากกว่า 1 ปี ส่วนโรงเรียนที่ 4 มีบทลงโทษโดย
การหักเงินเดือน และมีการให้รางวัลเป็นโบนัสสำหรับครูที่มีพฤติกรรมดี

ทุกโรงเรียนมีการจัดหา คัดสรร บรรจุ และจำหน่ายครูชาวไทยเหมือนกัน และมีบทลงโทษครู
ชาวไทยและครูชาวต่างชาติโดยการเตือนด้วยวาจา เตือนเป็นลายลักษณ์อักษร และให้ออก
เหมือนกัน

ตาราง 23 บทบาทหน้าที่ของบุคลากร ของโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program

โรงเรียนหลักสูตรเดี่ยว		โรงเรียนหลักสูตรร่วม	
โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3	โรงเรียนที่ 4
<u>ครูชาวต่างชาติ</u> 1. มีหน้าที่ครูประจำชั้น 2. ทำงานร่วมกับครูชาวไทย โดยทำความเข้าใจและข้อตกลงในการทำงานร่วมกัน 3. ทำหน้าที่ประจำวัน เช่นเดียวกับครูชาวไทย	<u>ครูชาวต่างชาติ</u> 1. มีหน้าที่ครูประจำชั้น 2. รับผิดชอบวิชาที่สอน 3. ทำงานร่วมกับครูชาวไทย โดยทำงานเป็นทีมและมีสถานะเท่าเทียมครูชาวต่างชาติ 4. เน้นการให้เกียรติซึ่งกันและกัน 5. ทำทุกอย่างเช่นเดียวกับครูชาวต่างชาติ	<u>ครูชาวต่างชาติ</u> 1. มีหน้าที่ครูประจำชั้น 2. รับผิดชอบวิชาที่สอน 3. ทำทุกอย่างเช่นเดียวกับครูชาวไทย <u>ครูชาวไทย</u> 1. เป็นครูประจำชั้นและครูสอนร่วม 2. อยู่ในห้องขณะครูชาวต่างชาติสอนเฉพาะชั้นประถมศึกษาตอนต้น 3. อยู่ในห้องขณะครูชาวต่างชาติสอนบางวิชาที่ไม่มีคาบสอน สำหรับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย 5. เป็นครูพิเศษประจำวิชา 6. ทำงานด้านหลักฐานการศึกษาของห้องเรียน	<u>ครูชาวต่างชาติ</u> 1. มีหน้าที่ครูประจำชั้น 2. รับผิดชอบวิชาที่สอน 3. ประเมินทักษะของนักเรียน พร้อมเขียนความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมนักเรียน 4. มีครูฟิลิปปีนส์มีหน้าที่ทำเอกสาร <u>ครูชาวไทย</u> 1. เป็นครูประจำชั้นและครูสอนร่วม 2. มีหน้าที่สอน จึงอยู่ในห้องขณะครูชาวต่างชาติบางเวลา 3. เป็นครูพิเศษประจำวิชา 4. มีหน้าที่ร่วมกับฝ่ายวิชาการทำการประเมินผลการเรียนของนักเรียน
<u>ครูชาวไทย</u> 1. เป็นครูประจำชั้นและครูสอนร่วม 2. อยู่ในห้องขณะครูชาวต่างชาติสอน 3. เป็นครูพิเศษประจำวิชา 4. ทำงานร่วมกับครูชาวไทย โดยทำความเข้าใจและข้อตกลงในการทำงานร่วมกัน 5. ทำงานด้านหลักฐานการศึกษาของห้องเรียน	<u>ครูชาวไทย</u> 1. เป็นครูประจำชั้นและครูสอนร่วม 2. อยู่ในห้องขณะครูชาวต่างชาติสอน 3. เป็นครูพิเศษประจำวิชา 4. ทำงานร่วมกับครูชาวไทย โดยทำความเข้าใจและข้อตกลงในการทำงานร่วมกัน 5. ทำงานด้านหลักฐานการศึกษาของห้องเรียน		

จากตาราง 23 บทบาทหน้าที่ของบุคลากรของโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program พบว่าทุกโรงเรียนกำหนดให้ครูชาวต่างชาติมีบทบาทหน้าที่เหมือนกัน คือ เป็นครูประจำชั้น ทำงานร่วมกับครูชาวไทย ส่วนครูชาวไทย มีบทบาทหน้าที่เป็นครูสอนร่วมเหมือนกัน

โรงเรียนที่ 1 กำหนดให้ครูชาวต่างชาติทำงานร่วมกับครูชาวไทยโดยทำความเข้าใจและข้อตกลงในการทำงานร่วมกัน และทำหน้าที่ประจำวันเช่นเดียวกับครูชาวไทย โรงเรียนที่ 2 กำหนดให้ครูชาวต่างชาติทำงานร่วมกับครูชาวไทยเป็นทีมและมีสถานะเท่าเทียมกัน เน้นการให้เกียรติ และทำทุกอย่างเช่นเดียวกับครูชาวไทย โรงเรียนที่ 3 กำหนดให้ครูชาวต่างชาติทำทุกอย่างเหมือนกับครูชาวไทย ส่วนโรงเรียนที่ 4 กำหนดให้ครูชาวต่างชาติประเมินทักษะของนักเรียน พร้อมเขียนความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมนักเรียน โดยมีครูฟิลิปปีนส์มีหน้าที่ทำเอกสาร

โรงเรียนที่ 1 โรงเรียนที่ 2 และโรงเรียนที่ 3 กำหนดบทบาทหน้าที่ครูชาวต่างชาติทำทุกอย่างเหมือนครูชาวไทย ส่วนโรงเรียนที่ 4 ให้ประเมินเฉพาะทักษะของนักเรียน พร้อมเขียนความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมนักเรียน

ในส่วน of ครูชาวไทย มีบทบาทหน้าที่เหมือนกันคือ เป็นครูประจำชั้นและครูสอนร่วม และเป็นครูพิเศษประจำวิชา ทำงานด้านหลักฐานการศึกษาของห้องเรียน โดยโรงเรียนที่ 3 ครูชาวไทยอยู่ในห้องครูชาวต่างชาติเฉพาะชั้นประถมศึกษาตอนต้น และในห้องครูชาวต่างชาติบางวิชาที่ครูชาวไทยไม่มีคาบสอน สำหรับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ส่วนโรงเรียนที่ 4 ครูชาวไทยมีหน้าที่ร่วมกับฝ่ายวิชาการทำการประเมินผลการเรียนของนักเรียน

ตาราง 24 การพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program

โรงเรียนหลักสูตรเดียว		โรงเรียนหลักสูตรร่วม	
โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3	โรงเรียนที่ 4
1. การส่งอบรมสัมมนากับหน่วยงานภายนอก 2. มีการพัฒนาบุคลากรภายในโรงเรียน 3. จัดอบรมและทัศนศึกษานอกสถานที่เพื่อให้ครูชาวต่างชาติและครูชาวไทยเข้าใจวัฒนธรรมไทย 4. การอบรมอย่างต่อเนื่องโดยฝ่ายวิชาการโรงเรียน เมื่อเห็นข้อบกพร่อง 5. การศึกษาดูงานต่างประเทศ เป็นกลุ่มย่อย 6. ครูชาวไทยได้รับการอบรมอย่างต่อเนื่องจากเอกสารแจ้งอบรมจากหน่วยงาน	1. การส่งอบรมสัมมนากับหน่วยงานภายนอก 2. มีการพัฒนาบุคลากรภายในโรงเรียน 3. จัดอบรมนวัตกรรมการศึกษา โดยที่ปรึกษาและวิทยากร 4. ส่งครูชาวต่างชาติอบรมสัมมนาภายนอก จากตัวแทนจำหน่ายหนังสือเพื่อพัฒนาการสอน	1. การส่งอบรมสัมมนากับหน่วยงานภายนอก 2. มีการพัฒนาบุคลากรภายในโรงเรียน 3. การพัฒนาบุคลากรเป็นการพัฒนาความรู้คู่กับคุณธรรม 4. การจัดกิจกรรมสร้างความเข้าใจของครูชาวต่างชาติและครูชาวไทย	1. การส่งอบรมสัมมนากับหน่วยงานภายนอก 2. มีการพัฒนาบุคลากรภายในโรงเรียน 3. การศึกษาดูงานร่วมกันของครูชาวไทยและครูชาวต่างชาติ 4. การจัดทัศนศึกษานอกสถานที่สถานที่สำคัญต่าง ๆ

จากตาราง 24 การพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program พบว่า

ทุกโรงเรียนมีการพัฒนาบุคลากรโดยการส่งอบรมสัมมนากับหน่วยงานภายนอก มีการพัฒนาบุคลากรภายในโรงเรียน เหมือนกัน

โรงเรียนที่ 1 มีการจัดทัศนศึกษานอกสถานที่ให้ครูชาวต่างชาติและครูชาวไทยเข้าใจวัฒนธรรมไทย การอบรมอย่างต่อเนื่องโดยฝ่ายวิชาการโรงเรียนเมื่อเห็นข้อบกพร่อง และมีการศึกษาดูงานต่างประเทศ โรงเรียนที่ 2 มีการจัดอบรมนวัตกรรมการศึกษาโดยที่ปรึกษาและวิทยากร มีการส่งครูชาวต่างชาติอบรมสัมมนาภายนอกจากตัวแทนจำหน่ายหนังสือเพื่อพัฒนาการสอน โรงเรียนที่ 3 มีการ

พัฒนาบุคลากรเป็นการพัฒนาความรู้กับคุณธรรม และการจัดกิจกรรมสร้างความเข้าใจของครูชาวต่างชาติและครูชาวไทย ส่วนโรงเรียนที่ 4 มีการศึกษาดูงานร่วมกันของครูชาวไทยและครูชาวต่างชาติ และการจัดทัศนศึกษานอกสถานที่สถานที่สำคัญต่าง ๆ

ตาราง 25 การปกครองบุคลากรของโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program

โรงเรียนหลักสูตรเดียว		โรงเรียนหลักสูตรร่วม	
โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3	โรงเรียนที่ 4
1. การปฐมนิเทศครูต่างชาติก่อนเริ่มทำงาน	1. การปฐมนิเทศครูต่างชาติก่อนเริ่มทำงาน	1. กำหนดให้ครูชาวต่างชาติปกครองตนเอง	1. การแก้ไขพฤติกรรมครูต่างชาติโดยจัดที่ทำงานให้อยู่ในสายตาของผู้บริหาร
2. การทัศนศึกษาภาคเรียนที่ 1 และภาคเรียนที่ 2	2. การประชุมครูทั้งครูชาวไทยและครูชาวต่างชาติ	2. การปกครองครูต่างชาติโดยครูชาวไทย	2. การจัดห้องพักครูชาวต่างชาติ
3. การจัดกิจกรรมสร้างความเข้าใจระหว่างครูชาวไทยและครูชาวต่างชาติ	3. มีการจัดห้องพักครูชาวต่างชาติต่างหาก	3. มีครูฟิลิปปินส์ที่มีประสบการณ์ปกครอง	3. ผู้บริหารเป็นผู้แก้ไขปัญหาเมื่อเกิดความขัดแย้ง
4. การจัดค่ายภาษาอังกฤษให้ทำงานร่วมกัน	4. มีกิจกรรมพิเศษและทัศนศึกษาเพื่อสร้างสัมพันธ์ทุกปีการศึกษา	4. เมื่อมีปัญหาขัดแย้งผู้บริหารเป็นผู้แก้ปัญหา	

จากตาราง 25 การปกครองบุคลากรของโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program พบว่า โรงเรียนที่ 1 และโรงเรียนที่ 2 มีการปฐมนิเทศครูต่างชาติก่อนเริ่มทำงาน และการจัดทัศนศึกษาเหมือนกัน โรงเรียนที่ 2 และโรงเรียนที่ 4 มีการจัดห้องพักครูชาวต่างชาติต่างหาก ส่วนโรงเรียนที่ 3 และโรงเรียนที่ 4 มีการแก้ปัญหาขัดแย้งที่เกิดขึ้นโดยผู้บริหารโรงเรียน

โรงเรียนที่ 1 มีการจัดมีการจัดค่ายภาษาอังกฤษให้ทำงานร่วมกัน โรงเรียนที่ 2 มีการประชุมครูทั้งครูชาวไทยและครูชาวต่างชาติ และมีกิจกรรมพิเศษเพื่อสร้างสัมพันธ์ทุกปีการศึกษา โรงเรียนที่ 3 กำหนดให้ครูชาวต่างชาติปกครองตนเอง มีการปกครองครูต่างชาติโดยครูชาวไทย และมีครูฟิลิปปินส์ที่มีประสบการณ์ปกครอง ส่วนโรงเรียนที่ 4 มีการแก้ไขพฤติกรรมครูชาวต่างชาติโดยจัดที่ทำงานให้อยู่ในสายตาของผู้บริหาร

ทุกโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมเพื่อให้ครูชาวต่างชาติและครูชาวไทยได้สร้างสัมพันธ์แตกต่างกัน

ตาราง 26 สวัสดิการบุคลากรของโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program

โรงเรียนหลักสูตรเดี่ยว		โรงเรียนหลักสูตรรวม	
โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3	โรงเรียนที่ 4
1. สำหรับครูชาวต่างชาติที่มี พฤติกรรมดีจะมีการต่อสัญญา จ้าง 2. การสร้างขวัญกำลังใจโดย ให้สอนพิเศษในภาคฤดูร้อน โดยมีรายได้เพิ่มเติม 3. มีโบนัสสำหรับครู ชาวต่างชาติที่ทำงานดี 4. สิทธิพิเศษสำหรับบุตร บุคลากรที่เข้าศึกษาใน โรงเรียน	1. ทั้งครูชาวไทยและครู ชาวต่างชาติได้รับ สวัสดิการเหมือนกัน 2. ครูจ้างผ่านบริษัทจะ ได้รับสวัสดิการจากบริษัท 3. กำหนดให้มีวันหยุด กลางปี หยุดช่วง คริสต์มาสและปีใหม่ วันหยุดภาคฤดูร้อน 4. มีเบี้ยขยันสำหรับครูที่ ไม่เคยขาด ลา มาสาย 5. มีการประเมินครู ต่างชาติเพื่อต่อสัญญาจ้าง 6. มีสิทธิพิเศษสำหรับ บุตรบุคลากร	1. ทั้งครูชาวไทยและครู ชาวต่างชาติได้รับ สวัสดิการเท่าเทียมกัน 2. สิทธิพิเศษสำหรับบุตร บุคลากรที่เข้าศึกษาใน โรงเรียน	1. ทั้งครูชาวไทยและครู ชาวต่างชาติได้รับ สวัสดิการเท่ากัน 2. มีโบนัสสำหรับครูที่มี ผลงานดี 3. สิทธิพิเศษสำหรับบุตร บุคลากรที่เข้าศึกษาใน โรงเรียน

จากตาราง 26 สวัสดิการบุคลากรของโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program พบว่า
ทุกโรงเรียนมีสวัสดิการโดยสิทธิพิเศษสำหรับบุตรบุคลากรที่เข้าศึกษาในโรงเรียน เหมือนกัน
โรงเรียนที่ 1 และโรงเรียนที่ 2 มีการประเมินพฤติกรรมครูชาวต่างชาติเพื่อต่อสัญญาจ้าง โรงเรียนที่ 1
และโรงเรียนที่ 4 มีโบนัสให้กับครูที่ทำงานดี

โรงเรียนที่ 1 มีรายได้พิเศษให้ครูชาวต่างชาติทำงานพิเศษช่วงภาคฤดูร้อนนอกเหนือจาก
เงินเดือน ส่วนโรงเรียนที่ 3 มีสวัสดิการครูชาวไทยและครูชาวต่างชาติเหมือนกัน โรงเรียนที่ 2 มีครูที่จ้าง
ผ่านบริษัทจะใช้สวัสดิการผ่านบริษัท มีการกำหนดวันหยุดกลางปี หยุดช่วงคริสต์มาสและปีใหม่ และ
วันหยุดภาคฤดูร้อนให้ครู และมีเบี้ยขยันสำหรับครูที่ไม่เคยขาด ลา มาสาย

ตาราง 27 สภาพครูชาวต่างชาติและครูชาวไทยของโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program

สภาพครูชาวต่างชาติและครูชาวไทย	โรงเรียนหลักสูตรเดียว				โรงเรียนหลักสูตรรวม			
	โรงเรียนที่ 1		โรงเรียนที่ 2		โรงเรียนที่ 3		โรงเรียนที่ 4	
	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี
1. ครูต่างชาติ								
1)ครู Native Speaker เป็นครูประจำชั้น	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
2)ครูที่ไม่ใช่ Native Speaker เป็นครูประจำชั้น		-		-		-		-
3)ใช้ภาษาไทยสื่อสารง่าย ๆ ได้	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
4)ได้ผ่านการอบรมวัฒนธรรมไทยอย่างน้อย 15 ชั่วโมง	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
5)ไม่ใช่ Native Speaker มีการสอบผ่านTOEFL ไม่น้อยกว่า 550	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
6)ไม่ใช่ Native Speaker มีการสอบผ่าน IELTS ไม่น้อยกว่า 5.5	-	✓	✓	-	✓	-	✓	-
7)จบปริญญาตรีทางการศึกษา	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
8)จบปริญญาตรีสาขาที่เกี่ยวข้อง	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
9)มีความรู้ความเข้าใจเด็ก	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
10)มีวิธีการจัดการเรียนการสอนโดยมีหลักฐานการศึกษาด้านการสอนไม่น้อย 15 หน่วยกิต	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
11)ได้รับการพัฒนาโดย การฝึกอบรม ศึกษาดูงาน ในประเทศ	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
12)การส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกันของครูชาวต่างชาติและครูไทย	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
13)ได้รับการพัฒนาโดยการฝึกอบรม ศึกษาดูงานต่างประเทศ อย่างน้อย 3 ปีต่อครั้ง	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
2. ครูชาวไทย								
1)ครูไทยเป็นครูสอนร่วม (Co teacher)	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
2)ครูสอนร่วม(Co teacher) อยู่กับกับครูผู้สอนชาวต่างชาติทุกคาบการสอน	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
3)ใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารง่าย ๆ ได้	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
4)จบปริญญาตรีทางการศึกษา	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
5)จบปริญญาตรีสาขาที่เกี่ยวข้อง	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
6)ได้รับการพัฒนาโดย การฝึกอบรม ศึกษาดูงาน ในประเทศ	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
8)ได้รับการพัฒนาโดยการฝึกอบรม ศึกษาดูงานต่างประเทศ อย่างน้อย 3 ปีต่อครั้ง	✓	-	-	✓	✓	-	✓	-

จากตาราง 27 สภาพครูชาวต่างชาติและครูชาวไทยของโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program พบว่า

ทุกโรงเรียนมีสภาพครูชาวต่างชาติและครูชาวไทยตามหลักเกณฑ์ของโครงการ English Program ยกเว้นโรงเรียนที่ 2 ยังไม่มีการพัฒนาโดยการฝึกอบรม ศึกษาต่างประเทศ อย่างน้อย 3 ปีต่อครั้ง

3. สภาพการดำเนินงานการบริหารทั่วไป ของโรงเรียนหลักสูตรเดียวและโรงเรียนหลักสูตรร่วม สรุปเป็นตาราง 28-29 ดังนี้

ตาราง 28 สภาพงานการรับนักเรียนของโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program

โรงเรียนหลักสูตรเดียว		โรงเรียนหลักสูตรร่วม	
โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3	โรงเรียนที่ 4
1. การรับนักเรียนทั้งชายและหญิง	1. การรับนักเรียนทั้งชายและหญิง	1. การรับนักเรียนทั้งชายและหญิง	1. การรับนักเรียนทั้งชายและหญิง
2. การทดสอบนักเรียนด้วยแบบทดสอบ ระดับประถมต้น วิชาภาษาอังกฤษ	2. การทดสอบก่อนเริ่มเรียน โดยการสัมภาษณ์โดยครูชาวไทยและครูชาวต่างชาติ	2. การทดสอบก่อนเริ่มเรียน	2. การทดสอบก่อนเริ่มเรียน
3. การทดสอบนักเรียนด้วยแบบทดสอบ ระดับประถมปลาย วิชาภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และภาษาไทย	3. การนัดสัมภาษณ์ผู้ปกครองเพื่อทราบแนวคิด ความคาดหวัง พร้อมชี้แจงหลักสูตรให้ผู้ปกครองทราบก่อนเริ่มมาเรียน	3. การสัมภาษณ์โดยครูชาวต่างชาติ	3. การสัมภาษณ์โดยครูชาวต่างชาติ
3. การสัมภาษณ์นักเรียนโดยครูชาวต่างชาติ	4. การเตรียมความพร้อมภาคฤดูร้อน	4. การเรียนเตรียมความพร้อมภาคฤดูร้อน	4. การเรียนเตรียมความพร้อมภาคฤดูร้อน
4. การเตรียมความพร้อมภาคฤดูร้อน		5. กรณีเข้าระหว่างชั้นเรียนมีแบบทดสอบเป็นภาษาอังกฤษในวิชาภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์	5. กรณีเข้าระหว่างชั้นเรียนมีแบบทดสอบเป็นภาษาอังกฤษในวิชาภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์

จากตาราง 28 สภาพงานการรับนักเรียนของโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program พบว่าทุกโรงเรียนมีการรับนักเรียนทั้งชายและหญิง มีการสัมภาษณ์นักเรียนโดยครูชาวต่างชาติ และการเตรียมความพร้อมภาคฤดูร้อนเหมือนกัน

โรงเรียนที่ 1 มีการทดสอบด้วยแบบทดสอบ ระดับประถมศึกษาตอนต้น วิชาภาษาอังกฤษ ส่วนประถมศึกษาตอนปลาย สอบวิชาภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และภาษาไทย โรงเรียนที่ 2 มีการนัดสัมภาษณ์ผู้ปกครองเพื่อทราบแนวคิด ความคาดหวัง พร้อมชี้แจงหลักสูตรให้ผู้ปกครองทราบก่อนเริ่มมาเรียน โรงเรียนที่ 3 และโรงเรียนที่ 4 ในกรณีเข้าระหว่างชั้นเรียนมีแบบทดสอบเป็นภาษาอังกฤษในวิชาภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์เหมือนกัน

ตาราง 29 สภาพห้องเรียน ห้องประกอบการเรียน และห้องปฏิบัติการของโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program

สภาพห้องเรียน ห้องประกอบการเรียน และ ห้องปฏิบัติการ	โรงเรียนหลักสูตรเดี่ยว				โรงเรียนหลักสูตรรวม			
	โรงเรียนที่ 1		โรงเรียนที่ 2		โรงเรียนที่ 3		โรงเรียนที่ 4	
	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี
1. ห้องเรียนมีขนาด 6X8 เมตร หรือใหญ่กว่า	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
2. จำนวนห้องเรียนมีพอเพียงกับจำนวน นักเรียนที่เปิดสอน	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
3. ห้องเรียนมีทางเข้าออก 2 ทาง แต่ละทาง ต้องกว้างไม่น้อยกว่า 80 เซนติเมตร	✓	-	✓	-	✓	-		✓
4. ห้องเรียนมีทางเข้า 1 ทาง กว้างไม่น้อยกว่า 1.60 เมตร	-	✓	-	✓	✓	-	✓	-
5. มีห้องพยาบาลแยกชาย-หญิง	✓	-		✓	✓	-	✓	-
6. มีการแยกห้องพักสำหรับครูต่างชาติ	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
7. ห้องวิทยาศาสตร์ขนาดเท่าหรือใหญ่กว่า 6x8 เมตร	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
8. ห้องสมุดขนาดเท่าหรือใหญ่กว่า 6x8 เมตร	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
9. ห้องคอมพิวเตอร์ขนาดเท่าหรือใหญ่กว่า 6x8 เมตร	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-
10. ห้องปฏิบัติการทางภาษาขนาดเท่าหรือใหญ่ กว่า 6x8 เมตร	✓	-	-	-	✓	-	✓	-

จากตาราง 29 สภาพงานการบริหารจัดการห้องเรียน ห้องประกอบการเรียน และ
ห้องปฏิบัติการของโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program พบว่า

ทุกโรงเรียนมีสภาพห้องเรียน ห้องประกอบการเรียน และห้องปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน
ของโรงเรียนเอกชนเหมือนกัน ยกเว้นโรงเรียนที่ 2 ไม่มีห้องปฏิบัติการทางภาษาขนาดเท่าหรือใหญ่กว่า
6x8 เมตร

4. สภาพการดำเนินงานงบประมาณของโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program

สรุปเป็นตาราง 30 ดังนี้

ตาราง 30 สภาพการดำเนินงานงบประมาณของโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program

โรงเรียนหลักสูตรเดียว		โรงเรียนหลักสูตรรวม	
โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3	โรงเรียนที่ 4
1. การจัดสรรงบประมาณ โรงเรียนจัดทำงบประมาณเสนอแผนงานและงบประมาณให้ที่ประชุมพิจารณา 2. เนื่องจากอยู่ระยะเริ่มต้นงบทที่ใช้สูงสุด คือ งบทสร้างอาคาร งบบุคลากร ค่าเครื่องมือและสื่อการสอน สวัสดิการบุคลากร และการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ 3. ได้รับอนุมัติเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาตามที่ได้ออกจากกระทรวงศึกษาธิการ 4. ค่าธรรมเนียมการศึกษามีเพียงพอต่อการดำเนินการบริหารโครงการ 5. งบประมาณจะเพียงพอหรือไม่ขึ้นอยู่กับยอดจำนวนนักเรียน 6. มีทุนการศึกษาภายในโรงเรียน โดยการจัดแลกเปลี่ยนกับโรงเรียนในต่างประเทศ	1. การจัดสรรงบประมาณแล้วเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาอนุมัติ 2. งบประมาณสูงสุด คือ งบบุคลากร การบำรุงรักษาอาคารสถานที่ ค่าเครื่องมือและสื่อการสอน และค่าสวัสดิการได้รับอนุมัติเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาตามที่ได้ออกจากกระทรวงศึกษาธิการ 3. งบประมาณยังไม่เพียงพอต่อการบริหารโครงการ 4. มีทุนการศึกษาให้กับนักเรียน ประถมศึกษาทั้งนักเรียนของโรงเรียนและนักเรียนจากภายนอก 5. มีเกณฑ์ในการให้ทุนการศึกษาโดยการประเมินความพร้อม 6. จำนวนทุนการศึกษาต่อปีการศึกษา มี 10 ทุน 7. ทุนการศึกษาเป็นทุนระยะยาวจนจบประถมศึกษาปีที่ 6	1. การจัดสรรงบประมาณพิจารณาแต่ละฝ่ายแผนงานโครงการ ความเร่งด่วน ความสำคัญ แบ่งงบให้เหมาะสมและติดตามการใช้งบประมาณ 2. งบประมาณสูงสุด คือ งบบุคลากรและสวัสดิการ ค่าเครื่องมือและสื่อการสอน การบำรุงรักษาอาคารสถานที่ ซึ่งขึ้นอยู่กับปีการศึกษาที่มีการซื้อและซ่อมแซมอาคาร 3. ได้รับอนุมัติเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาตามที่ได้ออกจากกระทรวงศึกษาธิการ 4. ค่าธรรมเนียมการศึกษามีเพียงพอต่อการดำเนินการบริหารโครงการ 5. งบประมาณจะเพียงพอถ้าไม่นับงบการก่อสร้างอาคาร 6. มีทุนการศึกษาทุกระดับชั้นเป็นทุนระยะยาว 7. เกณฑ์การพิจารณาทุนที่ผลการเรียน และความประพฤติ ซึ่งครูประจำชั้นประเมิน 8. มีการพิจารณาทุนเป็นรายกรณีสำหรับนักเรียนเรียนดี แต่ประสบปัญหาส่วนตัว 9. มีทุนให้นักเรียนหลักสูตรปกติ ได้มีโอกาสเรียน English Program	1. การจัดสรรงบประมาณมีการแบ่งสัดส่วนการบริหารตามสายงานโดยฝ่ายบัญชี ดำเนินงาน 2. งบประมาณสูงสุด คือ งบบุคลากร งบเครื่องมือ และสื่อการสอน สวัสดิการบุคลากร และการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ 3. ได้รับอนุมัติเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาตามที่ได้ออกจากกระทรวงศึกษาธิการ 4. ค่าธรรมเนียมการศึกษายังมีไม่เพียงพอต่อการดำเนินการบริหารโครงการ 5. การใช้บุคลากรร่วมกับหลักสูตรปกติช่วยลดค่าใช้จ่าย 6. มีทุนการศึกษาให้กับนักเรียนเรียนดีแต่ทุนทรัพย์ไม่พอ โดยลดค่าใช้จ่ายให้นักเรียนเรียนดี

จากตาราง 30 สภาพการดำเนินงานงบประมาณของโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program พบว่า

ทุกโรงเรียนมีการจัดสรรงบประมาณประจำปีการศึกษา โดยโรงเรียนเสนอที่ประชุมพิจารณาการแบ่งสรรงบประมาณพิจารณาจากฝ่าย สายงาน แผน โครงการ ตามความเร่งด่วน ความสำคัญเสนอพิจารณา โดยงบประมาณที่ใช้สูงสุด คือ งบประมาณบุคลากร ยกเว้นโรงเรียนที่อยู่ระหว่างการต่อเติมอาคาร งบสูงสุด คือ งบประมาณการก่อสร้างอาคาร

ทุกโรงเรียนได้รับอนุมัติเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาตามที่ได้ขอจากกระทรวงศึกษาธิการ และมีทุนการศึกษาให้กับนักเรียนเหมือนกัน

ข้อแตกต่างกัน คือ โรงเรียนที่ 1 ค่าธรรมเนียมการศึกษามีเพียงพอกับการดำเนินงานโครงการ ส่วนโรงเรียนที่ 2 ค่าธรรมเนียมการศึกษามีไม่เพียงพอกับการดำเนินงานโครงการ

โรงเรียนที่ 1 และโรงเรียนที่ 2 มีงบประมาณเพียงพอกับการดำเนินงานการบริหารโครงการ ซึ่งโรงเรียนที่ 1 เห็นว่าการเพียงพอของงบประมาณขึ้นอยู่กับยอดจำนวนนักเรียน ส่วนโรงเรียนที่ 3 เห็นว่างบประมาณโครงการเพียงพอ ถ้าไม่นับงบการก่อสร้างอาคาร ส่วนโรงเรียนที่ 4 เห็นว่าการใช้บุคลากรร่วมกับหลักสูตรปกติช่วยลดค่าใช้จ่าย

โรงเรียนแต่ละโรงเรียนมีการให้ทุนการศึกษาแตกต่างกัน คือ โรงเรียนที่ 1 มีทุนการศึกษาเพื่อแลกเปลี่ยนกับโรงเรียนในต่างประเทศ โรงเรียนที่ 2 มีการให้ทุนการศึกษานักเรียนทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน มีเกณฑ์ในการประเมินความพร้อมสำหรับนักเรียนที่รับทุน โดยเป็นทุนการศึกษาระยะยาวของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนที่ 3 มีการให้ทุนการศึกษาทุกระดับชั้น เป็นทุนระยะยาว มีเกณฑ์การพิจารณาทุนที่ผลการเรียน และความประพฤติซึ่งครูประจำชั้นประเมิน มีการพิจารณาทุนเป็นรายกรณีสำหรับนักเรียนเรียนดี แต่ประสบปัญหาส่วนตัว และมีทุนให้นักเรียนหลักสูตรปกติได้มีโอกาสเรียน English Program ส่วนโรงเรียนที่ 4 มีทุนการศึกษาให้กับนักเรียนเรียนดีแต่ทุนทรัพย์ไม่พอ โดยลดค่าใช้จ่ายให้มีทุนการศึกษาสำหรับนักเรียนเรียนดี

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานโครงการ English Program ของโรงเรียนหลักสูตรเดียว และโรงเรียนหลักสูตรร่วม

จากผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานโครงการ English Program ของโรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานโครงการ English Program ของโรงเรียนหลักสูตรเดียว และโรงเรียนหลักสูตรร่วม จำแนกตามภาระงาน 4 งาน คือ งานวิชาการ งานการบริหารบุคลากร งานการบริหารทั่วไป และงานงบประมาณ ดังนี้

1. งานวิชาการ

1.1 งานหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร พบว่า

ทั้งโรงเรียนหลักสูตรเดี่ยวและโรงเรียนหลักสูตรร่วมใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ของกระทรวงศึกษาธิการเป็นหลักสูตรแกนกลางเหมือนกัน มีการพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องเหมือนกัน

โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษามีจำนวนคาบการเรียนสูงกว่าหลักสูตรปกติทุกโรงเรียน โดยการจัดคาบการสอนวิชาหลัก คือ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และคณิตศาสตร์มีจำนวนคาบสูงกว่าวิชาอื่น กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ทุกโรงเรียนจัดให้เรียนเป็นภาษาไทยภาษาเดียว คือ กิจกรรมแนะแนว และกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี

ทั้งโรงเรียนหลักสูตรเดี่ยวและโรงเรียนหลักสูตรร่วมจัดให้มีภาษาที่สาม คือ ภาษาจีน เป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ข้อแตกต่างของโรงเรียนหลักสูตรเดี่ยวและโรงเรียนหลักสูตรร่วม คือ

1) โรงเรียนหลักสูตรเดี่ยวที่เป็นโรงเรียนสาขาใหม่ สามารถใช้หลักสูตรสถานศึกษาจากโรงเรียนในเครือข่ายมาปรับเป็นหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนได้

2) โรงเรียนหลักสูตรร่วมสามารถใช้หลักสูตรสถานศึกษาของหลักสูตรปกติมาพัฒนาเป็นหลักสูตร English Program ของโรงเรียนได้

4) โรงเรียนหลักสูตรร่วมที่เปิดดำเนินการสอนมานานมีการพัฒนาหลักสูตร โดยวิธีศึกษาดูงานโรงเรียนที่มีชื่อเสียงเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา รวมทั้งได้รับมีความร่วมมือจากผู้ปกครองในการจัดทำหลักสูตรการสอน

ข้อแตกต่างของแต่ละโรงเรียน คือ

1) แต่ละโรงเรียนมีการพัฒนาหลักสูตรแตกต่างกัน คือ มีการนำหลักสูตรจากต่างประเทศ หรือหลักสูตรจากสถาบันอื่นมาใช้เป็นหลักสูตรเสริม หรือมีการนำเฉพาะเทคนิคการสอนและแนวทางการจัดการเรียนรู้จากต่างประเทศมาใช้เป็นแนวทางการสอน

2) แต่ละโรงเรียนมีการกำหนดเวลาของคาบการเรียนในสัปดาห์แตกต่างกัน คือ 40 นาที 50 นาที และ 60 นาที

3) การจัดคาบการสอนเสริมเป็นภาษาไทย บางโรงเรียนจัดสอนแบบคู่ขนานคือ มีจำนวนคาบเรียนภาษาไทยและภาษาอังกฤษเท่ากันหรือเกือบเท่ากัน และบางโรงเรียนจัดคาบการสอนเสริม 1 คาบต่อสัปดาห์

4) แต่ละโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมชมรม และกิจกรรมเสริมศักยภาพนักเรียนแตกต่างกัน

1.2 การจัดกระบวนการเรียนการสอน พบว่า

ทั้งโรงเรียนหลักสูตรเดี่ยวและโรงเรียนหลักสูตรร่วมกำหนดจำนวนนักเรียนในห้องเรียน 30 คน เหมือนกัน มีการใช้นวัตกรรมการศึกษา คือ พหุปัญญา และมีกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเหมือนกัน

ทั้งโรงเรียนหลักสูตรเดี่ยวและโรงเรียนหลักสูตรร่วมมีการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่เน้น

สาระสำคัญของโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program ได้แก่ การส่งเสริมบริบทของความเป็นไทย การส่งเสริมบริบทของความเป็นสากล การจัดการเรียนการสอนโดยสอดคล้องคุณธรรม จริยธรรม และ ค่านิยมที่พึงมาสร้างความมั่นใจและกล้าใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารเหมือนกัน

ทั้งโรงเรียนหลักสูตรเดียวและโรงเรียนหลักสูตรร่วมให้ความสำคัญการจัดกิจกรรมปรับ พื้นฐานความพร้อมเหมือนกัน คือ การจัดกิจกรรมปรับพื้นฐานความพร้อมก่อนเริ่มเรียน การสัมภาษณ์ นักเรียนโดยครูชาวต่างชาติ และการเรียนเสริมสำหรับนักเรียนที่ยังไม่พร้อมเหมือนกัน

ทั้งโรงเรียนหลักสูตรเดียวและโรงเรียนหลักสูตรร่วม มีการจัดโครงการและกิจกรรมที่ ส่งเสริมสาระสำคัญตามหลักเกณฑ์ของโครงการ English Program เหมือนกัน

โรงเรียนเกือบทุกโรงเรียนเปิดสอนไล่ระดับชั้นต้น คือ ประถมศึกษาปีที่ 1 ก่อน แล้วจึงเปิด ขยายระดับชั้นในทุกปีการศึกษา มีเพียงโรงเรียนเดียวที่มีเครือข่ายที่เปิดสอนทุกระดับตั้งแต่ปีที่เปิด สอน

ข้อแตกต่างของโรงเรียนหลักสูตรเดียวและโรงเรียนหลักสูตรร่วม คือ

โรงเรียนหลักสูตรเดียวที่เป็นสาขาของโรงเรียนเดิมสามารถเปิดสอนทุกระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1-6 ได้ โดยมีคณะผู้บริหารจากโรงเรียนเดิมและคณะผู้บริหารและครูใหม่ร่วมกัน บริหารงานการจัดกระบวนการเรียนการสอน และโดยอาศัยชื่อเสียงจากโรงเรียนช่วยให้มีจำนวน นักเรียนมากกว่าโรงเรียนอื่น

ส่วนโรงเรียนหลักสูตรร่วมมีการย้ายนักเรียนระหว่างหลักสูตรปกติและหลักสูตร English Program ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความพร้อมของนักเรียน

ข้อแตกต่างของแต่ละโรงเรียน คือ

1. แต่ละโรงเรียนมีแนวคิดที่ใช้ในการจัดกระบวนการเรียนการสอนของโรงเรียนต่างกัน เช่น การใช้ดนตรีเป็นภาษาหนึ่งในการสื่อความคิด การเรียนรู้อย่างมีความสุข การเน้นวิชาการและเห็นคุณค่าของจริยธรรม และการเน้นความรู้คู่คุณธรรม เป็นต้น

2. แต่ละโรงเรียนมีนวัตกรรมการศึกษาที่นำมาใช้เป็นแนวทางในการจัดกระบวนการเรียนการสอน เช่น การสอนภาษาอย่างสมดุล การสอนภาษาแบบธรรมชาติ เป็นต้น

3. แต่ละโรงเรียนมีการกำหนดกิจกรรมหลากหลาย โดยมีเป้าหมายเดียวกันคือ การส่งเสริม กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นสาระสำคัญของโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program

4. แต่ละโรงเรียนมีการกำหนดโครงการและกิจกรรมทั้งเหมือนและแตกต่างกัน แต่มีเป้าหมาย ในการส่งเสริมสาระสำคัญตามหลักเกณฑ์ของโครงการ English Program เหมือนกัน

1.3 งานการบริหารสื่อการเรียนการสอน พบว่า

ทั้งโรงเรียนหลักสูตรเดียวและโรงเรียนหลักสูตรร่วมมีการจัดหา จัดซื้อ และผลิตสื่อตาม ความต้องการของครู เหมือนกัน

ทั้งโรงเรียนหลักสูตรเดียวและโรงเรียนหลักสูตรร่วมมีการใช้แบบเรียนจากต่างประเทศ เหมือนกัน ยกเว้นโรงเรียนหลักสูตรเดียวที่เคยทำแบบเรียนขึ้นใช้เองเพียงโรงเรียนเดียวที่มีความเห็นว่า

หนังสือแบบเรียนจากต่างประเทศไม่เหมาะสมกับนักเรียนไทย ส่วนโรงเรียนอื่น ๆ เห็นว่าใช้หนังสือแบบเรียนบางส่วน และจัดทำเอกสารเสริมได้

สภาพสื่อการเรียนการสอนของโรงเรียนหลักสูตรเดียวและโรงเรียนหลักสูตรร่วมสอดคล้องและเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของโครงการ English Program ยกเว้นโรงเรียนที่ 2 ที่ไม่มีห้องปฏิบัติการทางภาษา ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

ข้อแตกต่างของแต่ละโรงเรียน คือ

1. โรงเรียนที่มีเครือข่ายสามารถใช้สื่ออุปกรณ์หมุนเวียนในกลุ่มโรงเรียนในเครือข่ายเดียวกัน ช่วยประหยัดค่าใช้จ่าย และทำให้ใช้สื่อการสอนได้คุ้มค่า
2. มีเพียงโรงเรียนเดียวที่เคยจัดทำแบบเรียนขึ้นใช้เอง แต่ก็หยุดระงับการใช้ เพราะเห็นว่าความรู้จากโลกภายนอกไม่หยุดนิ่ง แต่ความรู้ในหนังสือเรียนหยุดนิ่ง

1.4 งานนิเทศ ติดตามผลการปฏิบัติงาน พบว่า

ทั้งโรงเรียนหลักสูตรเดียวและโรงเรียนหลักสูตรร่วมมีการนิเทศการสอนครูไทยและครูชาวต่างชาติอย่างต่อเนื่อง

ข้อแตกต่างของแต่ละโรงเรียน คือ

บางโรงเรียนมีการติดตามผลการเรียนการสอนโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา และบางโรงเรียนมีศึกษานิเทศก์จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามาติดตามผลการเรียนการสอน และบางโรงเรียนมีการรับรองจาก ISO

1.5 การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน พบว่า

ทั้งโรงเรียนหลักสูตรเดียวและโรงเรียนหลักสูตรร่วมมีการดำเนินงานการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักเกณฑ์การประเมินผลของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ของกระทรวงศึกษาธิการ เหมือนกัน มีการสอบโดยใช้ข้อสอบวิชาภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเหมือนกัน

ข้อแตกต่างของแต่ละโรงเรียน คือ

โรงเรียนที่มีเครือข่าย สามารถจัดทำคลังข้อสอบกลาง เพื่อใช้เป็นข้อสอบมาตรฐานกลางในกลุ่มโรงเรียน

2. งานการบริหารบุคคล

2.1 การจัดหา คัดสรร บรรจุ และจำหน่าย พบว่า

ทั้งโรงเรียนหลักสูตรเดียวและโรงเรียนหลักสูตรร่วมมีการคัดสรรครูชาวต่างชาติโดยการสัมภาษณ์ และทดลองงานเหมือนกัน มีการทำสัญญาจ้างรายปี มีบทลงโทษครูชาวต่างชาติโดยการตัดเงินเดือนเป็นวาระ ตัดเงินเดือนเป็นลายลักษณ์อักษร และให้ออกเหมือนกัน

ทั้งโรงเรียนหลักสูตรเดียวและโรงเรียนหลักสูตรร่วมมีการจัดหา คัดสรร บรรจุ และจำหน่ายครูชาวไทยเหมือนกัน

ข้อแตกต่างของแต่ละโรงเรียน คือ

โรงเรียนที่มีกลุ่มโรงเรียนในเครือข่ายสามารถจัดหา และคัดสรรครูชาวต่างชาติได้ครั้งละหลายอัตรา จึงมีศักยภาพในการประกาศรับสมัครรับครูชาวต่างชาติ และเดินทางไปคัดสรรโดยตรงจากต่างประเทศ

บางโรงเรียนมีการลงโทษครูชาวต่างชาติที่ผิดสัญญาจ้างโดยการลง Blacklist ทางอินเทอร์เน็ต บางโรงเรียนลงโทษโดยการตัดเงินเดือน และบางโรงเรียนให้รางวัลเป็นโบนัสสำหรับครูที่มีพฤติกรรมดี

2.2 บทบาทหน้าที่ของบุคลากร พบว่า

ทั้งโรงเรียนหลักสูตรเดี่ยวและโรงเรียนหลักสูตรร่วมมีการกำหนดหน้าที่ครูชาวต่างชาติเหมือนกันคือ เป็นครูประจำชั้น และทำงานร่วมกับครูชาวไทย ส่วนครูชาวไทยเป็นครูสอนร่วมและครูพิเศษประจำวิชา และทำงานด้านหลักฐานการศึกษาของห้องเรียน เหมือนกัน และในระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้นมีหน้าที่เหมือนกัน คือ อยู่ในห้องขณะครูชาวต่างชาติสอน

ข้อแตกต่างของโรงเรียนหลักสูตรเดี่ยวและโรงเรียนหลักสูตรร่วม คือ

มีการใช้บุคลากรร่วมกันของหลักสูตรปกติและหลักสูตร English Program มีกิจกรรมสร้างสัมพันธ์ร่วมกันของโรงเรียนหลักสูตรร่วม

ข้อแตกต่างของแต่ละโรงเรียน คือ

การกำหนดบทบาทหน้าที่รับผิดชอบ บางโรงเรียนกำหนดให้ครูชาวต่างชาติทำงานทุกอย่างเหมือนครูชาวไทย โดยยึดหลักความเสมอภาค แต่บางโรงเรียนกำหนดให้ครูชาวไทยและฝ่ายวิชาการรับผิดชอบการประเมินผลการเรียนของนักเรียน

2.3 การพัฒนาบุคลากร พบว่า

ทั้งโรงเรียนหลักสูตรเดี่ยวและโรงเรียนหลักสูตรร่วมมีการส่งอบรมสัมมนากับหน่วยงานภายนอก มีการพัฒนาบุคลากรภายในโรงเรียน และมีการจัดกิจกรรมให้พัฒนาบุคลากรครูชาวต่างชาติและครูชาวไทยเหมือนกัน

ข้อแตกต่างของแต่ละโรงเรียน คือ

บางโรงเรียนมีการพัฒนาบุคลากรทางด้านความรู้ควบคู่กับคุณธรรม บางโรงเรียนจัดอบรมและทัศนศึกษานอกสถานที่เพื่อให้ครูชาวต่างชาติและครูชาวไทยได้ไปด้วยกันและเพื่อให้ครูชาวต่างชาติเข้าใจวัฒนธรรมไทย

2.4 การปกครองบุคลากร พบว่า

ทั้งโรงเรียนหลักสูตรเดี่ยวและโรงเรียนหลักสูตรร่วมมีจัดกิจกรรมเพื่อให้ครูชาวต่างชาติและครูชาวไทยได้สร้างสัมพันธ์แตกต่างกัน เช่น การปฐมนิเทศก่อนเริ่มทำงาน การแก้ไขปัญหาขัดแย้งโดยผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้แก้ปัญหา

2.5 สวัสดิการบุคลากร พบว่า

ทั้งโรงเรียนหลักสูตรเดี่ยวและโรงเรียนหลักสูตรร่วมมีจัดสวัสดิการให้ครูชาวต่างชาติและครูชาวไทยแตกต่างกัน เช่น การต่อสัญญาจ้าง การให้โบนัส หรือการให้สอนพิเศษโดยมีรายได้พิเศษใน

ภาคฤดูร้อน บางโรงเรียนมีเบี้ยขยัน บางโรงเรียนมีสิทธิพิเศษให้กับบุตรบุคลากร และบางโรงเรียนก็เน้นการให้สวัสดิการที่เท่ากันของครูชาวต่างชาติและครูชาวไทย

2.6 สภาพครูชาวต่างชาติและครูชาวไทย พบว่า

ทั้งโรงเรียนหลักสูตรเดี่ยวและโรงเรียนหลักสูตรร่วมมีบุคลากรครูต่างชาติและครูชาวไทยตามหลักเกณฑ์ของโครงการ English Program ยกเว้นการพัฒนาครูโดยการฝึกอบรม ศึกษาดูงานต่างประเทศ อย่างน้อย 3 ปีต่อครั้ง

3. งานการบริหารทั่วไป

3.1 การรับนักเรียน พบว่า

ทั้งโรงเรียนหลักสูตรเดี่ยวและโรงเรียนหลักสูตรร่วมมีการรับนักเรียนทั้งชายและหญิงเหมือนกัน มีการทดสอบนักเรียนก่อนเริ่มเรียน และการสัมภาษณ์โดยครูชาวต่างชาติ บางโรงเรียนเน้นและการเตรียมความพร้อมภาคฤดูร้อนก่อนเข้าเรียน เหมือนกัน การทดสอบนักเรียนก่อนเริ่มเรียนทุกโรงเรียนจะทดสอบวิชาภาษาอังกฤษเหมือนกัน

ข้อแตกต่างของโรงเรียนหลักสูตรเดี่ยวและโรงเรียนหลักสูตรร่วม คือ

โรงเรียนหลักสูตรร่วมมีการโอนย้ายนักเรียนระหว่างหลักสูตรปกติและหลักสูตร English Program

ข้อแตกต่างของแต่ละโรงเรียน คือ

การทดสอบความพร้อมของนักเรียนบางโรงเรียนใช้การสัมภาษณ์ บางโรงเรียนใช้แบบทดสอบ และแบบทดสอบแต่ละระดับจะมีวิชาที่ต้องทดสอบแตกต่างกัน สำหรับนักเรียนที่เข้าระหว่างชั้นเรียนจะทดสอบเป็นภาษาอังกฤษในวิชา ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์

3.2 สภาพห้องเรียน ห้องประกอบการเรียน และห้องปฏิบัติการของโรงเรียน

ทั้งโรงเรียนหลักสูตรเดี่ยวและโรงเรียนหลักสูตรร่วมมีสภาพห้องเรียน ห้องประกอบการเรียน และห้องปฏิบัติการของโรงเรียนตามเกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียนเอกชนเหมือนกัน

ข้อแตกต่างของโรงเรียนหลักสูตรเดี่ยวและโรงเรียนหลักสูตรร่วม คือ

โรงเรียนหลักสูตรร่วมมีการใช้ห้องเรียน ห้องประกอบการเรียน และห้องปฏิบัติการร่วมกันของนักเรียนหลักสูตรปกติและนักเรียนหลักสูตร English Program

4. งานงบประมาณ

4.1 การดำเนินงานงบประมาณโรงเรียน พบว่า

ทั้งโรงเรียนหลักสูตรเดี่ยวและโรงเรียนหลักสูตรร่วมมีการเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาตามที่ได้รับอนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการเหมือนกัน มีการให้ทุนการศึกษาทุกโรงเรียน

ข้อแตกต่างของโรงเรียนหลักสูตรเดี่ยวและหลักสูตรร่วม คือ

การบริหารงบประมาณโรงเรียนหลักสูตรร่วมมีความเพียงพอเนื่องจากมีการใช้บุคลากรทรัพยากรร่วมกันของนักเรียนหลักสูตรปกติและนักเรียนหลักสูตรร่วม

การให้ทุนการศึกษาของโรงเรียนหลักสูตรร่วมจะมีการให้ทุนการศึกษาเพื่อสร้างโอกาสให้กับนักเรียนหลักสูตรปกติได้เข้าร่วมโครงการ English Program

ข้อแตกต่างของแต่ละโรงเรียน คือ

การบริหารงานงบประมาณโรงเรียนหลักสูตรเดี่ยวและโรงเรียนหลักสูตรร่วมมีทั้งเพียงพอและไม่เพียงพอ โดยความเพียงพอของงบประมาณขึ้นอยู่กับจำนวนนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ

โรงเรียนที่มีเครือข่ายมีโอกาสในการบริหารงบประมาณโครงการ English Program ได้อย่างคุ้มค่า เนื่องจากสามารถหมุนเวียนทรัพยากรใช้ร่วมกัน

การให้ทุนการศึกษาของแต่ละโรงเรียนมีเป้าหมายแตกต่างกัน มีทั้งทุนระยะสั้นไปศึกษาต่างประเทศ ทุนระยะยาว ทุนสำหรับนักเรียนภายนอก ทุนบุตรบุคลากร และทุนนักเรียนเรียนดีแต่ทุนทรัพย์ไม่พอ

5. การบริหารหลักสูตรร่วม สำหรับโรงเรียนที่มีหลักสูตรร่วมมี 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนที่ 3 และโรงเรียนที่ 4 สรุปเป็นตาราง 31 ได้ดังนี้

ตาราง 31 สภาพการบริหารหลักสูตรร่วมของโรงเรียนที่ 3 และโรงเรียนที่ 4

การบริหารหลักสูตรร่วม	โรงเรียนที่ 3	โรงเรียนที่ 4
การเปิดขยายหลักสูตร	-ขยายหลักสูตรจากหลักสูตรปกติ -เป็นโรงเรียนเปิดสอน English Program รุ่นแรก	-ขยายหลักสูตรจากหลักสูตรปกติ -เปิดขยายหลักสูตรเพื่อเป็นทางเลือกหนึ่งของผู้ปกครอง - มีนักเรียนที่จบประถมศึกษาปีที่ 6 รุ่นแรก ในปีการศึกษา 2550
ประสบการณ์การบริหารโครงการ	13 ปี	6 ปี
หลักสูตรการสอน	-หลักสูตรปกติ -หลักสูตร Future Program -หลักสูตร English Program	-หลักสูตรปกติ -หลักสูตร Extra Program -หลักสูตร English Program
หลักสูตรเสริม	หลักสูตรโรงเรียน Pittwater ซิดนีย์ ประเทศออสเตรเลีย	หลักสูตร Fun Find Focus ของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์
โรงเรียนในเครือข่าย	มีโรงเรียนในเครือข่ายอีก 1 โรงเรียน	มีโรงเรียนในเครือข่ายอีก 3 โรงเรียน
การจัดหาครูชาวต่างชาติ	ประกาศรับสมัครครูโดยตรงจากต่างประเทศ โดยผู้บริหารโรงเรียน เดินทางไปคัดสรร และรับจากต่างประเทศ	ประกาศรับสมัครครูโดยตรงจากต่างประเทศ โดยผู้บริหารโรงเรียน เดินทางไปคัดสรร และรับจากต่างประเทศ

ตารางที่ 31 (ต่อ)

การบริหารหลักสูตรร่วม	โรงเรียนที่ 3	โรงเรียนที่ 4
สภาครูชาวไทย	-ส่วนมากปฏิบัติงานมากกว่า 10 ปี -มีการใช้บุคลากรร่วมของหลักสูตรปกติและหลักสูตร English Program -มีทั้งจบปริญญาตรีทางการศึกษาและสาขาที่เกี่ยวข้อง	-ส่วนมากปฏิบัติงานมากกว่า 10 ปี -มีการใช้บุคลากรร่วมของหลักสูตรปกติและหลักสูตร English Program -มีทั้งจบปริญญาตรีทางการศึกษาและสาขาที่เกี่ยวข้อง
สภาครูชาวต่างชาติ	- ปฏิบัติงานเท่าเทียมกับครูชาวต่างชาติ - ครูชาวต่างชาติที่มีครบครันจะทำงานติดต่อกันหลายปี จึงไม่มีปัญหาครูออกบ่อย -ครูชาวต่างชาติที่อยู่เดิมช่วยแนะนำการสอนให้กับครูชาวต่างชาติใหม่ - ปัญหาครูชาวต่างชาติมีบ้าง แต่ไม่ใช่ปัญหาใหญ่	-ปฏิบัติงานการสอนตามวิชาที่ได้มอบหมาย โดยประเมินผลเฉพาะทักษะภาษา และการเขียนพฤติกรรมนักเรียน - มีสวัสดิการบ้านพักให้กับครูชาวต่างชาติ -ครูชาวต่างชาติบางคนยังมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม -การแก้ไขพฤติกรรมครูชาวต่างชาติต้องให้ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้แก้ไขโดยการพูดคุยกับครูชาวต่างชาติ
การบริหารงบประมาณ	งบประมาณมีเพียงพอในการบริหาร หากไม่นับรวมค่าอาคารสถานที่	งบประมาณมียังไม่เพียงพอในการบริหาร ลดค่าใช้จ่ายการบริหารได้ โดยการ ใช้บุคลากรร่วม และใช้โรงเรียนใน เครือข่ายช่วยลดค่าใช้จ่ายใน การบริหารงาน ได้แก่ การประเมิน การเรียนโดยใช้คลังข้อสอบกลาง การใช้สื่อการสอนหมุนเวียน เป็นต้น

จากตาราง 31 สภาพการบริหารหลักสูตรร่วมของโรงเรียนที่ 1 และโรงเรียนที่ 2 พบว่า ทั้งโรงเรียนที่ 3 และโรงเรียนที่ 4 มีการบริหารหลักสูตรเหมือนกัน คือ เปิดสอนหลักสูตรปกติ ก่อน แล้วจึงขยายหลักสูตร English Program โดยโรงเรียนที่ 3 มีประสบการณ์การบริหารโครงการ English Program 13 ปี ส่วนโรงเรียนที่ 4 มีประสบการณ์การบริหารโครงการ English Program 6 ปี ทั้งโรงเรียนที่ 3 และโรงเรียนที่ 4 มีหลักสูตรเข้มภาษาอังกฤษเหมือน แต่ใช้ชื่อเรียกต่างกัน คือ โรงเรียนที่ 3 โดยใช้ชื่อ Future Program ส่วนโรงเรียนที่ 4 ใช้ชื่อว่า Extra Program

โรงเรียนที่ 3 มีหลักสูตรที่นำมาเสริม คือ หลักสูตรของโรงเรียน Pittwater เมืองซิดนีย์ ประเทศออสเตรเลีย ส่วนโรงเรียนที่ 4 ใช้หลักสูตร Fun Find Focus ของโรงเรียนสาธิตแห่งจุฬาลงกรณ์ เป็นหลักสูตรเสริมในทุกหลักสูตรของโรงเรียน

ทั้งโรงเรียนที่ 3 และโรงเรียนที่ 4 เป็นโรงเรียนที่มีเครือข่าย โดยโรงเรียนที่ 3 เป็นโรงเรียนแรก โดยมีเครือข่ายอีก 1 โรงเรียน ส่วนโรงเรียนที่ 4 เป็นโรงเรียนสาขาที่ 2 โดยมีโรงเรียนในกลุ่มอีก 3 โรงเรียน ดังนั้นโรงเรียนที่ 3 และโรงเรียนที่ 4 จึงสามารถใช้ประโยชน์จากโรงเรียนในเครือข่าย

ทั้งโรงเรียนที่ 3 และโรงเรียนที่ 4 ใช้วิธีการรับครูชาวต่างชาติโดยตรงจากต่างประเทศ โดยการประกาศรับสมัครที่ต่างประเทศ เมื่อมีจำนวนเพียงพอ ผู้บริหารโรงเรียนจะเดินทางได้สัมภาษณ์และรับมาด้วยตัวเอง

สภาพครูชาวไทยทั้ง 2 โรงเรียน ครูชาวไทยส่วนมากทำงานร่วมกันมาหลายปี และครูส่วนมากไม่ลาออก จึงไม่ค่อยมีการจัดหาครูใหม่ และไม่มีปัญหาขาดครู

ครูชาวต่างชาติในโรงเรียนที่ 3 มีครูชาวต่างชาติหลายคนที่มีครอบครัวกับคนไทย จึงไม่ค่อยมีการเปลี่ยนงาน และครูชาวต่างชาติมีประสบการณ์ทำงานหลายปีทำให้รู้งาน และสามารถแนะนำการทำงานให้ครูชาวต่างชาติใหม่ได้

ส่วนครูชาวต่างชาติของโรงเรียนที่ 4 บางคนยังมีปัญหาเรื่องพฤติกรรมที่ต้องปรับปรุง โดยมีผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ประสานและแก้ไขปัญหาเอง ด้วยวิธีพูดคุยกับครูชาวต่างชาติ วิธีการแก้ไขปัญหาคือครูชาวต่างชาติจะใช้วิธีการจัดให้อยู่ในสายตา เพื่อให้ระมัดระวังตัว และไม่กล้าแสดงพฤติกรรมไม่เหมาะสม

บทบาทหน้าที่ของครูชาวต่างชาติทั้ง 2 โรงเรียน ต่างกัน คือ โรงเรียนที่ 3 เน้นความเท่าเทียมกัน โดยครูชาวต่างชาติทำงานเหมือนครูชาวไทยทุกอย่าง ส่วนโรงเรียนที่ 4 เห็นว่าครูชาวต่างชาติยังไม่สามารถทำงานการประเมินผลตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการได้อย่างถูกต้อง จึงมอบหมายให้ฝ่ายวิชาการและครูชาวไทยประเมินผล

ในการบริหารงบประมาณของโรงเรียนที่ 3 เห็นว่าค่าใช้จ่ายในการบริหารเพียงพอ ถ้าไม่รวมค่าใช้จ่ายอาคารสถานที่ ส่วนโรงเรียนที่ 4 เห็นว่าค่าใช้จ่ายยังไม่เพียงพอ และโรงเรียนที่ 4 ใช้ระบบเครือข่ายในการบริหารบุคลากร งบประมาณ และการให้บริการสื่อ หนังสือเรียน และอุปกรณ์เทคโนโลยีที่มีราคาแพงได้คุ้มค่า

ตอนที่ 4 ผลการรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะการดำเนินงานโครงการ English Program

จากข้อมูลสภาพทั่วไปของโรงเรียนและสภาพการดำเนินงานโครงการ English Program ของโรงเรียนเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 4 โรง ใน 4 งาน คือ งานวิชาการ งานการบริหาร บุคลากร งานการบริการทั่วไป และงานงบประมาณ ผู้วิจัยได้รวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะการดำเนินงานโครงการ English Program ดังนี้

1. งานวิชาการ

1.1 หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร

ปัญหา

1) การกำหนดสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ สำหรับโรงเรียนสองภาษาพบว่า วิชาหรือกลุ่มวิชาที่จัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษนั้น มีบางสาระเนื้อหาที่ครูชาวต่างชาติไม่สามารถสอนได้ เพราะเป็นเนื้อหาสาระเฉพาะสำหรับคนไทย เช่น มาตราชั่ง ตวง วัด และเงินตราไทย ในวิชาคณิตศาสตร์ กฎหมายเกี่ยวกับสัตว์ป่าสงวนในประเทศไทย ในวิชาวิทยาศาสตร์ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะการดำเนินงาน

1) การจัดหลักสูตรแบบคู่ขนาน คือ การจัดคาบการเรียนรู้เป็นภาษาไทย และภาษาอังกฤษในอัตราที่เท่ากัน หรือเทียบเท่า เช่น จัดสอนคณิตศาสตร์เป็นภาษาไทย 2 คาบ ภาษาอังกฤษ 2 คาบ

2) หรือการจัดคาบการสอนเสริม คือ จัดคาบการเรียนรู้ 1 คาบต่อสัปดาห์เป็นภาษาไทย เช่น จัดสอนคณิตศาสตร์เป็นภาษาอังกฤษ 4 คาบ และสอนเพื่อติวเข้มหรือสรุปเนื้อหา 1 คาบ

ดังนั้นโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program จึงมีจำนวนคาบการเรียนรู้มากกว่าหลักสูตรปกติ และนักเรียน English Program ต้องมีความพร้อมที่เรียนหลักสูตร English Program ได้

1.2 การจัดกระบวนการเรียนการสอน

ปัญหา

1) ผู้ปกครองมีความคาดหวังสูง และกังวลกับผลสัมฤทธิ์เมื่อนักเรียนจบประถมศึกษาปีที่ 6 ว่าสามารถสอบศึกษาระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนที่มีชื่อเสียงได้หรือไม่

2) ผู้ปกครองไม่มองผลการเรียนที่ปลายทาง แต่จะมองเป็นรายสัปดาห์ รายเดือน และรายปีการศึกษา หากไม่ได้ตามที่คาดหวังจะชักชวนให้ผู้ปกครองอื่นคล้อยตามทำให้ในบางปีการศึกษา มีนักเรียนเข้าศึกษาหนึ่งราย แต่ถึงเวลาลาออกได้ชักชวนออกพร้อมกันหลายคน

ข้อเสนอแนะการดำเนินงาน

1) การพบผู้ปกครองก่อนนักเรียนเริ่มมาเรียน เพื่อให้ทราบแนวคิด และความคาดหวังของผู้ปกครอง พร้อมชี้แจงให้ผู้ปกครองเข้าใจหลักสูตรการสอน

2) ติดตามผลการเรียนของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อนัดพบผู้ปกครองเป็นระยะให้รับทราบผลการเรียนของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

1.3 ด้านการบริหารสื่อการเรียนการสอน

ปัญหา

- 1) ครูต่างชาติไม่ใช้สื่อ เช่น อุปกรณ์วิทยาศาสตร์ เกมคณิตศาสตร์
- 2) ครูต่างชาติใช้สื่อการสอนไม่เป็น
- 3) การใช้หนังสือแบบเรียนจากต่างประเทศ มีบางเนื้อหาสาระไม่สอดคล้องกับหลักสูตรไทย อาทิเช่น เรื่องภูมิอากาศ ภูมิภาค ในวิชาวิทยาศาสตร์
- 4) ครูชาวต่างชาติในแต่ละปีการศึกษาไม่ยอมใช้หนังสือแบบเรียนที่ครูคนเดิมเลือกไว้
- 5) สื่อการสอนที่มีราคาแพงยังใช้ไม่คุ้มค่า

ข้อเสนอแนะการดำเนินงาน

- 1) จัดอบรม สาธิต การใช้สื่อการสอนก่อนเปิดภาคเรียนในทุกปีการศึกษา
- 2) จัดเอกสารเสริมสำหรับเนื้อหาในหนังสือแบบเรียนต่างประเทศที่มีเนื้อหาไม่เหมาะสมหรือเนื้อหาไม่สอดคล้องกับหลักสูตรของไทย
- 3) มีคณะทำงานเพื่อจัดหา จัดซื้อ และจัดเตรียมสื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของครู และสอดคล้องกับบทเรียน และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
- 4) วางแผนการใช้หนังสือแบบเรียนล่วงหน้า โดยมีข้อตกลงเบื้องต้นก่อนเริ่มสอนให้ครูชาวต่างชาติยอมรับที่จะใช้หนังสือแบบเรียน
- 5) แนะนำหนังสือแบบเรียน และวิธีการใช้ให้ครูชาวต่างชาติก่อนเริ่มสอน
- 6) จัดหาคู่มือครูให้กับครูชาวต่างชาติใช้เตรียมการสอน
- 7) ควบคุมการใช้หนังสือแบบเรียน โดยมีฝ่ายวิชาการตรวจสอบ
- 8) ในโรงเรียนที่มีครูชาวต่างชาติที่มีประสบการณ์ทำงานหลายปี มอบหมายหน้าที่ให้เป็นหัวหน้าหรือเป็นผู้ให้คำแนะนำกับครูใหม่

1.4 ด้านการวัดและประเมินผล

ปัญหา

- 1) ครูชาวต่างชาติไม่เข้าใจวิธีการวัดและประเมินผล
- 2) ครูชาวต่างชาติไม่สามารถประเมินผลการเรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ได้ เพราะครูต่างชาติไม่เห็นด้วยและเห็นว่าหลักสูตรไม่มองนักเรียนเป็นตัวตั้ง
- 3) ครูชาวต่างชาติไม่เข้าใจวิธีการประเมินอิงมาตรฐาน และการให้คะแนนย่อย (Rubric)
- 4) ผู้ปกครองที่มีความหวังสูงและไม่ยอมรับผลการเรียนของนักเรียน
- 5) ครูชาวต่างชาติไม่เข้าใจการจัดทำหลักฐานการศึกษาเป็นสองภาษา

ข้อเสนอแนะการดำเนินงาน

- 1) การปฐมนิเทศครูชาวต่างชาติก่อนเปิดภาคเรียน
- 2) การประชุมผู้ปกครอง เพื่อชี้แจงวิธีการวัดและประเมินผล
- 3) การสัมมนาและแนะนำวิธีการวัดและประเมินผล
- 4) การปฐมนิเทศผู้ปกครอง การจัดกิจกรรม Open House การจัดเอกสารสื่อสารบ้าน

และโรงเรียน

5) การใช้ข้อสอบมาตรฐานชาติ และข้อสอบมาตรฐานสากล เช่น Cambridge Test เป็นตัวชี้คุณภาพของนักเรียน

6) บางโรงเรียนกำหนดให้ครูชาวต่างชาติรับผิดชอบการทดสอบเฉพาะทักษะ และการเขียนพฤติกรรมนักเรียน ส่วนการวัดและประเมินผลตามเกณฑ์ของหลักสูตรขั้นพื้นฐานมอบหมายให้ฝ่ายวิชาการและครูชาวไทยจัดการ

7) จัดทำคลังข้อสอบ

8) กรณีเป็นโรงเรียนที่มีเครือข่าย จัดให้มีคลังข้อสอบกลาง โดยมีคณะครูเป็นผู้คัดเลือกและจัดเตรียมข้อสอบ

9) เข้าศึกษาดูงานโรงเรียนที่เป็นต้นแบบ เพื่อนำมาพัฒนาโครงการของโรงเรียน

1.5 ด้านคุณภาพของครูชาวต่างชาติ

ปัญหา

1) เนื่องจากมีครูชาวต่างชาติที่ไม่จบทางการศึกษา ทำให้ไม่มีความมั่นใจในเนื้อหาการสอน และทำให้ผู้ปกครองขาดความมั่นใจในคุณภาพนักเรียน

ข้อเสนอแนะการดำเนินงาน

1) จัดอบรม พัฒนาครูชาวต่างชาติให้มีความรู้ ความเข้าใจวิธีการสอน

2) จัดครูชาวไทย สอนเป็นคาบการสอนเสริม หรือจัดการสอนเป็นทีมสอนของครูชาวไทย และครูชาวต่างชาติ ในกรณีที่ครูชาวต่างชาติสอนไม่ได้ให้ครูชาวไทยเข้าสอนเฉพาะเนื้อหานั้นเป็นภาษาไทย

1.6 การสอบมาตรฐานชาติ

ปัญหา

1) การเตรียมพร้อมนักเรียนสอบข้อสอบมาตรฐานชาติ (National Test) ต้องสอบเป็นภาษาไทย ทำให้นักเรียน English Program ที่เรียนตามหลักสูตรเป็นภาษาอังกฤษ ต้องมีการเตรียมพร้อมสำหรับการสอบเป็นภาษาไทย ในวิชา ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์

ข้อเสนอแนะการดำเนินงาน

1) จัดสอนเสริมวิชาหลักที่ต้องใช้ในการสอบข้อสอบมาตรฐานชาติ โดยกำหนดเป็นแผนระยะยาว เพื่อให้ให้นักเรียนไม่เครียดเกี่ยวกับการเรียนมากเกินไป

2) การสอนแบบบูรณาการจะช่วยลดเวลาเรียนลงได้ เพื่อให้ครูมีเวลาในการสอนเสริมเพื่อเตรียมการสอบข้อสอบมาตรฐานชาติ (national test)

3) การจัดสอนเสริมนอกเวลาเรียน ได้แก่ การจัดสอนเสริมในช่วงหลังเลิกเรียน หรือการจัดสอนเสริมในช่วงปิดภาคเรียน

2. ด้านบุคลากรครู

2.1 ครูชาวต่างชาติ

ปัญหา

- 1) คุณภาพครูชาวต่างชาติต่ำ
- 2) ครูชาวต่างชาติอยู่ไม่ครบสัญญาจ้าง
- 3) ครูชาวต่างชาติไม่เข้าใจหลักสูตรสถานศึกษา
- 4) ครูชาวต่างชาติไม่ยอมเข้ารับการอบรมหลักสูตรวัฒนธรรมไทย 15 ชั่วโมง เนื่องจากต้องจ่ายค่าใช้จ่ายเอง และอัตราค่าอบรมค่อนข้างสูง

- 5) ครูชาวต่างชาติทำงานได้ระยะหนึ่ง จะมีพฤติกรรมเปลี่ยนในทางไม่ดี
- 6) ค่าจ้างครูชาวต่างชาติสูง หากมีการต่อสัญญาจ้างยิ่งสูงขึ้นทุกปีการศึกษา หากรับครูชาวต่างชาติใหม่ ก็ต้องมีการสอนงานการสอนใหม่ และไม่มั่นใจในคุณภาพของครูใหม่

- 7) ครูชาวต่างชาติบางคนมีพฤติกรรมการสอนในโรงเรียนดี แต่มีพฤติกรรมนอกโรงเรียนไม่เหมาะสม ทำให้ผู้ปกครองขาดความเชื่อถือ

- 8) วัฒนธรรมการทำงานและการดูแลนักเรียนของครูชาวต่างชาติแตกต่างกันครูชาวไทย เช่น ครูชาวต่างชาติจะกลับทันทีเมื่อหมดเวลาทำงาน และไม่ยอมช่วยเหลือเมื่อครูชาวต่างชาติบางคนขาดสอน และต้องเข้าสอนแทนจะเรียกขอค่าตอบแทน

ข้อเสนอแนะการดำเนินงาน

- 1) การรับครูชาวต่างชาติโดยตรงจากต่างประเทศ เช่น จากมหาวิทยาลัยของต่างประเทศ
- 2) การเดินทางไปปรับสมัคร สัมภาษณ์ และตกลงทำสัญญาจ้างกับครูชาวต่างชาติที่จบปริญญาตรีทางการศึกษา
- 3) การจัดอบรมด้านหลักสูตร วิธีการสอน การวัดและประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของกระทรวงศึกษาธิการ
- 4) การจัดอบรมด้านวัฒนธรรมทางการศึกษาที่สอดคล้องกับแนวคิดของโรงเรียน
- 5) การจัดทำสัญญาจ้างครูชาวต่างชาติให้รัดกุมและครอบคลุม เพื่อป้องกันการมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมของครูชาวต่างชาติ
- 6) การจัดกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์ของครูชาวต่างชาติและครูชาวไทย
- 7) การจัดอบรม กิจกรรมค่าย เพื่อให้ครูชาวต่างชาติได้เรียนรู้และเข้าใจวัฒนธรรมการทำงานและวัฒนธรรมการดูแลนักเรียนของครูชาวไทย
- 8) ผู้บริหารโรงเรียนที่มีอำนาจตัดสินใจต้องเป็นผู้แก้ไขข้อขัดแย้งในโรงเรียน
- 9) การคัดเลือกเป็นลายลักษณ์อักษรสำหรับครูชาวต่างชาติที่มีพฤติกรรมไม่ดี
- 10) การจัดให้ครูชาวต่างชาติที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมทำงานในสายตาของผู้ปกครองและครู เพื่อให้ระมัดระวังตัว และปรับปรุงพฤติกรรม

2.1 ครูชาวไทย

ปัญหา

- 1) ครูชาวไทยสอบบรรจุของรัฐบาลได้ และถูกเรียกตัวในเวลาใกล้เปิดภาคเรียน
- 2) ครูชาวไทยไม่สามารถสื่อสารกับครูชาวต่างชาติได้
- 3) ความขัดแย้งของครูชาวไทยและครูชาวต่างชาติ เนื่องจากปัญหาการสื่อสาร
- 4) ขาดครูชาวไทยสอนวิชาภาษาไทย ครูวิทยาศาสตร์ ครูคณิตศาสตร์
- 5) ความขัดแย้งเนื่องจากอัตราค่าตอบแทนที่แตกต่างของครูชาวไทยและครูชาวต่างชาติ

ข้อเสนอแนะการดำเนินงาน

- 1) การปฐมนิเทศครูชาวไทย และกำหนดหน้าที่รับผิดชอบให้ชัดเจนก่อนเริ่มทำงาน
- 2) จัดหลักสูตรการสอนเสริมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารให้ครูชาวไทย โดยใช้ครูชาวต่างชาติในโรงเรียนช่วยสอนเพื่อให้ครูชาวไทยและครูชาวต่างชาติได้มีกิจกรรมร่วมกันและได้เรียนรู้ซึ่งกันและกัน
- 3) การกำหนดบทบาทหน้าที่ของครูชาวไทยให้ชัดเจน เพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้งในการทำงาน
- 4) การจัดสวัสดิการอื่น ๆ ทดแทน เช่น ค่ารักษาพยาบาล การประกันอุบัติเหตุ รายได้พิเศษนอกเวลา ให้ครูชาวไทยอย่างเหมาะสม เพื่อให้ครูเกิดความมั่นคงในหน้าที่การทำงาน
- 5) จัดอบรมพัฒนาบุคลากรครูทางด้านวิชาการ เพื่อให้สามารถสอนได้อย่างมีคุณภาพ

3. งานการบริหารทั่วไป

3.1 ด้านการใช้ห้องเรียน ห้องประกอบการเรียน และห้องปฏิบัติการ

ปัญหา

- 1) ครูชาวต่างชาติยังใช้ห้องเรียน ห้องประกอบการเรียน และห้องปฏิบัติการไม่คุ้มค่า

ข้อเสนอแนะการดำเนินงาน

- 1) มีตารางการใช้ห้องต่าง ๆ เพื่อให้ครูใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
- 2) มีเจ้าหน้าที่คอยดูแลและแนะนำวิธีการใช้ห้องปฏิบัติการอย่างถูกต้อง

4. ด้านการบริหารงบประมาณ

4.1 ด้านการบริหารงบประมาณ

ปัญหา

- 1) งบประมาณจากค่าธรรมเนียมการศึกษาของปีการศึกษาไม่เพียงพอต่อการบริหารโครงการ

English Program

- 2) งบประมาณค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรครูชาวต่างชาติสูงขึ้นทุกปีการศึกษา

ข้อเสนอแนะการดำเนินงาน

- 1) การปรับงบประมาณค่าธรรมเนียมการศึกษาให้สอดคล้องกับค่าใช้จ่าย
- 2) การบริหารงานบุคลากรโดยกำหนดหน้าที่รับผิดชอบของครูชาวต่างชาติให้ชัดเจนและ

คุ้มค่า

5. ด้านการบริหารหลักสูตรร่วม

ปัญหา

- 1) นักเรียนหลักสูตร English Program ไม่อยากร่วมกิจกรรมกับนักเรียนหลักสูตรปกติ
- 2) ผู้ปกครองต้องการให้นักเรียนหลักสูตร English Program ได้รับสิทธิพิเศษ เนื่องจาก

จ่ายค่าเล่าเรียนสูงกว่า

ข้อเสนอแนะการดำเนินงาน

- 1) การบริหารหลักสูตรร่วมโดยยึดหลักความเท่าเทียม ทั้งในส่วนของหน้าที่รับผิดชอบของครูชาวไทยและครูชาวต่างชาติ และนักเรียนให้เกิดความเท่าเทียมทั้งการแต่งกาย อาหาร การร่วมกิจกรรม
- 2) การส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรมให้เกิดในตัวผู้เรียนตั้งแต่เริ่มแรกว่า แม้จะเรียนหลักสูตรต่างกัน ก็เป็นนักเรียนโรงเรียนเดียว และเป็นเพื่อนกัน
- 3) สร้างความเข้าใจกับผู้ปกครองตั้งแต่เริ่มต้นก่อนพานักเรียนเข้าโครงการ
- 4) สร้างโอกาสให้นักเรียนหลักสูตรปกติได้มีโอกาสเข้าศึกษาในโครงการ
- 5) จัดให้มีทุนการศึกษาสำหรับนักเรียนภายนอกได้มีโอกาสเข้าศึกษาในโครงการ

บทที่ 5

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการดำเนินงานโครงการ English Program ของโรงเรียน เอกชน เขตกรุงเทพมหานคร ใน 4 งาน คือ งานวิชาการ งานการบริหารบุคลากร งานการบริหารทั่วไป และงานงบประมาณ เป็นการศึกษาเฉพาะกรณี โรงเรียนเอกชนที่ใช้โครงการ English Program 4 โรง ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร จำแนกเป็น โรงเรียนหลักสูตรเดียว 2 โรง และ โรงเรียนหลักสูตรร่วม 2 โรง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) และแบบสำรวจรายการ (Check list) ที่เกี่ยวข้องกับกรอบแนวคิดการวิจัย ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ และครูใหญ่ การเก็บข้อมูลใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน และใช้แบบสำรวจรายการเก็บข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้บริหารโรงเรียน ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล อภิปราย และข้อเสนอแนะเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สรุปผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานโครงการ English Program ของโรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 2 สรุปผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานโครงการ English Program จำแนกเป็นโรงเรียนหลักสูตรเดียวและโรงเรียนหลักสูตรร่วม

ตอนที่ 3 สรุปปัญหาและข้อเสนอแนะการดำเนินงานโครงการ English Program

ตอนที่ 4 การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 สรุปผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานโครงการ English Program ของโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program พบข้อมูลความเหมือนและความแตกต่างกันของโรงเรียนแต่ละโรงดังนี้

1. งานวิชาการ

ทุกโรงเรียนใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการเป็นหลักสูตรแกนกลาง และกำหนดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาเป็นสองภาษาที่มีสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ มีวิชาหลักที่มีคาบการสอนมากกว่าหนึ่งคาบและจัดสอนเป็นภาษาอังกฤษ คือ วิชาภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ และมีวิชาหลักที่จัดสอนเป็นภาษาไทย คือ ภาษาไทย รวมทั้งมีวิชาอื่น ๆ ที่จัดสอนเป็นภาษาไทยเหมือนกันทุกโรงเรียน คือ วิชานาฏศิลป์ ดนตรี และคอมพิวเตอร์ ส่วนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ทุกโรงเรียนจัดสอนเป็นภาษาไทย คือ กิจกรรมแนะแนว และกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี แต่ละโรงเรียนกำหนดให้มีชมรมเป็นสองภาษา และมีภาษาที่สาม คือ ภาษาจีนหรือให้เลือกเรียน การเปิดระดับชั้นเรียน ทุกโรงเรียนเริ่มเปิดสอนไล่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ก่อน แล้วจึงขยายชั้นเรียนเพิ่มขึ้นทุกปีการศึกษา จำนวนนักเรียนต่อห้องเรียน 30 คน ทุกโรงเรียนใช้นวัตกรรมพหุปัญญา กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดกระบวนการเรียนรู้ โครงการและกิจกรรมของโรงเรียนที่มีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมสาระสำคัญของโครงการ English Program ได้แก่ การส่งเสริมบริบทของความเป็นไทย บริบทของความเป็นสากล ความรักท้องถิ่น ประเทศชาติ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงาม การสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง และความกล้าใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร ทุกโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมปรับพื้นฐานนักเรียนก่อนเริ่มเรียนเหมือนกัน ทุกโรงเรียนมีการจัดหา จัดซื้อ และผลิตสื่อการสอนตามความต้องการของครู โดยมีสื่อการสอนที่หลากหลายตรงตามหลักเกณฑ์ของโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program เพื่อให้บริการสื่อการสอนกับครูทั้งชาวต่างชาติและครูชาวไทย มีการนิเทศการสอนทั้งครูชาวไทยและครูชาวต่างชาติอย่างต่อเนื่อง และมีการวัดและประเมินผลตามหลักเกณฑ์ของหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ

แต่ละโรงเรียนมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่แตกต่างกัน เนื่องจากบางโรงเรียนใช้หลักสูตรของโรงเรียนเครือข่ายมาพัฒนาเป็นหลักสูตรสถานศึกษา บางโรงเรียนไม่มีโรงเรียนเครือข่าย บางโรงเรียนนำหลักสูตรปกติของโรงเรียนมาพัฒนาเป็นหลักสูตรสองภาษา นอกจากนั้นยังมีการนำหลักสูตรจากต่างประเทศ เช่น หลักสูตรออสเตรเลีย หลักสูตรแคนาดามาผสมผสาน และมีบางโรงเรียนนำหลักสูตร Fun Find Focus ของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มาจัดเป็นหลักสูตรเสริม

การจัดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษามีความแตกต่างกันที่การกำหนดภาษาที่ใช้สอน จำนวนคาบเรียนต่อสัปดาห์ และกำหนดเวลาของคาบเรียน บางโรงเรียนจัดสอนวิชาหลักเป็นภาษาอังกฤษ และมีการจัดคาบสอนเสริมเป็นภาษาไทย 1 คาบต่อสัปดาห์ และบางโรงเรียนจัดการสอนแบบคู่ขนาน คือ จัดสอนเป็นภาษาอังกฤษและภาษาไทยในจำนวนคาบเรียนที่เท่ากันหรือใกล้เคียง กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของแต่ละโรงเรียนมีความหลากหลาย ได้แก่ กิจกรรม Fun Find Focus กิจกรรมบูรณาการ กิจกรรมห้องสมุด ฯลฯ แต่ละโรงเรียนมีแนวทางการจัดการศึกษาที่แตกต่างกันตาม แนวคิด นวัตกรรมการศึกษา และปรัชญาที่นำมาใช้ ได้แก่ การสอนภาษาอย่างสมดุล การสอนภาษาแบบธรรมชาติ การใช้ดนตรีเป็นภาษาหนึ่งในการสื่อความคิด การเรียนรู้อย่างมีความสุข การเน้นเก่งวิชาการและเห็นคุณค่าของจริยธรรม และการเน้นความรู้คู่คุณธรรม การให้บริการสื่อการสอน หนังสือเรียนของโรงเรียนที่มีเครือข่ายสามารถจัดเป็นสื่อหมุนเวียนเพื่อให้ได้ประโยชน์คุ้มค่ากับราคาซื้อที่แพง การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนแต่ละโรงเรียนกำหนดหน้าที่ครูชาวต่างชาติและครูชาวไทยแตกต่างกัน บางโรงเรียนต้องรับผิดชอบร่วมกัน บางโรงเรียนกำหนดให้ครูชาวต่างชาติประเมินทักษะภาษา และเขียนพฤติกรรม ส่วนครูชาวไทยและฝ่ายวิชาการประเมินผลการเรียนของนักเรียน สำหรับโรงเรียนเครือข่ายสามารถจัดทำคลังข้อสอบกลางเพื่อใช้ร่วมกัน

2. งานการบริหารบุคลากร

ทุกโรงเรียนมีการจัดหา คัดสรร บรรจุ และจำหน่ายครูชาวต่างชาติและครูชาวไทยที่เหมือนกัน คือ การประกาศรับสมัครทางหนังสือพิมพ์ และอินเทอร์เน็ต มีขั้นตอนของลงโทษของครูชาวต่างชาติและครูชาวไทยด้วยการตักเตือนเป็นวาจา ตักเตือนเป็นลายลักษณ์อักษร และการให้ออกเหมือนกัน บทบาทหน้าที่ของครูชาวต่างชาติ ทำหน้าที่เป็นครูประจำชั้น และครูชาวไทยเป็นครูประจำชั้นและครูสอนร่วม รวมทั้งเป็นครูพิเศษประจำวิชา ซึ่งรับผิดชอบงานการทำหลักฐานการศึกษาของห้องเรียน ทุกโรงเรียนมีการพัฒนาบุคลากรโรงเรียนโดยการส่งอบรมสัมมนากับหน่วยงานภายนอกและการพัฒนาบุคลากรภายในโรงเรียนเหมือนกัน มีการปฐมนิเทศก่อนเริ่มทำงานทุกปีการศึกษา มีสวัสดิการการศึกษาบุตร สภาพของบุคลากรทุกโรงเรียนเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของโครงการ English Program

งานการบริหารบุคลากรของแต่ละโรงเรียนที่มีความแตกต่างกัน คือ บางโรงเรียนจัดหา คัดสรรครูชาวต่างชาติโดยการประกาศรับสมัครในต่างประเทศ บางโรงเรียนใช้การติดต่อผ่านตัวแทนของบริษัทจัดหาครูชาวต่างชาติ บางโรงเรียนลงโทษครูที่ออกก่อนหมดสัญญาจ้างโดยการลง blacklist ทางอินเทอร์เน็ต และบางโรงเรียนลงโทษครูชาวต่างชาติโดยการหักเงินเดือน และบางโรงเรียนให้รางวัลครูที่พฤติกรรมดีโดยการให้โบนัสหรือเบี้ยขยัน บทบาทของครูชาวต่างชาติและครูชาวไทยของแต่ละโรงเรียนมีความแตกต่างกัน คือ บางโรงเรียนกำหนดให้ทั้งครูชาวต่างชาติและครูชาวไทยทำทุกอย่างเหมือนกัน บางโรงเรียนกำหนดให้ครูชาวต่างชาติประเมินทักษะและเขียนพฤติกรรมนักเรียน โดยมีครูชาวไทยและฝ่ายวิชาการทำการประเมินผลการเรียนของนักเรียน

3. งานการบริหารทั่วไป

ทุกโรงเรียนมีการรับนักเรียนชายและหญิง โดยมีครูชาวต่างชาติสัมภาษณ์ และมีการเตรียมความพร้อมภาคฤดูร้อนเหมือนกัน มีสภาพงานการบริหารจัดการห้องเรียน ห้องประกอบการเรียน และห้องปฏิบัติการของโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานของสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

การทดสอบนักเรียนที่เข้าระหว่างช่วงชั้นแตกต่างกันเพราะ บางโรงเรียนทดสอบเข้านักเรียนเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายใน วิชาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และภาษาไทย และบางโรงเรียนการทดสอบเป็นภาษาอังกฤษในวิชาภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์

4. งานงบประมาณ

ทุกโรงเรียนมีการจัดสรรงบประมาณประจำปีการศึกษา โดยการเสนอที่ประชุมพิจารณา งบประมาณที่ใช้สูงสุด คือ งบประมาณบุคลากร ทุกโรงเรียนได้รับอนุมัติเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาตามที่ได้ออกจากกระทรวงศึกษาธิการ และมีทุนการศึกษาให้กับนักเรียนได้เข้ามาศึกษาในโครงการ English Program เหมือนกัน

ข้อแตกต่างในการจัดสรรงบประมาณของโรงเรียนที่อยู่ระหว่างการต่อเติมอาคารสถานที่ คือ งบประมาณที่จัดสรรสูงสุด คือ งบประมาณการก่อสร้างอาคารสถานที่ ทุนการศึกษาของแต่ละโรงเรียนมีเป้าหมายแตกต่างกัน ได้แก่ การให้ทุนแลกเปลี่ยนกับโรงเรียนในต่างประเทศ ทุนสำหรับนักเรียนภายในและนักเรียนจากภายนอก ทุนระยะสั้น ทุนระยะยาว โดยกำหนดเกณฑ์พิจารณาการให้ทุนที่ผลการเรียน ความประพฤติ ความสามารถโดดเด่น การให้ทุนกับบุตรบุคลากร และการให้ทุนนักเรียนเรียนดี แต่ประสบปัญหาส่วนตัว

จากข้อมูลดังกล่าวเบื้องต้นนี้แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนเอกชนที่ใช้โครงการ English Program แต่ละโรงเรียนมีการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของกระทรวงศึกษาธิการเป็นหลักสูตรแกนกลางเหมือนกัน ทำให้นักเรียนโครงการ English Program ยังคงใช้มาตรฐานการเรียนรู้เช่นเดียวกันหลักสูตรปกติ หลักสูตรของโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program ยังคงต้องมีกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ มีกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน คือ กิจกรรมแนะแนว และกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีเหมือนกัน มีการใช้สื่อการสอน การนิเทศการสอน และการวัดและประเมินผลการเรียนตามหลักเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการเหมือนกัน ความแตกต่างของหลักสูตรสถานศึกษาของแต่ละโรงเรียน เป็นผลเนื่องมาจากการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับแนวคิดในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ได้แก่ การกำหนดภาษาที่ใช้ในการสอน จำนวนคาบการสอนต่อสัปดาห์ที่มากกว่าหลักสูตรปกติ ประเภทของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมชมรมของแต่ละโรงเรียนจะแตกต่างกัน โดยมีจุดมุ่งหมายที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมศักยภาพของนักเรียน รวมทั้งการจัดภาษาที่สาม คือ ภาษาจีนหรือภาษาญี่ปุ่นให้เลือกเรียนในระดับที่แตกต่างกัน

ตอนที่ 2 สรุปผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานโครงการ English Program จำแนกเป็นโรงเรียนหลักสูตรเดียวและโรงเรียนหลักสูตรร่วม

โรงเรียนหลักสูตรเดียว

โรงเรียนหลักสูตรเดียวที่เป็นโรงเรียนเครือข่ายสามารถใช้หลักสูตรของกลุ่มโรงเรียนมาปรับเป็นหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนได้ ส่วนโรงเรียนหลักสูตรเดียวที่ไม่มีเครือข่ายก็ใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการมาปรับเป็นหลักสูตรสถานศึกษา มีการกำหนดเวลาของคาบเรียนเป็น 40 นาที และ 50 นาที มีการกำหนดคาบเรียนต่อสัปดาห์สูงกว่าหลักสูตรปกติ มีการจัดกิจกรรมแนะแนว และกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีเป็นภาษาไทยเหมือนกัน แต่มีกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอื่น ๆ และชมรมแตกต่างกัน และมีภาษาที่สามคือ ภาษาจีนหรือภาษาญี่ปุ่นให้นักเรียนเลือกเรียนเหมือนกัน มีนวัตกรรมการศึกษาที่ใช้เหมือนกัน คือ พหุปัญญา มีแนวคิดในการบริหารโรงเรียนต่างกัน คือ “แข็งแกร่งในความเป็นไทย ก้าวไกลในความเป็นสากล” “คุณธรรม นำวิชา ภูมิปัญญาพาพัฒนา” “เรียนรู้อย่างมีความสุข ปลูกฝังยังลักษณ์ความเป็นไทย สู่มาตรฐานระดับสากล” มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ โครงการและกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสาระสำคัญ

ของโครงการ English Program มีการจัดหา จัดซื้อ และผลิตสื่อตามความต้องการของครู และมีสื่อหลากหลายให้บริการได้เพียงพอ มีการนิเทศการสอนครูอย่างต่อเนื่อง มีการวัดและประเมินผลการเรียนตามหลักเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการ มีการสอบวิชาหลัก ได้แก่ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์

งานการบริหารบุคลากร มีการจัดหา คัดสรร บรรจุ และจำหน่ายครูชาวต่างชาติ โดยการประกาศรับสมัครทางหนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต ผ่านบริษัทตัวแทนจัดหาครูชาวต่างชาติ และการประกาศรับสมัครโดยตรงจากต่างประเทศ โดยผู้บริหารเดินทางไปสัมภาษณ์และคัดสรรกลับมาด้วยตนเอง มีการลงโทษโดยการตัดเงินเดือนครู และการให้เบี้ยขยันสำหรับครูที่มีพฤติกรรมดี มีการพัฒนาบุคลากรภายในโรงเรียน จัดอบรมและทัศนศึกษานอกสถานที่เพื่อสร้างสัมพันธระหว่างครูชาวไทยและครูชาวต่างชาติ มีการจัดสวัสดิการให้กับบุตรบุคลากร

ด้านงานการบริหารทั่วไป โรงเรียนหลักสูตรเดียว มีการรับนักเรียนทั้งชายและหญิง มีสภาพห้องเรียน ห้องประกอบการเรียน และห้องปฏิบัติการของโรงเรียนตามเกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียนเอกชน

ด้านงานงบประมาณโรงเรียน มีการจัดสรรงบประมาณที่ใช้จ่ายสูงสุด คือ งบประมาณ มีการเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาตามอัตราที่ได้ขออนุมัติจากสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ซึ่งค่าใช้จ่ายในการบริหารงานงบประมาณจะเพียงพอหรือไม่อยู่ที่ยอดจำนวนนักเรียน มีกองทุนการศึกษาเพื่อสร้างโอกาสให้ได้ประสบการณ์ตรงในต่างประเทศ ทูตนักเรียนโดดเด่น นักเรียนเรียนดี และมีเกณฑ์การประเมินความพร้อมเพื่อรับการศึกษาระยะยาว

โรงเรียนหลักสูตรร่วม

โรงเรียนหลักสูตรร่วมสามารถใช้หลักสูตรปกติของสถานศึกษามาปรับเป็นหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนได้ มีการพัฒนาหลักสูตร โดยการศึกษาดูงานโรงเรียนที่มีชื่อเสียงและได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองในการจัดทำหลักสูตรการสอน มีการกำหนดเวลาของคาบเรียนเป็น 50 นาที และ 60 นาที มีคาบการเรียนในสัปดาห์สูงกว่าหลักสูตรปกติ มีการจัดกิจกรรมแนะแนว และกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีเป็นภาษาไทยเหมือนกัน แต่กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอื่น ๆ และชมรมแตกต่างกัน และมีภาษาที่สามคือ ภาษาจีนให้นักเรียนเลือกเรียนเหมือนกัน มีการย้ายนักเรียนระหว่างหลักสูตรปกติและหลักสูตร English Program ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความพร้อมของนักเรียน โรงเรียนหลักสูตรร่วมมีนวัตกรรมการศึกษาที่ใช้เหมือนกัน คือ พหุปัญญา แนวคิดในการบริหารโรงเรียนต่างกัน คือ การเน้นวิชาการควบคู่กับการเน้นคุณค่าของจริยธรรม เน้นความเท่าเทียมกัน มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ โครงการและกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสาระสำคัญของโครงการ English Program มีการจัดหา จัดซื้อ และผลิตสื่อตามความต้องการของครู และมีสื่อหลากหลายให้บริการได้เพียงพอ มีการใช้สื่อหมุนเวียนในโรงเรียนที่มีเครือข่ายเพื่อให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าสูงสุด มีการนิเทศการสอนครูอย่างต่อเนื่อง มีการวัดและประเมินผลการเรียนตามหลักเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการ

มีการสอบวิชาหลัก ได้แก่ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ โรงเรียน
หลักสูตรร่วมที่มีเครือข่ายสามารถจัดคลังข้อกลางใช้ร่วมกัน

งานการบริหารบุคลากร มีการจัดหา คัดสรร บรรจุ และจำหน่ายครูชาวต่างชาติเหมือนกัน
มีการประกาศรับสมัครครูชาวต่างชาติโดยตรงจากต่างประเทศ โดยผู้บริหารเดินทางไปสัมภาษณ์
และคัดสรรกลับมาด้วยตนเอง มีทั้งการลงโทษโดยการตัดเงินเดือนครู และการให้โบนัสสำหรับครูที่มี
พฤติกรรมดี มีการพัฒนาบุคลากรภายในโรงเรียน จัดอบรมและทัศนศึกษานอกสถานที่เพื่อสร้าง
สัมพันธระหว่างครูชาวไทยและครูชาวต่างชาติ มีการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งโดยผู้บริหารโรงเรียน
มีการจัดสวัสดิการให้กับบุตรบุคลากร

ด้านงานการบริหารทั่วไป โรงเรียนหลักสูตรร่วม มีการรับนักเรียนทั้งชายและหญิง มี
สภาพห้องเรียน ห้องประกอบการเรียน และห้องปฏิบัติการของโรงเรียนตามเกณฑ์มาตรฐานของ
โรงเรียนเอกชน

ด้านงานงบประมาณโรงเรียน มีการจัดสรรงบประมาณที่ใช้จ่ายสูงสุด คือ งบบุคลากร มี
การเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาตามอัตราที่ได้ขออนุมัติจากสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริม
การศึกษาเอกชน ซึ่งค่าใช้จ่ายในการบริหารงานงบประมาณจะเพียงพอถ้าไม่นับรวมค่าอาคาร
สถานที่ที่ลงทุน และการจัดหลักสูตร English Program ในโรงเรียนหลักสูตรร่วมมีเป้าหมายเพื่อ
เสนอทางเลือกใหม่ให้นักเรียนได้เลือกเรียน ด้านกองทุนการศึกษาโรงเรียนหลักสูตรร่วมมีกองทุน
เพื่อสร้างโอกาสให้ได้ประสบการณ์ตรงในต่างประเทศ ทูตนักเรียนเรียนดี ความประพฤติดีแต่
ขาดทุนทรัพย์ และมีเกณฑ์การประเมินความพร้อมเพื่อรับทุนการศึกษาระยะยาว

จากข้อมูลโรงเรียนหลักสูตรเดี่ยวและโรงเรียนหลักสูตรร่วมดังกล่าวเบื้องต้นพบว่า ทั้ง
โรงเรียนหลักสูตรเดี่ยวและโรงเรียนหลักสูตรร่วมมีการดำเนินงานจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่
แตกต่างกันไปตามแนวคิดนวัตกรรม ปรัชญา ของโรงเรียน มีการเตรียมพร้อมนักเรียนให้เรียนรู้
ภาษาที่สาม คือ ภาษาจีนและภาษาญี่ปุ่นเหมือนกัน มีการจัดหา คัดสรร ครูชาวต่างชาติ
หลากหลายวิธี วิธีที่เหมือนกัน คือ การประกาศรับสมัครทางหนังสือพิมพ์ และอินเทอร์เน็ต ส่วนวิธีที่
แตกต่างกันตามศักยภาพของโรงเรียน คือ การประกาศรับสมัครและเดินทางไปสัมภาษณ์ครู
ชาวต่างชาติในต่างประเทศด้วยตนเอง และการใช้บริษัทจัดหาครูชาวต่างชาติ การบริหารบุคลากร
ครู การใช้บริการสื่อการสอน และการวัดและประเมินผล โรงเรียนที่มีเครือข่ายสามารถใช้ประโยชน์
จากโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายเดียวกัน เพื่อใช้สื่อหมุนเวียน และการทำคลังข้อสอบกลาง โรงเรียนที่
มีหลักสูตรปกติเรียนร่วมสามารถใช้บุคลากรและสื่อการสอนร่วมกันทำให้เกิดประโยชน์คุ้มค่า ดังนั้น
การบริหารงบประมาณสำหรับโรงเรียนหลักสูตรเดี่ยวจึงขึ้นอยู่กับจำนวนนักเรียนในโรงเรียน ส่วน
โรงเรียนหลักสูตรร่วมจะขึ้นอยู่กับจำนวนนักเรียนทุกหลักสูตรร่วมกัน รวมทั้งแนวคิดในการจัด
หลักสูตร English Program สำหรับโรงเรียนหลักสูตรร่วมมีเป้าหมายในการเสนอทางเลือกใหม่
ให้กับผู้ปกครองได้เลือกเรียน ด้านทุนการศึกษาสำหรับโรงเรียนหลักสูตรเดี่ยวมีทั้งทุนสำหรับ
นักเรียนภายนอกและทุนนักเรียนภายในโครงการ ส่วนโรงเรียนหลักสูตรร่วมมีการให้ทุนการศึกษาที่
สร้างโอกาสสำหรับนักเรียนหลักสูตรปกติในโรงเรียนได้เข้าร่วมโครงการ และทุนนักเรียนเรียนดี

ความประพฤติ ทักษะการศึกษาที่โรงเรียนหลักสูตรเดี่ยวและโรงเรียนหลักสูตรร่วมมือเหมือนกัน คือ ทักษะการศึกษาสำหรับบุตรบุคลากร

ตอนที่ 3 สรุปผลการรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะการดำเนินงานโครงการ English Program

จากข้อมูลสภาพการดำเนินงานโครงการ English Program ของโรงเรียนเอกชน เขต กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยสรุปผลการรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะการดำเนินงานโครงการ English Program ได้ดังนี้

1. งานวิชาการ

1.1 ปัญหาด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร พบว่า วิชาหรือกลุ่มวิชาที่สอนเป็นภาษาอังกฤษมีเนื้อหาสาระบางสาระที่ครูชาวต่างชาติสอนไม่ได้ เพราะเป็นเนื้อหาสำหรับคนไทย เช่น มาตรการวัดของไทย กฎหมายเกี่ยวกับสัตว์ป่าสงวนในประเทศไทย เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ คือ การจัดหลักสูตรแบบคู่ขนาน ให้มีคาบการเรียนเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เท่ากันหรือเกือบเท่ากัน หรือการจัดคาบการสอนเสริม 1 คาบต่อสัปดาห์เป็นภาษาไทย

1.2 ปัญหาการจัดกระบวนการเรียนการสอน พบว่า ผู้ปกครองมีความคาดหวังสูง และกังวลกับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ที่จะต้องสอบเข้าศึกษาระดับมัธยมศึกษา ผู้ปกครองไม่มองผลการเรียนที่ปลายทาง แต่จะมองเป็นระยะสั้น เมื่อไม่ได้ตามที่คาดหวังจะชักชวนให้ผู้ปกครองให้ลาออกพร้อมกันหลายคน

ข้อเสนอแนะ คือ การพบผู้ปกครองก่อนนักเรียนเริ่มมาเรียน เพื่อให้เข้าใจแนวคิด และความคาดหวังของผู้ปกครอง เพื่อให้ผู้ปกครองเข้าใจหลักสูตรการสอน รวมทั้งโรงเรียนมีการติดตามผลการเรียน และแจ้งให้ผู้ปกครองได้รับทราบผลการเรียนของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

1.3 ปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอน พบว่า ครูต่างชาติไม่ใช้หรือใช้สื่อไม่เป็น การใช้หนังสือแบบเรียนจากต่างประเทศ มีเนื้อหาบางสาระไม่สอดคล้องกับหลักสูตรไทย ครูชาวต่างชาติในปีการศึกษาใหม่ไม่ยอมใช้หนังสือแบบเรียนที่ครูคนเดิมเลือกไว้ รวมทั้งสื่อการสอนที่แพงยังใช้ไม่คุ้มค่า

ข้อเสนอแนะ คือ การจัดอบรม สาธิต การใช้สื่อการสอนก่อนเปิดภาคเรียนทุกปี การศึกษา การจัดเอกสารเสริมสำหรับเนื้อหาที่มีไม่สอดคล้องกับหลักสูตรของไทย มีคณะทำงานเพื่อจัดหา จัดซื้อ และจัดเตรียมสื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของครู สอดคล้องกับบทเรียน และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง มีการวางแผนการใช้หนังสือล่วงหน้า และตกลงเบื้องต้นกับครูชาวต่างชาติให้ยอมรับการใช้หนังสือ มีการแนะนำหนังสือแบบเรียน วิธีการใช้ มีคู่มือครู และมีการควบคุมการใช้

หนังสือแบบเรียน โดยมีฝ่ายวิชาการตรวจสอบ และมอบหมายให้ครูชาวต่างชาติที่มีประสบการณ์หลายปีเป็นหัวหน้าแนะนำให้ครูใหม่

1.4 ปัญหาด้านการวัดและประเมินผล พบว่า ครูชาวต่างชาติไม่เข้าใจวิธีการวัดและประเมินผล ไม่สามารถประเมินผลการเรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ ไม่เข้าใจวิธีการประเมินอิงมาตรฐานและการให้คะแนนย่อย (Rubric) ไม่เข้าใจการทำหลักฐานการศึกษา ผู้ปกครองที่มีความหวังสูงและไม่ยอมรับผลการเรียนของนักเรียน และปัญหาการเตรียมพร้อมนักเรียนสอบข้อสอบมาตรฐานชาติ (National Test) ทำให้เตรียมพร้อมนักเรียนสอบภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ เป็นภาษาไทย

ข้อเสนอแนะ คือ การจัดการปฐมนิเทศครูชาวต่างชาติก่อนเปิดภาคเรียน และการสัมมนาและแนะนำวิธีการวัดและประเมินผลให้ครูชาวต่างชาติ การกำหนดให้ครูชาวต่างชาติรับผิดชอบการทดสอบเฉพาะทักษะ และการเขียนพฤติกรรมนักเรียนเท่านั้น ส่วนการวัดและประเมินผลตามเกณฑ์ของหลักสูตรขั้นพื้นฐานมอบหมายให้ฝ่ายวิชาการและครูชาวไทยจัดการให้มีการปฐมนิเทศผู้ปกครอง การประชุมผู้ปกครอง เพื่อชี้แจงวิธีการวัดและประเมินผล มีการจัดกิจกรรม Open House มีเอกสารสื่อสารบ้านและโรงเรียน การใช้ข้อสอบมาตรฐานชาติและข้อสอบมาตรฐานสากล เช่น Cambridge Test เป็นตัวชี้คุณภาพของนักเรียน สำหรับโรงเรียนเครือข่ายสามารถการจัดทำคลังข้อสอบกลาง เพื่อใช้เป็นข้อสอบร่วม รวมทั้งการจัดศึกษาดูงานโรงเรียนที่เป็นต้นแบบเพื่อนำมาใช้พัฒนาโรงเรียน

สำหรับการเตรียมพร้อมนักเรียนสอบข้อสอบมาตรฐานชาติ (National test) ควรจัดเป็นแผนระยะยาวเพื่อจัดสอนเสริมได้อย่างต่อเนื่อง ทำให้นักเรียนไม่เครียดกับการเรียนมากเกินไป ใช้วิธีการสอนแบบบูรณาการเพื่อลดเวลาเรียน และทำให้มีเวลาสำหรับสอนเสริมเพื่อเตรียมพร้อมการสอบมาตรฐานชาติ (national test) หรือการจัดสอนเสริมนอกเวลาเรียนเวลาหลังเลิกเรียน หรือช่วงปิดภาคเรียน

1.5 ด้านการบริหารหลักสูตรร่วม พบว่า นักเรียนหลักสูตร English Program ไม่อยากร่วมกิจกรรมกับนักเรียนหลักสูตรปกติ ผู้ปกครองต้องการให้นักเรียนหลักสูตร English Program ได้รับสิทธิพิเศษ เพราะจ่ายค่าเล่าเรียนสูงกว่า

ข้อเสนอแนะ คือ บริหารหลักสูตรร่วมโดยยึดหลักความเท่าเทียมกันของครูชาวไทยและครูชาวต่างชาติ และนักเรียน มีการส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรมให้เกิดได้ผู้เรียนว่าแม้เรียนหลักสูตรต่างกัน แต่ก็ยังเป็นนักเรียนโรงเรียนเดียว และเป็นเพื่อนกัน การสร้างความเข้าใจกับผู้ปกครองเรื่องหลักสูตร การสร้างโอกาสให้นักเรียนหลักสูตรปกติและนักเรียนภายนอกได้มีโอกาสเข้าศึกษาในโครงการ

2. ด้านบุคลากร

2.1 ปัญหาครูชาวต่างชาติ พบว่า ครูชาวต่างชาติที่ไม่จบทางการศึกษาจะไม่แม่นยำในเนื้อหาการสอน และทำให้ผู้ปกครองขาดความมั่นใจในคุณภาพนักเรียน ครูชาวต่างชาติมีคุณภาพต่ำ อยู่ไม่ครบสัญญาจ้าง ไม่เข้าใจหลักสูตรสถานศึกษา ไม่ยอมเข้ารับการอบรมหลักสูตรวัฒนธรรมไทย 15 ชั่วโมง เพราะต้องจ่ายค่าอบรมที่สูงเอง ครูชาวต่างชาติมีพฤติกรรมเปลี่ยนไปในทางไม่ดี ค่าจ้างครูชาวต่างชาติสูงขึ้นทุกปีการศึกษา ครูชาวต่างชาติมีพฤติกรรมการสอนในโรงเรียนดี แต่มีพฤติกรรมนอกโรงเรียนไม่เหมาะสม วัฒนธรรมการทำงานและการดูแลนักเรียนของครูชาวต่างชาติแตกต่างกันครูชาวต่างชาติไม่ยอมเข้าสอนแทนเมื่อมีครูชาวต่างชาติบางคนขาดสอน

ข้อเสนอแนะ คือ การจัดอบรมพัฒนาครูชาวต่างชาติให้มีความรู้ ความเข้าใจวิธีการสอน และจัดคาบการสอนเสริมโดยครูชาวไทย เฉพาะเนื้อหาที่ต้องสอนเป็นภาษาไทย หรือจัดเป็นทีมสอนของครูชาวไทยและครูชาวต่างชาติ การรับครูชาวต่างชาติโดยตรงจากต่างประเทศ เช่น จากมหาวิทยาลัยของต่างประเทศ การเดินทางไปรับสมัคร สัมภาษณ์ และตกลงทำสัญญาจ้างกับครูชาวต่างชาติที่จบปริญญาตรีทางการศึกษา การจัดอบรมด้านหลักสูตร วิธีการสอน การวัดและประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของกระทรวงศึกษาธิการ การจัดอบรมด้านนวัตกรรมทางการศึกษาที่สอดคล้องกับแนวคิดของโรงเรียน การจัดทำสัญญาจ้างครูชาวต่างชาติให้รัดกุมและครอบคลุม เพื่อป้องกันการมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมของครูชาวต่างชาติ การกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์ของครูชาวต่างชาติและครูชาวไทย การจัดอบรม กิจกรรมค่าย เพื่อให้ครูชาวต่างชาติได้เรียนรู้และเข้าใจวัฒนธรรมการทำงานและวัฒนธรรมการดูแลนักเรียนของครูชาวไทย ผู้บริหารโรงเรียนที่มีอำนาจตัดสินใจต้องเป็นผู้แก้ไขข้อขัดแย้งในโรงเรียน การตักเตือนเป็นลายลักษณ์อักษรสำหรับครูชาวต่างชาติที่มีพฤติกรรมไม่ดี การจัดให้ครูชาวต่างชาติที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมทำงานในสายตาของผู้ปกครองและครู เพื่อให้ระมัดระวังตัว และปรับปรุงพฤติกรรม

2.2 ปัญหาครูชาวไทย พบว่า ครูชาวไทยสอบบรรจุได้และถูกเรียกตัวในเวลาใกล้เคียงเปิดภาคเรียน ครูชาวไทยไม่สามารถสื่อสารกับครูชาวต่างชาติได้ มีความขัดแย้งกับครูชาวต่างชาติ ขาดครูภาษาไทย ครูวิทยาศาสตร์ ครูคณิตศาสตร์ มีความขัดแย้งเพราะอัตราค่าตอบแทนที่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะสำหรับครูชาวไทย คือ การปฐมนิเทศครูชาวไทย และกำหนดหน้าที่รับผิดชอบให้ชัดเจนก่อนเริ่มทำงาน จัดหลักสูตรการสอนเสริมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารให้ครูชาวไทย โดยใช้ครูชาวต่างชาติในโรงเรียนช่วยสอนเพื่อให้ครูชาวไทยและครูชาวต่างชาติได้มีกิจกรรมร่วมกันและได้เรียนรู้ซึ่งกันและกัน การกำหนดบทบาทหน้าที่ของครูชาวไทยให้ชัดเจน เพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้งในการทำงาน การจัดสวัสดิการอื่น ๆ ทดแทน เช่น ค่ารักษาพยาบาล การประกันอุบัติเหตุ รายได้พิเศษนอกเวลา ให้ครูชาวไทยอย่างเหมาะสม เพื่อให้ครูเกิดความมั่นคงในหน้าที่การทำงาน จัดอบรมพัฒนาบุคลากรครูทางด้านวิชาการ เพื่อให้สามารถสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. งานการบริหารทั่วไป พบว่า ด้านการใช้ห้องเรียน ห้องประกอบการเรียน และห้องปฏิบัติการของครูต่างชาติไม่คุ้มค่า

ข้อเสนอแนะ คือ จัดตารางการใช้ห้องต่าง ๆ และมีเจ้าหน้าที่แนะนำการใช้ เพื่อให้ครูใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

4. ด้านการบริหารงบประมาณ พบว่า งบประมาณการดำเนินงานไม่เพียงพอ และงบประมาณค่าบุคลากรครูชาวต่างชาติสูงขึ้นทุกปีการศึกษา

ข้อเสนอแนะ คือ มีการปรับงบประมาณค่าธรรมเนียมการศึกษาให้สอดคล้องกับค่าใช้จ่าย และกำหนดหน้าที่รับผิดชอบของครูชาวต่างชาติให้ชัดเจนและคุ้มค่า

ตอนที่ 4 การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การอภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการดำเนินงานโครงการ English Program ในโรงเรียนเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร มีข้อค้นพบที่น่าสนใจซึ่งสามารถอภิปรายได้ดังนี้

1. งานวิชาการ

1.1 งานหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ทุกโรงเรียนใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของกระทรวงศึกษาธิการเป็นหลักสูตรแกนกลางมาพัฒนาเป็นหลักสูตรสถานศึกษาที่มีความเหมือนกัน คือ มีกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 สาระ วิชาที่ทุกโรงเรียนจัดสอนเป็นภาษาไทย คือ ภาษาไทย ดนตรี นาฏศิลป์ และคอมพิวเตอร์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้แก่ กิจกรรมแนะแนว และกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี สาเหตุที่ทุกโรงเรียนจัดวิชาเหล่านี้เป็นภาษาไทยมีความสอดคล้องกับนโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดการเรียนการสอนของโครงการ English Program ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการกำหนดว่า สาระการเรียนรู้ที่ว่าด้วยเรื่องของประเทศไทย วัฒนธรรมไทย และกฎหมายไทยให้สอนเป็นภาษาไทย (กระทรวงศึกษาธิการ. 2544) ส่วนวิชาคอมพิวเตอร์นั้น แม้จะจัดคาบการสอนเป็นภาษาไทย แต่เนื่องจากโรงเรียนเอกชนทุกโรงเรียนมีห้องและจำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์เพียงพอกับความต้องการ ดังนั้นการเรียนคอมพิวเตอร์ในโรงเรียน English Program จึงเป็นการเรียนแบบบูรณาการในทุกกลุ่มสาระโดยครูชาวต่างชาติและครูชาวไทย นอกจากนั้นโรงเรียนเอกชนที่ใช้โครงการ English Program ได้ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ภาษาที่สามโดยจัดให้นักเรียนได้เลือกเรียนภาษาจีนและภาษาญี่ปุ่น ซึ่งการจัดสอนภาษาที่สามนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สาวิตรี กสิณธร (2549: 76) ที่กล่าวถึงอนาคตของโรงเรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการสอนว่า มีแนวโน้มของการสอนภาษาที่สาม เช่น ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่นสอนเพิ่มเติม

นอกจากนั้นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ทุกโรงเรียนมีการจัดสอดคล้องกัน คือ การส่งเสริมวัฒนธรรม พหุปัญญา ซึ่งสอดคล้องกับการกำหนดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ของกระทรวงศึกษาธิการ (2544: 6) ที่เน้นให้การจัดกิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา

ความแตกต่างของหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program มีผลมาจาก การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับปรัชญา แนวคิด และนวัตกรรม การศึกษาที่แต่ละโรงเรียนได้กำหนดขึ้นเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาของโรงเรียน เช่น ปรัชญา ของการเรียนรู้ที่มีความสุข แนวคิดการจัดการศึกษาที่เน้นความรู้คู่คุณธรรม การเน้นหลักของ ความเท่าเทียม การใช้นวัตกรรมการศึกษา ได้แก่ การเรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติ การเรียนรู้ภาษา อย่างสมดุล ฯลฯ รวมทั้งการนำหลักสูตรอื่น ๆ มาผสมผสานหรือเป็นหลักสูตรเสริม เช่น หลักสูตร ของประเทศออสเตรเลีย หลักสูตรของประเทศแคนาดา หรือหลักสูตร Fun Find Focus ของ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์ เป็นต้น ซึ่งการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน English Program แต่ละโรงเรียนดังกล่าวนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อรทัย สันติเมทนีดล (2548) ที่พบว่า โรงเรียนสองภาษาในกรุงเทพมหานครมีการพัฒนาหลักสูตรการสอนโดยใช้ หลักสูตรจากสหรัฐอเมริกาหรืออังกฤษ การนำหลักสูตรการเรียนการสอน “Brain Based Learning” ของประเทศเกาหลีมาปรับใช้ จึงทำให้หลักสูตรสถานศึกษาของแต่ละโรงเรียนยังมีความแตกต่างกัน

สำหรับโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาของโครงการ English Program แต่ละโรงเรียนมี การกำหนดเวลาต่อคาบ จำนวนชั่วโมงเรียนต่อสัปดาห์ และการกำหนดภาษาที่ใช้ในการสอน แตกต่างกันไป เพราะถึงแม้คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ วก 1065/2544 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2544) จะกำหนดให้ โรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program จัดสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และพลศึกษา เป็นภาษาอังกฤษ และกำหนดให้จัดสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย และสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นภาษาไทย แต่เนื่องจากวิชาดังกล่าวซึ่งเป็น วิชาหลักตามกำหนดในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ เนื้อหาบางส่วนที่ครู ชาวต่างชาติไม่สามารถสอนได้ เช่น มาตรฐานของไทย ค่าของเงินไทย กฎหมายสัตว์ป่าสงวนใน เมืองไทย ฯลฯ จึงทำให้บางโรงเรียนกำหนดคาบการสอนเสริม 1 คาบต่อสัปดาห์เรียนเป็นภาษาไทย บางโรงเรียนจัดคาบการสอนแบบคู่ขนาน คือ จัดสอนเป็นภาษาอังกฤษและภาษาไทยในจำนวน ชั่วโมงที่เท่ากันหรือใกล้เคียงกัน ส่วนวิชาภาษาไทยเป็นวิชาหลักเพียงวิชาเดียวที่ทุกโรงเรียนสอน เป็นภาษาไทยเหมือนกัน สำหรับวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม นั้นมีบางโรงเรียนจัดสอน เป็นสองภาษา นอกจากนั้นวิชาอื่น ๆ เช่น การงานพื้นฐานอาชีพ ดนตรี และศิลปะ นั้นแต่โรงเรียน จะการกำหนดภาษาที่ใช้การสอนแตกต่างกัน ทั้งนี้คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ วก. 1065/2544 เรื่อง ให้ใช้นโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ เป็นภาษาอังกฤษ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2544) ได้ให้อิสระกับโรงเรียนว่าจะจัดเป็นภาษาไทยหรือ ภาษาอังกฤษก็ได้ ขึ้นอยู่กับศักยภาพและความพร้อมของโรงเรียน

ดังนั้นเมื่อเทียบอัตราส่วนการเรียนเป็นสองภาษา โดยรวมกลุ่มวิชาหลักที่สอนเป็น ภาษาอังกฤษ และมีคาบสอนเสริมเป็นภาษาไทย หรือมีการจัดสอนคู่ขนาน รวมกับวิชาอื่น ๆ ที่

โรงเรียนสามารถสอนเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษก็ได้ กับคาบการเรียนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ทำให้จำนวนคาบการเรียนต่อสัปดาห์มีจำนวนสูงกว่าหลักสูตรปกติ และคิดเป็นสัดส่วนเวลาเรียนเป็นภาษาไทยและเป็นภาษาอังกฤษสอดคล้องกับคำสั่งของกระทรวงศึกษาธิการที่กำหนดให้โรงเรียน English Program ระดับประถมศึกษามีคาบการเรียนเป็นภาษาอังกฤษ 50% ซึ่งการจัดโครงสร้างหลักสูตร English Program ของโรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานครนี้ มีลักษณะที่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อำไพวรรณ โทณะวนิก และมานิต บุญประเสริฐ (2544: ออนไลน์) ที่กล่าวถึงโปรแกรมการเรียนรู้อาษาที่สองระดับประถมศึกษาในประเทศไทย มีลักษณะการจัดการศึกษาเป็นแบบเพิ่มภาษาที่สองแบบซึมซาบ (Immersion Bilingual Education) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่ออนุรักษ์ขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมของประเทศให้ดำรงอยู่ใน ขณะเดียวกันก็ให้ความสำคัญกับภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาสากลที่จำเป็นในการพัฒนาประเทศ ภายใต้สภาวะสังคมโลกที่พลเมืองจำเป็นต้องรู้ภาษาที่สองควบคู่กับภาษาประจำชาติ โดยมีการจัดการเรียนการสอนเป็นแบบคู่ขนาน ส่งเสริมการอ่านและเขียนทั้งภาษาที่หนึ่งและภาษาที่สอง โดยมีลักษณะเป็นการสอนภาษาที่สองแบบซึมซาบบางส่วน (Partial Immersion) คือ กำหนดให้จัดการเรียนการสอนเป็นภาษาไทยร้อยละ 50 และภาษาอังกฤษร้อยละ 50 ตลอดหลักสูตร

สำหรับการกำหนดจำนวนคาบการเรียนต่อสัปดาห์ ในอัตราส่วนภาษาไทยและภาษาอังกฤษเป็น 50 : 50 นั้น พบว่าโรงเรียน English Program มีจำนวนคาบเรียนตั้งแต่ 30-37 ชั่วโมง ซึ่งสูงกว่าหลักสูตรปกติที่มีคาบการเรียนต่อสัปดาห์ คือ 25 ชั่วโมง สาเหตุเนื่องมาจากการจัดคาบสอนเสริมและการจัดสอนแบบคู่ขนานทำให้ต้องเพิ่มเวลาเรียนลงในโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา จึงทำให้นักเรียนโครงการ English Program ต้องเรียนหนักกว่าปกติ อีกทั้งสาเหตุส่วนหนึ่งสืบเนื่องมาจากความวิตกกังวลของผู้ปกครองที่ส่งบุตรเข้าศึกษาในหลักสูตร English Program โดยมีความคาดหวังของผู้ปกครองสูงและการไม่มองระยะยาวกับการส่งบุตรเข้าเรียนในโครงการ English Program รวมถึงความวิตกในการสอบวัดมาตรฐานชาติ (National Test) ที่สอบเป็นภาษาไทย สาเหตุดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของพุทธรักษ์ จินดาโรจน์ (2547: 58-61) ที่พบว่า ผู้ปกครองเป็นห่วงบุตรหลานของตนที่ต้องมีการปรับตัวทั้งด้านภาษาที่ใช้และการเรียนรู้วิชาการเพื่อการเรียนในชั้นที่สูงขึ้น เช่น วิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ได้เสนอให้มีครูชาวไทยช่วยเหลือนักเรียนที่อ่อนภาษาอังกฤษในชั้นเรียนที่มีการสอนเป็นภาษาอังกฤษเป็นพิเศษ เพื่อให้เรียนทันเพื่อนในชั้นเรียน ดังนั้นโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program จึงต้องพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครอง เพื่อเตรียมพร้อมนักเรียนสอบ NT และเพื่อเตรียมพร้อมนักเรียนจบหลักสูตรประถมศึกษาปีที่ 6 และเตรียมสอบเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีชื่อเสียง เป็นการสร้างความเชื่อมั่นในการจบหลักสูตร English Program ของโรงเรียน

ในขณะเดียวกันเพื่อป้องกันการที่นักเรียนในโครงการเรียนไม่จบหลักสูตร ต้องออกกลางคัน เพราะผู้ปกครองไม่เข้าใจและเชื่อมั่นหลักสูตร ดังนั้นโรงเรียน English Program จำเป็นต้องสร้างตระหนักรู้ และความเข้าใจตั้งแต่เริ่มแรกที่ผู้ปกครองส่งนักเรียนเข้าร่วมโครงการว่า

การเรียนรู้ภาษาที่สองของเด็กต้องใช้เวลาและความต่อเนื่อง ดังที่รูปทอง กว้างสวัสดิ์ (2548: 48) กล่าวถึงการเรียนรู้ภาษาที่สองของเด็กว่า เด็กจะเรียนได้ดีไปเรื่อย ๆ ในระยะยาวสามารถบรรลุสมรรถนะทางภาษาสูงกว่าคนที่เริ่มเรียนตอนอายุมากและอาจพัฒนาเกือบเท่ากับเจ้าของภาษา และแนวคิดนี้ก็สอดคล้องกับหลักสูตรการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของกระทรวงศึกษาธิการ (2544) ที่กำหนดให้ วิชาภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศภาษาแรกที่เด็กต้องเรียนต่อเนื่องตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 รวมเวลาเรียนถึง 12 ปี

1.2 การจัดกระบวนการเรียนการสอน ในการเปิดระดับชั้นสอนและกำหนดจำนวนนักเรียนต่อห้องของโรงเรียน English Program นั้น พบว่า โรงเรียนส่วนมากมีการเปิดสอนไ้ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ก่อน มีเพียงโรงเรียนเดียวที่แตกต่างเพราะเป็นโรงเรียนในเครือข่ายและได้รับการสนับสนุนโดยผู้บริหารและคณะครูจากโรงเรียนในเครือข่ายมาร่วมบริหารโรงเรียน ทำให้สามารถเปิดสอนทุกระดับประถมศึกษาปีที่ 1-6 ได้ในปีการศึกษาแรก การเปิดสอนไ้ระดับชั้นและกำหนดจำนวนนักเรียนต่อห้องเรียนในจำนวนที่พอเหมาะ แสดงให้เห็นว่า โรงเรียน English Program ได้ตระหนักถึงความสำคัญของพื้นฐานความพร้อมทางด้านภาษาอังกฤษของนักเรียนที่จะเข้าร่วมโครงการ ขนาดของกลุ่มนักเรียนที่ไม่มากนัก ช่วยให้ครูชาวต่างชาติและครูชาวไทยร่วมกันดูแล ติดตาม และช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างใกล้ชิด ทั้งนี้ นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ English Program เอง ก็ต้องมีความพร้อมที่จะรับสภาพของการเรียนรู้เป็นสองภาษา จำนวนคาบการเรียนต่อสัปดาห์ที่สูงกว่าหลักสูตรปกติ การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน English Program เป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน เพราะสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม บรรยากาศการเรียนที่ผ่อนคลาย ช่วยสร้างทัศนคติที่ดีให้กับนักเรียน English Program รู้สึกมีความสุข ไม่เคร่งเครียดกับการเรียนรู้ที่เพิ่มเป็นสองเท่า เนื่องจากนักเรียนต้องทำความเข้าใจทั้งภาษาอังกฤษควบคู่กับความเข้าใจเนื้อหาศาสตร์ตามบทเรียนด้วย ดังนั้นสภาพแวดล้อม ทัศนคติ กิจกรรม และครูผู้สอนจึงมีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน English Program ดังที่วิชา อุเทนพัฒน์ (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่ทำให้นักเรียนในโรงเรียนสองภาษามีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ พบว่า สภาพแวดล้อมที่ทำให้ให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ คือ สภาพแวดล้อมที่ไม่ตึงเครียด มีครูเจ้าของภาษาที่เป็นกันเองกับนักเรียน และการเรียนการสอนที่มีปฏิสัมพันธ์ และการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง และการเล่นช่วยให้ให้นักเรียนเรียนรู้ภาษาอย่างเป็นธรรมชาติ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (นพเก้า ณ พัทลุง. 2458: 11) ที่กล่าวถึงการเรียนภาษาอย่างไม่รู้ตัวว่า จะเอื้อต่อการรับภาษา ส่วนความเครียด ความวิตกกังวลเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ การฝึกโดยใช้เกม กิจกรรมที่สมจริง มีการแข่งขัน จะลดความกังวลไ้ระดับหนึ่ง

ดังนั้นหากโรงเรียน English Program ทุกโรงเรียนมีการจัดกระบวนการเรียนการสอนภายในโรงเรียนดังกล่าวเบื้องต้นนี้ ก็เชื่อแน่ว่า นักเรียนโครงการ English Program จะได้รับการส่งเสริมให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (นพเก้า ณ พัทลุง. 2458: 11) ซึ่งติดตามผลการดำเนินงานโครงการ English Program ในปี 2548 พบว่า

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน English Program คือ มีนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน ศึกษาหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดเวลาและเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการแสวงหาความรู้ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรบนพื้นฐานความเป็นไทย มีความสามารถแข่งขันได้ในระดับสากล มีความรู้ความเข้าใจความหลากหลายทางวัฒนธรรม มีกระบวนการคิดในระดับสูง กล้าคิด กล้าแสดงออก มั่นใจและมีภาวะความเป็นผู้นำสูง เป็นที่ยอมรับจากเพื่อน ๆ และบุคลากรในโรงเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ 2547)

นอกจากนั้นความร่วมมือจากผู้ปกครองก็เป็นสิ่งสำคัญยิ่งสำหรับนักเรียน English Program ซึ่งปัจจุบันโรงเรียน English Program ได้ให้ความสำคัญด้วยการพบปะและสร้างความเข้าใจให้ชัดเจนในการส่งบุตรเข้าศึกษาในโครงการ English Program ก่อนที่จะเริ่มเรียน ทั้งนี้ เศรษฐภรณ์ หน่อคำ (2548: 149) ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับตัวบ่งชี้คุณภาพการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในโรงเรียนสองภาษาพบว่า การส่งเสริมและสนับสนุนการเข้าเรียนของนักเรียนจากผู้ปกครองสามารถบ่งชี้คุณภาพการจัดการเรียนการสอนในโครงการ English Program ด้านปัจจัยนำเข้าได้มากที่สุด เพราะการที่นักเรียนจะเข้ามาเรียนในโครงการนี้ได้ ผู้ปกครองย่อมมีความตระหนักและให้ความสำคัญที่จะส่งเสริมให้บุตรหลานได้พัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษได้อย่างเต็มศักยภาพ ฐานะทางการเงินดีและมีความพร้อมในด้านค่าใช้จ่ายที่สูงกว่าการเข้าเรียนในหลักสูตรปกติ ต้องการให้บุตรหลานได้รับทางเลือกใหม่ทางด้านการศึกษาที่เปิดกว้างมากยิ่งขึ้น ด้วยเหตุนี้จึงทำให้การส่งเสริมและสนับสนุนการเข้าเรียนของนักเรียนจากผู้ปกครองมีความสำคัญมากที่สุดต่อองค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า

สำหรับความแตกต่างของกิจกรรมการเรียนรู้ โครงการ และกิจกรรม รวมถึงการจัดชมรมต่าง ๆ ที่โรงเรียน English Program แต่ละโรงเรียนจัดขึ้นนั้น แม้จะมีความแตกต่างกัน แต่ก็มิเป้าหมายในการส่งเสริมสาระสำคัญเดียวกันดังปรากฏในหลักเกณฑ์ วิธีการจัดการเรียนการสอนโครงการ English Program ของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งทำให้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโครงการ English Program สอดคล้องเป้าหมายของโครงการ รวมทั้งมีคุณลักษณะพิเศษที่แตกต่างกันตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของโรงเรียนนั้น อาทิเช่น ความสามารถพิเศษทางดนตรี ความสามารถในการภาษาที่สาม คือ ภาษาญี่ปุ่น หรือภาษาจีน ตามที่นักเรียนเลือกเรียน อนึ่ง คุณลักษณะพิเศษเหล่านี้ก็เป็นคุณลักษณะที่สำคัญที่ช่วยให้ผู้ปกครองใหม่ตัดสินใจเลือกโรงเรียน English Program ที่ต้องการ

1.3 งานสื่อการเรียนการสอน พบว่าโรงเรียน English Program ทุกโรงเรียนมีศักยภาพและความพร้อมทางด้านสื่อการเรียนการสอน โรงเรียน English Program ทุกโรงเรียนมีการจัดหาจัดซื้อ สื่อการสอนตามความต้องการของครู สภาพของสื่อการสอนเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของโครงการ English Program

โรงเรียนแต่ละโรงเรียนประสบกับปัญหาที่คล้ายคลึงกัน คือ ปัญหาครูชาวต่างชาติไม่ใช้ หรือใช้สื่อไม่เป็น สื่อการสอนที่มีราคาแพงยังใช้ไม่คุ้มค่า บางโรงเรียนมีความคิดเห็นว่า หนังสือแบบเรียนจากต่างประเทศมีเนื้อหาสาระยาก ไม่สอดคล้องกับนักเรียนไทย ทั้งนี้สาเหตุของการที่ครู

ชาวต่างชาติไม่ใช้และหรือใช้สื่อการสอนไม่เป็นมีผลสืบเนื่องมาจากครูต่างชาติบางคนไม่ได้จบวุฒิทางการศึกษา ซึ่ง พริมรสน นนทภักดิ์ (2547: 291) ได้กล่าวถึงอุปสรรคเกี่ยวกับเรื่องการสรรหาครูชาวต่างชาติสำหรับโครงการ English Program ว่าสิ่งที่ควรคำนึงถึงเป็นอันดับแรก คือ ควรคัดคุณภาพครูที่เข้าร่วมโครงการอย่างรอบคอบ ปัญหาดังกล่าวนี้จำเป็นต้องใช้วิธีแก้ไขหลากหลายวิธีตามศักยภาพของโรงเรียน อันได้แก่ การรับครูชาวต่างชาติโดยตรงจากต่างประเทศ ซึ่งโรงเรียนเอกชนหลายโรงเรียนใช้วิธีการประกาศรับสมัครในต่างประเทศ เมื่อได้จำนวนเพียงพอ ผู้บริหารโรงเรียนจึงเดินทางไปสัมภาษณ์และคัดสรรด้วยตนเอง ซึ่งจะได้ครูชาวต่างชาติที่มีวุฒิทางการศึกษาและเป็นครูที่มีคุณภาพ วิธีการดังกล่าวขึ้นอยู่กับสถานภาพของโรงเรียนว่ามีเครือข่ายของกลุ่มโรงเรียนเดียวกันหลายโรงเรียนหรือไม่ เพื่อให้สามารถรับครูชาวต่างชาติหลายคนในครั้งเดียวได้ จึงจะทำให้สามารถคุ้มทุนกับการเดินทางไปกลับเพื่อรับตัวครูชาวต่างชาติมาทำงาน การพัฒนาบุคลากรครูชาวต่างชาติในทุกปีการศึกษาควรต้องมีการประชุมพิเศษ สานิต อบรมวิธีการใช้สื่อการสอนก่อนเริ่มปฏิบัติงาน มีศูนย์สื่อกลาง มีเจ้าหน้าที่ประจำห้องโสตทัศนูปกรณ์คอยช่วยแนะนำวิธีใช้เพื่อช่วยให้ใช้สื่อการสอนได้คุ้มค่าขึ้น ในส่วนของโรงเรียนเครือข่ายสามารถใช้ประโยชน์สื่อการสอนได้คุ้มค่า ด้วยการจัดสื่อหมุนเวียนในกลุ่มโรงเรียน เช่น การหมุนเวียนหนังสือประกอบการเรียน การหมุนเวียนสื่อเทคโนโลยีที่มีราคาแพง เป็นต้น

ความแตกต่างของโรงเรียนเอกชนแต่ละโรงเรียนในการคัดเลือกหนังสือแบบเรียนแบบฝึกหัดจากต่างประเทศ มีสาเหตุมาจากการที่โรงเรียนบางโรงเรียนเห็นว่าหนังสือแบบเรียนจากต่างประเทศมีเนื้อหายากเกินไป ซึ่งวิธีการแก้ไขด้วยการจัดทำหนังสือแบบเรียนขึ้นเองก็ยังไม่ประสบปัญหาว่าหนังสือแบบเรียนที่สร้างขึ้นจะต้องการปรับสาระให้ทันสมัยอยู่เสมอ รวมทั้งหนังสือที่โรงเรียนเอกชนคัดเลือกมาใช้เป็นแบบเรียน หรือประกอบการเรียนก็มีหลากหลายประเทศ ดังนั้นจึงควรใช้วิธีการแบบผสมผสาน คือ การใช้หนังสือเรียนในบางวิชา หรือบางวิชาใช้เป็นเอกสารเสริม และเอกสารประกอบการเรียนจากหนังสือเรียนทั้งในประเทศและต่างประเทศ มีที่ปรึกษาโรงเรียนคอยให้คำแนะนำและตรวจสอบ จากผลการวิจัยของสาวิตรี กลสินธร (2549: 74) ได้กล่าวถึงอนาคตด้านสื่อการเรียนการสอนของโรงเรียน English Program ว่า โรงเรียนจัดทำเอกสารประกอบการเรียนการสอนเอง และมีการนำเข้าหนังสือภาษาอังกฤษจากต่างประเทศมากขึ้น แบบเรียนจะมีความสำคัญน้อยลง มีการจัดทำเอกสารการเรียนการสอนในรูปสื่อผสมซีดีมากขึ้น มีการใช้อินเตอร์เน็ตในการเรียนการสอนมากขึ้น เช่น บทเรียนออนไลน์ มีสื่อหลากหลายที่ช่วยพัฒนาทักษะการใช้ภาษามากขึ้นโดยเฉพาะจากสื่อคอมพิวเตอร์

1.4 งานนิเทศ ติดตามผลการปฏิบัติงาน พบว่า โรงเรียนมีการนิเทศ ติดตามผลการจัดการเรียนการสอนของครูชาวไทยและครูชาวต่างชาติอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งมีการติดตามผลการจัดการเรียนการสอนจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา และ องค์การระหว่างประเทศว่าด้วยการมาตรฐาน (ISO: International Organization for Standardization)

1.5 งานวัดและประเมินผลการศึกษา พบว่า ทุกโรงเรียนปฏิบัติตามระเบียบ

กระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของเศรษฐภรณ์ หน่อคำ (2548: 150) ว่า โรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program แต่ละโรงเรียนเล็งเห็นความสำคัญในการจัดทำหลักฐานแสดงผลการเรียนตามที่กรมวิชาการกำหนดไว้เป็นภาษาอังกฤษ อีกทั้งเมื่อสิ้นสุดปีการศึกษาทางโรงเรียนสามารถแสดงหลักฐานเพื่อสร้างความเชื่อมั่นด้านคุณภาพการจัดการเรียนการสอนต่อการประเมินผลโครงการของกระทรวงศึกษาธิการและผู้ปกครองของนักเรียนได้

ในการวัดและประเมินผลการศึกษาของโรงเรียน English Program มีความแตกต่างกันที่ การกำหนดบทบาทหน้าที่รับผิดชอบของครูชาวต่างชาติและครูชาวไทย ซึ่งบางโรงเรียนกำหนดให้ครูชาวต่างชาติและครูชาวไทยวัดและประเมินผลการเรียนเท่าเทียมกัน แต่บางโรงเรียนกำหนดให้ครูชาวต่างชาติประเมินเฉพาะทักษะภาษาและการเขียนพฤติกรรมนักเรียนรายบุคคล ส่วนการประเมินผลการเรียนรู้ให้เป็นหน้าที่ของครูชาวไทยและฝ่ายวิชาการ และสำหรับหลักฐานการศึกษาประจำชั้นจำเป็นต้องให้ครูชาวไทยที่เป็นครูประจำชั้นทำ แม้การกำหนดบทบาทหน้าที่จะมีการแบ่งงานกันหรือทำงานร่วมกัน แต่ทั้งครูชาวไทยและครูชาวต่างชาติก็ต้องร่วมมือกันในการปฏิบัติงานการวัดและประเมินผล จากผลงานการวิจัยของอรทัย สันติเมทนีดล (2548: 58) ที่ได้ศึกษาโรงเรียน English Program โรงเรียนหนึ่งเป็นกรณีตัวอย่าง พบว่าโรงเรียนมีการชี้แจงแนวปฏิบัติและปฏิทินงานเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนให้ครูผู้สอนทราบทั่วกัน ทั้งครูชาวไทยและครูชาวต่างชาติจำเป็นต้องมีการปรึกษาหารือกันอยู่เสมอ เพื่อการประเมินผลที่แม่นยำ จากนั้นครูชาวไทยจะเป็นผู้ลงคะแนนตามความเป็นจริงและการเขียนพฤติกรรมนักเรียน ครูชาวต่างชาติจะเป็นผู้รายงานผู้ปกครอง ดังนั้นการกำหนดบทบาทหน้าที่ในการวัดและประเมินผลจึงต้องมีความชัดเจน

1.5 การบริหารหลักสูตรร่วม

จากการศึกษา โรงเรียนหลักสูตรร่วมที่เป็นโรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 2 โรงเรียน มีข้อค้นพบที่น่าสนใจสรุปได้ดังนี้

5.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการบริหารทรัพยากร พบว่า โรงเรียนหลักสูตรร่วมมีการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนจากการนำหลักสูตรปกติของโรงเรียนมาพัฒนาเป็นหลักสูตร English Program การบริหารทรัพยากรโรงเรียนหลักสูตรร่วม สามารถใช้ทรัพยากรร่วมกัน ทั้งครูผู้สอน สื่อการสอน ห้องประกอบการเรียน และกิจกรรมร่วมกัน ช่วยให้เกิดความประหยัดและประโยชน์สูงสุด

นอกจากนั้นการจัดหลักสูตร English Program สำหรับโรงเรียนหลักสูตรร่วมก็มีเป้าหมายหนึ่ง คือ เพื่อเป็นทางเลือกหนึ่งให้ผู้ปกครองตัดสินใจให้นักเรียนเรียน และเป็นการสร้างโอกาสสำหรับนักเรียนที่เรียนดี ความประพฤติดีได้มีโอกาสรับทุนเข้าศึกษาในโครงการ

5.2 ด้านการจัดกระบวนการเรียนการสอน พบว่า การจัดหลักสูตรปกติร่วมกันหลักสูตร English Program ของโรงเรียนสามารถใช้หลักความเท่าเทียมในทุกเรื่อง ทั้งด้าน

บุคลากรครู นักเรียน และการใช้สื่อการเรียนการสอนร่วมกัน รวมทั้งการปลูกฝังแนวคิดให้นักเรียน เห็นคุณค่าของคุณธรรมและจริยธรรม จะช่วยให้บุคลากรครูชาวไทยและครูชาวต่างชาติสามารถ ทำงานร่วมกันได้ นักเรียนต่างหลักสูตรสามารถร่วมกิจกรรมเดียวกันได้ แนวคิดในการบริหารด้วยความเท่าเทียม และการสร้างคุณธรรม และจริยธรรมนี้ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของสุทธิพงศ์ ยงค์มกล (2543: 271) ว่า ผู้บริหารต้องตระหนักว่า การฝึกอบรมด้านคุณธรรม จิตสำนึก และ โดยเฉพาะทัศนคติของการทำงานควบคู่ไปกับการฝึกอบรมเนื้อหาทางงานช่วยพัฒนาคน โรงเรียนที่ใช้ โครงการ English Program เป็นหน่วยงานที่ประกอบด้วยบุคลากรซึ่งมีความเชื่อ ค่านิยม และ ทัศนคติต่าง ๆ กัน สร้างให้เกิดการปฏิบัติที่แตกต่างไม่เป็นธรรม ซึ่งอาจเป็นปัญหาความคับข้องใจ นำไปสู่ความขัดแย้งได้

นอกจากนั้นโรงเรียนหลักสูตรร่วมที่เปิดดำเนินการสอนเป็นเวลากว่า 10 ปี จะมีบุคลากรที่ทำงานร่วมกันมานาน เข้าใจลักษณะงาน ไม่คิดย้ายที่ทำงาน เพราะครูชาวต่างชาติบางคนมีครอบครัวกับคนไทย ดังนั้นจึงอาศัยครูชาวต่างชาติที่รู้งานเป็นผู้แนะนำงานให้กับครูใหม่ การใช้ระบบพี่เลี้ยง (mentoring system) เป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่ได้ผลสำหรับการปลูกฝังวัฒนธรรมในการทำงานให้กับครูใหม่ทั้งครูชาวต่างชาติและครูชาวไทย ผู้บริหารควรเลือกครูเก่าที่มีทัศนคติที่ดีต่อโรงเรียนมาเป็นพี่เลี้ยงให้เนื่องจากครูเก่าจะถ่ายทอดความคิด ความเชื่อ ค่านิยมที่ดีต่อโรงเรียนให้ครูใหม่ได้อย่างแนบเนียนด้วยวิธีพูดคุยแบบกันเอง (สุทธิพงศ์ ยงค์มกล. 2543: 271)

5.3 การให้ทุนการศึกษา สำหรับโรงเรียนหลักสูตรร่วม มีการให้ทุนการศึกษาหลายประเภท ได้แก่ การให้ทุนการศึกษาสำหรับนักเรียนที่เรียนดี แต่ขาดทุนทรัพย์ การให้ทุนการศึกษานักเรียนที่มีความโดดเด่น ให้มีโอกาสเข้าศึกษาในโครงการ การให้ทุนการศึกษามูลนิธิ และ การให้ทุนกับนักเรียนภายนอก ซึ่งแต่ละทุนการศึกษานี้ช่วยให้โรงเรียนได้นักเรียนที่มีคุณภาพเข้าร่วมโครงการ จึงเป็นการได้ประโยชน์ทั้งสองฝ่ายคือ นักเรียนที่ขาดทุนทรัพย์มีโอกาสเข้าร่วมโครงการ English Program ส่วนโรงเรียนก็ได้นักเรียนที่เรียนดี ความประพฤติดี มีความสามารถพิเศษเข้าร่วมโครงการเป็นการสร้างชื่อเสียงให้กับโรงเรียน

2. งานการบริหารบุคลากร

โรงเรียน English Program ทุกโรงเรียนมีสภาพของบุคลากรครูชาวต่างชาติและครูชาวไทยคล้ายคลึงกัน คือ

ครูชาวต่างชาติ มีทั้งเป็นเจ้าของภาษา (Native speaker) และไม่ใช่เจ้าของภาษา (Native Speaker) มีบทบาทหน้าที่เป็นครูประจักษ์และสอนประจำวิชา ทุกคนจบปริญญาตรีทางการศึกษาและปริญญาตรีสาขาที่เกี่ยวข้อง พูดภาษาไทยแบบง่ายได้ แต่บางคนยังไม่มีหลักฐานการศึกษาด้านการสอนอย่างน้อย 15 หน่วยกิต และขาดหลักฐานที่แสดงว่าได้ผ่านการอบรมวัฒนธรรมไทย 15 ชั่วโมง โรงเรียนมีการทำสัญญาจ้างเป็นรายปี โดยกำหนดให้หมดสัญญาจ้างเมื่อสิ้นปีการศึกษา

ครูชาวไทยมีบทบาทหน้าที่เป็นครูประจำชั้นที่เป็นครูสอนร่วม(Co-teacher) และเป็นครูพิเศษประจำวิชา ในระดับชั้นต้นจะอยู่กับครูชาวต่างชาติขณะสอนตลอดทุกคาบสอน แต่ในระดับชั้นปลายจะอยู่ในบางคาบและบางคาบมีหน้าที่รับผิดชอบสอน ครูชาวไทยเกือบทุกคนจบปริญญาตรีทางการศึกษาหรือปริญญาตรีสาขาที่เกี่ยวข้อง ทุกโรงเรียนยังประสบกับปัญหาการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารของครูชาวไทย ซึ่งเศรษฐภรณ์ หน่อคำ (2548: 151) ว่า ครูชาวไทยที่พูดภาษาอังกฤษได้ยังมีน้อย ปัญหานี้มีผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน อนึ่งการพัฒนาบุคลากรครูชาวไทยทางด้านภาษาอังกฤษในโรงเรียน English Program โดยการจัดคอร์สเรียนภาษาอังกฤษในโรงเรียนน่าจะได้ผลดีกว่าการจัดบรรยายภาคีในการทำงานเพื่อให้ครูชาวไทยได้ฝึกการใช้ภาษาอังกฤษ ทั้งนี้หัวหน้าสถานศึกษา และหัวหน้าโครงการ English Program ควรมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมและสร้างความมั่นใจให้กับครูชาวไทยสามารถทำงานร่วมกับครูชาวต่างชาติได้ แนวคิดนี้สอดคล้องข้อเสนอแนะของ ชรินา แก้วสีขาว (2547: 151) ที่กล่าวถึงวิธีแก้ไขปัญหานี้ โดยให้หัวหน้าทีมชาวไทยเป็นผู้ช่วยแปลความหมายในภาษาอังกฤษ รวมทั้งช่วยเหลือครูชาวไทยในการแสดงความคิดเห็นเป็นภาษาอังกฤษ รวมทั้งสมาชิกทีมงานด้วยกันเองต่างให้กำลังใจ และสนับสนุนให้ครูชาวไทยมีความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษ โดยการฝึกฝนการแสดงความคิดเห็นเป็นภาษาอังกฤษในที่ประชุม โดยกล่าวคำชมเชย และครูชาวต่างชาติพยายามทำความเข้าใจให้มากขึ้น

ความแตกต่างทางด้านบุคลากรครูในโรงเรียน English Program ที่เปิดสอนมานานพบว่า โรงเรียนที่เปิดดำเนินการโครงการ English Program หลายปี และโรงเรียนที่เปิดสอนมานานและมีโรงเรียนในเครือข่าย จะไม่ประสบปัญหาการขาดครูชาวต่างชาติ เพราะครูชาวต่างชาติที่ทำงานร่วมกันมาหลายปี จะมีครบครันในประเทศไทยแล้ว และบางคนใช้สวัสดิการบุตรกับทางโรงเรียน ทำให้ครูชาวต่างชาติไม่คิดเปลี่ยนงาน เช่นเดียวกับครูชาวไทยที่ทำงานในโรงเรียน English Program ที่เปิดสอนมานานจะรักองค์กร ไม่คิดเปลี่ยนงาน ดังนั้นโรงเรียนที่เปิดดำเนินการมาหลายสิบปี จึงไม่ประสบปัญหาการขาดครู ซึ่งแตกต่างกับโรงเรียน English Program ที่เปิดสอนน้อยกว่า 10 ปี ยังประสบกับปัญหาการขาดครู อันเนื่องมาจากครูที่อยู่ในโรงเรียนใหม่ก็จะมีอายุน้อยและยังต้องการแสวงหาสถานที่ทำงานใหม่ ที่มีสวัสดิการที่ดีกว่า ส่วนครูชาวต่างชาติที่มาทำงานในประเทศไทย มีส่วนหนึ่งที่เป็นนักท่องเที่ยว หรือนักศึกษาจบใหม่ที่มาหาประสบการณ์นอกประเทศ (ไลฟ์แอนด์แฟมิลี. 2547: ออนไลน์)

อนึ่งผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ประสบการณ์ของผู้บริหารโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยในการบริหารบุคลากรของโครงการ English Program อำไพวรรณ โทณะวนิก และมานิต บุญประเสริฐ (2544: ออนไลน์) กล่าวถึงคุณลักษณะสำคัญของผู้บริหารโรงเรียนที่ช่วยให้โรงเรียน English Program มีคุณภาพ คือ ต้องมีทักษะ ความชำนาญด้านภาษา การมีความรู้ความเข้าใจการจัดการศึกษาระบบสองภาษาอย่างละเอียดลึกซึ้งของผู้บริหาร และความมุ่งมั่นในการเป็นผู้รู้สองภาษา และอรัญ สันติเมทนีดล (2548: 58) กล่าวถึง ผู้บริหารโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program ว่า ผู้บริหารต้องสามารถสร้างความรักและความผูกพันแก่ผู้ร่วมงานทั้ง

ชาวไทยและชาวต่างชาติได้เป็นอย่างดี คอยอำนวยความสะดวก พุดคุย ให้กำลังใจ มีสวัสดิการต่าง ๆ ให้แก่ครูผู้สอน การบริหารโดยรวมจะให้ทั้งครูชาวไทยและครูชาวต่างชาติได้ทำกิจกรรมร่วมกัน บริหารแบบไม่ปิดกั้นความคิดครู ยินดีที่จะให้ครูเสนอความคิดที่สร้างสรรค์ได้เสมอ แต่ยังคงไว้ซึ่งอุดมการณ์ที่คณะผู้บริหารตั้งเป้าหมายไว้ กรณีมีปัญหาสามารถให้คำปรึกษาได้

ดังนั้นหลักการบริหารที่ยึดหลักความเท่าเทียมจึงน่าจะเป็นหลักการสำคัญที่จะช่วยในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นเนื่องจากมีกลุ่มคนทำงานร่วมกันหลายกลุ่ม กลุ่มนักเรียนหลายหลักสูตรเรียนร่วมสถานบันเดียวกัน ความขัดแย้งทางวัฒนธรรมการทำงานของคนหลายเชื้อชาติ แนวคิดนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชรินา แก้วสีขาว (2547: 157) ที่กล่าวถึงการให้สวัสดิการและการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้แก่ครูชาวไทยและครูชาวต่างประเทศควรให้ความสำคัญและดูแลอย่างเท่าเทียมกัน มีใช้ให้ความสำคัญและความสนใจเฉพาะครูชาวต่างชาติ หรือครูชาวไทย เพราะจะทำให้เกิดความขัดแย้ง และก่อให้เกิดการแตกแยก และขาดความสามัคคี การจัดสวัสดิการและการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้ความมั่นคง และความปลอดภัยในชีวิตเป็นสิ่งที่จะต้องให้ความสำคัญ เพราะเป็นแรงจูงใจสำคัญที่จะทำให้มีความตั้งใจและทุ่มเทในการปฏิบัติงานมากขึ้น นอกจากนี้ครูชาวต่างชาติที่อยู่ยาวนานยังช่วยโรงเรียนในการแนะนำงานครูใหม่ และมีบางคนเป็นครูระดับหัวหน้า ข้อมูลดังกล่าวข้างต้นนี้สอดคล้องกับผลวิจัยของสาวิตรี กลินธร (2549: 77) พบว่า ครูชาวต่างชาติที่มีคุณภาพจะมีบทบาทในการจัดการเรียนการสอนมากขึ้นในอนาคต เช่น มีส่วนร่วมในการทำหลักสูตรสถานศึกษา และพัฒนาวิธีการสอน และการที่ครูชาวไทยและครูชาวต่างชาติมีโอกาสติดต่อร่วมงานกัน ส่งผลให้ครูชาวไทยพัฒนารูปแบบวิธีการสอนจากครูชาวต่างชาติ รวมถึงมีพัฒนาการด้านการใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้นด้วย

สภาพแวดล้อมและความสัมพันธ์ของบุคลากรมีส่วนที่ส่งเสริมประสิทธิภาพการทำงานของครูเช่นกัน จากผลการวิจัยของคอนสตาตินา ซิอาวา (2003) ซึ่งได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมการทำงานของครูชาวกรีกที่สอนภาษาอังกฤษ พบว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมการทำงานของครูชาวกรีกที่สอนภาษาอังกฤษ ได้แก่ สภาพแวดล้อมในการทำงาน ความสัมพันธ์กับหัวหน้างาน ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ความรู้ที่นำจากการได้ทำงานร่วมกับคนหนุ่มสาว ความรู้สึกประสบความสำเร็จ ความสัมพันธ์กับนักเรียน ประสิทธิภาพการสอน ความคิดสร้างสรรค์ การเป็นที่ยอมรับของสังคม และปัจจัยที่ลดทอนการปฏิบัติงานของครูกรีก ได้แก่ อัตราเงินเดือนปัจจุบัน วิธีการที่จะได้มาซึ่งสื่อการสอน ระดับการสนับสนุนจากกระทรวงศึกษาธิการ บริติช เคาน์ซิล และมหาวิทยาลัย รวมทั้งอิสรภาพในการปฏิบัติประจำวัน

ความแตกต่างกันของวิธีการจัดหา และคัดสรรครูชาวต่างชาติของโรงเรียนเอกชนที่ใช้โครงการ English Program น่าจะมีความสัมพันธ์กับศักยภาพและสภาพของโรงเรียน ซึ่งพบว่าโรงเรียน English Program ที่มีขนาดเล็กและไม่มีเครือข่าย จะมีวิธีการจัดการครูผ่านบริษัทตัวแทนจัดหาครูชาวต่างชาติ เนื่องจากมีความต้องการจำนวนครูชาวต่างชาติครั้งละไม่กี่คน ซึ่งผิดกับโรงเรียนหลักสูตรเดียวและโรงเรียนหลักสูตรร่วมที่มีขนาดใหญ่ มีศักยภาพในการจัดหาและคัดสรรครูชาวต่างชาติหลากหลายวิธี อาทิเช่น การหมุนเวียนครูชาวต่างชาติในกลุ่มโรงเรียนเครือข่าย การ

ประกาศรับสมัครโดยตรงจากต่างประเทศ ช่วยให้โรงเรียนที่มีเครือข่ายไม่ขาดแคลนครู รวมทั้งได้ครูที่คุณภาพ ดังนั้นสำหรับโรงเรียน English Program ที่เป็นโรงเรียนใหม่ ปัญหาการจัดหา และคัดสรรครูชาวต่างชาติจึงยังคงต้องได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานของรัฐบาล ดังที่สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546) ได้ดำเนินการติดตามผลและประเมินผลโรงเรียนเอกชน และมีข้อเสนอแนะว่า ภาครัฐควรทำโครงการแลกเปลี่ยนครูชาวต่างชาติกับมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ จัดตั้งศูนย์ทดสอบความรู้ครูชาวต่างชาติ ลดเอกสารและขั้นตอนบรรจุครูชาวต่างชาติ และพุทธารักษ์ จินดาโรจน์ (2546: 63) ได้ให้ข้อเสนอแนะถึงกระทรวงศึกษาธิการว่า ควรมีบทบาทในการประสานและติดต่อหาครูชาวต่างชาติที่มีคุณวุฒิ ความรู้ความสามารถตามความต้องการของโรงเรียน เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนครูชาวต่างชาติ

3. งานการบริหารทั่วไป

3.1 งานการรับนักเรียน ทุกโรงเรียนรับนักเรียนทั้งชายและหญิง โดยมีการกำหนดเงื่อนไขการรับนักเรียน English Program ที่คล้ายคลึงกันคือ การทดสอบความพร้อมในระดับชั้นต้น และการทดสอบโดยใช้แบบทดสอบในระดับชั้นปลาย โดยมีครูชาวต่างชาติสัมภาษณ์เป็นภาษาอังกฤษ บางโรงเรียนมีการชี้แจงผู้ปกครองให้ทราบถึงค่าใช้จ่ายในการส่งนักเรียน English Program เพื่อให้ผู้ปกครองทราบและวางแผนการศึกษาให้บุตรในระยะยาว ป้องกันนักเรียนหลักสูตร English Program ลาออกเพราะไม่สามารถสู้ค่าใช้จ่ายได้ ทั้งนี้ พริมรส นนทภักดิ์ (2547: บทคัดย่อ) ได้สรุปผลวิจัยตอนหนึ่งกล่าวถึงปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนสองภาษา คือ ความไม่พร้อมด้านภาษาของนักเรียนและความคาดหวังของผู้ปกครอง

ดังนั้นนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ English Program จึงต้องมีพื้นฐานความพร้อมทางด้านภาษาอังกฤษที่เพียงพอ มีศักยภาพในการเรียนรู้ภาษา 2 ภาษาในเวลาเดียว โดยได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนจากผู้ปกครอง ขณะเดียวกันกับผู้ปกครองของนักเรียน English Program ต้องศึกษาและทำความเข้าใจโครงการ English Program มีทัศนคติและความเข้าใจที่ถูกต้องกับการจัดการเรียนการสอนตามโครงการ English Program มีฐานะทางเศรษฐกิจที่มีความมั่นคง สามารถรับผิดชอบค่าใช้จ่ายของโครงการได้อย่างต่อเนื่องจนจบการศึกษา พื้นฐานการศึกษาของผู้ปกครองก็มีส่วนช่วยส่งเสริมบุตรในการเรียน English Program ผู้ปกครองที่สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ดีจะสื่อสารกับครูชาวต่างชาติที่สอนบุตรได้ รวมทั้งช่วยส่งเสริมพัฒนาทักษะทางภาษาให้กับนักเรียนอย่างต่อเนื่องทั้งที่บ้านและโรงเรียน

3.2 งานการบริหารจัดการห้องเรียน ห้องประกอบการเรียน และห้องปฏิบัติการ ทุกโรงเรียนมีการจัดห้องเรียนตามเกณฑ์มาตรฐานของสำนักบริหารงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน โดยมีห้องเรียน และห้องประกอบการเรียนขนาด 6x8 เมตร มีห้องประกอบ ประกอบด้วย ห้องธุรการ ห้องพยาบาล ห้องครูใหญ่ ห้องพักครูชาวต่างชาติแยกต่างหาก โรงอาหาร ห้องวิทยาศาสตร์ และห้องสมุด รวมทั้งมีห้องคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตเพียงพอกับความต้องการของนักเรียน

ทั้งนี้ความพร้อมของเปิดโครงการ English Program นั้นโรงเรียนเอกชนต้องทำเรื่องขออนุมัติกับสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนก่อน โดยมีหลักเกณฑ์ของโครงการ English Program (กระทรวงศึกษาธิการ. 2544) ระบุถึงความพร้อมของห้องเรียนตามมาตรฐานของหน่วยงานต้นสังกัด

แม้การบริหารจัดการใช้ห้องต่าง ๆ ไม่ประสบปัญหา เพราะมีตารางประจำห้อง และสามารถใช้ห้องเป็นพิเศษได้โดยดูจากตารางห้อง แต่โรงเรียนหลักสูตรเดียวก็ยังพิจารณาถึงความคุ้มค่าและความถี่ในการใช้ห้องเรียน ห้องประกอบการเรียนต่าง ๆ ด้วย ซึ่งเสาวภา จันทร์สงศ์ (2547: 168-169) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่าโรงเรียนควรมีการดำเนินการจัดสรรอาคารเรียนที่มีอยู่ให้เหมาะสมกับการดำเนินการจัดหลักสูตร ซึ่งการใช้อาคารสถานที่เป็นสิ่งสนับสนุนการใช้หลักสูตร อาคารสถานที่และสิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ ในสถานศึกษาย่อมเป็นส่วนประกอบสำคัญต่อการเรียนการสอนและการอบรมนิสิตแก่ผู้เรียนได้ทั้งสิ้น นอกจากนั้นการวางแผนโครงการและแผนการใช้อาคารสถานที่ทุกแห่งให้เหมาะสมให้เกิดประโยชน์สูงสุดและให้เป็นการประหยัดมากที่สุดเท่าที่จะสามารถทำได้ และอาจจัดสร้างอาคารเรียนใหม่โดยการของบประมาณสนับสนุนจากผู้ปกครองหรืองบประมาณจากกระทรวงศึกษาธิการเพิ่มเติม

ดังนั้นการวางแผนการสร้างอาคารสถานที่ ห้องเรียน ห้องประกอบการเรียนต่าง ๆ จึงต้องดำเนินการอย่างรอบคอบตั้งแต่เริ่มขออนุมัติโครงการ English Program อีกทั้งเมื่อเปิดดำเนินงานโครงการต้องวางแผนการใช้อาคารสถานที่อย่างรอบคอบ จัดระบบ และกำหนดบุคลากรรับผิดชอบ เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์กับอาคารสถานที่ซึ่งเป็นงบประมาณที่สูงมากได้อย่างคุ้มค่า

4. งานงบประมาณ

4.1 งานการจัดสรรงบประมาณ ทุกโรงเรียนมีการกำหนดงบประมาณประจำปีการศึกษาเพื่อนำเสนอที่ประชุมพิจารณา งบประมาณที่มีค่าใช้จ่ายสูงสุด คือ งบบุคลากร งบค่าเครื่องมือและสื่อการสอน สวัสดิการบุคลากร และการบำรุงรักษา ตามลำดับ

สาเหตุของการที่งบบุคลากรมีค่าใช้จ่ายสูงสุด และมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นทุกปีการศึกษา เนื่องจากการขยายตัวของโรงเรียน จำนวนโรงเรียนเพิ่ม จำนวนนักเรียนเพิ่ม จำนวนครูชาวต่างชาติก็เพิ่มตาม นอกจากนั้นการจ้างครูชาวต่างชาติที่มีคุณภาพ และครูที่ทำงานต่อเนื่องกับหลายปีก็ต้องปรับอัตราเงินเดือนสูงขึ้นทุกปีการศึกษาด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสาวิตรี กลิ่นธรร (2549: 77) กล่าวว่า เกิดการแข่งขันเรื่องการให้อัตรารายเดือนสูงแก่ครูผู้สอนที่มีคุณภาพ เนื่องจากโรงเรียนมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว จำนวนครูชาวต่างชาติที่มีคุณภาพเป็นที่ต้องการเพิ่มขึ้น ทำให้หลายโรงเรียนใช้วิธีสรรหาครูชาวต่างชาติยังแหล่งในต่างประเทศด้วยตนเอง เพื่อเพิ่มโอกาสในการคัดเลือกครูที่มีคุณสมบัติตามที่ต้องการได้มากขึ้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความพร้อมของแต่ละโรงเรียนในการสรรหา กำหนดอัตราเงินเดือน และสวัสดิการ ตลอดจนระบบการบริหารงานของโรงเรียนที่จะสร้างความพึงพอใจดึงดูดใจครูผู้สอนที่มีคุณภาพ ให้อยู่ทำงานกับโรงเรียนนั้น ๆ ในระยะยาวได้อย่างไร

การจัดสรรงบประมาณของโรงเรียนที่แตกต่างคือ โรงเรียน English Program ที่เพิ่งเปิดใหม่มีงบประมาณสูงสุด คือ งบการสร้างอาคารสถานที่ ทั้งนี้งบประมาณโครงการในแต่ละปี การศึกษาอาจแตกต่างกันบ้าง ตามแผนงบประมาณประจำปี เช่น แผนจัดซื้อสื่ออุปกรณ์เทคโนโลยี แผนการซ่อมแซมอาคารเรียน เป็นต้น

ความแตกต่างของโรงเรียน English Program แต่ละโรงเรียน คือ บางโรงเรียนเห็นว่า งบประมาณมีเพียงพอ แต่บางโรงเรียนเห็นว่ายังไม่เพียงพอ ทั้งนี้ความเพียงพออาจขึ้นอยู่กับได้คิดรวมค่าใช้จ่ายในการสร้างอาคารสถานที่หรือไม่ รวมถึงการเป็นโรงเรียนเครือข่ายและโรงเรียนหลักสูตรร่วมด้วย ทั้งนี้เพราะการมีเครือข่ายและการเป็นโรงเรียนหลักสูตรร่วมที่มีนักเรียนหลายหลักสูตรเรียนร่วมกัน จะช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายด้านต่าง ๆ ด้วยการใช้ทรัพยากรร่วมกัน การหมุนเวียนทรัพยากรในกลุ่มโรงเรียน ซึ่งต่างจากโรงเรียน English Program หลักสูตรเดียวและไม่มีเครือข่ายจะต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งหมด ดังนั้นจึงควรต้องวางแผนงบประมาณระยะยาวเพื่อมองหาความคุ้มค่าของการลงทุนทางการศึกษาในระบบสองภาษา

4.2 งานการเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษา ทุกโรงเรียนได้มีการอนุมัติเก็บค่าธรรมเนียมตามที่ขอจากสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัด โดยมีบางโรงเรียนที่มีงบประมาณการบริหารโครงการที่ได้จากการเก็บค่าธรรมเนียมไม่เพียงพอ บางโรงเรียนมีเพียงพอ และมีโรงเรียนบางโรงเรียนให้ความคิดเห็นว่า ถ้าจำนวนนักเรียนเพียงพอก็สามารถบริหารงบประมาณได้

ทั้งนี้ในปีการศึกษา 2551 เป็นปีแรกที่กฎหมายการศึกษาเอกชน ฉบับ 2551 ได้กำหนดให้โรงเรียน English Program สามารถกำหนดค่าธรรมเนียมการศึกษาเอง โดยการพิจารณาอนุมัติของคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะที่สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (กระทรวงศึกษาธิการ: 2546) ได้ติดตามและประเมินผลโรงเรียนเอกชนที่ใช้โครงการ English Program ในปีการศึกษา 2546 ว่า ให้อำนาจอนุญาตให้เก็บค่าธรรมเนียมตามกลไกตลาด

4.3 งานกองทุนการศึกษา ทุกโรงเรียนมีทุนการศึกษาเหมือนกัน โดยเป็นทุนการศึกษาสำหรับนักเรียนเรียนดี และมีความพร้อมได้มีโอกาสเข้าร่วมโครงการ English Program

ความแตกต่างของทุนการศึกษาของแต่ละโรงเรียนอยู่ที่เป้าหมายของทุน โดยมีทุนสำหรับกับนักเรียนโรงเรียน และนักเรียนนอกโรงเรียนเพื่อให้โอกาสศึกษาต่อหลักสูตร English Program มีทุนการศึกษาระยะยาวเพื่อให้นักเรียนเรียนดี ประพฤติ มีทุนการศึกษาระยะสั้น 2 - 4 สัปดาห์ให้นักเรียนได้ไปศึกษาโรงเรียนในต่างประเทศ และทุนการศึกษาสำหรับบุตรบุคลากรในโรงเรียน

ทุนการศึกษาของโครงการ English Program เป็นการสร้างโอกาสที่ดีให้นักเรียนได้เข้าร่วมในโครงการ English Program ทั้งนี้กระทรวงศึกษาธิการ (2547) ได้สรุปผลการดำเนินงานโครงการ English Program พบว่า โรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program ช่วยให้นักเรียนในโครงการเป็นเด็กที่มีคุณภาพของประเทศได้รับทุนในการศึกษาต่อหลายราย ครูชาวไทยได้รับการ

พัฒนาทักษะภาษาและเทคนิคการสอนจากครูชาวต่างชาติ นักเรียนที่ไม่พร้อมด้านเศรษฐกิจร้อยละ 3 ได้รับการส่งเสริมให้เข้าโครงการโดยไม่มีค่าใช้จ่าย ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของบุตร และคนในชุมชนมีแรงจูงใจในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสูงขึ้น และโอกาสใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการดำเนินงานโครงการ English Program ในโรงเรียนเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร มีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัย ดังนี้

1.1 โรงเรียนเอกชนที่ใช้โครงการ English Program ควรมีความร่วมมือกันในการจัดอบรมนวัตกรรมหรือวิธีการสอนใหม่ เช่น Whole Language , Balanced Literacy Approach, Project Approach, Multiple Intelligences ฯลฯ ซึ่งเป็นแนวที่เหมาะสมกับการสอนภาษา รวมทั้งสอดคล้องกับแนวคิดของโรงเรียนเอกชน

1.2 โรงเรียนเอกชนที่ใช้โครงการ English Program ควรมีความร่วมมือกันในการจัดอบรมวิธีการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้ครูชาวต่างชาติมีความเข้าใจและสามารถวัดและประเมินผลได้อย่างถูกต้องเกณฑ์การวัดประเมินผลของกระทรวงศึกษาธิการ

1.3 โรงเรียนเอกชนที่ใช้โครงการ English Program ควรสร้างเครือข่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาคุณภาพของครูชาวต่างชาติ เช่น การจัดเครือข่ายการนิเทศการสอนครูชาวต่างชาติโดยการศึกษาดูงานโรงเรียน English Program การเยี่ยมชมศูนย์พัฒนาภาษาในโรงเรียน การจัดวิทยากรร่วมเพื่อให้ความรู้กับครู ฯลฯ

1.4 โรงเรียนเอกชนที่ใช้โครงการ English Program ควรมีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยใช้ภาษาอังกฤษร่วมกัน เพื่อสร้างสังคมคุณภาพให้กับนักเรียน

1.5 โรงเรียนเอกชนควรร่วมมือกันในการจัดหลักสูตรวัฒนธรรมไทยให้กับครูชาวต่างชาติอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้หลักสูตรมีคุณภาพ เหมาะสมกับเวลา และประหยัดค่าใช้จ่าย

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป มีดังนี้

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัย รูปแบบการบริหารครูชาวต่างชาติโครงการ English Program ในโรงเรียนเอกชน เขตการศึกษากรุงเทพมหานคร

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวโน้มความต้องการการจัดหลักสูตรสองภาษาที่เป็นภาษาอื่น

2.3 ควรศึกษาการให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียนในโครงการ English Program

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล ภูประเสริฐ. (2544). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บริษัท เมธีทีปส์ จำกัด.
- กรมวิชาการ. (2545). เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 คู่มือการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- . (2545). เอกสารแนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- . (2546). รายงานวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่มุ่งเน้นทักษะการสื่อสารตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: กองวิจัยทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544, 9 ตุลาคม). คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่วก 1065/2544 เรื่อง ให้นโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ.
- . (2546, 22 กรกฎาคม). คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สพฐ 43/2546 เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติม นโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ. เกณฑ์มาตรฐานใหม่ในการสร้างคุณภาพโรงเรียนสองภาษา. (2547, 25 พฤษภาคม). ไทยโพสต์. หน้า 3.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2550, 14 มิถุนายน). แนวโน้มการศึกษาไทยในครึ่งทศวรรษหน้า. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: สำนักข่าว ไอเอ็นเอ็น; <http://www.innnews.co.th>. วันสืบค้น 6 พฤศจิกายน 2550.
- คอลัมน์ รู้ไปไม่ผิด เรื่อง โรงเรียนสองภาษา. (2547, 19 เมษายน). ข่าวสด. หน้า 38. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : ข่าวปฏิรูปการศึกษา.http://thaiedresearch.org/thaied_news/index1.php?id=15174. วันสืบค้น 4 มิถุนายน 2550.
- คู่มือการจัดทำปฏิญานิพนธ์และสารนิพนธ์ (2546) . บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จุฬาฯ วิจัยพบปัญหาในร.ร.สองภาษา. (2546, 23 ธันวาคม). มติชน. (ออนไลน์). (9419): หน้า 20. แหล่งที่มา: ข่าวปฏิรูปการศึกษา; http://thaiedresearch.org/thaied_news/index1.php?id=12081. วันสืบค้น 4 มิถุนายน 2550.

“ชุดข้อสอบ” ดึงนโยบายกระทรวงศึกษาธิการลงทาง ขยายหลักสูตรสองภาษาขาดคุณภาพวันนี้

หลักสูตร 2 ภาษาทำเด็กไทยระดับความรู้ต่ำ. (2547, 17 มิถุนายน). กรุงเทพฯธุรกิจ.

(ออนไลน์). หน้า 15. แหล่งที่มา : ข่าวปฏิรูปการศึกษา; http://db.onec.go.th/thaied_news/index1.php?id=16580. วันสืบค้น 7 มิถุนายน 2550.

ชรินา แก้วสีขาว. (2547). การทำงานเป็นทีมของครูไทยและครูต่างประเทศ: กรณีศึกษาโรงเรียน
ขอนแก่นวิเทศศึกษา. ปรินญาศึกษาศาสตร์บัณฑิต (การบริหารการศึกษา). ขนแก่น:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.

ซีต้องมีหลักสูตรสองภาษา. (2547, 18 มิถุนายน). คม-ชัด-ลึก. หน้า 12.

ซีร.ร.สองภาษาห้ามทิ้งภาษาไทย. (2546, 8 ธันวาคม). เดลินิวส์. (ออนไลน์). (19779): หน้า 27.

แหล่งที่มา: ข่าวปฏิรูปการศึกษา; http://thaiedresearch.org/thaied_news/index1.php?id=11464. วันสืบค้น 4 มิถุนายน 2550.

ดิง ร.ร.นานาชาติต้นแบบ 2 ภาษา. คม-ชัด-ลึก. (2547, 21 มิถุนายน). (ออนไลน์). หน้า 12.

แหล่งที่มา : ข่าวปฏิรูปการศึกษา; http://thaiedresearch.org/thaied_news/index1.php?id=16639. วันสืบค้น 7 มิถุนายน 2550.

เดวิดส์. พอล. (2547). การสอนภาษาอังกฤษสำหรับเด็กเริ่มเรียน. แปลโดย รศ.ปรางณี ณะชานันท์.
กรุงเทพฯ: เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่น อินโดไชน่า.

เด็ก “EP” ดี-ด้อยตรงไหน. (2547, 6 กุมภาพันธ์). มติชน. (ออนไลน์). หน้า 21. แหล่งที่มา :

ข่าวปฏิรูปการศึกษา; http://thaiedresearch.org/thaied_news/index1.php?id=13420.
วันสืบค้น 4 มิถุนายน 2550.

ดีระบบสองภาษาล้มเหลวไทย. (2546, 8 ธันวาคม). สยามรัฐ. (ออนไลน์). (18487). หน้า 7.

แหล่งที่มา: ข่าวปฏิรูปการศึกษา; http://thaiedresearch.org/thaied_news/index1.php?id=11473. วันสืบค้น 4 มิถุนายน 2550.

ตั้งกรรมการคุมร.ร.สองภาษา. (2547, 23 พฤศจิกายน). คมชัดลึก. (ออนไลน์). แหล่งที่มา. ข่าว
กระทรวงศึกษาธิการ; <http://www.moe.go.th>. วันที่สืบค้น 7 กรกฎาคม 2550.

ทิตนา แชมมณี. (2550). ศาสตร์การสอนเพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. ศูนย์ตำรา
และเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธวัชชัย เปรมปรีดี. (2543). ปัจจัยที่จำเป็นในการบริหารโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์อักษรไทย.

ธีระ รุญเจริญ. (2550). ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา. พิมพ์
ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ช้างฟ้า.

- นงนุช เอี่ยมสวัสดิ์. (2447). ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน โครงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการสอน. ปรินญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นันทาพรรณชนะ “ร.ร. 2 ภาษา” กำลังพบบัญญา หรือสร้างปัญหา. (2547, 5 กุมภาพันธ์). มติชน. (ออนไลน์). หน้า 20. แหล่งที่มา : ข่าวปฏิรูปการศึกษา; http://thaiedresearch.org/thaied_news/index1.php?id=13382. วันที่สืบค้น 4 มิถุนายน 2550.
- นิตยสารรักลูก. (2546, กรกฎาคม). โรงเรียนสองภาษา ใช้ค่าตอบแทนหรือ?. (ออนไลน์). ปีที่ 21(46): แหล่งที่มา: http://www.elib-online.com/doctors47/child_school009.html. วันที่สืบค้น 7 มิถุนายน 2550
- บริติช เคานซิล. (2549). บริติช เคานซิล จับมือ ศธ. ดันแผนสอนภาษาอังกฤษทศวรรษหน้าสู่พรมประณ-เพิ่มครูต่างชาติ-กิจกรรมภาษาในโรงเรียนทั่วประเทศ. . (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <http://my.britishcouncil.or.th/?press-room&archive=1>. วันที่สืบค้น 10 สิงหาคม 2550.
- บังอร พานทอง. (2541). เอกสารประกอบการสอนภาษาอังกฤษและแนวทฤษฎีการสอนภาษาสำหรับครูประถมศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- ปราณี กุลละวณิช และคณะ. (2549?). ข้อมูลพื้นฐานการจัดการเรียนการสอนและความต้องการภาษาต่างประเทศในประเทศไทย. กรุงเทพฯ ๙. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประณาท เพียรศรี. (2546). ความสัมพันธ์ของผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วิชาภาษาไทยกับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วิชาอื่น ๆ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 6 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม. โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะครุศาสตร์ จุฬาฯ.
- ประสาธ อิศรปริดา. (2547). สารัตถะจิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: โครงการตำราคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปัญหาการศึกษา ที่รัฐบาลใหม่ควรพิจารณา. (2548, 7 มีนาคม). มติชน. 10.
- “ปิยะบุตร” เผยเหตุศธ.สั่งยกเลิก English Mini Program. (2547, 7 มิถุนายน). มติชน. หน้า 31.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ :ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ศาลาพระเกี้ยว.
- พริมรส นนทภักดิ์. (2547). การวิจัยพหุกรณีเพื่อศึกษาการดำเนินงานของโครงการโรงเรียนสองภาษา. ปรินญานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. (วิจัยและจิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

- พัชรีย์ พลาวงศ์. (2548, กรกฎาคม-กันยายน). เทคนิคและวิธีสอนการออกเสียงภาษาอังกฤษให้กับผู้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศ. วารสารรวมคำแห่ง. 22(3): 28-29.
- พิชญ์ พงศ์ศรี. (2550). การประเมินทางการศึกษา : แนวคิดสู่การปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: เทียมฟ้าการพิมพ์.
- พุทธิรักษ์ จินดาโรจน์. (2546). ความพึงพอใจของผู้ปกครอง ครู และนักเรียน ที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนในจังหวัดขอนแก่น. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (บริหารการศึกษา). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- เพ็ญสิริ อุดมผล. (2546). ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำกับบรรยากาศองค์การของโรงเรียนเอกชนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอน. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ. (2542). เอกสารประกอบการสอนวิชาบริหาร 300 การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มาลินี จันทวิมล; อ้อยทิพย์ กรมกุล; และ กิ่งกมล ทวีชาติวิทยากุล. (2541). การสำรวจความต้องการและเจตคติของบุคคลในสาขาอาชีพต่าง ๆ เกี่ยวกับความสำคัญของภาษาอังกฤษในงานอาชีพและชีวิตประจำวัน. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: http://www.culi.chula.ac.th/eJournal_01/malinee.htm. วันที่สืบค้น 11 กันยายน 2550
- มีชัย เี่ยมจินดา. (2547-2548, พฤศจิกายน-มีนาคม). การเรียนรู้ภาษาที่สอง. วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2(2): 54-61.
- ย้าหลักสูตร MEP ต้องพัฒนาเป็น EP. (2547, 30 มิถุนายน). ข่าวสด. (ออนไลน์). หน้า 36. แหล่งที่มา : ข่าวปฏิรูปการศึกษา; http://thaiedresearch.org/thaied_news/index1.php?id=16843. วันที่สืบค้น 4 มิถุนายน 2550.
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2542). การบริหารและการนิเทศการศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ: บริษัท สำนักพิมพ์แม็ค จำกัด. โรงเรียนกว่า 200 แห่งแห่ขอเปิดหลักสูตร “สองภาษา”. (ฉ.3889(3887), 29 พฤษภาคม 2546). ผู้จัดการ. หน้า 5. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: ข่าวปฏิรูปการศึกษา. http://thaiedresearch.org/thaied_news/index1.php?id=6163. วันที่สืบค้น 4 มิถุนายน 2550.

- โรงเรียนสองภาษา โรงเรียนนานาชาติ ดีจังหรือ. (2549, 31 สิงหาคม). มติชน. หน้า 7.
- โรงเรียนสองภาษาหลักและเกณฑ์มาตรฐานที่ถูกกำหนด. (2547, 4 เมษายน). ไทยโพสต์. หน้า 3.
- โรงเรียนสองภาษา Bilingual School. (2547, มิถุนายน) Life & Family (Kids & family). 9(99).
(ออนไลน์). แหล่งที่มา: http://www.elib-online.com/doctors47/child_school007.html.
วันที่สืบค้น 5 มิถุนายน 2550.
- วิชา อุเทนพัฒน์. (2548). อิทธิพลของภาษาไทยในการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนในโรงเรียน
สองภาษา. ปริญาญศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. (ภาษาอังกฤษ). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- วารุณี จันทรานวัฒน์. (2536, ตุลาคม-ธันวาคม). การสอนภาษาอังกฤษด้วยวิธีธรรมชาติเพื่อการ
สื่อสาร. วารสารครูศาสตร์. หน้า 7-19.
- วิจิตรสังข์.ร.ร.หลักสูตร EP. (2550, 22 มิถุนายน). บ้านเมือง. (ออนไลน์). (1301) : หน้า 13.
แหล่งที่มา: ข่าวปฏิรูปการศึกษา; http://thaiedresearch.org/thaied_news/index1.php?id=36322. วันที่สืบค้น 4 มิถุนายน 2550
- วิมล สามลำลี. (2546). ความต้องการรับนักศึกษาสถาบันราชภัฏฝึกงานในสถานศึกษาที่จัดโครงการ
สอน English Program ในเขตจังหวัดนครปฐมและกรุงเทพมหานคร. ปรินญาญพนธ์ .
นครปฐม: สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
ถ่ายเอกสาร
- ศบ.จีตวรจสอบปัญชีร.ร.สองภาษา ทั้งรัฐ-เอกชน-ควบคุมค่าเทอมแพงเกินจริง. (จ.5425, 6 ตุลาคม
2548). ข่าวสด. หน้า 24. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: ข่าวปฏิรูปการศึกษา.
http://thaiedresearch.org/thaied_news/index1.php?id=25289. วันที่สืบค้น 4 มิถุนายน
2550
- ศบ.มุ่งมั่นพัฒนาโรงเรียนสองภาษาแข่งร.ร.นานาชาติ. (2547, 30 พฤษภาคม). เดลินิวส์. หน้า 27.
- คันสนีย์ ฉัตรคุปต์ และอุษา ชูชาติ. (2544). รายงานการวิจัยเรื่องการเรียนรู้แบบใหม่ ยุทธศาสตร์
ด้านนโยบายและการใช้ทรัพยากร. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : http://www.onec.go.th/publication/learn_new/index_in.html. วันที่สืบค้น 10 มิถุนายน 2550
- สข.วิเคราะห์แบบเรียนหลักสูตรสองภาษา. (2546, 9 กรกฎาคม). มติชน. หน้า 20.
- สพฐ.ยึดอกรับหลักสูตร EP คุณภาพต่ำ. (2548, 10 มกราคม 2548). สยามรัฐ. (ออนไลน์). หน้า 7.
แหล่งที่มา : ข่าวปฏิรูปการศึกษา; db.onec.go.th/thaied_news/index.php?page=1736-19k .
วันที่สืบค้น 4 กรกฎาคม 2550.

สมเกียรติ รัตนรัตน์. (2549). แนวโน้มการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชนทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2548-2558). (ออนไลน์) แหล่งที่มา: <http://mis.pkru.ac.th/~graduate/thesis/abstract>. วันที่สืบค้น 5 พฤศจิกายน 2550.

สมชัย ฤชุพันธุ์ สถฤณี อาชวานันทกุล และณัฐพงษ์ ดำรงรัตน์. 2548. รายงานผลการวิจัยการศึกษาเปรียบเทียบระบบงบประมาณเพื่อการศึกษาของประเทศไทยกับประเทศต่าง ๆ เสนอต่อสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (ออนไลน์) แหล่งที่มา: www.onec.go.th/publication/ch-2/fulich-2.pdf. วันที่สืบค้น 10 ธันวาคม 2550.

สมนึก ชาติทอง. (2548). เทคนิคการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา – นครปฐม. นครปฐม : เพชรเกษมการพิมพ์.

สมศักดิ์ โฉ่เหลขา. (2545). (การเรียนรู้ภาษาที่สอง). (แผ่นพับ). กรุงเทพฯ : โรงเรียนสองภาษาลาดพร้าว.

สมาคมโรงเรียนเอกชนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอน (APEP). (2550). รายชื่อโรงเรียน. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <http://www.thaiapep.net/>. วันที่สืบค้น 15 กรกฎาคม 2550.

สมาน อัครภูมิ. (2549). การบริหารการศึกษาสมัยใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 2. อุบลราชธานี : อุบลกิจออฟเซตการพิมพ์.

สาวิตรี กลสินธร. (2549) อนาคตภาพของโรงเรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการสอน เขตกรุงเทพมหานคร. ปรินญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2548). แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program). สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา สำนักงานฯ. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <http://inno.obec.go.th>. วันที่สืบค้น 14 สิงหาคม 2550.

----- (ออนไลน์). แหล่งที่มา: กระทรวงศึกษาธิการ; <http://inno.obec.go.th/project/ep/index.php>. วันที่สืบค้น 10 ตุลาคม 2550.

----- (ม.ป.ป.). โครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program). กรุงเทพฯ ฯ กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). รายงานสิ่งแวดล้อมและการเรียนรู้ สร้างสมองเด็กให้ฉลาดได้อย่างไร. (ออนไลน์) . แหล่งที่มา : สำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงาน ฯ www.onec.go.th/publication/4205006/brain2542/brain.htm. วันที่สืบค้น 10 ตุลาคม 2550.

- (2543) การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยไทย : ตามแนวการเรียนรู้ภาษาอย่างธรรมชาติแบบองค์รวม มูลนิธิชมรมไทย-อิสราเอล ในพระบรมราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ กรุงเทพฯ. สถาบันแห่งชาติเพื่อการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย.
- (2543). ปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด. กรุงเทพฯ: คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ กระทรวงศึกษาธิการ.
- (2545). การเรียนรู้รูปแบบใหม่ : ยุทธศาสตร์ด้านนโยบายและการใช้ทรัพยากร. กรุงเทพฯ. สำนักพัฒนาการเรียนรู้และเครือข่ายการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม.
- (ม.ป.ป.). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ. สำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา. (2547). โครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ : โรงเรียนสองภาษา (English Program) ระหว่างวันที่ 14-17 กันยายน 2547. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ. ถ่ายเอกสาร.
- (2547). รายงานสรุปผลการดำเนินงานโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ : โรงเรียนสองภาษา (English Program) ระหว่างวันที่ 14-17 กันยายน 2547 ณ โรงแรมเอส.ดี อเวนิว. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <http://inno.obec.go.th/project/ep/index.php>. วันที่สืบค้น 10 ตุลาคม 2550.
- (2548). แนวการจัดกิจกรรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและการค้นคว้า. (ออนไลน์) แหล่งที่มา : <http://www.labschools.net>. วันที่สืบค้น 25 ตุลาคม 2550.
- (2548?). ไขข้อข้องใจ “English Program”. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ; inno.obec.go.th/web2007/e_book.html. วันที่สืบค้น 1 ตุลาคม 2550.
- (2548). แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program). (ออนไลน์). แหล่งที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน; <http://inno.obec.go.th>. วันที่สืบค้น 10 ตุลาคม 2550.
- สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา. (2547) มาตรฐานการศึกษาของชาติ. กรุงเทพฯ. กระทรวงศึกษาธิการ. สำนักงานบริหารงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. (2542) รายงานการวิจัยประเมินโครงการจัดการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ. กระทรวงศึกษาธิการ.

- (2546) รายงานผลการตรวจติดตามการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร
กระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (*English Program : E.P.*) ในโรงเรียนเอกชน. ถ่าย
เอกสารสำนักผู้ตรวจราชการประเทศตรวจราชการที่ 12 ยะลา. (2549?). การศึกษารูปแบบการ
จัดการเรียนรู้ระบบสองภาษา (ไทย-มลายู). กรุงเทพฯ ฯ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). รายงานสิ่งแวดล้อมและการเรียนรู้สร้างสมองเด็กให้
ฉลาดได้อย่างไร. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <http://www.onec.go.th/publication/4205006/brain2542/chapter3/page41.htm>. วันที่สืบค้น 10 กุมภาพันธ์ 2550
- (2549). แนวการจัดกิจกรรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและการค้นคว้า.
(ออนไลน์). แหล่งที่มา: ฝ่ายพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ศูนย์บริหารโครงการ
“หนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน”. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงฯ;
<http://www.labschools.net>. วันที่สืบค้น 1 ตุลาคม 2550.
- (2549?). *โครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็น
ภาษาอังกฤษ English Program*. กระทรวงศึกษาธิการ.
- ลำลี รักสุทธิ และคณะ. (2545). *แนวการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา*. กรุงเทพมหานคร.
ห้างหุ้นส่วนจำกัด เรืองแสงการพิมพ์.
- สิริพัชร เจษฎาวิโรจน์. (2546). *การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ*. กรุงเทพฯ : บั๊ค พอยท์.
เสาวภา จันทร์สงค์. (2547). *การดำเนินการจัดหลักสูตร English Program ในโรงเรียนสองภาษา
ระดับประถมศึกษา* สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ปรินญานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต. (นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุกัญญา หาญตระกูล. (2544, 4-10 มิถุนายน). *สู่สังคมการเรียนรู้หลายภาษา อัตลักษณ์ของเด็ก
สองหรือหลายภาษา*. เนชั่นสุดสัปดาห์. หน้า 56.
- (2550, 9 กุมภาพันธ์). *จะสองภาษา หรือก็ภาษาดี?*. เนชั่นสุดสัปดาห์. หน้า 70.
- (2550, 29 กรกฎาคม). *เปิดเสรีครูต่างชาติเพื่อใคร*. กรุงเทพธุรกิจ. (ออนไลน์). แหล่งที่มา:
<http://www.ftwatch.org/news/view.php?id=5084>. วันที่สืบค้น 24 สิงหาคม 2550.
- สุณีย์รัตน์ เนียรเจริญสุข. (2546, มกราคม-มิถุนายน). *แนวคิดและปัจจัยบางประการที่เกี่ยวข้องกับ
การเรียนรู้ภาษาที่สอง Theories and Some Factors Involved in Second Language
Acquisition*. วารสารศิลปศาสตร์. 3(1): 123-130.

- สุทธิพงศ์ ยงค์กมล. (2543). *การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของโรงเรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอน*. ปรินญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สุนีย์ ภูพันธ์. (2546). *แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตร*. เชียงใหม่: The Knowledge Center.
- สมณฑา พรหมบุญ. (2546). *แนวคิดเรื่องการศึกษาทวิภาษาสำหรับปวงชน*. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : สมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย. <http://www.est/in/th>. วันที่สืบค้น 8 มิถุนายน 2550.
- สมน อมรวิวัฒน์. (2541). *ทำไมต้องปฏิรูปการเรียนรู้*. ใน *การปฏิรูปการเรียนรู้ตามแนวคิด 5 ทฤษฎี*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: www.onec.go.th/publication/4105001/index.htm. วันที่สืบค้น 20 มิถุนายน 2550.
- สุมาลี ชินกุล. (2546, มีนาคม-มิถุนายน). *มุมมองที่เปลี่ยนไปในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย*. ครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 31(3) : 42-51.
- สุรัช เทียนขาว. *ค่าเล่าเรียนสูง แต่ไม่ได้มาตรฐาน กรณีศึกษาโครงการโรงเรียนสองภาษา*. (2548, 23 ตุลาคม). มติชน. หน้า 5.
- สุรศักดิ์ ศิริ. (2550). *รายงานการศึกษาการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ : ธารอักษร.
- สุริยรัตน์ พรหมเพ็ชร. (2548). *การศึกษาปัญหาการดำเนินการโรงเรียนสองภาษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. ปรินญานิพนธ์ คม. (บริหารการศึกษา). สุรินทร์: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- ศรารัตน์ ลิ้มบุญย์. (2540, เมษายน-มิถุนายน). *โครงการพัฒนาบุคลากรเพื่อเป็นต้นแบบการสอนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อให้เป็นภาษาที่สอง : ESL (English as a Second Language)*. วารสารโครงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. 3: 20-30.
- เศรษฐภรณ์ นน่อคำ. (2548). *การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในโรงเรียนสองภาษา*. ปรินญานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (วิจัยและจิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- หลักสูตร EP ร.ร.รัฐ ขาดครูเก่งภาษา เชื้อสู่นานาชาติยาก. (2547, 1 ธันวาคม). สยามรัฐ. หน้า 7. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : ข่าวปฏิรูปการศึกษา. http://thaiedresearch.org/thaied_news/index1.php?id=20078. วันที่สืบค้น 4 มิถุนายน 2550.

- ห้องสมุด E-LIB. (2547). *โรงเรียนสองภาษา Bilingual School*. (ออนไลน์) แหล่งที่มา: http://www.elib-online.com/doctors47/child_school007.html. วันที่สืบค้น 5 กรกฎาคม 2550.
- อรรถัย สันติเมทนีดล. (2548). *การบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนที่โดดเด่น : กรณีโรงเรียนสองภาษา ใน กรุงเทพมหานคร. ปรินญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.*
- เอกรินทร์ สีมหาศาล และสุปรารณา ยุทธะนันท์. (2546). *การออกแบบเครื่องมือวัดและประเมิน ตามสภาพจริง. บัณฑิต พอยท์. กรุงเทพมหานคร.*
- X-Ray *โครงการจัดการเรียนการสอน English Program?*. (จ.5184, 7 กุมภาพันธ์ 2548). ข่าวสด. หน้า 32. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: ข่าวปฏิรูปการศึกษา. http://thaiedresearch.org/thaied_news/index1.php?id=21301. วันที่สืบค้น 4 มิถุนายน 2550.
- Matthew E. Poehner. (2007). *Beyond the Test: L2 Dynamic Assessment and the Transcendence of Mediated*. in *The Modern Language Journal*, V. 91 pp. 323-340. Blackwell Publishing.
- Molyneux, Dr Paul. (2006). *Transportable literacies and transformative pedagogies: an investigation of the tension and choices in the provision of education for bilingualism and biliteracy*. PhD thesis, Learning and Educational Development, The University of Melbourne.
- ISURIN, LUDMILA. (2007). *Teachers' Language: L1 Attrition in Russian-English Bilinguals*. in *The Modern Language Journal*, V. 91 pp. 357-371(15). Blackwell Publishing.
- Knell, Ellen; et al. Early English Immersion and Literacy in Xi'an, China. in *The Modern Language Journal*, V. 91 pp. 395-417(23). Blackwell Publishing.
- Konstadina Tziava. (2003). *Factors that motivate and demotivate Greek EFL teachers, Master of Education in Teaching English to Speakers of Other Languages*. The University of Edinburgh Moray House School of Education.

ภาคผนวก ก
แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารโครงการ
โรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program

183

เรื่อง สภาพการดำเนินงานโครงการ English Program โรงเรียนเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร

ชื่อโรงเรียน.....วันที่.....

คำชี้แจง ความมุ่งหมายของการสัมภาษณ์ผู้บริหารโครงการ English Program เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการดำเนินงานโครงการ English Program ใน 4 งาน คือ

1. งานวิชาการ
2. งานบริหารทั่วไป
3. งานการบริหารบุคลากร
4. งานงบประมาณ

ตอนที่ 1 สภาพภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2. ประสบการณ์การบริหารงานโครงการ English Program.....ปี
(เศษของปีที่เท่ากับ 6 เดือนหรือมากกว่า ปัดเป็น 1 ปี)
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด.....สาขา/วิชาเอก.....
4. ตำแหน่งทางบริหารในโครงการ English Program.....

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารโครงการ English Program เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานโครงการ English Program ในปีการศึกษา 2550

การดำเนินงานวิชาการโครงการ English Program

1. การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

1.1 ท่านมีการดำเนินงานการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอย่างไร

.....

.....

.....

.....

1.2 มีการนำหลักสูตรจากต่างประเทศมาผสมผสานกับหลักสูตรสถานศึกษาหรือไม่ อย่างไร

☐ มี ☐ ไม่มี อย่างไร

ถ้ามีเป็นอย่างไร.....

.....

.....

1.3 มีการใช้แนวคิดและนวัตกรรมทางการศึกษาอะไรบ้าง และอย่างไร

184

- ☐ Whole Language ☐ Project Approach
☐ Multiple Intelligences ☐ Child Centered
☐ Balanced Literacy Approach ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

.....
.....
.....

1.4 ลักษณะเฉพาะที่เป็นจุดเด่นของหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนของท่านคืออะไร

.....
.....
.....

2. การดำเนินงานบริหารหลักสูตรสถานศึกษา (เลือกตอบ 1 กรณี)

2.1 กรณีที่ 1 การบริหารหลักสูตร English Program เป็นหลักสูตรเดียวของโรงเรียน

ท่านแนวคิดและวิธีการดำเนินงานบริหารหลักสูตรเดียว คือ English Program อย่างไร

.....
.....
.....
.....

2.2 กรณีที่ 2 การบริหารหลักสูตรร่วม (หลักสูตร English Program และ หลักสูตรปกติ)

1) ท่านมีการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดความขัดแย้ง ทัวถึง และเป็นหนึ่งเดียวกันของนักเรียนหลักสูตรไทยกับนักเรียน English Program อย่างไร (การจัดกิจกรรมร่วมกัน)

.....
.....
.....

2) โรงเรียนการจัดกิจกรรมสร้างความตระหนักให้นักเรียน English Program เข้าใจว่าการเรียนโครงการ English Program ไม่ได้แยกต่างหากหรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....

3) ท่านประสบปัญหาการบริหารหลักสูตรรวมหรือไม่ อย่างไร

185

.....

.....

.....

4) กรณีที่ประสบปัญหา ท่านมีแนวทางการแก้ไขปัญหอย่างไร

.....

.....

5) กรณีเป็นปัญหาของนักเรียน 2 กลุ่ม โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมเพื่อลดช่องว่างและปรับปรุงพฤติกรรมนักเรียน 2 กลุ่มเป็นที่ยอมรับกันหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

6) โรงเรียนมีกิจกรรม ชมรม หรือค่ายของนักเรียน English Program ที่แตกต่างจากหลักสูตรปกติหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

3. การส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (สอดคล้องกับนโยบายหลักสูตรขั้นพื้นฐาน)

ท่านมีแนวทางจัดการศึกษาอย่างไร เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะต่อไปนี้

3.1 ความเป็นไทย (รัก ชื่นชม และต้องที่จะอนุรักษ์ความเป็นไทย)

.....

.....

.....

3.2 ความเป็นสากล (ความรู้ความสามารถทางวิชาการ ภาษา เทคโนโลยี)

.....

.....

.....

3.3 ความรักในท้องถิ่น และประเทศชาติ (ทรัพยากร สิ่งแวดล้อม)

.....

.....

.....

3.4 การมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงาม (ตรงต่อเวลา ซื่อสัตย์ มีวินัย ประหยัด ขยัน รับผิดชอบ) 186

.....
.....

3.5 ความมั่นใจตนเอง (กล้าแสดงออกในสิ่งที่ถูกต้อง)

.....
.....

3.6 ความกล้าในการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร

.....
.....

4. มีการจัดกิจกรรมปรับปรุงพื้นฐานความพร้อมทางภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ไม่เท่ากันหรือไม่
อย่างไร

.....
.....
.....

5. การบริหารงานสื่อการเรียนการสอน

5.1 ท่านมีระบบการบริหารสื่อการเรียนการสอนอย่างไรที่จะช่วยส่งเสริมโครงการ English Program

.....
.....
.....

5.2 ท่านประสบกับปัญหาการบริหารสื่อการเรียนการสอนหรือไม่อย่างไร

.....
.....
.....

6. การบริหารงานการวัดและประเมินผลการเรียน

6.1 ท่านมีการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนนักเรียนโครงการ English Program
อย่างไร

.....
.....

6.2 ท่านประสบกับปัญหาในการดำเนินงานด้านวัดและประเมินผลการเรียนหรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....

การดำเนินงานการบริหารบุคลากรโครงการ English Program

1. ท่านมีหลักเกณฑ์ในการจัดหา และคัดสรรบุคลากรอย่างไร

ครูต่างชาติ

.....

.....

.....

ครูไทย

.....

.....

.....

2. ท่านกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรครูโครงการ English Program อย่างไร

ครูต่างชาติ

.....

.....

.....

ครูไทย

.....

.....

.....

3. ท่านมีแนวทางในการพัฒนาบุคลากรครูโครงการ English Program อย่างไร

ครูต่างชาติ

.....

.....

ครูไทย

.....

.....

4. ท่านมีวิธีการการบริหารจัดการบุคลากรครูในเรื่องต่อไปนี้อย่างไร

4.1 การทำสัญญาปฏิบัติงาน/สัญญาจ้าง (1 ปี หรือมากกว่า) กับครูต่างชาติ

.....

.....

.....

4.2 บทลงโทษครูต่างชาติที่ละเมิดสัญญาปฏิบัติงาน/สัญญาจ้าง

.....

.....

.....

4.3 การจัดกิจกรรมส่งเสริมความเข้าใจซึ่งกันและกันของครูชาวต่างชาติและครูไทย

.....

.....

.....

5. ท่านประสบกับปัญหาบุคลากรครูในโครงการ English Program หรือไม่ มีวิธีการแก้ไขอย่างไร

ครูต่างชาติ

.....

.....

.....

ครูไทย

.....

.....

.....

การดำเนินการบริหารจัดการทั่วไปโครงการ English Program

1. ท่านมีเกณฑ์ในการพิจารณารับนักเรียนเข้าร่วมโครงการ English Program อย่างไร

.....

.....

.....

2. ท่านมีการบริหารจัดการห้องเรียน ห้องประกอบ ห้องปฏิบัติการ และอาคารเรียน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

.....

.....

3. ท่านประสบปัญหาในการดำเนินการห้องปฏิบัติการ อาคารเรียนหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

4. โรงเรียนมีการเชิญผู้ปกครองมาที่โรงเรียนในโอกาสและวาระสำคัญต่าง ๆ ได้แก่

.....

.....

5. โรงเรียนมีส่วนในการให้บริการแก่ชุมชนในโอกาสและวาระต่าง ๆ ได้แก่

.....

.....

6. โรงเรียนมีวิธีการแสดงผลการเรียนรู้หรือพฤติกรรมของนักเรียนให้กับผู้ปกครองทราบอย่างไรบ้าง

.....

.....

7. โรงเรียนการให้บริการด้านสถานที่แก่ชุมชนหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

8. โรงเรียนมีวิธีการประชาสัมพันธ์งานและกิจกรรมของโรงเรียนให้ชุมชนทราบหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

การดำเนินงานงบประมาณโครงการ English Program
--

1. โรงเรียนมีการจัดสรรงบประมาณการบริหาร โครงการ English Program ประจำปี ประกอบด้วยงบประมาณด้านใดบ้าง (เรียงตามลำดับงบประมาณที่มีการจัดสรรสูงที่สุดถึงต่ำที่สุด)

- () เงินเดือนบุคลากร () สวัสดิการบุคลากร
- () ค่าเครื่องมือและสื่อการสอน () การบำรุงรักษาอาคารสถานที่
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

2. โรงเรียนมีแหล่งที่มาของงบประมาณโรงเรียนจากที่ใดบ้าง

- () ค่าธรรมเนียมการศึกษาตามที่ขออนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการ
- () ค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ได้แก่
- ☐ ค่าอาหารกลางวัน ☐ ค่านม ☐ อาหารว่าง
☐ ห้องเรียนปรับอากาศ ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
- () ค่ากิจกรรมพิเศษ ได้แก่
- ☐ ว่ายน้ำ ☐ ดนตรี
☐ ภาษาที่สาม ☐ ค่าสมัครสมาชิกชมรม
☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

3. โรงเรียนมีการจัดทำงบประมาณปีการศึกษา เพื่อเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณา
อนุมัติงบประมาณ หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

4. ท่านมีการบริหารงานการเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาอย่างไร

.....

.....

.....

5. ปัญหาที่ประสบในด้านการเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษามีหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

6. การบริหารจัดการตั้งกองทุนการศึกษา

- 1) มีการจัดตั้งกองทุนให้กับนักเรียนที่มีความพร้อมได้โอกาสเรียน English Program

☐ มี

☐ ไม่มี

☐ กำลังดำเนินการ

- 2) ถ้ามี มีจำนวน.....ทุน คิดเป็นร้อยละ.....ของจำนวนนักเรียนในโครงการ

- 3) ถ้ามี มีเกณฑ์อย่างไรในการพิจารณาคัดเลือกนักเรียนเพื่อรับทุน

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณในความร่วมมือเป็นอย่างดี

ภาคผนวก ข
แบบสำรวจรายการ

แบบสำรวจรายการ

โรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program

เรื่อง สภาพการดำเนินงานโครงการ English Program โรงเรียนเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร

ชื่อโรงเรียน.....วันที่.....

คำชี้แจง ความมุ่งหมายของการสำรวจรายการโรงเรียนที่ใช้โครงการ English Program เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการดำเนินงานโครงการ ใน 4 งาน คือ

1. งานวิชาการ
2. งานบริหารทั่วไป
3. งานการบริหารบุคลากร
4. งานงบประมาณ

โปรดกาเครื่องหมาย ✓ หรือเติมคำตอบลงในช่องว่างตรงตามสภาพจริง

ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของโครงการ English Program

1. หลักสูตรที่เปิดดำเนินการสอนในโรงเรียน
 - ☐ มีหลักสูตร English Program เพียงหลักสูตรเดียว
 - ☐ มีหลักสูตร English Program กับหลักสูตรไทย
 - ☐ มีหลักสูตร English Program กับหลักสูตร (โปรดระบุ)
2. ระยะเวลาที่เปิดสอนโครงการ English Program จำนวน.....ปีการศึกษา
3. จำนวนห้องเรียนที่เปิดสอนโครงการ English Program
 - ☐ ประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน.....ห้อง
 - ☐ ประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน.....ห้อง
 - ☐ ประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน.....ห้อง
 - ☐ ประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน.....ห้อง
 - ☐ ประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน.....ห้อง
 - ☐ ประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน.....ห้อง
4. ครูที่สอนเป็นภาษาอังกฤษ ได้แก่
 - 4.1 ครูต่างชาติเจ้าของภาษา (Native Speaker)
 - ☐ อังกฤษ ☐ อเมริกา ☐ แคนาดา ☐ ออสเตรเลีย
 - 4.2 ครูต่างชาติที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา
 - ☐ ฟิลิปปินส์ ☐ อินเดีย ☐ จีน ☐ ญี่ปุ่น ☐ ไทย
 - ☐ อื่น ๆ ได้แก่.....

5. จำนวนคาบการสอนต่อสัปดาห์ ☐ ช่วงชั้นที่ 1 อังกฤษ.....คาบ ภาษาไทย.....คาบ
☐ ช่วงชั้นที่ 2 อังกฤษ.....คาบ ภาษาไทย.....คาบ

6. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน English Program คือ

.....

.....

.....

.....

.....

7. โครงการ/กิจกรรม/ชมรมของโรงเรียนที่ช่วยส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ต่อไปนี้อย่างไร

[illegible]

8. โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา (การกำหนดสาระการเรียนรู้เป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ)

194

กลุ่มสาระการเรียนรู้	ภาษาที่ใช้ในการสอน				ข้อมูลเพิ่มเติม
	ช่วงชั้นที่ 1 (ป.1-3)		ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-6)		
	ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ	ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ	
จำนวนคาบ					
ภาษาไทย					
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม					
ภาษาอังกฤษ					
คณิตศาสตร์					
วิทยาศาสตร์					
สุขศึกษา และพลศึกษา					
การทำงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยี					
● งานบ้าน					
● งานเกษตร					
● งานประดิษฐ์					
● งานช่าง					
● งานธุรกิจ					
● คอมพิวเตอร์					
ศิลปะ					
● ศิลปะ					
● นาฏศิลป์					
● ดนตรี					
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					
● กิจกรรมแนะแนว					
กิจกรรมนักเรียน					
● ลูกเสือ-เนตรนารี					
●					
ชมรม					
●					
●					

1. งานวิชาการ

การดำเนินงานโครงการ English Program	สภาพ		ข้อมูลเพิ่มเติม
	มี	ไม่มี	
2. การจัดกระบวนการเรียนการสอน			
1) การจัดชั้นเรียนและเวลาเรียน			
1.1) โรงเรียนเริ่มเปิดสอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ก่อน แล้วจึงเปิดเพิ่มปีการศึกษาในระดับชั้นเรียน			
1.2) มีจำนวนนักเรียนต่อชั้นเรียน ไม่เกินห้องละ 30 คน			
1.3) มีจำนวนชั่วโมงสอนเป็นภาษาอังกฤษไม่ต่ำกว่า 18 ชั่วโมงต่อสัปดาห์			
2) กระบวนการเรียนการสอน			
2.1) สอนสาระการเรียนรู้ที่ว่าด้วยเรื่องของประเทศไทย วัฒนธรรมไทย และกฎหมายไทย เป็นภาษาไทย			
2.2) สอนให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาของศาสตร์นั้นควบคู่กับภาษาอังกฤษ			
2.3) สอนมุ่งเน้นความรักท้องถิ่น ประเทศชาติและความเป็นไทย			
2.4) คำนึงถึงความสามารถพื้นฐานในการใช้ภาษาไทยของผู้เรียน			
2.5) คำนึงถึงความพร้อม ความสนใจที่จะเรียนรู้ภาษาอังกฤษ			
2.6) คำนึงถึงศักยภาพตามวัยของผู้เรียน			
2.7) มีการสอนแบบโครงงาน			
2.9) มีการสอนแบบบูรณาการ			
2.10) มีการสอนที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง			
2.11) มีการสอนให้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง			
2.12) มีการสอนโดยการสรุปเป็นองค์รวมความรู้ได้			

การส่งเสริมการจัดกิจกรรมร่วมกันของนักเรียน English Program และนักเรียนหลักสูตรปกติ

กิจกรรม	กิจกรรมของกลุ่มนักเรียน		หมายเหตุ
	English Program	หลักสูตรปกติ	
1. กิจกรรมแนะแนว			
2. กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี			
3. ชมรม.....			
4. ชมรม.....			
5. กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ได้แก่.....			
6. กิจกรรมส่งเสริมความเป็นไทย ได้แก่.....			
7. กิจกรรมเพื่อลดช่องว่างและปรับปรุงพฤติกรรมให้เป็นที่ยอมรับ			
8. กิจกรรมสร้างความตระหนักให้นักเรียน EP เข้าใจว่าการเรียนโครงการ EP ไม่ได้แยกเป็นส่วนต่างหาก ได้แก่			
อื่น ๆ (โปรดระบุ).....			

การดำเนินงานโครงการ English Program	สภาพ		ข้อมูลเพิ่มเติม
	มี	ไม่มี	
3. สื่อการเรียนการสอน			
1) หลักสูตร หนังสือ และเอกสารประกอบการสอน			
1.1. มีหลักสูตรชั้นพื้นฐานฉบับภาษาไทย			
1.2. มีหลักสูตรชั้นพื้นฐานฉบับภาษาอังกฤษ			
1.3. มีหนังสือแบบเรียนที่เป็นภาษาไทยครบถ้วนตามหลักสูตร กำหนด อย่างน้อย 10 ชุดในห้องสมุด			
1.4. มีการจัดทำหนังสือเรียนเอง และบังคับซื้อ โดยได้รับ อนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการ			
1.5. มีเอกสารประกอบการเรียนการสอน ครบทุกวิชาใน จำนวนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหาหลักสูตร			
1.6. มีรายการหนังสือภาษาไทยในห้องสมุดและที่ใช้ในการ เรียนการสอน			
1.7. มีรายการหนังสือภาษาอังกฤษในห้องสมุดและที่ใช้การ เรียนการสอน			
1.8. มีแบบเรียนของสำนักพิมพ์ต่างประเทศให้ผู้เรียนได้เรียน อย่างหลากหลาย			
2) สื่อเทคโนโลยี			
2.1. มีสื่อการเรียนการสอน วัสดุ อุปกรณ์ในรูปแบบๆ ต่างที่ ทันสมัยสอดคล้องกับหลักสูตร			
2.2. มีสื่อ ICT เพื่อเสริมทักษะทางภาษาอังกฤษแก่ผู้เรียน ได้ แก่.....			
2.3. มีการให้บริการใช้สื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ประโยชน์อย่าง เต็มที่ โดย.....			

การดำเนินงานโครงการ English Program	สภาพ		ข้อมูลเพิ่มเติม
	มี	ไม่มี	
3) แหล่งเรียนรู้			
3.1. มีบรรยากาศในห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ			
3.2. มีแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยในโรงเรียน ได้แก่			
3.3. มีแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยภายนอกโรงเรียน ได้แก่			
3.4. ห้องสมุดหนังสือภาษาอังกฤษที่เพียงพอต่อความต้องการ			
3.5. มีห้องปฏิบัติการทางภาษา ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษ			
3.6. มีห้องคอมพิวเตอร์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ			
4. การนิเทศ กำกับ ติดตามผลการเรียนการสอน			
1. มีการนิเทศการสอนครูไทยอย่างต่อเนื่อง			
2. มีการนิเทศการสอนครูต่างชาติอย่างต่อเนื่อง			
3. มีศึกษานิเทศก์จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มาติดตามผล การเรียนการสอน			
4. มีองค์กรอื่น ๆ ได้แก่..... ติดตามผลการเรียนการสอน			
5. การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน			
1. มีการวัดและประเมินผลตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ตามภารกิจในการวัดประเมินผลดังนี้			
1.1) การประเมินผลการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้			
1.2) การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน			
1.3) การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์			
1.4) การประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และการเขียนสื่อความ			
1.5) การประเมินตัดสินผลการเรียนเพื่อผ่านช่วงชั้น			
1.6) การประเมินตัดสินผลการเรียนเพื่อจบหลักสูตร			
1.7) การประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ NT			
1.8) การเทียบโอนผลการเรียน			

การดำเนินงานโครงการ English Program	สภาพ		ข้อมูลเพิ่มเติม
	มี	ไม่มี	
2. การจัดทำหลักสูตรทางการศึกษา			
2.1)จัดทำหลักฐานแสดงผลการเรียนรู้เป็นภาษาไทย			
2.2)จัดทำหลักฐานแสดงผลการเรียนรู้เป็นภาษาอังกฤษ			
3. มีการประเมินผลด้านคุณธรรม จริยธรรม			
4. มีการประเมินเพื่อการปรับปรุงตลอดระยะเวลาของการเรียนการสอน			
5. มีการประเมินผลจากสภาพจริง			

2. งานการบริหารบุคลากร

การดำเนินงานโครงการ English Program	สภาพ		
	มี	ไม่มี	สาเหตุ
2.1 ครูต่างชาติ			
1) ครู Native Speaker เป็นครูประจำชั้น			
2) ครูที่ไม่ใช่ Native Speaker เป็นครูประจำชั้น			
3) ใช้ภาษาไทยสื่อสารง่าย ๆ ได้			
4) ได้ผ่านการอบรมวัฒนธรรมไทยอย่างน้อย 15 ชั่วโมง			
5) ไม่ใช่ Native Speaker มีการสอบผ่านTOEFL ไม่น้อยกว่า 550			
6) ไม่ใช่ Native Speaker มีการสอบผ่าน IELTS ไม่น้อยกว่า 5.5			
7) จบปริญญาตรีทางการศึกษา			
8) จบปริญญาตรีสาขาที่เกี่ยวข้อง			
9) มีความรู้ความเข้าใจเด็ก			
10) มีวิธีการจัดการเรียนการสอนโดยมีหลักฐานการศึกษาด้านการสอนไม่น้อย 15 หน่วยกิต			
11) ได้รับการพัฒนาโดย การฝึกอบรม ศึกษาดูงาน ในประเทศ			
12) ได้รับการส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกันของครูชาวต่างชาติและครูไทย			
13) ได้รับการพัฒนาโดยการฝึกอบรม ศึกษาดูงานต่างประเทศ อย่างน้อย 3 ปีต่อครั้ง			

การดำเนินงานโครงการ English Program	สภาพ		
	มี	ไม่มี	สาเหตุ
2.2 ครูชาวไทย			
1) ครูไทยเป็นครูคู่ชั้น (Co teacher)			
2) ครูคู่ชั้น (Co teacher) อยู่กับกับครูผู้สอนชาวต่างชาติทุกคาบการสอน			
3) ใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารง่าย ๆ ได้			
14) จบปริญญาตรีทางการศึกษา			
15) จบปริญญาตรีสาขาที่เกี่ยวข้อง			
16) ได้รับการพัฒนาโดย การฝึกอบรม ศึกษาดูงาน ในประเทศ			
17) ได้รับการพัฒนาโดยการฝึกอบรม ศึกษาดูงานต่างประเทศ อย่างน้อย 3 ปีต่อครั้ง			

3. งานการบริหารทั่วไป

การดำเนินงานโครงการ English Program	สภาพ		ข้อมูลเพิ่มเติม
	มี	ไม่มี	
โรงเรียนมีห้องเรียน ห้องปฏิบัติงาน ที่ตรงกับมาตรฐานของสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ดังนี้			
1. ห้องเรียนมีขนาด 6X8 เมตร หรือใหญ่กว่า			
2. จำนวนห้องเรียนมีพอเพียงกับจำนวนนักเรียนที่เปิดสอน			
3. ห้องเรียนมีทางเข้าออก 2 ทาง แต่ละทางต้องกว้างไม่น้อยกว่า 80 เซนติเมตร			
4. ห้องเรียนมีทางเข้า 1 ทาง กว้างไม่น้อยกว่า 1.60 เมตร			
5. มีห้องพยาบาลแยกชาย-หญิง			
6. มีการแยกห้องพักสำหรับครูต่างชาติ			
7. ห้องวิทยาศาสตร์ขนาดเท่าหรือใหญ่กว่า 6x8 เมตร			
8. ห้องสมุดขนาดเท่าหรือใหญ่กว่า 6x8 เมตร			
9. ห้องคอมพิวเตอร์ขนาดเท่าหรือใหญ่กว่า 6x8 เมตร			
10. ห้องปฏิบัติการทางภาษาขนาดเท่าหรือใหญ่กว่า 6x8 เมตร			
11. ห้องอื่น ๆ (โปรดระบุ) ห้อง.....ขนาด.....เมตร ห้อง.....ขนาด.....เมตร			

4. งานการบริหารงบประมาณ

201

การดำเนินงานโครงการ English Program	สภาพ		ข้อมูลเพิ่มเติม
	มี	ไม่มี	
1) มีกองทุนการศึกษาสำหรับนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกจำนวน 3% ของจำนวนนักเรียนแต่ละปีการศึกษา โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายเพิ่ม			
2) มีการใช้ดอกผลจากกองทุนส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ระหว่างนักเรียนโครงการกับนักเรียนหลักสูตรปกติ			

ขอขอบคุณในความร่วมมือเป็นอย่างดี

ภาคผนวก ค

หนังสือขอเชิญผู้เชี่ยวชาญ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 5730-

ที่ ศธ 0519.12/๒๕๖๒

วันที่ 1/ มีนาคม 2551

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวอรรทัย ธารีเกษ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “การศึกษาสภาพการดำเนินงานโครงการ ENGLISH PROGRAM ในโรงเรียนเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์พวงรัตน์ เกษรแพทย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย ขอเรียนเชิญ อาจารย์นิคม โรจน์รัตนวาณิช เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสัมภาษณ์การศึกษาสภาพการดำเนินงานโครงการ ENGLISH PROGRAM ในโรงเรียนเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวอรรทัย ธารีเกษ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรวุฒิ บัดโรตง)

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศธ 0519.12/๒๕๖3

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

1) มีนาคม 2551

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน นายพิสุทธิ ขงศ์กมล ประธานสมาคมโรงเรียนเอกชนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอน

เนื่องด้วย นางสาวอรทัย ธารีเกษ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาสภาพการดำเนินงานโครงการ ENGLISH PROGRAM ในโรงเรียนเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์พวงรัตน์ เกษรแพทย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบแบบสัมภาษณ์การศึกษาสภาพการดำเนินงานโครงการ ENGLISH PROGRAM ในโรงเรียนเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวอรทัย ธารีเกษ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรวุฒิ ปักไธสง)
รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2664-1000 ต่อ 5730

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-530-3030, 081-565-5097

ที่ ศธ 0519.12/๒๕๖๐

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

1/ มีนาคม 2551

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์จินนาภา สัตบุศ

เนื่องด้วย นางสาวอรทัย ธารีเกษ นิติระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาศาภาพการดำเนินงานโครงการ ENGLISH PROGRAM ในโรงเรียนเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์พวงรัตน์ เกษรแพทย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบสัมพันธภาพการศึกษาศาภาพการดำเนินงานโครงการ ENGLISH PROGRAM ในโรงเรียนเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวอรทัย ธารีเกษ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรวุฒิ ปัดไธสง)
รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2664-1000 ต่อ 5730

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิติ โทรทัศน์ 02-530-3030, 081-565-5097

ที่ ศธ 0519.12/๒๕๖๑

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

1/ มีนาคม 2551

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน รองศาสตราจารย์สมจิต ชิวปรีชา

เนื่องด้วย นางสาวอรทัย ธาริเกษ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “การศึกษาสภาพการดำเนินงานโครงการ ENGLISH PROGRAM ในโรงเรียนเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์พวงรัตน์ เกษรแพทย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบแบบสัมภาษณ์การศึกษาสภาพการดำเนินงานโครงการ ENGLISH PROGRAM ในโรงเรียนเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวอรทัย ธาริเกษ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรวิมล ปัดไธสง)

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2664-1000 ต่อ 5730

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-530-3030, 081-565-5097

ที่ ศธ 0519.12/๒๕๖๗

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

1/ มีนาคม 2551

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิระ สุภากิจ

เนื่องด้วย นางสาวอรทัย ธาริเกษ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาสภาพการดำเนินงานโครงการ ENGLISH PROGRAM ในโรงเรียนเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์พวงรัตน์ เกษรแพทย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบแบบสัมภาษณ์การศึกษาสภาพการดำเนินงานโครงการ ENGLISH PROGRAM ในโรงเรียนเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวอรทัย ธาริเกษ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรวุฒิ ปัดไธสง)
รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2664-1000 ต่อ 5730

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-530-3030, 081-565-5097

ภาคผนวก ง

หนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

ที่ ศธ 0519.12/3 18 4

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุโขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒/ มีนาคม 2551

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอุดมศึกษา

เนื่องด้วย นางอรทัย ธารีเกษ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาสภาพการดำเนินงานโครงการ ENGLISH PROGRAM ในโรงเรียนเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์พวงรัตน์ เกษรแพทย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ผู้บริหารโรงเรียน และ ผู้อำนวยการโรงเรียน ตอบแบบสอบถามการศึกษาสภาพการดำเนินงานโครงการ ENGLISH PROGRAM ในโรงเรียนเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร และ แบบสำรวจรายการ “สภาพการดำเนินงานโครงการ ENGLISH PROGRAM ในโรงเรียนเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร และ

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางอรทัย ธารีเกษ ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จิระเชษฐกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5730

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-530-3030, 081-565-5097

ที่ ศธ 0519.12/3 (8 ๐

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุมนวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒/ มีนาคม 2551

เรื่อง ขอลความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนแย้มสะอาด

เนื่องด้วย นางอรทัย ธาริเกษ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาสภาพการดำเนินงานโครงการ ENGLISH PROGRAM ในโรงเรียนเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์พวงรัตน์ เกษรแพทย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ผู้บริหารโรงเรียน และ ผู้อำนวยการโรงเรียน ตอบแบบสอบถามการศึกษาสภาพการดำเนินงานโครงการ ENGLISH PROGRAM ในโรงเรียนเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร และ แบบสำรวจรายการ “สภาพการดำเนินงานโครงการ ENGLISH PROGRAM ในโรงเรียนเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร และ

จึงเรียนมาเพื่อขอลความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางอรทัย ธาริเกษ ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จีระเชษฐกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5730

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-530-3030, 081-565-5097

ที่ ศธ 0519.12/3 /ร ๒

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒/ มีนาคม 2551

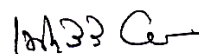
เรื่อง ขออนุญาตเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสารสาสน์วิเทศสายไหม

เนื่องด้วย นางอรทัย ธาริเกษ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาสภาพการดำเนินงานโครงการ ENGLISH PROGRAM ในโรงเรียนเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์พวงรัตน์ เกษรแพทย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ผู้บริหารโรงเรียน และ ผู้อำนวยการโรงเรียน ตอบแบบสอบถามการศึกษาสภาพการดำเนินงานโครงการ ENGLISH PROGRAM ในโรงเรียนเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร และ แบบสำรวจรายการ “สภาพการดำเนินงานโครงการ ENGLISH PROGRAM ในโรงเรียนเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร และ

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตให้ ได้โปรดพิจารณาให้ นางอรทัย ธาริเกษ ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5730

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-530-3030, 081-565-5097

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางอรทัย ธารีเกษ
วันเดือนปีเกิด	24 ธันวาคม 2502
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	181/5 ขานไข 1 พหลโยธิน สายไหม กทม.
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ครูใหญ่
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนสองภาษาลาดพร้าว 401 ซ.ลาดพร้าว 126 ถ.ลาดพร้าว เขตวังทองหลาง กทม.
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2526	ครุศาสตรบัณฑิต จาก จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2530	ครุศาสตรมหาบัณฑิต จาก จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2550	การศึกษามหาบัณฑิต จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ